EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.7.2026
COM(2026) 616 final

2026/0212 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Besluit (EU) 2015/1814 wat betreft het aanjagen van concurrentievermogen en kosteneffectieve decarbonisatie

{COM(2026) 619 final} - {COM(2026) 620 final} - {SEC(2026) 616 final} - {SWD(2026) 616 final} - {SWD(2026) 617 final} - {SWD(2026) 618 final}

(Voor de EER relevante tekst)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

Het EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS) is de hoeksteen van het klimaatbeleid van de EU en is een aanjager van decarbonisatie, concurrentievermogen en veerkracht. Richtlijn 2003/87/EG (de "ETS-richtlijn") bevat de regels voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de EU. De marktstabiliteitsreserve (MSR) voor het EU-ETS is ingesteld bij Besluit (EU) 2015/1814 (het "MSR-besluit")[1] om het EU-ETS beter bestand te maken tegen onevenwichtigheden tussen vraag en aanbod. Verordening (EU) 2015/757 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 betreffende de monitoring, de rapportage en de verificatie van broeikasgasemissies door maritiem vervoer[2] (de "MRV-verordening inzake maritiem vervoer") completeert de wetgevingshandelingen voor het EU-ETS.

Bij Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad (de "Europese klimaatwet")[3] is de juridisch bindende doelstelling voor de hele economie vastgesteld om tegen 2050 broeikasgasneutraliteit te bereiken. De ETS-richtlijn en het MSR-besluit zijn in 2023 gewijzigd bij de Richtlijnen (EU) 2023/958 en (EU) 2023/959[4] als onderdeel van het "Fit for 55"-pakket, dat tot doel had alle sectoren van de economie van de EU klaar te maken om te voldoen aan de tussentijdse doelstelling voor 2030 om de nettobroeikasgasemissies tegen 2030 met ten minste 55 % te verminderen ten opzichte van de niveaus van 1990.

De wereld ziet er vandaag anders uit dan een paar jaar geleden. De Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne en het conflict in het Midden-Oosten confronteren de EU opnieuw met stijgende energieprijzen, wat schadelijk is voor het concurrentievermogen van de Europese industrie. Tegelijkertijd neemt de klimaatverandering toe, waarbij extreme weersomstandigheden in Europa steeds vaker voorkomen en ernstiger worden. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, moet de EU investeren in eigen en schone energie en doorgaan met de decarbonisatie van de economie om afhankelijkheden te verminderen en haar industriële concurrentievermogen te versterken en tegelijkertijd een eerlijke en sociaal rechtvaardige transitie voor iedereen bevorderen. Dit is reeds uiteengezet in het kompas voor

---

1 Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG (PB L 264 van 9.10.2015, blz.1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

2 Verordening (EU) 2015/757 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2015 betreffende de monitoring, de rapportage en de verificatie van kooldioxide-emissies door maritiem vervoer en tot wijziging van Richtlijn 2009/16/EG (PB L 123 van 19.5.2015, blz. 55, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/757/oj).

3 Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 („Europese klimaatwet") (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

4 Richtlijn (EU) 2023/958 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG wat betreft de bijdrage van de luchtvaart aan de emissiereductiedoelstelling van de Unie voor de hele economie en de passende toepassing van een wereldwijde marktgebaseerde maatregel (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 115, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/958/oj) en Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

concurrentievermogen[5] en de Clean Industrial Deal[6], die in 2025 zijn vastgesteld. De snel veranderende geopolitieke context maakt dit nog relevanter.

De EU heeft de juridisch bindende klimaatdoelstelling vastgesteld om de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2040 met 90 % te verminderen[7]. De klimaatdoelstelling voor 2040 biedt de nodige voorspelbaarheid en stabiliteit voor investeringen in de transitie naar schone energie van de EU en voor het stimuleren van het industriële concurrentievermogen, waarbij ten volle rekening wordt gehouden met het huidige economische, veiligheids- en geopolitieke landschap, in overeenstemming met het kompas voor concurrentievermogen van de EU[8], de Clean Industrial Deal[9] en AccelerateEU[10]. Om de nieuwe klimaatdoelstelling voor 2040 voor de hele economie te halen, vereist artikel 4, lid 4, van de Europese klimaatwet dat het klimaat- en energieacquis wordt herzien en geactualiseerd.

In zijn conclusies van 19 maart 2026[11] heeft de Raad de Commissie verzocht om uiterlijk in juli 2026 een evaluatie van het EU-ETS voor te leggen om de volatiliteit van de koolstofprijs te verminderen en het effect ervan op de elektriciteitsprijzen, met inbegrip van de daarmee samenhangende kosten in de toeleveringsketen, en op de verlegging van activiteiten te beperken, met behoud van de essentiële rol van het ETS in de klimaat- en energietransitie door middel van een marktgebaseerd prijssignaal voor koolstofemissies dat investeringen en innovatie stimuleert. De Raad, het Parlement en de Europese Commissie hebben in april 2026 de routekaart getiteld “Eén Europa, één markt”, ondertekend, waarin het eerste kwartaal van 2027 is vastgesteld als streefdoel voor het bereiken van een akkoord over de herziening van het EU-ETS[12].

Deze herziening van het EU-ETS is het eerste deel van een pakket voorstellen om bij te dragen tot de economische veerkracht en het concurrentievermogen van Europa en de klimaatdoelstelling voor 2040 voor de hele economie te verwezenlijken. Het doel van dit voorstel is dus om ervoor te zorgen dat het EU-ETS de verwezenlijking van koolstofneutraliteit in de hele economie tegen 2050 blijft ondersteunen op een markt- en regelgevingsgebaseerde, technologieneutrale en economisch gezien kosteneffectieve wijze, en tegelijkertijd vereenvoudiging te bevorderen, de rol het EU-ETS als innovatie- en investeringsmotor ter bevordering van het concurrentievermogen te versterken, economische pioniers en koplopers te belonen en meer steun te verlenen om de industrie te helpen bij het realiseren van de transitie.

---

5 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s, “Het EU-kompas voor concurrentievermogen” (COM(2025) 30 final).

6 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “De Clean Industrial Deal: een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie” (COM(2025) 85 final).

7 Verordening (EU) 2026/667 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2026 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1119 wat betreft het vaststellen van een tussentijdse klimaatdoelstelling van de Unie voor 2040 (PB L, 2026/667, 18.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/667/oj).

8 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “Het EU-kompas voor concurrentievermogen” (COM(2025) 30 final).

9 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie” (COM(2025) 85 final).

10 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio’s “AccelerateEU — Energie-unie” (COM(2026) 370 final).

11 Conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026, EUCO 1/26 CO EUR 1, CONCL 1.

12 Routekaart “Eén Europa, één markt” van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie 23 april 2026, 8473/26.

Het EU-ETS heeft zijn doeltreffendheid bewezen, aangezien de ETS-sectoren hun emissies sinds 2005 met meer dan 50 % hebben verminderd, terwijl de economie is blijven groeien. Het EU-ETS is een belangrijke aanjager van schone elektrificatie. De emissies van de elektriciteits- en warmteproductie zijn met 58 % gedaald, terwijl de capaciteit sinds 1990 met 24 % is toegenomen, waardoor de uitrol van binnenlandse, schone energiebronnen zoals hernieuwbare energie wordt gestimuleerd, wat schone producenten ten goede komt en het concurrentievermogen en de veerkracht van de industrie bevordert. Het ETS heeft bovendien, samen met het koolstofgrenscorrectiemechanisme (CBAM), geholpen om veel andere landen te overtuigen hun eigen regelingen voor koolstofbeprijzing op te zetten. Volgens schattingen van de Wereldbank wordt momenteel ongeveer 30 % van de wereldwijde emissies gedekt door koolstofbeprijzing, en dit aandeel neemt toe.

Het EU-ETS moet de economische modernisering en decarbonisatie blijven stimuleren. Tegelijkertijd vereist de transitie naar klimaatneutraliteit krachtige steun voor Europese industriële en schone-technologiesectoren. Bij de evaluatie van het EU-ETS in 2023 zijn verschillende herzieningsclausules ingevoerd om in 2026 de geschiktheid van mogelijke aanpassingen van het systeem voor lucht-, zee- en vaste installaties te beoordelen uit hoofde van de artikelen 3 octies octies, 28 ter en 30 van de ETS-richtlijn. Bovendien legt artikel 3 van het MSR-besluit een wettelijke verplichting op om dat besluit te herzien, waarbij de volgende evaluatie in 2026 moet plaatsvinden. Dit voorstel voorziet in de relevante maatregelen die voortvloeien uit de effectbeoordeling die is uitgevoerd om uitvoering te geven aan die herzieningsclausules. De belangrijkste sterke punten van de koolstofmarkt en het prijssignaal ervan als aanjager van investeringen blijven behouden, terwijl het ontwerp ervan wordt aangepast en gerichte vereenvoudigingen worden ingevoerd om de administratieve lasten te verminderen en het systeem doeltreffender te maken.

De leidende rol van het EU-ETS bij het verwezenlijken van economische modernisering en decarbonisatie wordt erkend door het belang van de koppelingsovereenkomsten met nauwe partners zoals Zwitserland, overeenkomstig Besluit (EU) 2018/219 van de Raad van 23 januari 2018, en het VK, waarmee de onderhandelingen gaande zijn. Deze overeenkomsten zijn belangrijke instrumenten om koolstofemissies te beperken en verstoringen van de concurrentie te voorkomen.

Zorgen voor een voorspelbare koolstofmarkt voor ETS-sectoren

De herziening moet het EU-ETS in overeenstemming brengen met de klimaatdoelstellingen voor 2040 en 2050, waardoor een geleidelijker decarbonisatietraject mogelijk wordt. Bij de herziening moet ook rekening worden gehouden met de overeenstemming die is bereikt over de wijziging van de Europese klimaatwet, onder meer om permanente koolstofverwijderingen te integreren, resterende moeilijk te verminderen[13] emissies terug te dringen, met name in energie-intensieve industrieën, en de uitrol en beschikbaarheid van die technologieën op de vereiste schaal te bevorderen, zodat er snel een markt in gang wordt gezet.

De Europese klimaatwet voorziet ook in de mogelijkheid om vanaf 2036 een beperkte hoeveelheid hoogwaardige internationale kredieten te gebruiken om een passende bijdrage te leveren aan de doelstelling voor de hele economie voor 2040. Die kredieten kunnen tot 5 % van de nettobroeikasgasemissies in de EU in 1990 bedragen, wat overeenkomt met een vermindering van de nettobroeikasgasemissies in de EU van ten minste 85 % tegen 2040 ten opzichte van de niveaus van 1990. Voor het tijdvak 2031-2035 kan een proefperiode worden overwogen. Internationale kredieten moeten in de toekomstige klimaatwetgeving worden geïntegreerd om hoge ambities op een kostenefficiënte manier te verwezenlijken. Het gebruik

[13] Zie het rapport-Draghi, deel B, onder “The root causes of the EU’s competitiveness gap” (De onderliggende oorzaken van de concurrentiekloof in de EU).

van kredieten moet zowel de EU als niet-EU-landen ondersteunen bij het verwezenlijken van broeikasgasreducties die verenigbaar zijn met de Overeenkomst van Parijs. De specifieke uitrol van internationale kredieten zal worden gebaseerd op een grondige effectbeoordeling en zal afhankelijk zijn van de ontwikkeling van Uniewetgeving waarin robuuste en hoge integriteitscriteria en andere waarborgen worden vastgesteld. In dit voorstel wordt rekening gehouden met de aankoop van deze internationale kredieten ter aanvulling van binnenlandse maatregelen, wat zich vertaalt in extra binnenlandse emissieruimte voor ETS-sectoren.

De MSR-regels in het kader van het EU-ETS hebben tot doel om structurele onevenwichtigheden tussen vraag naar en het aanbod van beschikbare emissierechten om CO_2 uit te stoten en de emissies van de betrokken ondernemingen aan te pakken. Een beginsel dat aan de opzet van het systeem ten grondslag ligt, is dat de markt geleidelijk kleiner zal worden. Als gevolg daarvan kan de bijdrage van het EU-ETS aan kosteneffectieve emissiereducties worden belemmerd door toegenomen marktinefficiënties. Met dit voorstel wordt daarom ook de marktstabiliteitsreserve op uitgebreidere schaal herzien, in aanvulling op het voorstel van de Commissie van 1 april 2026[14], om te blijven zorgen voor marktstabiliteit, voorspelbaarheid en een soepele ontwikkeling van de koolstofprijs.

Het EU-ETS versterken als aanjager van innovatie en investeringen die het concurrentievermogen versterken

Een cruciale doelstelling van het voorstel is om de investeringen in ons energiesysteem en onze industrie aanzienlijk te verhogen. Het vermogen van Europa om schone, binnenlandse en betaalbare energie, en met name elektriciteit, op te wekken, moet worden vergroot door de huidige uitgaven voor ingevoerde fossiele brandstoffen te vervangen door kapitaalinvesteringen in economische modernisering. In het komende decennium, en om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, moet de industrie een aanzienlijke transformatie doormaken, om te moderniseren, te decarboniseren en over te stappen op schonere en energie-efficiëntere technologieën, bijvoorbeeld door te elektrificeren, waterstof uit hernieuwbare bronnen te gebruiken, koolstofafvang, -gebruik en -opslag (CCUS) in te zetten en koolstofverwijderingen te genereren. Tegelijkertijd moet de EU-industrie concurrerend blijven op een wereldmarkt en zorgen voor hoogwaardige banen, in overeenstemming met de doelstellingen van de Clean Industrial Deal. Deze transformatie vereist een aanzienlijke verhoging van de investeringen, waaronder in geschoolde arbeidskrachten die in staat zijn om in de relevante ETS-sectoren benodigde technologieën uit te rollen.

Daartoe zijn een voorspelbaar ETS-prijssignaal en een gericht gebruik van de opbrengsten ervan van essentieel belang. Het EU-ETS is een belangrijk financieringsmechanisme voor de groene transitie. Sinds 2013 heeft het EU-ETS meer dan 270 miljard EUR opgeleverd, waarvan ongeveer 75 % aan de lidstaten is toegewezen, en heeft het kosteloze toewijzingen ter waarde van 255 miljard EUR verstrekt. Om het klimaateffect van het systeem te maximaliseren, moeten de inkomsten strategisch worden besteed aan maatregelen die de decarbonisatie versnellen en het concurrentievermogen van de industrie versterken. Sinds juni 2023 moeten de lidstaten 100 % van de ETS-inkomsten aan klimaat- en energiedoeleinden besteden en ervoor zorgen dat deze uitgaven zichtbaar zijn. De transparantie en de doeltreffendheid blijven echter ontoereikend. De huidige uitgavenpatronen laten kritieke lacunes zien: slechts een klein deel van de inkomsten, ongeveer 5 %, ondersteunt rechtstreeks de decarbonisatie van de industrie in sectoren zoals staal, chemische stoffen en meststoffen. Samen zijn de industriële sectoren verantwoordelijk voor ongeveer 47 % van de EU-ETS-

[14] Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Besluit (EU) 2015/1814 wat de beëindiging van de ongeldigverklaring van emissierechten in de marktstabiliteitsreserve betreft (COM(2026) 153 final).

emissies. Daarnaast dreigen sommige investeringen het bereiken van klimaatneutraliteit te ondermijnen door de afhankelijkheid van koolstofintensieve technologieën, zoals infrastructuur voor fossiele brandstoffen, in stand te houden, wat kan leiden tot lock-ineffecten op lange termijn. ETS-inkomsten moeten op veel grotere schaal worden geherinvesteerd in innovatie, schone technologie en decarbonisatie van de industrie van ETS-sectoren, zowel op EU- als op nationaal niveau, om de koplopers in de transitie te belonen en de industriële ruggengraat van Europa stimulansen te bieden. Betere uitgaven moeten gepaard gaan met een grotere zichtbaarheid van het gebruik van inkomsten, die nu beperkt is.

Het koolstofprijssignaal vormt een stimulans voor industriële decarbonisatie, en samen met het systeem van kosteloze toewijzing en het CBAM is er bescherming tegen koolstoflekkage. Bovendien gaat koolstofbeprijzing hand in hand met regelgevingsmaatregelen zoals streefcijfers en vereisten met betrekking tot energie-efficiëntie, binnenlandse schone energiebronnen zoals hernieuwbare energie of koolstofvrij vervoer en industrie. In veel sectoren (bv. staal, cement of chemische stoffen) is de kosteloze toewijzing (samen met het regelgevingskader) echter niet bevorderlijk geweest voor het stimuleren van ingrijpende veranderingen en moet deze duidelijker worden gekoppeld aan de broodnodige investeringen binnen Europa, terwijl er in de nabije toekomst nog steeds geen betrouwbare businesscase voor investeringen zal zijn. Daarom werd in de Clean Industrial Deal de bank voor decarbonisatie van de industrie (Industrial Decarbonisation Bank — IDB) aangekondigd, met 100 miljard EUR aan financiering, binnen de governance van het toekomstige Fonds voor concurrentievermogen. De bank voor decarbonisatie van de industrie heeft tot doel om de opschaling en uitrol van rijpere industriële decarbonisatieprojecten te bevorderen, met name in energie-intensieve industrieën in alle lidstaten, die voornamelijk moeten worden gefinancierd door een bepaald deel van de ETS-emissierechten te reserveren[15]. Om dergelijke investeringen op gang te brengen en het concurrentievermogen op lange termijn te stimuleren, zal de ETS-investeringsbooster al vóór 2030 beschikbaar zijn om tijdige steun te waarborgen en zodanig worden ontworpen dat solidariteit wordt bevorderd. Terwijl de IDB focust op opschaling en uitrol, waarbij de commerciële risico's van industriële decarbonisatieprojecten worden beperkt, is het ook noodzakelijk dat het innovatiefonds de commercialisering van innovatieve en baanbrekende technologieën blijft ondersteunen. Het EU-ETS ondersteunt aldus de doelstellingen van de Clean Industrial Deal door te voorzien in een duidelijke en voorspelbare koolstofprijs, investeringen in decarbonisatieoplossingen te stimuleren en tegelijkertijd bescherming tegen koolstoflekkage te blijven bieden en de door het systeem genereerde inkomsten te herinvesteren.

Specifieke mechanismen zorgen voor blijvende solidariteit met lidstaten met een lager inkomen, waaronder de herverdeling van 10 % van de veilingopbrengsten, het moderniseringsfonds en gegarandeerde toegang tot de ETS-investeringsbooster. Die mechanismen moeten ook lidstaten met een lager inkomen blijven helpen bij het moderniseren van hun energiesysteem en het versnellen van de industriële transformatie.

Een transitie van de hele economie tot stand brengen

[15] De bank voor decarbonisatie van de industrie zal worden ondergebracht bij de governance van het toekomstige Europees Fonds voor concurrentievermogen om ervoor te zorgen dat beide financieringsinstrumenten complementair zijn. Het Europese Fonds voor concurrentievermogen zal ook de decarbonisatie van energie-intensieve industrieën ondersteunen. Gezien de grote investeringsbehoeften van deze sectoren zijn beide instrumenten nodig, maar zij moeten zodanig worden ontworpen dat ze complementair zijn bij het ondersteunen van technologische ontwikkeling, de soorten aangeboden instrumenten en de rol in het investeringstraject van het project. Dit zal ook worden vergemakkelijkt door een gemeenschappelijk governancekader.

Om een transitie van de hele economie tot stand te brengen, moeten alle sectoren een billijke bijdrage leveren aan het bereiken van de klimaatdoelstellingen van de EU. Dit omvat de toepassing van een doeltreffend koolstofprijssignaal op het billijke aandeel van de EU in de emissies van de internationale luchtvaart. De luchtvaart is verantwoordelijk voor 2-3 % van de wereldwijde CO_2-emissies[16] en is een bron van niet-CO_2-klimaateffecten die minstens even groot zijn als die van CO_2. Het aandeel van de luchtvaart in de vervoersemissies van de EU bedraagt momenteel 14 %, oftewel ongeveer 4 % van de totale CO_2-emissies van de EU. Tegen 2050 zal het aandeel van de luchtvaart naar verwachting toenemen tot ongeveer 90 %[17]. Langeafstandsvluchten voeden deze groei en moeten worden onderworpen aan een betekenisvolle koolstofprijs. De Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) verwacht dat de emissies van de internationale luchtvaart wereldwijd zullen blijven toenemen[18]. De regeling voor koolstofcompensatie en -reductie voor de internationale luchtvaart (Corsia) heeft tot doel om het grootste deel van die groei te compenseren[19]. De luchtvaart staat, net als de scheepvaart, voor belangrijke uitdagingen op het gebied van decarbonisatie als een moeilijk te decarboniseren sector, die wordt gekenmerkt door een lange levensduur van activa, een aanzienlijke kapitaalintensiteit en schaarste aan onmiddellijk beschikbare alternatieven voor fossiele brandstoffen.

Maritiem vervoer is verantwoordelijk voor ongeveer 14 % van de totale vervoersemissies in de EU, ofwel ongeveer 4 % van de totale CO_2-emissies in de EU. De groene transitie van het maritiem vervoer vereist de mobilisering van de hele maritieme waardeketen van de EU en aanzienlijke investeringen in het verbeteren van de efficiëntie van vaartuigen, het ontwikkelen van nieuwe duurzame aandrijftechnologieën en het opschalen van de productie en distributie van duurzame hernieuwbare en koolstofarme brandstoffen, onder meer door de haven- en energie-infrastructuur te moderniseren. Bovendien ontwikkelt de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) een wereldwijde maatregel voor de uitvoering van de broeikasgasstrategie van de IMO voor 2023, die onder meer tot doel heeft om de emissies van de internationale scheepvaart uiterlijk in 2050 tot nul terug te brengen. Het EU-ETS heeft mogelijk behoefte aan een mechanisme dat het mogelijk maakt om de nieuwe wereldwijde maatregel te ondersteunen zodra deze is vastgesteld, waarbij met name dubbele betalingen moeten worden voorkomen, maar het prijssignaal en de stimulansen voor schepen die EU-havens aandoen behouden moeten blijven.

Voor de luchtvaart en de zeevaart werken complementaire beleidsmaatregelen zoals RefuelEU Luchtvaart en FuelEU Zeevaart in synergie met de vele stimulansen van het EU-ETS ter ondersteuning van het gebruik van duurzamere brandstoffen[20]. In het kompas voor

---

16 EASA, European Aviation Environmental Report, 2025 https://www.easa.europa.eu/en/domains/environment/eaer/downloads#download-2025.

17 Bron: Figuur 76 over de directe CO_2-emissies van de vervoerssector in de EU per vervoerswijze, bijlage 8 over de effectbeoordeling van de klimaatdoelstelling, en punt 1.5.5, blz. 97. https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:6c154426-c5a6-11ee-95d9-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_3&format=PDF.

18 Tegen 2050 zal de luchtvaart wereldwijde jaarlijks 12,4 miljard passagiers moeten bedienen — bijna een verdrievoudiging van het huidige volume., https://www.icao.int/sites/default/files/publications/Aviation%20Budget%20Brochure/ICAO-Budget-Brochure-eVersion-27Mar25.pdf.

19 De ICAO merkt op dat de emissies van de internationale luchtvaart als gevolg van de gedeeltelijke deelname aan Corsia zullen blijven stijgen tot boven het referentieniveau van Corsia (~500 Mt CO_2 per jaar). Bron: ICAO A42-WP/28 Report — Technical Assessments in Support of the 2025 CORSIA Periodic Review, https://www.icao.int/sites/default/files/Meetings/a42/Documents/WP/wp_028_en.pdf.

20 Voor de luchtvaart stelt ReFuelEU Luchtvaart streefcijfers vast voor brandstofproducenten om een steeds groter aandeel duurzame luchtvaartbrandstoffen te leveren, te beginnen met 2 % van bepaalde biobrandstoffen in 2025 en 6 % in 2030 (waarvan 0,7 % synthetische brandstoffen), en voor luchtvaartmaatschappijen om brandstof te tanken. Voor de maritieme sector stelt FuelEU Zeevaart

concurrentievermogen, de Clean Industrial Deal en de EU-strategie voor het beheer van industriële koolstof[21] is ook de doelstelling vastgesteld om de economie koolstofvrij te maken door de transitie naar meer circulariteit van materialen en koolstof te versnellen en de economische veiligheid, veerkracht en het concurrentievermogen van de EU te ondersteunen. De herziening van het EU-ETS biedt een kans om de circulariteit van koolstof te stimuleren en op te schalen als een belangrijk decarbonisatietraject voor sectoren waar emissiereductie moeilijk is, zoals cement, staal en chemische stoffen, en om de beschikbaarheid van alternatieve koolstofgrondstoffen te waarborgen. De geleidelijke opname van afvalverbranding ondersteunt deze doelstelling door de cirkel te sluiten en tegelijkertijd de businesscase voor meer circulariteit van materialen te ondersteunen, de broeikasgasemissies van afvalverwijdering te verminderen en gerecycleerde materialen te genereren die koolstofintensievere nieuwe materialen vervangen. Bij afval kunnen niet alleen waardevolle hulpbronnen verloren gaan, er kunnen ook aanzienlijke negatieve gevolgen zijn voor de menselijke gezondheid en het milieu. Zo kan de verbranding van afval bijdragen tot luchtverontreiniging, terwijl stortplaatsen water en land kunnen verontreinigen. De broeikasgasemissies ten gevolge van de verbranding van stedelijk afval zijn aanzienlijk met ongeveer 40 Mt CO_2-eq. fossiele CO_2-emissies per jaar, maar zijn momenteel in de meeste lidstaten niet onderworpen aan specifiek decarbonisatiebeleid. Om de circulariteit in de hele economie te ondersteunen en bij te dragen tot de decarbonisatie van de sector, is een alomvattend kader nodig, met inbegrip van de opname van de sector in het EU-ETS en versterkt beleid inzake de circulaire economie in het kader van de komende verordening circulaire economie[22].

Als zodanig heeft de herziening tot doel om: i) ervoor te zorgen dat de markt efficiënt blijft en een stimulans creëert om te investeren in decarbonisatie in de mondiale context; en ii) specifieke uitdagingen aan te pakken waarmee de betrokken sectoren worden geconfronteerd om hun toepassing van beschikbare oplossingen voor decarbonisatie te vergemakkelijken, rekening houdend met andere wetgevingshandelingen die de schone transitie en het concurrentievermogen van de EU-industrie bevorderen.

Daarom omvat dit voorstel de hiernavolgende maatregelen.

i. Het systeem wordt in overeenstemming gebracht met de emissiereductiedoelstelling van de Unie van –90 % voor 2040, waarbij het reductietraject van het EU-ETS vanaf 2031 wordt aangepast. Deze wijziging maakt het mogelijk om de verlening van emissierechten voort te zetten tot in de jaren 2040.

ii. In het voorstel wordt rekening gehouden met de mogelijke aankoop van 260 miljoen ton aan internationale kredieten ter aanvulling van de binnenlandse maatregelen en ter vermindering van de emissies tot -85 % ten opzichte van 1990, wat zich vertaalt in extra binnenlandse emissieruimte in het ETS. Dit wordt geoperationaliseerd door de vaststelling van een lineaire verminderingsfactor die is afgestemd op het binnenlandse ambitieniveau en die resulteert uit het aankopen van internationale kredieten ten behoeve van de ETS-sectoren en het reserveren van emissierechten voor de aankoop van die internationale kredieten. Indien er onvoldoende kosteneffectieve internationale kredieten van hoge kwaliteit en met een hoge

---

maximumgrenzen vast voor de jaarlijkse gemiddelde broeikasgasintensiteit van de energie die wordt gebruikt door schepen met een brutotonnage van meer dan 5 000 ton die Europese havens aandoen, ongeacht de vlag waaronder zij varen.

21 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Naar een ambitieuzer beheer van koolstof in de EU", (COM(2024) 62 final).

22 Verordening (EU) [..../..] van het Europees Parlement en de Raad [wetgeving op het gebied van circulaire economie] [PB-verwijzing toevoegen zodra deze is vastgesteld].

integriteit beschikbaar zijn, is de lineaire verminderingsfactor afgestemd op de binnenlandse ambitie van de EU van –90 % tegen 2040.

iii. Het voorstel integreert permanente koolstofverwijderingen in de Unie in het EU-ETS door het plafond te verhogen met een hoeveelheid emissierechten die gelijk is aan de hoeveelheid verwijderingen die door de Commissie zal worden gekocht, waardoor gegarandeerde extra emissieruimte wordt gecreëerd voor de sectoren waar de emissies het moeilijkst te verminderen zijn en de opschaling van de koolstofverwijderingsindustrie wordt ondersteund, terwijl de controle op de kwaliteit en kwantiteit van de verwijderingen wordt gewaarborgd.

iv. Het voorstel hervormt de marktstabiliteitsreserve om te zorgen voor een stabiele en liquide markt en een soepele prijsontwikkeling tegen de achtergrond van een krimpende markt.

v. De kosteloze toewijzing en de compensatie van indirecte koolstofkosten worden verlengd tot na de huidige periode, terwijl de kosteloze toewijzing afhankelijk wordt gesteld van de indiening van plannen om te investeren in decarbonisatie in de EU en van de uitvoering van die investeringen in decarbonisatie in de EU.

vi. Het voorstel verhoogt de financiële steun voor innovatie en investeringen voor decarbonisatie, met name voor decarbonisatie van de industrie, zodat een groter deel van de EU-ETS-inkomsten wordt teruggegeven aan sectoren die onder het EU-ETS vallen. De IDB wordt opgezet om 100 miljard EUR aan financiering te verstrekken aan projecten voor decarbonisatie van de industrie.

vii. Het voorstel breidt het innovatiefonds uit om de marktintroductie van koolstofarme innovatie te ondersteunen en schone-technologie-industrieën concurrerender te maken.

viii. De vereisten voor de uitgaven van de lidstaten in verband met veilingopbrengsten worden versterkt, onder meer door minimumuitgaven voor prioritaire sectoren in te voeren en zichtbaarheid verplicht te stellen.

ix. Het voorstel blijft via het moderniseringsfonds solidariteit bieden als middel om de modernisering van energiesystemen en de decarbonisatie van de industrie in lidstaten met een lager inkomen te ondersteunen en tegelijkertijd de subsidiabiliteitscriteria en de verdeelsleutel te actualiseren.

x. Met het voorstel wordt de herverdeling van 10 % van het veilingvolume aan lidstaten met een lager inkomen voortgezet om redenen van solidariteit en om deze middelen naar klimaatdoeleinden te kanaliseren.

xi. Het voorstel heeft tot doel om te komen tot een doeltreffende koolstofbeprijzing van het billijke aandeel van de EU in de emissies van het internationale vervoer door middel van een passende toepassing van het EU-ETS op vluchten die vertrekken naar de onmiddellijke omgeving van de Unie. Dit omvat steun voor multilateralisme door middel van een aftrekmechanisme voor Corsia-compensatiekosten, waardoor dubbele prijsstelling wordt vermeden. Voor IJsland zou de Commissie, wat betreft het toepassingsgebied van het ETS zoals dat sinds 2023 van kracht is, er voorstander van zijn om het bestaande mechanisme in het besluit van het Gemengd Comité met drie jaar uit te breiden.

xii. Het voorstel voorziet in specifieke, rechtstreekse steun voor de zee- en luchtvaart die met name het gebruik van in de EU geproduceerde duurzame brandstoffen voor de lucht- en scheepvaart, schone technologieën en waterstof bevordert.

xiii. Het voorstel voorziet in een herziening van het EU-ETS in geval van vaststelling van een wereldwijde IMO-maatregel om het risico van dubbele betalingen te voorkomen en tegelijkertijd de milieu-integriteit van het EU-ETS te behouden.

xiv. Het voorstel pakt voorts het risico van ontduiking in de maritieme sector aan door middel van nieuwe maatregelen en ondersteunt een gelijk speelveld door een gerichte uitbreiding van het toepassingsgebied van het ETS tot specifieke categorieën kleine vaartuigen (met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton, maar niet minder dan 400 ton).

xv. Het voorstel bevat gerichte vereenvoudigingsmaatregelen voor de sector en overheidsinstanties die de administratieve nalevingskosten verlagen en de doeltreffendheid van de uitvoering van het systeem verbeteren.

xvi. Het voorstel integreert de verbranding van stedelijk afval in het EU-ETS. Het punt waarop rekening wordt gehouden met koolstofafvang en -gebruik (carbon capture and utilisation — CCU) wordt stroomafwaarts geplaatst voor producten en op het niveau van de brandstofdistributeur voor e-brandstoffen. Dit creëert een decarbonisatietraject voor industrieën met moeilijk te verminderen emissies.

Bij de herziening van de ETS-richtlijn in 2023 is een nieuw emissiehandelssysteem in het leven geroepen dat betrekking heeft op CO_2-emissies afkomstig van de verbranding van brandstoffen in gebouwen, het wegvervoer en de kleine industrie (ETS2). Het ETS2 is uitgesloten van het toepassingsgebied van dit voorstel, aangezien het in 2028 volledig operationeel zal worden, de toepassing ervan uiterlijk in 2029 moet worden geëvalueerd en elke beoordeling van de haalbaarheid van de integratie van de onder het ETS2 vallende sectoren in het EU-ETS uiterlijk in 2031 moet plaatsvinden.

- **Verenigbaarheid met bestaande bepalingen op het beleidsterrein**

Alle sectoren van de economie moeten bijdragen tot de vermindering van broeikasgasemissies. Deze herziening van het EU-ETS is het eerste onderdeel van een breed pakket maatregelen om ervoor te zorgen dat de EU klaar is om haar klimaatambitie voor 2040 te verwezenlijken met een herzien energie- en klimaatkader, waarbij alle voordelen van de groene transitie worden benut en het concurrentievermogen van de EU wordt versterkt.

Alle initiatieven in het pakket zijn nauw met elkaar verbonden en steunen op gemeenschappelijke modellen en aannamen, en elk initiatief is afhankelijk van het ontwerp van de andere initiatieven. De emissies worden over de beleidsinstrumenten verdeeld op basis van overwegingen inzake kosteneffectiviteit, technologische levensvatbaarheid en specifieke kenmerken van de lidstaten, met inbegrip van hun keuze van eigen schone energiebronnen. De effectbeoordelingen ter ondersteuning van de herziening van het EU-ETS en de komende voorstellen zijn gebaseerd op sectoroverschrijdende analyses, input van deskundigen en belanghebbenden en de implicaties van recente geopolitieke ontwikkelingen. Ook weerspiegelen de effectbeoordelingen de doelstellingen en maatregelen van de nationale energie- en klimaatplannen van de lidstaten.

Uit de analyse blijkt dat voor de verwezenlijking van de vereiste emissiereducties en koolstofverwijderingen een evenwichtige beleidsmix nodig is, met inbegrip van gerichte steunmaatregelen, stabiele koolstofbeprijzing, duidelijke doelstellingen met passende flexibiliteit en gestroomlijnde, maar doeltreffende regelgeving. Deze beginselen liggen ten grondslag aan de beleidsvorming en ondersteunen investeringen, innovatie en het concurrentievermogen. Het kader wordt verder ondersteund door een robuuste governancestructuur die planning, financiering, samenwerking en voortgangsmonitoring omvat en tegelijkertijd de weerbaarheid tegen de toenemende gevolgen van klimaatverandering versterkt.

Gezien de uitbreidingsambities van de EU moet bij het ontwerp en de uitvoering van het kader ook rekening worden gehouden met de integratie van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaat-lidstaten. In het toetredingsproces moet aandacht worden besteed aan de wijze

waarop de solidariteitsmechanismen en -fondsen van het EU-ETS de uitbreidingslanden zullen bestrijken. In het algemeen is het kader afgestemd op de doelstellingen voor 2040, bestrijkt het alle maatschappelijke sectoren en handhaaft het een passend evenwicht tussen nationale en EU-wetgeving.

Het voorstel tot herziening van het EU-ETS is een belangrijk onderdeel van dit kader en bouwt voort op de voorstellen voor CO_2-emissienormen voor auto's en bestelwagens die in december 2025 zijn aangenomen en voor de herziening van de marktstabiliteitsreserve die in april 2026 is vastgesteld. Het EU-ETS zal de emissiereducties en de economische transformatie in de jaren 2030 blijven stimuleren. De herziening heeft tot doel om de doeltreffendheid van de koolstofmarkt te behouden en tegelijkertijd de opzet ervan te verfijnen om het concurrentievermogen van de industrie, decarbonisatie, innovatie, investeringen en de strategische weerbaarheid van Europa beter te ondersteunen. Voor het bredere kader van het klimaat- en energiebeleid blijft een sterke en voorspelbare koolstofprijs van essentieel belang om investeringen in eigen koolstofarme energie, elektrificatie en schone technologieën aan te moedigen en tegelijkertijd langetermijnzekerheid te bieden aan investeerders.

Later in 2026 worden aanvullende wetgevingsvoorstellen inzake nationale streefcijfers en het gebruik van internationale kredieten verwacht.

- **Verenigbaarheid met andere beleidsterreinen van de Unie**

In de Clean Industrial Deal komen klimaatactie en concurrentievermogen samen in één overkoepelende groeistrategie. Het is een verbintenis om tegelijkertijd decarbonisatie, herindustrialisering en innovatie te versnellen en Europa veerkrachtig te maken. Het plan heeft tot doel om de Europese industrie te voorzien van een sterkere businesscase voor grote klimaatneutrale investeringen in energie-intensieve industrieën en schone energie. De herziening van het EU ETS speelt een centrale rol bij het bereiken van deze doelstellingen en is derhalve consistent met de ruimere reeks beleidsmaatregelen van de Unie die deel uitmaken van de Clean Industrial Deal.

Om de klimaatdoelstellingen van de EU voor 2040 te halen en het bijbehorende beleid uit te voeren, zullen de komende decennia voortdurende investeringen in de modernisering van het energiesysteem nodig zijn. Naast initiatieven zoals de Clean Industrial Deal, de verordening industriële versnelling[23], de strategie voor investeringen in schone energie[24], het pakket Europese netten[25] en de verordening voor een nettonulindustrie[26], beoogt het kader voor 2040 de voorspelbaarheid te bieden die nodig is om de energie-efficiëntie, elektrificatie en investeringen in schone technologieën in gebouwen, vervoer, industrie en energienetwerken te versnellen. De decarbonisatie van de industrie zal ook afhangen van koolstofafvang, waterstof

---

23 Voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van een kader van maatregelen voor de versnelling van de industriële capaciteit en de decarbonisatie in strategische sectoren en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1724, (EU) 2024/1735 en (EU) 2024/3110 (COM(2026) 100 final).

24 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Strategie voor investeringen in schone energie" (COM(2026) 116 final).

25 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "Pakket Europese netten" (COM(2025) 1005 final).

26 Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

en andere innovatieve technologieën, waarbij particuliere investeringen een leidende rol zullen spelen.

Het EU-ETS draagt bij tot deze doelstellingen. In de eerste plaats wordt een koolstofprijssignaal gecreëerd dat koolstofarme investeringen beloont. Door het ETS hangt er een prijskaartje aan CO_2-emissies. Naarmate de kosten van koolstofemissies stijgen, worden investeringen in elektrificatie en klimaatneutrale productieprocessen economisch aantrekkelijker dan traditionele fossiele energiebronnen en productiemethoden met een hoge uitstoot.

In de tweede plaats genereert het EU-ETS inkomsten die worden gebruikt om decarbonisatie te financieren. De in maart 2026 voorgestelde verordening industriële versnelling biedt een duidelijk kader voor het bevorderen van investeringen en innovatie in sectoren waarin Europa mondiaal leiderschap kan behouden of opbouwen. Overheidssteun zal van essentieel belang zijn om voor dit doel particuliere financiering aan te trekken. De herinvestering van EU- en nationale ETS-inkomsten in de industriële transitie, zoals beoogd in dit voorstel, is in overeenstemming met deze doelstellingen. Dit voorstel verhoogt met name de financiering voor decarbonisatie van de industrie en voor de ontwikkeling van duurzame brandstoffen, waardoor de elektrificatie wordt versneld, schone technologieën worden bevorderd, de industriële basis van Europa wordt versterkt en hoogwaardige banen worden gecreëerd.

Voortbouwend op de aanbevelingen van het rapport-Draghi, stelt de Commissie een ETS-investeringsbooster voor als voorstadium van de IDB, die is aangekondigd als onderdeel van de Clean Industrial Deal. Zodra het ETS-wetgevingsproces is afgerond, zal de ETS-investeringsbooster koolstofarme investeringen in energie-intensieve industrieën ondersteunen door middel van een vooraf vastgestelde koolstofpremie. Vanaf 2031 zal in de tweede fase van de IDB gebruik worden gemaakt van concurrerende instrumenten zoals contracten ter verrekening van verschillen (“contracts for difference”), als onderdeel van een bredere doelstelling om 100 miljard EUR vrij te maken voor de decarbonisatie van de industrie.

Met dit voorstel worden ook het innovatiefonds en het moderniseringsfonds uitgebreid. Gedoteerd met 200 miljoen emissierechten, zal het Innovatiefonds innovatieve industriële technologieën voor de industrie en de productie van schone technologie ondersteunen. Het moderniseringsfonds zal de opbrengsten van de veiling van 2,5 % van het plafond van artikel 9 kanaliseren naar lidstaten met een lager inkomen om de energie-infrastructuur te moderniseren, hernieuwbare energiebronnen uit te breiden, netten te versterken, de energie-efficiëntie te verbeteren en technologieën zoals koolstofafvang en -opslag (CCS) te ondersteunen.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

- **Rechtsgrondslag**

De artikelen 191, 192 en 193 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie verlenen de EU de bevoegdheid om op te treden om de kwaliteit van het milieu te behouden, te beschermen en te verbeteren, de gezondheid van de mens te beschermen, en op internationaal vlak maatregelen te bevorderen om het hoofd te bieden aan regionale of mondiale milieuproblemen. De rechtsgrondslag van dit initiatief is artikel 192, lid 1, aangezien het gaat om maatregelen ter bestrijding van de klimaatverandering en ter verwezenlijking van de andere in artikel 191 genoemde milieudoelstellingen. De ETS functioneert sinds 2003 op basis van deze rechtsgrondslag. Het Europees Parlement en de Raad hebben alle wijzigingen van de ETS-richtlijn vastgesteld op deze rechtsgrondslag.

- **Subsidiariteit (bij niet-exclusieve bevoegdheid)**

Klimaatverandering is een grensoverschrijdende uitdaging, en regionale, nationale en lokale beleidsinstrumenten kunnen met zowel internationale als EU-maatregelen worden aangevuld en versterkt. De aanpassing van het ETS aan de doelstelling voor het verminderen van broeikasgasemissies in de EU tegen 2040 zal gevolgen hebben voor veel sectoren van de EU-economie. Gecoördineerde maatregelen op EU-niveau zijn daarom onontbeerlijk en bieden een veel grotere kans om de noodzakelijke transformatie tot stand te brengen en als een sterke aanjager van kosteneffectieve verandering en opwaartse convergentie te fungeren. Bovendien hebben veel van de bij dit initiatief beoordeelde beleidselementen een belangrijke internemarktdimensie, met name de opties in verband met de bescherming tegen koolstoflekkage en de mechanismen voor de financiering van koolstofarme technologieën. Het optreden van de EU kan ook dienen als inspiratie voor de ontwikkeling van andere marktgebaseerde maatregelen en deze bevorderen.

Als koolstofmarkt stimuleert het ETS het realiseren van emissiereducties in eerste instantie door middel van kostenefficiënte oplossingen voor alle activiteiten die onder het systeem vallen, wat de efficiëntie vergroot dankzij schaalvoordelen. De invoering van een soortgelijke maatregel op nationaal niveau zou leiden tot kleinere, versnipperde koolstofmarkten, mogelijke concurrentieverstoringen en, waarschijnlijk, hogere totale emissiereductiekosten. Dezelfde logica geldt voor de uitbreiding van koolstofbeprijzing tot nieuwe sectoren.

- **Evenredigheid**

Uit de analyse van de effectbeoordeling bij dit voorstel blijkt dat het voorstel in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel. De reden hiervoor is dat het voorstel niet verder gaat dan wat nodig is voor het bereiken van de doelstellingen om het broeikasgasemissiereductiestreefdoel van de EU voor 2040 op kosteneffectieve wijze te verwezenlijken en tegelijkertijd de goede werking van de interne markt en het concurrentievermogen van de ETS-sectoren te waarborgen.

Het Europees Parlement en de Raad hebben besloten tot een algemene reductie van de broeikasgasemissies voor de hele EU-economie met 90 % tegen 2040 ten opzichte van de niveaus van 1990, met de mogelijkheid om vanaf 2036 een beperkte hoeveelheid hoogwaardige internationale kredieten te gebruiken om een “passende bijdrage” te leveren aan de doelstelling voor 2040. Dit voorstel bestrijkt een groot deel van die broeikasgasemissies en herziet de ETS-richtlijn om deze doelstelling te realiseren.

- **Keuze van het instrument**

De doelstellingen van dit voorstel kunnen het best door een richtlijn worden verwezenlijkt. Dat is het meest geschikte rechtsinstrument om de bestaande ETS-richtlijn te wijzigen.

Een richtlijn legt de lidstaten de verplichting op om de doelstellingen te bereiken en de maatregelen in hun nationale materiële en formele rechtsstelsels op te nemen. Die aanpak geeft de lidstaten meer vrijheid bij de uitvoering van een EU-maatregel dan een verordening, aangezien de lidstaten kunnen kiezen welke middelen het meest geschikt zijn om de maatregelen in de richtlijn uit te voeren. Daardoor kunnen lidstaten waarborgen dat de gewijzigde regels bij de uitvoering van het EU-ETS in overeenstemming zijn met hun bestaande materiële en formele rechtskader, met name met de regels voor het verlenen van vergunningen voor installaties, handhavingsmaatregelen en sancties.

Een richtlijn is ook het geschikte instrument om het MSR-besluit te wijzigen, omdat de herziening van dit rechtsinstrument nauw verband houdt met de gevolgen van de voorgestelde aanpassingen van het EU-ETS voor de marktstabiliteit.

3. EVALUATIE, RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

- **Evaluatie van bestaande wetgeving en controle van de resultaatgerichtheid ervan**

In de evaluatie van de ETS-richtlijn en het MSR-besluit (zie bijlage 15 bij de effectbeoordeling) is geconcludeerd dat het EU-ETS sterk is afgestemd op het bredere klimaatbeleid van de EU, waarbij ETS-sectoren een grotere bijdrage leveren aan de verwezenlijking van de broeikasgasreductiedoelstelling van de EU voor 2030, aangezien het voor die sectoren economisch *efficiënter* was om dit te doen dan voor niet-ETS-sectoren. Er is bewijs dat het EU-ETS *doeltreffend* is geweest in het aansturen van de algemene emissiereductietrend die in de EU is waargenomen.

Tijdens de evaluatieperiode zijn de totale emissies van vaste installaties aanzienlijk gedaald, in overeenstemming met en in sterker mate dan in het traject dat nodig is om te voldoen aan de bij de herziening van de ETS-richtlijn in 2018 vastgestelde doelstelling om tegen 2030 een vermindering van 43 % ten opzichte van de niveaus van 2005 te bereiken. Het versterkte CO_2-prijssignaal in het kader van fase IV (2021-2030) heeft waarschijnlijk hogere totale reductieniveaus gestimuleerd, aangezien er hervormingen zijn doorgevoerd om de structurele onevenwichtigheid tussen de vraag naar en het aanbod van emissierechten, die de prestaties van het EU-ETS in fase III (2013-2020) ondermijnde, te adresseren. Het gebruik van reductiemogelijkheden is waarschijnlijk groter geweest in de energiesector dan in de industriële sectoren. Dit is deels het gevolg van de verdere aanvullende maatregelen die zijn genomen om de decarbonisatie van de elektriciteitsopwekking in de hele EU te ondersteunen, en van het ontbreken van kosteloze toewijzing, waardoor het effect van de koolstofprijs voor industriële uitstoters zou zijn verminderd.

De invoering van de marktstabiliteitsreserve heeft het EU-ETS aanzienlijk meer in overeenstemming met het bredere beleidskader gebracht (**externe coherentie**). De marktstabiliteitsreserve heeft het lang bekritiseerde “waterbedeffect” geadresseerd door toe te staan dat het aanbod van emissierechten reageert op veranderingen in de vraag, met inbegrip van veranderingen die het gevolg zijn van overlappend beleid zoals dat van de richtlijn hernieuwbare energie[27] en de richtlijn energie-efficiëntie[28]. De afgelopen jaren hebben hervormingen van het EU-ETS, zoals hervormingen van de kosteloze toewijzing, de eerste resultaten opgeleverd bij het verhelpen van eerder vastgestelde tekortkomingen in verband met de consistentie tussen verschillende ontwerpelementen (d.w.z. **interne coherentie**). Zo helpt de vaststelling van ambitieuzere benchmarks voor de verstrekking van kosteloze toewijzingen het effect van het CO_2-prijssignaal te vergroten om stimulansen voor decarbonisatie te bieden en tegelijkertijd een evenwicht te vinden met het beschermen van de industrie tegen het risico van koolstoflekkage. Bewijsmateriaal uit de literatuur ondersteunt het argument dat de uitvoering van de herziene ETS-richtlijn sinds 2018 een aanzienlijke EU-meerwaarde voor de lidstaten heeft opgeleverd en waarschijnlijk heeft geleid tot kosteneffectievere mitigatie dan het geval zou zijn geweest als alleen op nationaal niveau actie was ondernomen.

---

27 Richtlijn (EU) 2023/2413 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 tot wijziging van Richtlijn (EU) 2018/2001, Verordening (EU) 2018/1999 en Richtlijn 98/70/EG wat de bevordering van energie uit hernieuwbare bronnen betreft, en tot intrekking van Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad (PB L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj).

28 Richtlijn (EU) 2023/1791 van het Europees Parlement en de Raad van 13 september 2023 betreffende energie-efficiëntie en tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955 (herschikking) (PB L 231 van 20.9.2023, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj).

In algemene zin bevestigt de evaluatie dat het ETS zijn doelstellingen tot dusver met succes heeft verwezenlijkt en dat het een belangrijk instrument is geweest voor de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de EU. In de evaluatie wordt echter ook gewezen op gebieden die voor verbetering vatbaar zijn zoals het evenwicht tussen het voorkomen van koolstoflekkage en het waarborgen van blijvende stimulansen voor investeringen in decarbonisatie, het waarborgen van een efficiënter systeem voor monitoring, rapportage, verificatie en accreditatie (MRVA) en het versterken van de beveiligingsmaatregelen voor het EU-register.

De marktstabiliteitsreserve is in 2015 vastgesteld om het in de fasen II (2008-2012) en III (2013-2020) opgebouwde overschot aan emissierechten in het EU-ETS te verminderen en de opbouw van nieuwe onevenwichtigheden tussen vraag en aanbod te beperken teneinde de veerkracht van het EU-ETS duurzaam te versterken. Uit de evaluatie is gebleken dat dit instrument doeltreffend was om de historische onevenwichtigheid tussen vraag en aanbod op de emissierechtenmarkt te verminderen. Ook is het instrument doeltreffend gebleken bij het verzachten van prijsschokken als gevolg van de COVID-19-pandemie en de energieprijzencrisis. In het bijzonder heeft de marktstabiliteitsreserve op geloofwaardige wijze blijk gegeven van de gecommitteerdheid van de EU aan het EU-ETS, waardoor het vertrouwen in de markt is vergroot.

- **Raadpleging van belanghebbenden**

De Commissie heeft nationale, regionale en lokale overheden, belanghebbenden uit de particuliere sector, met inbegrip van individuele ondernemingen en bedrijfsverenigingen, niet-gouvernementele en milieuorganisaties, academische en onderzoeksinstellingen, vakbonden, en individuele personen geraadpleegd in verschillende fasen van de ontwikkeling van dit voorstel.

De herziening van de ETS-richtlijn en het MSR-besluit bouwt voort op de feedback die is verzameld als onderdeel van een “back-to-back”-evaluatie van het huidige kader en een effectbeoordeling voor de herziening. De belangrijkste doelstelling van de raadpleging was om de standpunten van belanghebbenden over opties voor bepalingen inzake koolstoflekkage, koolstofverwijderingen, de lucht- en zeevaartsector, afvalbeheerprocessen, niet-permanente CCU, drempels voor thermisch ingangsvermogen, koppeling met andere koolstofmarkten, en de marktstabiliteitsreserve te verzamelen. Tijdens de raadpleging is het gebruik van inkomsten en koolstofarme steunmechanismen verder beoordeeld. De Commissie heeft ook input verzameld over mogelijke vereenvoudigingsmaatregelen.

De Commissie heeft een online openbare raadpleging georganiseerd met behulp van een vragenlijst over elk van de gebieden die worden geëvalueerd en herzien. In totaal heeft de Commissie 540 reacties ontvangen[29] en meer dan 400 standpuntnota’s en feedback over het verzoek om input van verschillende groepen belanghebbenden verzameld. Daarnaast zijn gerichte interviews gehouden en heeft de Commissie deelgenomen aan meerdere (virtuele) bilaterale en multilaterale bijeenkomsten en conferenties van belanghebbenden om de herziening van het EU-ETS te bespreken, onder meer met bedrijven en bedrijfsverenigingen uit verschillende sectoren, vakbonden, niet-gouvernementele organisaties en overheidsinstanties van de lidstaten. Ter ondersteuning van de herziening met betrekking tot maritieme onderwerpen hebben de subgroep van het Europees forum voor duurzame scheepvaart (ESSF) inzake de uitvoering van de verordening betreffende de monitoring, de rapportage en de verificatie van broeikasgasemissies door maritiem vervoer (MRV-verordening) en van het ETS voor maritiem vervoer en de deskundigengroep inzake

[29] De details van de openbare raadpleging zijn te vinden op: Het EU-emissiehandelssysteem voor maritiem vervoer, luchtvaart en vaste installaties en de marktstabiliteitsreserve — herziening.

klimaatverandering (CCEG Maritime) een gezamenlijke vergadering gehouden. Tot slot heeft de Commissie de contractanten[30] door middel van gedetailleerde vragenlijsten de opdracht gegeven om standpunten en input te verzamelen over de uitvoering van de MRVA-regels voor vaste installaties en zeevervoerders.

Parallel daaraan heeft de Commissie op 29 januari 2026 een gerichte workshop over het EU-ETS met meer dan vijftig vertegenwoordigers van vaste installaties in de EU georganiseerd. Daarbij lag de nadruk op ervaringen met de praktische uitvoering en de vaststelling van gebieden voor vereenvoudiging en stroomlijning van nalevingsprocessen en -vereisten[31]. Tot slot heeft de Commissie op 12 mei 2026 een rondetafelconferentie op hoog niveau met belanghebbenden over de herziening van het EU-ETS georganiseerd. De rondetafelconferentie vormde een aanvulling op de openbare raadpleging, en tijdens de conferentie is aanvullende input verzameld over de beleidsprioriteiten die moeten fungeren als leidraad voor de komende herziening van het EU-ETS en de marktstabiliteitsreserve voor de periode 2031-2040 en de aanvullende instrumenten die nodig zijn om van decarbonisatie een drijvende kracht voor het concurrentievermogen en de weerbaarheid van de EU te maken.

De resultaten van de raadplegingsactiviteiten worden in de effectbeoordeling en het evaluatieverslag bij dit voorstel vermeld en zijn voor zover mogelijk in overweging genomen bij het opstellen van het onderhavige voorstel.

Uit de openbare raadplegingen is over het geheel genomen brede steun voor het EU-ETS als beleidsinstrument gebleken. De belanghebbenden zijn over het algemeen voorstander van consistentie tussen het EU-ETS en de in de Europese klimaatwet vastgestelde klimaatdoelstelling voor 2040 om op de meest kosteneffectieve en economisch efficiënte wijze te blijven bijdragen aan emissiereducties en tegelijkertijd het concurrentievermogen in stand te houden. Ten behoeve van de consistentie met de doelstelling voor 2040 vinden veel belanghebbenden de neerwaartse aanpassing van de lineaire verminderingsfactor belangrijk om de koolstofprijzen in de hand te houden en de voorspelbaarheid van de markt te verbeteren. Tegelijkertijd vinden veel belanghebbenden een robuust prijssignaal ook belangrijk voor de investeringszekerheid. Beide doelstellingen komen in dit voorstel tot uiting.

Om het risico van koolstoflekkage voor sectoren die niet onder het CBAM vallen te verminderen, is er brede steun voor voortzetting van de kosteloze toewijzing, met name onder belanghebbenden in de sector. Het afhankelijk stellen van verdere kosteloze toewijzingen van investeringen in decarbonisatie wordt voornamelijk gesteund door de energiesector en het maatschappelijk middenveld. In het voorstel wordt de voortzetting van de kosteloze toewijzing gecombineerd met het gedeeltelijk afhankelijk van investeringen in decarbonisatie daarvan maken om een balans te vinden tussen het voorkomen van koolstoflekkage en het versterken van stimulansen om te investeren in decarbonisatiemaatregelen. Daarnaast steunt een grote meerderheid van de belanghebbenden de voorgestelde voortzetting van de compensatie van indirecte kosten na 2030 om het risico van koolstoflekkage als gevolg van in de elektriciteitsprijzen doorberekende koolstofkosten te beperken. Slechts enkele respondenten uit het maatschappelijk middenveld waren tegen voortzetting van de compensatie van indirecte kosten.

Wat de steun voor de decarbonisatie van de industrie betreft, steunt een grote meerderheid in alle groepen belanghebbenden de oprichting van een bank voor decarbonisatie van de industrie (IDB) ter ondersteuning van de inspanningen voor de decarbonisatie van de

30 Ricardo Nederland B.V; Viegand Maagøe A/S en SQ Consult.

31 Europese Commissie: Reality check — Commission takes stock of ETS implementation with stationary installations, 2 februari 2026.

industrie, met een instrumentarium van financieringsinstrumenten om de steun af te stemmen op veranderende prioriteiten en behoeften. Dit komt naar behoren tot uiting in het voorstel. Ook de voortzetting van het Innovatiefonds en het moderniseringsfonds wordt door belanghebbenden veelal verwelkomd. Dit komt tot uitdrukking in het voorstel door de voortzetting van de steun voor investeringen in de modernisering van energiesystemen en energie-efficiëntie in het kader van het moderniseringsfonds, terwijl enkele aspecten van het Innovatiefonds worden verbeterd en vereenvoudigd zonder dat de werking en de doelstellingen ervan fundamenteel worden gewijzigd.

Wat koolstofverwijderingen betreft, weerspiegelt het voorstel het standpunt van een grote meerderheid van de belanghebbenden dat permanente koolstofverwijderingen in de Unie moeten worden opgenomen in het EU-ETS, met waarborgen om ervoor te zorgen dat deze de noodzakelijke emissiereducties niet ontmoedigen. Slechts enkele respondenten uit de particuliere sector en uit het maatschappelijk middenveld hebben ervoor gepleit om ook tijdelijke koolstofverwijderingen op te nemen respectievelijk om koolstofverwijderingen niet op te nemen. De meningen over de specifieke regelingen voor integratie via een centrale EU-overheidsinstantie liepen uiteen. Het voorstel omvat deze aanpak om zowel de ETS-sectoren zekerheid te bieden over de beschikbare bruto emissieruimte als te zorgen voor voorspelbaarheid van de vraag naar koolstofverwijderingen, wat bevorderlijk zal zijn voor de koolstofverwijderingsindustrie. Dit zou een grotere liquiditeit op de markt en het gebruik van dergelijke technologieën ondersteunen, terwijl de milieu-integriteit wordt gewaarborgd en de -ontmoediging van mitigatie wordt verminderd, met een beperkte integratie van op CCS gebaseerde, in het kader van de verordening koolstofverwijdering en koolstoflandbeheer gecertificeerde permanente koolstofverwijderingen in de Unie, en met lage administratieve kosten voor ETS-sectoren die alleen EU-emissierechten (EUA's) blijven verhandelen.

In alle groepen belanghebbenden wordt de marktstabiliteitsreserve over het algemeen beschouwd als doeltreffend voor het aanpakken van het overschot op de markt. Een meerderheid van de belanghebbenden, voornamelijk uit de industrie en de energiesector, is echter voorstander van wijzigingen in de parameters ervan om de voorspelbaarheid van prijzen te verbeteren en de liquiditeit te vergroten met het oog op de verwachte toekomstige verkrapping van de markt, terwijl sommige belanghebbenden uit het maatschappelijk middenveld de voorkeur geven aan handhaving van de huidige aanpak. De wijzigingen die het vaakst werden voorgesteld, waren het beëindigen van de regel inzake ongeldigverklaring en het dynamisch aanpassen van de parameters om rekening te houden met de markt. Deze wijzigingen komen naar behoren tot uiting in dit voorstel en in het gerichte voorstel tot wijziging van de marktstabiliteitsreserve van april 2026, waarmee het mechanisme voor ongeldigverklaring wordt stopgezet, waardoor emissierechten in de reserve van meer dan 400 miljoen EUR kunnen worden behouden als buffer die de marktstabiliteit kan ondersteunen.

Wat de luchtvaart betreft, is er brede steun voor het versterken van de bijdrage ervan aan decarbonisatie, en een meerderheid van de belanghebbenden uit zowel het bedrijfsleven als het maatschappelijk middenveld is van mening dat de huidige aanpak van internationale vluchten buiten Europa de emissies van die vluchten niet adequaat adresseert. Het voorstel draagt bij tot het adresseren van die emissies door, op een wijze die in overeenstemming is met het toepassingsgebied van ReFuelEU Luchtvaart, ook een effectieve koolstofprijs toe te passen op een deel van het billijke aandeel van de EU in de emissies van de internationale luchtvaart. Belanghebbenden uit het bedrijfsleven en de publieke sector noemden ook meer steun voor duurzame luchtvaartbrandstof (SAF) als een belangrijke prioriteit. Het voorstel weerspiegelt dit naar behoren door de ETS-steun voor het gebruik van duurzame

luchtvaartbrandstoffen te verhogen en er tegelijkertijd voor te zorgen dat de lidstaten nog steeds ETS-inkomsten ontvangen om aanvullende decarbonisatiemaatregelen te financieren.

Wat maritiem vervoer betreft, waren de belanghebbenden het er in grote lijnen over eens dat de opname in het ETS decarbonisatie zal stimuleren en tegelijkertijd mogelijkheden zal creëren om de interactie met internationale maatregelen te verbeteren, het concurrentievermogen te vergroten, kleinere vaartuigen op te nemen en de regels te vereenvoudigen. Het voorstel draagt bij tot deze doelstellingen door maatregelen te treffen om het risico op ontduiking te verminderen en door de herzieningsclausule aan te passen om met name het risico op dubbele betalingen te beperken, rekening houdend met toekomstige mondiale maatregelen van de IMO. Het voorstel introduceert ook een door het ETS gefinancierd mechanisme om het gebruik van duurzame brandstoffen en schone aandrijftechnologieën te ondersteunen. Ook wordt een gerichte uitbreiding van het toepassingsgebied tot bepaalde categorieën kleinere vaartuigen voorgesteld, die het noodzakelijke evenwicht tussen milieuvoordelen en uitvoeringskosten weerspiegelt. Het voorstel voorziet in een in de tijd beperkte verlenging van de afwijkingen die nodig zijn om redenen van connectiviteit en voor sociaaleconomische doeleinden. Dit zal vergezeld gaan van een voorstel voor een MRV-verordening voor maritiem vervoer om de uitvoering van het systeem te verbeteren en te vereenvoudigen.

Wat de afvalbeheersector betreft, is een meerderheid van de belanghebbenden voorstander van de opname van de verbranding van stedelijk afval in het EU-ETS, met uitzondering van de verbranding van gevaarlijk afval, zoals weerspiegeld in dit voorstel, om emissiereductie, de circulaire economie en het gebruik van koolstofverwijdering en CCU te stimuleren. Dit werd over het algemeen gesteund door belanghebbenden uit de industrie en het maatschappelijk middenveld, met uitzondering van belanghebbenden uit de afvalverbrandingssector.

Een meerderheid van de belanghebbenden is voorstander van het stimuleren van CCU door de inleveringsverplichting aan te passen voor emissies die worden afgevangen en gebruikt in producten zonder permanente opslag, waaraan voornamelijk steun wordt gegeven door de energiesector en de maakindustrie. De meningen lopen meer uiteen over het volledig stroomafwaarts verplaatsen van de inleveringsverplichting, waarbij sommige belanghebbenden wijzen op de noodzaak van consistentie in de regelgeving voor e-brandstoffen. Het voorstel weerspiegelt deze overwegingen door de invoering van hybride downstream- en midstreamboekhouding om CCU in upstreaminstallaties en het gebruik van op CCU gebaseerde koolstof in downstreamproducten te stimuleren.

- **Bijeenbrengen en gebruik van expertise**

Dit voorstel bouwt voort op bewijsmateriaal dat is verzameld in de in 2023 afgeronde effectbeoordeling voor de vorige herziening van het ETS[32], de effectbeoordeling bij de mededeling en het voorstel inzake de klimaatdoelstelling voor 2040[33] en alle relevante gegevens die in het kader van andere gelijktijdige initiatieven zijn verzameld. Het voorstel ook bouwt voort op emissiegegevens en op ervaringen met de uitvoering van de monitoring-, rapportage- en verificatiesystemen van de EU.

Dit voorstel maakt gebruik van een verzameling geïntegreerde modelleringsinstrumenten die de volledige broeikasgasemissies van de EU-economie bestrijken. Deze instrumenten worden gebruikt om een reeks scenario's op te stellen op basis van intern consistente beleidsopties die zijn afgestemd op de klimaatdoelstelling van de Unie voor 2040.

---

32 SWD(2021) 601 final.

33 SWD(2024) 63 final.

Daarnaast heeft de Commissie gebruikgemaakt van het toenemende aantal collegiaal getoetste empirische onderzoeken naar het EU-ETS, samen met verschillende contracten voor ondersteuning. Viegand Maagoe en SQ Consult hebben aanvullende ondersteunende werkzaamheden verricht voor de evaluatie van het MRVA-systeem. Voor de zee- en de luchtvaartsector heeft Ricardo sectorspecifieke studies uitgevoerd[34].

- **Effectbeoordeling**

Bij dit voorstel is een effectbeoordelingsverslag gevoegd waarvan op 23 maart 2026 een ontwerp is voorgelegd aan de Raad voor regelgevingstoetsing. De Raad voor regelgevingstoetsing heeft op 15 april 2026 een positief advies met voorbehoud uitgebracht[35]. De Raad voor regelgevingstoetsing heeft daarbij gewezen vijf belangrijke tekortkomingen in het ontwerp. In de eerste plaats was de Raad voor regelgevingstoetsing van mening dat de kosten en baten van het EU-ETS tijdens de evaluatieperiode, waaronder de verdeling van kosten, koolstofprijseffecten en de effecten van kosteloze emissierechten op emissiereducties en investeringen onvoldoende waren gekwantificeerd. In de tweede plaats was de probleemomschrijving onduidelijk en waren de doelstellingen ervan niet geformuleerd in Smart-termen ("specifiek, meetbaar, acceptabel, realistisch en tijdgebonden"). In de derde plaats was het basisscenario onduidelijk, met name de wijze waarop het aansloot op de effectbeoordeling van de klimaatdoelstelling voor 2040. In de vierde plaats moest de motivering voor het combineren van maatregelen in beleidsopties worden versterkt en was er behoefte aan een nadere analyse van het concurrentievermogen, de betaalbaarheid en de wisselwerkingen tussen voorstellen. In de vijfde plaats waren de kosten-batenvergelijkingen van beleidsopties niet gedetailleerd genoeg, wat een deugdelijke beoordeling van de doeltreffendheid en efficiëntie in de weg stond. Het effectbeoordelingsverslag is aangepast om tegemoet te komen aan de opmerkingen van de Raad voor regelgevingstoetsing.

De evaluatie werd versterkt om de verschillende ontwikkelingen en het effect van de koolstofprijs op de industrie en de energiesector tot uitdrukking te brengen. Daarbij werd aanvullend bewijsmateriaal toegevoegd over brandstofomschakeling en de rol van het ETS bij het verminderen van het steenkoolgebruik, alsmede gegevens over de reductiekosten voor de belangrijkste sectoren, de marginale reductiekosten en het verband met de ETS-prijs. Ook werden de resultaten van een aanvullend literatuuronderzoek naar de aan het ETS toe te schrijven kosten en baten opgenomen. Daarnaast is aanvullende informatie uit de literatuur en van belanghebbenden over de gevolgen van het ETS voor het concurrentievermogen geïntegreerd. De evaluatie werd verder ontwikkeld om meer informatie over de emissiereducties en de doorberekening van de kosten voor de verschillende sectoren op te nemen.

Wat de effectbeoordeling betreft, werd de probleemomschrijving verduidelijkt en werden de doelstellingen die niet in Smart-termen waren geformuleerd, in die termen geherformuleerd (SD1.1.2, SD2.1.2, SD1.1.3 en SD1.3.1). De probleemfactoren werden waar mogelijk gekwantificeerd en waar dat niet kon, verder gekwalificeerd. Voorts zijn er toelichtingen toegevoegd over de belangrijkste verschillen tussen het basisscenario, de doelstelling van

---

34 Ricardo, 2026 — "Support for the 2026 review of the ETS Directive for maritime", verslag opgesteld voor DG CLIMA, publicatie volgt; Ricardo et al., 2024 —"Supporting study for the implementation of the ETS Directive and MRV requirements for maritime transport"; en meer in het bijzonder het deel van 2026 "MRV maritime evaluation support": publicatie volgt; Ricardo, 2026 — "Opportunities of the Green Transition for the EU Maritime Industry and Value Chain", publicatie volgt. Ricardo, 2025 — "Support for the review by the Commission concerning the implementation of ICAO's CORSIA, and for Commission reports on certain types of flights, social impacts, and air connectivity of islands, remote territories and Iceland", opgesteld voor DG CLIMA, publicatie volgt.

35 Ares(2026) 3999719 final.

85 % en het voorstel voor de EU-klimaatdoelstelling voor 2040. Er werd meer informatie verstrekt over de investeringsbehoeften en het bijbehorende traject, over de effecten van opties voor het plafond (plafond3 versus plafond1), gedifferentieerd tussen energie-intensieve en andere industriesectoren, en over de technologieën waarvan het niveau van technische paraatheid vereist is. Voorts zijn de belangrijkste afwegingen tussen de opties en de belangrijkste maatregelen die het algemene effect van elk van de drie beleidsopties zouden bepalen in kaart gebracht. Het verslag ging vergezeld van meer informatie over belangrijke modelleringsaannamen en verbeterde toegankelijkheid voor beleidsmakers door herhaalde of niet-ondersteunde claims te stroomlijnen. Daarnaast is bijlage IV bij de evaluatie opgenomen, met een overzichtstabel van de daarin vastgestelde kosten en baten. Tot slot zijn door de Raad voor regelgevingstoetsing vastgestelde kleinere inconsistenties in de documenten gecorrigeerd.

In de punten 5 tot en met 7 van de begeleidende effectbeoordeling worden de onderzochte beleidsalternatieven toegelicht en met elkaar vergeleken en wordt uitgelegd waarom het definitieve voorstel als de beste beleidskeuze wordt beschouwd. In de punten 6 en 7 en in bijlage 3 wordt toegelicht wat de belangrijkste economische, sociale en milieueffecten van de voorkeursoptie zijn en wie daar op welke manier door zou worden geraakt, waar mogelijk samen met kwantitatieve ramingen van de kosten en baten. Wat de voor het ETS-plafond gekozen optie betreft, wijkt het definitieve beleidsvoorstel af van de opties die in de effectbeoordeling zijn beoordeeld. De effecten worden toegelicht in punt 6.2.3.1 en bijlage 8-1 over het plafond.

Zoals hierboven uiteengezet in het deel over de raadplegingen van belanghebbenden, zijn in het kader van de openbare raadpleging ook meer dan vierhonderd reacties op het verzoek om input ontvangen, waaronder standpuntnota’s en feedback van verschillende groepen belanghebbenden. Dit wordt nader toegelicht in bijlage 2 bij de begeleidende effectbeoordeling.

De effectbeoordeling omvat de consistentiecontrole van artikel 6, lid 4, van de Europese klimaatwet, op grond waarvan de Commissie moet beoordelen of ontwerpmaatregelen of wetgevingsvoorstellen van de EU in overeenstemming zijn met de doelstellingen van de klimaatwet, zoals de doelstelling van de EU inzake klimaatneutraliteit. De effectbeoordeling is gericht op de analyse van de klimaateffecten van de maatregelen. In de effectbeoordeling is gebruikgemaakt van de beste beschikbare wetenschappelijke kennis en van twee economische modelleringsinstrumenten en is de kostenefficiëntie van elke beleidsoptie onderzocht. In de beoordeling worden de effecten van de maatregelen vergeleken met een basisscenario en wordt de gevoeligheid voor belangrijke aannamen getest. Het wetgevingsvoorstel is volledig in overeenstemming met de in de Europese klimaatwet vastgestelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit, aangezien de afstemming van het ETS op die doelstelling en de tussentijdse doelstelling voor 2040 de kerndoelstelling ervan is. Wanneer de maatregelen leiden tot onzekerheid over het bereiken van de nettoklimaatbijdrage van het EU-ETS (integratie van koolstofverwijderingen met een verhoging van het plafond vooraf) of mogelijk mazen in de boekhouding van emissies (downstreamboekhouding van CCU) creëren, wordt het risiconiveau beoordeeld en gerechtvaardigd aan de hand van de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen in ruimere zin en het gebruik van mitigatie-instrumenten. Wat verwijderingen betreft, zijn de maatregelen gerechtvaardigd om de opschaling van verwijderingen te verwezenlijken en koolstoflekkage te voorkomen en worden de risico’s beperkt door te voorzien in een toereikend budget voor de aankoop van verwijderingen en in een herzieningsclausule. Wat CCU betreft, zijn de risico’s van het stimuleren van CCU gerechtvaardigd, terwijl het voorstel mitigerende maatregelen invoert in geval van mazen in de wetgeving.

- **Resultaatgerichtheid en vereenvoudiging**

Sinds de herziening van de ETS-richtlijn in 2018 is een aantal vereenvoudigingen ingevoerd. Artikel 27 bis is toegevoegd aan de ETS-richtlijn, waardoor de lidstaten installaties die minder dan 2 500 ton CO_2e per jaar uitstoten kunnen uitsluiten. Daarnaast zijn er vereenvoudigingen uitgevoerd en verduidelijkingen aangebracht door middel van wijzigingen van de verordening monitoring en rapportage (Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie)[36] en zijn gestandaardiseerde methoden en instrumenten ontwikkeld om de uitvoering te vergemakkelijken. Deze maatregelen worden verder besproken in het evaluatieverslag bij deze effectbeoordeling, terwijl een aantal mogelijke maatregelen voor verdere stroomlijning en vereenvoudiging zijn voorgesteld (zie bijlage 15, punt 9.4.4.2).

Verschillende maatregelen in dit voorstel die betrekking hebben op emissies van vaste installaties, houden op zichzelf geen vereenvoudiging in, aangezien ze het toepassingsgebied van het EU-ETS zouden uitbreiden. Die maatregelen leiden echter tot een bredere vereenvoudiging, aangezien een versnipperde aanpak, waarbij nationale of subnationale maatregelen de interne markt complexer zouden maken, in de EU-brede klimaatactie moet worden voorkomen. Bovendien vereenvoudigen de voorgestelde maatregelen ter voorkoming van koolstoflekkage de kosteloze toewijzing door de koolstoflekkagelijst voor fase V (2031-2040) niet bij te werken, waardoor administratieve lasten voor exploitanten worden weggenomen. De voorgestelde optie om de conditionaliteit bij kosteloze toewijzingen uit te breiden, zou een toename van de administratieve inspanningen met zich meebrengen, die moet worden afgewogen tegen de milieuvoordelen van conditionaliteit en de waarde van kosteloze toewijzing (zie punt 6.2.1.6 van de effectbeoordeling). In de effectbeoordeling (zie bijlage 12) wordt de vraag opgeworpen of meer kleine installaties in het EU-ETS moeten worden opgenomen door de drempel van 20 MW aan thermische capaciteit te verlagen. In overeenstemming met de effectbeoordeling sluit dit voorstel een dergelijke uitbreiding echter uit omdat deze niet evenredig zou zijn, aangezien de meeste relevante emissies onder het EU-ETS2 zullen vallen.

Het pakket introduceert stapsgewijze verbeteringen door middel van vereenvoudigingsinitiatieven, met als doel om het systeem op een geharmoniseerde en degelijke manier uit te voeren, bestaande overlappingen tot een minimum te beperken en efficiëntiewinst te boeken met betrekking tot de MRV-verordening inzake maritiem vervoer. Dit is in overeenstemming met de evaluatie (zie punt 8.5 van bijlage 15 bij de begeleidende effectbeoordeling), waarin is geconcludeerd dat de voorgestelde stapsgewijze verbeteringen beter zouden zijn dan een structurele herziening van het MRV-systeem, aangezien het MRV-systeem functioneert als een robuust kader waarin de wijzigingen die voortvloeien uit de herziening van 2023 met succes zijn doorgevoerd zonder afbreuk te doen aan de algemene kwaliteit of de bruikbaarheid van de gegevens.

Beleidsmaatregel SI1 “Simplification, and targeted enhancement” (vereenvoudiging en gerichte verbeteringsmaatregelen) voor het maritiem vervoer bevat specifieke bepalingen om het MRV-systeem voor maritiem vervoer te vereenvoudigen, waardoor scheepvaartmaatschappijen onaangeboorde synergieën zouden kunnen benutten, onnodige lasten tot een minimum zouden kunnen beperken en uiteindelijk de administratieve nalevingskosten zouden kunnen verminderen. De maatregel zou er onder meer voor zorgen dat één entiteit verantwoordelijk is voor de naleving ten aanzien van de emissies van een

[36] Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen overeenkomstig Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 601/2012 van de Commissie (PB L 334 van 31.12.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2066/oj).

gegeven schip in het kader van het ETS/MRV Zeevaart-systeem en het FuelEU Zeevaart-systeem en dat het beginsel van eenmalige monitoring en rapportage volledig wordt toegepast door middel van een gedeelde gemeenschappelijke MRV-nalevingscyclus. In de begeleidende effectbeoordeling wordt geraamd dat vereenvoudigingselementen voor de maritieme sector een jaarlijkse besparing van tussen 10 % en 20 % van de huidige jaarlijkse administratieve MRV-nalevingskosten voor scheepvaartmaatschappijen zouden opleveren.

Er wordt ook een vereenvoudiging voorgesteld voor de luchtvaart, met name voor kleinere exploitanten, waarvoor de definitie van commerciële status is geschrapt en vervangen door een eenvoudige emissiedrempel die gelijkelijk van toepassing is op alle exploitanten. Nieuwe exploitanten die onder de verordening vallen, en het toegenomen aantal bestaande exploitanten met een lage activiteit, als gevolg van een verhoging van de desbetreffende drempel, kunnen gebruikmaken van vereenvoudigde monitoring en rapportage en van een vrijstelling van verificatie. Door exploitanten met een zeer lage inleveringsverplichting in het kader van het EU-ETS uit te sluiten, wordt ervoor gezorgd dat de administratieve lasten voor luchtvaartmaatschappijen en administrerende autoriteiten beperkt blijven, zonder dat de milieuambitie in het gedrang komt.

- **Grondrechten**

Het voorstel eerbiedigt de grondrechten en met name de beginselen van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. Het voorstel draagt met name bij tot de doelstelling van een hoog niveau van milieubescherming overeenkomstig het beginsel van duurzame ontwikkeling zoals neergelegd in artikel 37 van het Handvest[37].

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De gevolgen van het initiatief voor de begroting en de benodigde personele en administratieve middelen worden uiteengezet in het financieel memorandum, waarin de gevolgen voor de begroting worden aangegeven.

5. OVERIGE ELEMENTEN

- **Uitvoeringsplanning en regelingen betreffende controle, evaluatie en rapportage**

De Commissie zal de werking van het EU-ETS blijven monitoren en evalueren in haar jaarlijkse koolstofmarktverslag, zoals bepaald in artikel 10, lid 5, van de ETS-richtlijn. In het koolstofmarktverslag zullen de gevolgen van de huidige herziening van het EU ETS worden besproken. Het verslag is gebaseerd op de analyse van de evaluatie van de voortgang bij de toepassing van de ETS-richtlijn, die wordt geregeld in artikel 21 daarvan en op grond waarvan de lidstaten verslag moeten uitbrengen bij de Commissie over kwesties als de toewijzing van emissierechten, de werking van het register, de toepassing van monitoring en rapportage, verificatie en accreditatie en kwesties die verband houden met de naleving. De bepalingen inzake het jaarlijkse koolstofmarktverslag en de rapportage door de lidstaten zijn ook van toepassing op de sectoren waartoe het ETS is uitgebreid. De MRV-gegevens die via de regulering van de nieuwe sectoren worden verkregen, zullen voor de Commissie een belangrijke bron van informatie zijn voor de beoordeling van de vooruitgang in de betrokken sectoren.

Wat het zeevervoer betreft, zal de Commissie zich baseren op gegevens die zijn verzameld via het MRV-systeem voor maritiem vervoer van de EU en op een analyse uit het jaarverslag over broeikasgasemissies door zeevervoer, dat geaggregeerde en toegelichte resultaten bevat. Het

[37] PB C 326 van 26.10.2012, blz. 391.

geïntegreerde governance- en monitoringproces in het kader van Verordening (EU) 2018/1999 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie[38] zal er naar verwachting ook voor zorgen dat klimaat- en energiegerelateerde maatregelen op Europees, regionaal, nationaal en lokaal niveau, met inbegrip van het ETS, bijdragen tot klimaatneutraliteit in de EU en de doelstellingen van de energie-unie. Verschillende marktanalisten volgen verschillende aspecten van de koolstofmarkt op de voet en de Commissie zal hun werkzaamheden blijven monitoren.

De Commissie staat in regelmatig contact met belanghebbenden en is zich daardoor bewust van hun standpunten en zorgen over de werking van het ETS. Kwesties in verband met het ETS worden besproken in een speciaal daartoe opgericht forum, de deskundigengroep klimaatverandering (CCEG), waarin de bevoegde autoriteiten van de lidstaten, brancheorganisaties en ngo's, en de Commissie samenkomen. In zijn verschillende samenstellingen bespreekt de CCEG onder meer de uitvoering van de kosteloze toewijzingen, veilingen en problemen in verband met de werking van het EU-register. Daarnaast biedt het ETS-nalevingsforum de bevoegde autoriteiten van alle ETS-landen (de 27 lidstaten, Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) een platform voor kennisverwerving en de uitwisseling van informatie en ervaringen, waardoor een doeltreffende uitvoering van het ETS wordt bevorderd. Het forum organiseert gerichte evenementen, zoals de conferentie van het nalevingsforum, die jaarlijks wordt gehouden om ervaringen uit te wisselen en de dialoog tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten te vergemakkelijken, en stelt taakgroepen in voor specifieke onderwerpen en opleidingsevenementen. Nationale accreditatie-instanties en verificateurs worden soms uitgenodigd om deel te nemen aan de activiteiten van het ETS-nalevingsforum. Voorts brengt de technische werkgroep inzake monitoring, rapportage, verificatie en accreditatie conform het EU-ETS vertegenwoordigers van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten bijeen om ervaringen en suggesties met betrekking tot de doeltreffende en efficiënte uitvoering van Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie (monitoring- en rapportageverordening) en Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2067 van de Commissie (verordening voor accreditatie en verificatie)[39] uit te wisselen en om mogelijke actualiseringen en verbeteringen van het kader voor monitoring, rapportage, verificatie en accreditatie conform het EU-ETS te bespreken.

- **Toelichtende stukken (bij richtlijnen)**

De lidstaten hebben zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen bij de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen een of meer stukken bij te voegen waarin wordt toegelicht hoe de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzettingsinstrumenten zich tot elkaar verhouden. Dit wordt voor dit voorstel gerechtvaardigd geacht aangezien in de nationale wetgeving gerichte wijzigingen zullen moeten worden aangebracht en deze zullen moeten worden geïdentificeerd, evenals de bepalingen waarvoor omzetting niet nodig wordt geacht.

- **Artikelsgewijze toelichting**

---

38 Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

39 Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2067 van de Commissie van 19 december 2018 inzake de verificatie van gegevens en de accreditatie van verificateurs krachtens Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 334 van 31.12.2018, blz. 94, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2018/2067/oj).

De belangrijkste elementen van de ETS-richtlijn die zijn gewijzigd, zijn de volgende:

- **Plafond:** om het systeem in overeenstemming te brengen met de emissiereductiedoelstelling van de Unie van 90 % voor 2040, wordt voorgesteld om artikel 9 van de ETS-richtlijn te wijzigen om het EU-ETS-traject vanaf 2031 aan te passen. Deze wijziging zou een tragere jaarlijkse daling en voortzetting van de toewijzing van emissierechten tot in de jaren 2040 mogelijk maken.
- **Internationale kredieten**: voorgesteld wordt om de geplande aankoop van internationale kredieten met een hoge integriteit vanaf 2036 te overwegen, waardoor de behoefte aan binnenlandse reductie tot vijf procentpunten in 2040 wordt verminderd en tegelijkertijd de kostenefficiëntie en afstemming op de Overeenkomst van Parijs worden gewaarborgd. Voorgesteld wordt om het plafond van het EU-ETS te verlagen om rekening te houden met deze aanpassing, met een verlaagde lineaire verminderingsfactor vanaf 2036 die is afgestemd op het bereiken van een ambitie van 85 % emissiereducties in de EU tegen 2040, en emissierechten te reserveren om de aankoop van de hoeveelheid internationale kredieten (260 Mt) die overeenkomt met de ambitieverlaging van het EU-ETS te financieren. Er wordt een terugvalmechanisme voorgesteld om de milieu-integriteit te behouden door terug te keren naar een traject voor ETS-sectoren dat is afgestemd op een reductie in de EU van 90 % tegen 2040 indien er geen hoogwaardige kosteneffectieve internationale kredieten met een hoge integriteit beschikbaar zijn, onder voorbehoud van het verslag van de Commissie over de ontwikkeling van een hoogwaardige internationale kredietmarkt met een hoge integriteit, rekening houdend met de criteria van Verordening (EU) 2021/1119, en de bijdrage van deze kredieten aan het verwezenlijken van de klimaatambitie van de ETS-sectoren (zie het voorgestelde nieuwe artikel 9 ter).
- **Koolstofverwijdering:** voorgesteld wordt om in de ETS-richtlijn een nieuw artikel 9 quater op te nemen waarin permanente koolstofverwijderingen in het EU-ETS worden opgenomen door het plafond te verhogen met het aantal emissierechten dat overeenkomt met de verwijderingseenheden voor permanente koolstofafvang en -opslag van biogene emissies (BioCCS) en directe afvang uit de lucht met koolstofopslag (DACCS) van de verordening koolstofverwijdering en koolstoflandbeheer in de EU (1:1) die de Commissie moet kopen. Deze nieuw gecreëerde emissierechten zouden worden toegewezen voor de aankoop van de verwijderingen. Voorgesteld wordt om extra emissierechten aan de Commissie toe te wijzen om het prijsverschil tussen verwijderingen en emissierechten aan te pakken. De nettodoelstelling van het EU-ETS zou worden berekend als de bruto-emissies (die overeenkomen met de totale hoeveelheid emissierechten) minus de geplande hoeveelheid verwijderingen die zal worden aangekocht. Om het gebruik van eigen verwijderingen door exploitanten te vergemakkelijken, wordt voorgesteld om exploitanten, scheepvaartmaatschappijen en vliegtuigexploitanten, indien van toepassing, toe te staan hun eigen fossiele emissies te compenseren met in het kader van de verordening koolstofverwijdering en koolstoflandbeheer gecertificeerde BioCCS-verwijderingen die zij zelf genereren (artikel 14, lid 1 bis). Dit compensatiemechanisme zou niet verder gaan dan nul — het kan geen negatieve emissies en het verkrijgen van EU-emissierechten genereren — en vereist een correctiemechanisme voor de emissierechten die zijn

toegewezen voor de aankoop van koolstofverwijderingen en voor de koolstofverwijderingen die moeten worden aangekocht, om te voorkomen dat de totale emissieruimte toeneemt tot boven de limiet die voortvloeit uit de integratie via het aankoopprogramma.

- **Bank voor decarbonisatie van de industrie:** voorgesteld wordt om vanaf 2028 de bank voor decarbonisatie van de industrie (IDB) op te richten als entiteit op EU-niveau ter ondersteuning van de opschaling en toepassing van technologieën, processen en technieken die de emissies in vaste installaties die onder bijlage I vallen, rechtstreeks verminderen en als zodanig ook permanente koolstofverwijderingen kunnen genereren. De bank zal in twee fasen operationeel worden (nieuw artikel 10 quater quater). In de eerste fase, die de periode 2028-2031 beslaat, zullen via een "investeringsbooster" 400 miljoen emissierechten worden gereserveerd om vaste koolstofpremies te verstrekken met behulp van een "wie het eerst komt, die het eerst maalt"-systeem om investeringen te versnellen op basis van snelheid (nieuw artikel 10 quater quinquies). Om de solidariteit te waarborgen, zal een specifiek aandeel worden gereserveerd voor lidstaten met een lager inkomen. De steun zal afhankelijk worden gesteld van de naleving van strikte uitvoeringstermijnen, en de prestaties zullen worden gewaarborgd door de uitgifte van opleveringscontracten. De betalingen worden gekoppeld aan onafhankelijk geverifieerde emissievermijding en kunnen worden geleverd in emissierechten. Ten tweede zal de bank vanaf 2031 projecten ondersteunen, voornamelijk door middel van concurrerende biedprocedures waarbij koolstofcontracten ter verrekening van verschillen of koolstofpremies worden toegekend, waardoor de inkomsten op lange termijn stabiel blijven en de risico's van investeringen worden verminderd (nieuw artikel 10 quater sexies). Het voorstel voorziet in inschrijvingsgaranties en opleveringscontracten om een serieuze intentie en tijdige levering te waarborgen, maakt het mogelijk om begrotingsvastleggingen op te splitsen in jaarlijkse tranches en bevat bepalingen inzake terugbetalingen en ontvangsten als externe bestemmingsontvangsten voor de bank. De synergie met het Europees Fonds voor concurrentievermogen zal worden versterkt door de mogelijkheid om een "concurrentievermogenskeurmerk" toe te kennen aan projecten die door de bank zijn beoordeeld.

- **Innovatiefonds:** het voorstel actualiseert de rechtsgrondslag van het Innovatiefonds om te zorgen voor voortdurende voorspelbare steun voor het naar de markt brengen van innovatie en het opschalen van koolstofarme en koolstofvrije technologieën die aanzienlijk bijdragen tot de decarbonisatie van EU-ETS-sectoren (artikel 10 quater ter). Het voorstel versterkt ook de uitvoeringsbeginselen, met inbegrip van projectontwikkeling en technische bijstand voor lidstaten met een lage participatie, introduceert maatregelen om speculatieve toepassingen te ontmoedigen en vergroot de transparantie door middel van jaarlijkse openbare verslaglegging. Overgangsbepalingen zullen ervoor te zorgen dat artikel 10 bis, lid 8, tot 2030 van toepassing blijft.

- **Moderniseringsfonds:** met het voorstel wordt het moderniseringsfonds (gewijzigd artikel 10 quinquies) aangepast om het beter af te stemmen op de aangescherpte doelstellingen inzake klimaatambitie en billijkheid door de subsidiabiliteits- en verdelingsindicatoren te actualiseren aan de hand van de meest recente beschikbare gegevens. Het voorstel breidt de in aanmerking komende investeringsgebieden uit tot elektrificatie en decarbonisatie van de

industrie, met inbegrip van CCS/CCU, en blijft steun voor energieopwekking op basis van fossiele brandstoffen verbieden. Het voorstel kanaliseert ook ten behoeve van solidariteit herverdeelde emissierechten via het moderniseringsfonds, om het effect ervan te maximaliseren, en stelt de lidstaten in staat vrijwillig extra emissierechten uit hun veilinghoeveelheden over te dragen om de middelen van het fonds te verhogen. Daarnaast wordt een extra deel van het EU-ETS-plafond toegewezen aan begunstigde lidstaten om investeringen te ondersteunen via de IDB, waardoor de decarbonisatie van de industrie in lidstaten met een lager inkomen wordt versterkt.

- **Veilingopbrengsten:** het voorstel voorziet in gerichte hervormingen om ervoor te zorgen dat inkomsten doeltreffender, transparanter en volledig in overeenstemming met de klimaatdoelstellingen van de EU worden gebruikt (gewijzigd artikel 10, lid 3). Voorgesteld wordt om duidelijke prioritaire uitgavengebieden vast te stellen, als weerspiegeling van het beginsel dat ETS-sectoren die de koolstofprijs betalen moeten worden ondersteund met de inkomsten die het ETS genereert, en zich daarom te richten op sectoren met een grote impact waar ETS-inkomsten de grootste emissiereducties en nevenvoordelen kunnen opleveren. Deze prioriteiten omvatten de klimaatfondsen van de EU, schone energie en netwerken, koolstofarm vervoer (met name voor de zee- en luchtvaart), decarbonisatie van de industrie (met inbegrip van elektrificatie, CCS en schone technologie), decarbonisatie van het afvalbeheer, circulariteit en ondersteuning van onderzoek en innovatie op deze gebieden. Om te zorgen voor gerichte uitgaven met een grote impact, moeten de lidstaten volgens het voorstel ten minste 50 % van de ETS-inkomsten aan deze prioritaire gebieden toewijzen. Dit bindende minimum zal bijdragen tot het corrigeren van de huidige onevenwichtigheid in de uitgaven, waarbij kritieke sectoren onevenredig lage financiering ontvangen ondanks hun belangrijke rol bij het bereiken van emissiereducties. Het voorstel zal zorgen voor volledige afstemming op klimaatneutraliteit door middel van een verbod op investeringen die de klimaatdoelstellingen van de EU op lange termijn ondermijnen. Dit omvat uitgaven voor maatregelen die afhankelijkheid van koolstofintensieve technologieën creëren of verlengen, waarbij de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen een belangrijk voorbeeld van een dergelijke discrepantie is. Ook wordt voorgesteld om de zichtbaarheidsvereisten aan te scherpen om ervoor te zorgen dat het publiek en belanghebbenden duidelijk kunnen zien hoe ETS-inkomsten worden gebruikt (gewijzigd artikel 30 quaterdecies) door de lidstaten te verplichten de oorsprong van door het ETS gefinancierde maatregelen openbaar te maken via meerdere kanalen, zoals projectdocumentatie en openbare inzage. Het gebruik van het gestandaardiseerde EU-label ("(Mede)gefinancierd door het emissiehandelssysteem van de Europese Unie") zal een belangrijk instrument zijn om deze zichtbaarheid te bereiken. De prioritaire uitgavengebieden omvatten de aanvulling van de steunmechanismen in de richtlijn voor het verminderen van de klimaateffecten van ETS-sectoren. Het is al zo dat de lidstaten kunnen besluiten om voor bepaalde doeleinden geen emissierechten te veilen, en in dergelijke gevallen moeten de niet-geveilde hoeveelheden worden gebruikt om de omvang van de eigen middelen op basis van de handel in emissierechten te berekenen, in overeenstemming met het voorstel van de Commissie betreffende het stelsel van eigen middelen (COM(2025) 574 final, overweging 14). Deze hervormingen zullen worden aangevuld met wijzigingen

van de komende governanceverordening[40], op grond waarvan de lidstaten hun geplande gebruik van ETS-veilingopbrengsten moeten integreren in hun nationale energie- en klimaatplannen. Deze verplichting tot voorafgaande planning zal ervoor zorgen dat de uitgaven strategisch worden afgestemd op de nationale en EU-brede klimaatdoelstellingen voordat de inkomsten worden toegewezen, in combinatie met betere monitoring, publieke controle en zichtbaarheid.

- **Luchtvaartemissies:** voorgesteld wordt om de dekking van doeltreffende koolstofbeprijzing te vergroten door het ETS in voorkomend geval toe te passen op het billijke aandeel van de EU in bepaalde vluchten naar derde landen (gewijzigd artikel 28 bis, lid 1, en bijlage I) en op zakelijke vluchten (gewijzigd artikel 3, punten o), p) en am), artikel 28 bis, lid 4, en bijlage I, punten j) en k)). Dit gaat gepaard met evenredige verhogingen van het plafond (gewijzigd artikel 28 bis, lid 1). De steun voor multilaterale actie wordt voortgezet door een vermindering van de ETS-inleveringsverplichting mogelijk te maken met kosten voor de emissies die onder Corsia vallen (gewijzigd artikel 12, lid 3, punt b)). Voorgesteld wordt om de uitvoering van de annulering van de Corsia-eenheid te verlengen tot 2035 (gewijzigd artikel 12, lid 9). Emissierechten uit de verhoogde dekking worden gerecycled om investeringen in het verminderen van de klimaateffecten van de luchtvaart te stimuleren, middels het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstoffen en schaalbare decarbonisatieoplossingen en door het kosteneffectief verminderen van de klimaateffecten van condensatiestrepen voor vluchten die onder het ETS vallen (gewijzigd artikel 3 quater, lid 6). Het voorstel bevat vereenvoudigingsbepalingen inzake rapportage (gewijzigd artikel 28 bis, lid 4) en het aanvragen van uit het ETS gefinancierde steun voor decarbonisatie van de luchtvaart (gewijzigd artikel 3 quater, lid 6).

- **Emissies van maritiem vervoer**: het voorstel vergroot de doeltreffendheid van het huidige systeem i) door een mechanisme voor duurzame maritieme alternatieve aandrijvingsbronnen in te stellen (nieuw artikel 3 octies bis bis), dat tot doel heeft de EU-ETS-inkomsten verder te hergebruiken om de decarbonisatie van de maritieme sector te ondersteunen; ii) door de waarborgen tegen het risico van ontduiking door containerschepen en schepen die offshoreactiviteiten verrichten of ondersteunen te versterken (gewijzigd artikel 3 octies bis, lid 1, en artikel 3), en door voortdurend toezicht te houden op dat risico; Aangezien de grootschalige toepassing van emissiereductieoplossingen met betrekking tot schepen met een ijsklasse en vloten die routes onderhouden waarvoor tot en met 31 december 2030 afwijkingen gelden, beperkt blijft, wordt voorgesteld om de duur van bepaalde afwijkingen te verlengen tot en met 31 december 2035 (gewijzigd artikel 12, leden 3 –sexies tot en met 3 –ter). Het voorstel verlengt ook het bij artikel 3 octies bis, lid 3, tweede alinea, ingestelde tijdelijke

[40] Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

herverdelingsmechanisme tot en met 31 december 2038. Het voorstel versterkt het gelijke speelveld door een gerichte uitbreiding van het toepassingsgebied van het EU-ETS tot bepaalde categorieën kleine vaartuigen (met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton, maar niet minder dan 400 ton) (gewijzigde bijlage I). Dit soort gerichte verlenging vereist een verhoging van het plafond (gewijzigd artikel 9). Aangezien het EU-ETS voor maritiem vervoer interacteert met mondiale maatregelen die bij de IMO in ontwikkeling zijn, voorziet het voorstel in een herzieningsclausule die verwijst naar de mogelijkheid van een maatregel om dubbele betalingen te voorkomen (artikel 3 octies octies). Het voorstel voorziet ook in de reservering en toewijzing van een bepaalde hoeveelheid emissierechten ter ondersteuning van de minst ontwikkelde landen en kleine insulaire ontwikkelingslanden (nieuw artikel 3 octies bis ter).

- **“ETS als dienst”:** om mondiale klimaatactie te ondersteunen en de beprijzing van broeikasgasemissies in niet-EU-landen te vergemakkelijken, wordt voorgesteld het mechanisme “ETS als dienst” in te voeren, om niet-EU-landen ondersteuning te bieden met betrekking tot emissies die nog niet onder de inleveringsverplichtingen van het EU-ETS vallen (nieuw artikel 25 ter).
- **Koolstoflekkagerisico, kosteloze toewijzing en benchmarks vanaf 2031:** voorgesteld wordt om de huidige instrumenten (kosteloze toewijzing, koolstoflekkagelijst) te handhaven in de volgende periode. Het voorstel verlengt de geldigheidsduur van de overgangsmaatregelen van artikel 10 ter, lid 1, tot 2040, ter ondersteuning van bepaalde energie-intensieve industrieën die worden geacht bloot te staan aan het risico op koolstoflekkage. Het voorstel bevat ook regels inzake kosteloze toewijzing in het EU-ETS voor vaste installaties voor de in artikel 11 van de ETS-richtlijn bedoelde perioden van vijf jaar tot 2040, waarbij het maximale actualiseringspercentage voor de benchmarks in artikel 10 bis, lid 2, wordt aangepast om het daadwerkelijke decarbonisatietraject van industriële sectoren te weerspiegelen. Ingeval de vraag naar kosteloze emissierechten ertoe leidt dat er vóór 2040 een uniforme transsectorale correctiefactor moet worden gehanteerd, wordt de buffer verhoogd tot 4 % van de totale hoeveelheid emissierechten. Het voorstel breidt de bestaande aanpak inzake conditionaliteit voor stadsverwarming uit en maakt alle kosteloze toewijzingen in het EU-ETS vanaf de periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing die ingaat op 1 januari 2031 afhankelijk van de vaststelling van een plan om te investeren in decarbonisatie in de EU (en daarmee de eigen productie van koolstofvrije en koolstofarme producten te versterken) en de uitvoering van investeringen in decarbonisatie die tot een aanzienlijke emissiereductie leiden. Meer concreet zal 80 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing in elke periode van vijf jaar jaarlijks worden toegewezen na indiening van het plan om te investeren in decarbonisatie in de EU, met inbegrip van een investerings- en emissiereductieplan om de totale klimaateffecten te verminderen dat is geverifieerd door ETS-verificateurs en is goedgekeurd door de bevoegde autoriteit. Om industriële investeringen binnen de Unie verder te stimuleren, moeten exploitanten de uit hoofde van artikel 10 bis, lid 3 quater, eerste alinea, ontvangen emissierechten terugstorten indien de exploitant zijn relevante activiteiten verplaatst of anderszins overdraagt naar buiten de Unie. De resterende 20 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de periode wordt pas toegewezen nadat is

geverifieerd dat de investeringen in decarbonisatie met succes zijn uitgevoerd en dat de overeenkomstige aanzienlijke emissiereductie aan het einde van de periode van vijf jaar is bereikt. Wat CBAM-sectoren betreft, wordt voorgesteld om 15 % van de kosteloze toewijzing die als gevolg van de CBAM-factor is uitgefaseerd, vanaf 2028 opnieuw in te voeren, teneinde het tempo waarin het CBAM geleidelijk wordt ingevoerd te vertragen en het resterende risico op koolstoflekkage te beperken. Dit zal worden bereikt door de geleidelijke uitfasering van de kosteloze toewijzing dienovereenkomstig te verminderen en uit te stellen tot 2038. Het voorstel bevat ook regels voor de actualisering van de benchmarkwaarden voor de perioden 2031-2035 en 2036-2040, waardoor de beginselen van de huidige methode tot die perioden worden uitgebreid.

- **Nieuwe sectorale warmte- en brandstofbenchmarks:** het voorstel bevat een bepaling die de Commissie de bevoegdheid toekent om sectorspecifieke warmte- en brandstofbenchmarks vast te stellen in het kader van de in artikel 10 bis, lid 1, bedoelde gedelegeerde handelingen.
- **Compensatie van indirecte kosten:** het voorstel biedt de lidstaten nog steeds de mogelijkheid om staatssteun te verlenen om bepaalde elektriciteitsintensieve industrieën te compenseren voor een deel van de koolstofkosten die via de elektriciteitsmarkt worden doorberekend (artikel 10, lid 6). Om de administratieve lasten te verminderen, integreert het voorstel de verslaglegging inzake compensatie van indirecte kosten in een bredere verslaglegging inzake het gebruik van veilingopbrengsten in het kader van de governanceverordening, waarvoor de komende wijziging van de governanceverordening de rechtsgrondslag zal bieden.
- **Verbranding van stedelijk afval:** voorgesteld wordt om het huidige toepassingsgebied van het EU-ETS inzake afvalmeeverbranding uit te breiden tot alle verbranding en meeverbranding van ongevaarlijk afval. Daartoe wordt voorgesteld om in bijlage I een nieuwe, afzonderlijke activiteit toe te voegen die de verwijdering of nuttige toepassing van ongevaarlijke afvalstoffen in afvalverbrandings- en meeverbrandingsinstallaties omvat. Verder bevat het voorstel nieuwe definities van “gevaarlijk afval” en “stedelijk afval” in respectievelijk de punten ak) en al) van artikel 3. De uitbreiding van het EU-ETS is van toepassing op emissies van installaties voor de verbranding van ongevaarlijk afval met een capaciteit van meer dan 3 ton per uur, zoals vastgesteld in Richtlijn 2010/75/EU. De verplichting om emissierechten in te leveren in de sector verbranding van stedelijk afval zal geleidelijk worden ingevoerd in de periode 2031-2034, waarbij verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval vanaf 2034 verplicht zijn 100 % van hun geverifieerde emissies in te leveren (artikel 12 bis). Bij wijze van afwijking moeten lidstaten die passende gelijkwaardige maatregelen uitvoeren, in aanmerking komen voor een tijdelijke nationale opt-out. Voor installaties in ultraperifere gebieden geldt een facultatieve, in de tijd beperkte afwijking tot en met 31 december 2035. Het aantal emissierechten dat aan het totale aantal emissierechten voor de Unie voor deze sector wordt toegevoegd, moet in verhouding staan tot het geleidelijke invoeringstraject van 2031 tot en met 2034 (artikel 9). Bewaking en rapportage, evenals verificatie en accreditatie, blijven van toepassing (artikelen 14 en 15). De monitoring- en rapportageregels zoals vastgelegd in Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 van de Commissie zullen, voor zover mogelijk, worden herzien met het oog op de toepassing ervan op de sector

verbranding van stedelijk afval. Energiewinning uit afval voor stadsverwarming komt in aanmerking voor kosteloze toewijzing op grond van de bepalingen inzake stadsverwarming. Elektriciteitsopwekking komt sinds 2013 niet meer in aanmerking voor kosteloze toewijzing. De lijst van in aanmerking komende bestemmingen van veilingopbrengsten (artikel 10, lid 3) zal worden uitgebreid om lokale overheden te ondersteunen bij het uitvoeren van maatregelen die aansluiten bij de hogere niveaus van de afvalhiërarchie. Technologieën, processen en technieken die de emissies van verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval rechtstreeks verminderen, met name koolstofafvang, komen in aanmerking voor steun uit de bank voor decarbonisatie van de industrie, het Innovatiefonds en het moderniseringsfonds, met het oog op het versnellen van de decarbonisatie van de industrie. Bovendien valt energieterugwinning uit afval voor stadsverwarming onder de kosteloze toewijzing aan stadsverwarmingsinstallaties, die na 2030 zal worden verlengd. Om de methaanemissies en onbedoelde effecten van de uitbreiding van het toepassingsgebied voor een volledige dekking van de verbranding en meeverbranding van ongevaarlijk afval te monitoren, moeten monitoring en rapportage, evenals verificatie en accreditatie voor het storten van ongevaarlijk afval, van kracht zijn tegen de tijd dat het EU-ETS volledig is uitgebreid tot emissies uit de verbranding van stedelijk afval. Daartoe voegt het voorstel de verwijdering of nuttige toepassing van ongevaarlijk afval op stortplaatsen toe als nieuwe activiteit in bijlage I met het oog op bewaking, rapportage en verificatie overeenkomstig de artikelen 14 en 15 van de ETS-richtlijn. Bij de ontwikkeling van monitoring- en rapportageregels moeten de toekomstige beste beschikbare technieken voor stortplaatsen in aanmerking worden genomen om consistentie in de regelgeving en milieu-integriteit te waarborgen, en moeten deze, om omzeiling te voorkomen en een doeltreffende werking te waarborgen, gebaseerd zijn op een compleet register van stortplaatsen. Om de methaanemissies van stortplaatsen te monitoren, rekening te houden met relevante ontwikkelingen op het gebied van stortreductie die in strijd is met de afvalhiërarchie, en te beoordelen of het passend is om het EU-ETS uit te breiden tot emissies als gevolg van storting, zal een rapportage- en evaluatieclausule worden opgenomen (artikel 30, lid 9). Tot slot wordt punt 5 van bijlage I gewijzigd om de uitsluiting van eenheden voor de verbranding van stedelijk afval te schrappen; deze moeten in de vergunning van een installatie worden opgenomen wanneer de capaciteitsdrempel van de desbetreffende activiteit wordt overschreden. Installaties voor de verbranding van gevaarlijk afval en eenheden voor de verbranding van gevaarlijk afval moeten uitgesloten blijven.

- **Koolstofafvang en -gebruik (CCU) op tijdelijke basis:** de opname van afvalverbranding betekent dat de meeste fasen in de levenscyclus van een CCU-product waaruit de ingebedde koolstof kan vrijkomen, nu onderworpen zijn aan koolstofbeprijzing. Hierdoor kunnen emissies worden berekend op het moment dat ze uit producten vrijkomen in plaats van op het moment van afvang, waardoor het risico op dubbeltelling van emissies en te lage opgaven worden vermeden. Bijgevolg geldt in gevallen waarin kooldioxide op tijdelijke basis wordt afgevangen in tussen- of eindproducten waarvan wordt verwacht dat de koolstof opnieuw zal worden uitgestoten bij activiteiten die al onder het EU-ETS vallen (bijvoorbeeld verbrand plastic afval), stelt artikel 12, lid 3 ter,

van de ETS-richtlijn de verplichting tot inlevering van emissierechten uit tot het moment waarop de CO_2 vrijkomt in een proces dat is opgenomen in bijlage I (downstream) bij de ETS-richtlijn. De Commissie wordt krachtens het voorstel gemachtigd om een lijst op te stellen van producten waarvan wordt verwacht dat de koolstof opnieuw zal worden uitgestoten bij activiteiten die reeds onder het ETS vallen. Bij wijze van uitzondering is het moment van berekening voor afgevangen koolstof die is opgenomen in synthetische brandstoffen het moment waarop de brandstoffen worden gedistribueerd voor consumptie (midstream), en niet het moment waarop de brandstoffen worden verbrand in industriële installaties of in de vervoerssector. Meer concreet zou het nieuwe moment van berekening het moment zijn waarop de brandstoffen worden gedistribueerd, waarvoor een nieuwe activiteit in bijlage I is opgenomen. Om bovendien te zorgen voor een volledige dekking van alle kooldioxide-emissies in de CCU-keten, moet het toepassingsgebied van het ETS in bijlage I worden uitgebreid tot het afvangen van koolstof voor gebruik (momenteel valt alleen afvang voor opslag hieronder), de verwerking van afgevangen koolstof, liquefactie en soortgelijke diensten, en het vervoer van afgevangen koolstof voor gebruik (momenteel geldt dit alleen voor opslag).

- **Verduidelijking van bestaande regels inzake het toepassingsgebied, vergunningverlening en rapportage:** voorgesteld wordt om de definitie van "nieuwkomer" te wijzigen om volledige afstemming met de definitie van een "gevestigde installatie" in artikel 2, lid 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331 van de Commissie[41] te waarborgen, waardoor de definitie in overeenstemming wordt gebracht met de praktijk en het probleem dat gedurende 18 maanden geen van beide definities van toepassing was, wordt opgelost. Het voorstel verduidelijkt het toepassingsgebied en de definitie van de activiteit "Productie van waterstof (H_2) en synthesegas met een productiecapaciteit van meer dan 5 ton per dag" in bijlage I bij de ETS-richtlijn. Het voorstel verleent de Commissie de bevoegdheid om uitvoeringshandelingen vast te stellen waarin horizontale minimumvoorschriften op EU-niveau worden vastgelegd voor het verlenen, intrekken en opschorten van broeikasgasemissievergunningen, teneinde het gelijke speelveld in alle lidstaten te verbeteren, uitvoeringsproblemen op te lossen en te zorgen voor duidelijke regels met betrekking tot de status van installaties als nieuwkomer of gevestigde installatie in het kader van het EU-ETS. Tot slot bevat het voorstel wijzigingen ter verduidelijking van de rechtsgrondslag en de coördinatie tussen de rapportageprocedures krachtens artikel 10, lid 5, en artikel 21 van de ETS-richtlijn.
- **Financiering voor de goede werking en het beheer van het EU-ETS:** vaststelling van de voorwaarden voor de invoering van inkomsten die bestemd zijn voor de financiering voor de goede werking en het beheer van het EU-ETS, met inbegrip van de goede werking en de beveiliging van het EU-register (artikel 19) en de uitvoering van de conditionaliteitsregels inzake investeringen voor kosteloze toewijzing.

[41] Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331 van de Commissie van 19 december 2018 tot vaststelling van een voor de hele Unie geldende overgangsregeling voor de geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten overeenkomstig artikel 10 bis van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 59 van 27.2.2019, blz. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).

De belangrijkste elementen van het MSR-besluit die bij dit voorstel worden gewijzigd, zijn de volgende:

- Naast de voorgestelde schrapping van het mechanisme voor ongeldigverklaring (COM(2026) 153 final[42]), wordt met dit voorstel een geïntegreerd pakket wijzigingen ingevoerd om de MSR-parameters in de loop van de tijd dynamisch te maken. Dit om rekening te houden met een krimpend plafond en ervoor zorgen dat de reserve voldoende veerkrachtig blijft om de liquiditeit in stand te houden.
- In de eerste plaats wordt voorgesteld om de onder- en bovendrempels en de vrij te geven hoeveelheid (artikel 1, leden 5 en 6) in de loop van de tijd aan te passen, met een vaste jaarlijkse verlaging van 4 % vanaf 2029. De exacte cijfers van deze waarden worden afgerond op het dichtstbijzijnde miljoen en worden gespecificeerd in bijlage I bij het MSR-besluit.
- In de tweede plaats worden in het voorstel wijzigingen aangebracht in de vrijgave van emissierechten:
    - Het voorstel voert een onderste buffer in vanaf 2028 (artikel 1, lid 5), die de logica van de bij de herziening van 2023 ingevoerde bovenste buffer weerspiegelt. De huidige onderdrempel bedraagt 400 miljoen en het huidige vrijgavecijfer is vastgesteld op 100 miljoen. Dit impliceert een onderste bufferwaarde van 300 miljoen emissierechten. Wanneer het totale aantal emissierechten in omloop (TNAC) tussen de onderdrempel en de onderste buffer ligt, wordt de hoeveelheid emissierechten die uit de marktstabiliteitsreserve wordt vrijgegeven berekend als “Onderdrempel — TNAC”, in plaats van dat een vaste hoeveelheid van 100 miljoen uit hoofde van de huidige regels wordt vrijgegeven. Wanneer het TNAC onder de onderste buffer ligt, worden 100 miljoen emissierechten uit de marktstabiliteitsreserve vrijgegeven.
    - Voorgesteld wordt om de onderdrempel van 400 miljoen en de onderste buffer van 300 miljoen, evenals het cijfer van de 100 miljoen emissierechten dat uit de reserve moet worden vrijgegeven wanneer het TNAC onder de onderste buffer ligt, vanaf 2029 jaarlijks met een vast percentage van 4 % te verlagen.
- In de derde plaats wordt het opnamepercentage van de reserve vanaf 2028 verlaagd van 24 % naar 12 % (artikel 1, lid 5). Dit betekent dat in het geval van een overschot, toekomstige opnamen over een langere periode zullen worden gespreid. Gezien het krimpende emissieplafond en de toekomstige krapte op de markt is het gunstig om opnamen over een langere periode te spreiden. Bijgevolg moet de drempel van de bovenste buffer naar beneden worden bijgesteld, tot 947 miljoen, om rekening te houden met het verlaagde opnamepercentage.
- In de vierde plaats worden wijzigingen voorgesteld in de wijze waarop de luchtvaart in aanmerking wordt genomen bij de berekening van het TNAC. Momenteel vereist artikel 1, lid 4 bis, dat de nettovraag van de luchtvaart vanaf 2024 in de berekening wordt meegenomen. Dit artikel wordt gewijzigd om het

[42] Procedure 2026/0085/COD, Voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Besluit (EU) 2015/1814 wat de beëindiging van de ongeldigverklaring van emissierechten in de marktstabiliteitsreserve betreft.

cumulatieve effect van de nettovraag vanuit de luchtvaart over de periode 2012-2023 in het TNAC op te nemen. Dit is van toepassing vanaf 2028, en door bij de berekening van het TNAC voor 2027 rekening te houden met de cumulatieve vraag vanuit de luchtvaart vanaf 2012, wordt het TNAC met 173 miljoen emissierechten verlaagd. Hierdoor reageert de MSR sneller en zullen emissierechten eerder worden vrijgegeven.

De belangrijkste wijzigingen in de MRV-verordening inzake maritiem vervoer en de FuelEU Zeevaart-verordening zijn als volgt:

- Het voorstel beoogt te zorgen voor vereenvoudiging voor exploitanten die voldoen aan de MRV/ETS- en FuelEU-verplichtingen door de relevante MRV-nalevingscycli samen te voegen en bestaande overlappingen en verschillen tot een minimum te beperken. Dit vereist een uitbreiding van het toepassingsgebied van de MRV-verordening (gewijzigd artikel 2), zodat naast broeikasgasemissies en energie-efficiëntiegegevens ook energieverbruik hieronder komt te vallen, en een actualisering van de monitoring- en rapportagevereisten (gewijzigd artikel 9 en artikel 10) om ervoor te zorgen dat alle relevante gegevens binnen hetzelfde MRV-systeem worden verzameld.
    - De voorgestelde wijzigingen brengen daaruit voortvloeiende aanpassingen met zich mee in de inhoud van het monitoringplan en de regelingen voor de indiening ervan (gewijzigd artikel 6) en in het emissieverslag (gewijzigd artikel 11). Bijgevolg zijn ondernemingen verplicht alle benodigde informatie in één enkel document op te nemen en in te dienen via een gemeenschappelijke workflow om te voldoen aan de MRV-vereisten in het kader van zowel de MRV-verordening en het ETS als FuelEU.
    - Het voorstel voert wijzigingen in de verificatieregels in om tegemoet te komen aan de uitbreiding van de verordening tot energieverbruik en de daaruit voortvloeiende nieuwe rapportagevereisten (gewijzigde artikelen 13 tot en met 16). De aan de Commissie verleende bevoegdheden met betrekking tot verificatie- en accreditatieregels uit hoofde van deze verordening moeten worden uitgeoefend met het oog op de totstandbrenging van één enkel accreditatie- en verificatiekader dat van toepassing is in het kader van de MRV-verordening, het ETS en FuelEU Zeevaart.
    - Het voorstel verleent de Commissie voorts de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van de monitoringmethoden en -regels, zodat deze aansluiten bij het uitgebreide toepassingsgebied van de verordening naarmate er nieuwe meetgegevens worden toegevoegd om het energieverbruik te bestrijken (gewijzigd artikel 5).
    - De voorgestelde wijzigingen in de MRV-verordening vereisen wijzigingen in de FuelEU-verordening, met name aangezien het eenmaligheidsbeginsel volledig wordt toegepast via een gezamenlijke MRV-nalevingscyclus.
- Bovendien wordt bij het voorstel een nieuw artikel 4 bis ingevoerd om de rol van de verantwoordelijke administratieve autoriteit met betrekking tot MRV-verplichtingen te verduidelijken en een bevoegdheidstoekenningsmechanisme

in te stellen voor elke scheepvaartmaatschappij die onder het toepassingsgebied van de MRV-verordening valt, teneinde de robuustheid van het MRV-systeem verder te versterken.

- Het voorstel beoogt tevens het gelijke speelveld te versterken door middel van een gerichte uitbreiding van het toepassingsgebied van het EU-ETS tot bepaalde categorieën schepen (gewijzigd artikel 2 van de MRV-verordening). Deze gerichte uitbreiding vereist dat aan de Commissie gedelegeerde en uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om te voorzien in de relevante monitoring- en rapportageregels (gewijzigde artikelen 5, 6 en 11 van de MRV-verordening).
- Het voorstel bevat op maat gesneden regels om de waarborgen tegen het risico van ontduiking door schepen die offshoreactiviteiten uitvoeren of ondersteunen, te versterken. Deze op maat gesneden regels vereisen wijzigingen in het toepassingsgebied van de MRV-verordening (gewijzigd artikel 2 van de MRV-verordening), de opname van nieuwe definities (gewijzigd artikel 3 van de MRV-verordening) en de schrapping van de lijst van “offshoreschepen” (gewijzigde bijlage I bij de MRV-verordening). Het voorstel verleent de Commissie de bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen om te voorzien in de relevante monitoring- en rapportageregels (gewijzigde artikelen 5, 6 en 11 van de MRV-verordening).

2026/0212 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG en Besluit (EU) 2015/1814 wat betreft het aanjagen van concurrentievermogen en kosteneffectieve decarbonisatie

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 192, lid 1,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité[1],

Gezien het advies van het Comité van de Regio's[2],

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Overeenkomst van Parijs[3], die op 12 december 2015 in het kader van het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC) is ondertekend (de "Overeenkomst van Parijs"), is op 4 november 2016 in werking getreden. De partijen bij de Overeenkomst van Parijs zijn overeengekomen om de stijging van de wereldwijde gemiddelde temperatuur ruim onder 2 °C boven de niveaus van het pre-industriële tijdperk te houden en te streven naar een maximale temperatuurstijging van 1,5 °C boven die pre-industriële niveaus.

(2) De noodzaak om de inspanningen ter verwezenlijking van het in de Overeenkomst van Parijs vastgelegde streefdoel van 1,5 °C voort te zetten, is nog dringender geworden sinds de Intergouvernementele Werkgroep inzake klimaatverandering (IPCC) in haar zesde evaluatieverslag tot de conclusie is gekomen dat de opwarming van de aarde alleen tot 1,5 °C kan worden beperkt als er binnen dit decennium onmiddellijk wordt gezorgd voor een sterke en blijvende afname van de wereldwijde uitstoot van broeikasgassen.

(3) Op 5 november 2025 heeft de Unie bij het UNFCCC haar nationaal bepaalde bijdrage (nationally determined contribution — NDC) ingediend, na de goedkeuring ervan door de Raad. In de NDC wordt verklaard dat de Commissie, na de vaststelling van de klimaatdoelstelling van de Unie voor 2040 en in overeenstemming met de geplande evaluaties, een klimaatbeleidsarchitectuur voor de periode na 2030 zal uitwerken en de

---

1 PB C , , blz. .
2 PB C , , blz. .
3 PB L 282 van 19.10.2016, blz. 4.

voorstellen voor dit beleidskader zal opstellen die nodig zijn om de doelstelling voor 2040 op een rechtvaardige en kostenefficiënte wijze te verwezenlijken.

(4) De NDC is opgesteld op basis van de uitkomst van het politieke debat dat op gang is gebracht door de mededeling van de Commissie van 6 februari 2024 getiteld "Onze toekomst veiligstellen — De klimaatdoelstelling voor Europa voor 2040 en de weg naar klimaatneutraliteit tegen 2050 met het oog op de totstandbrenging van een duurzame, rechtvaardige en welvarende samenleving"[4], die was gebaseerd op een uitgebreide effectbeoordeling en op input van belanghebbenden, verzameld via een openbare raadpleging. Die effectbeoordeling vormt de basis voor de effectbeoordeling die deze richtlijn ondersteunt.

(5) In het kompas voor concurrentievermogen[5] en de Clean Industrial Deal[6] zijn verdere decarbonisatie en versnelde circulariteit aangemerkt als essentiële elementen om de afhankelijkheid van Europa van fossiele brandstoffen verder te verminderen en het economische concurrentievermogen en de economische veerkracht te versterken, en wordt tegelijkertijd de koers voor de aanpassing van het EU-emissiehandelssysteem (ETS) aan een veranderende geo-economische context uitgezet, met behoud van de fundamentele aspecten.

(6) De snel veranderende geopolitieke context heeft opnieuw onderstreept hoe belangrijk de Clean Industrial Deal is om de hulpbronnenzekerheid te vergroten en de afhankelijkheid van Europa van ingevoerde fossiele brandstoffen als belangrijkste oorzaak van de hogere en volatielere energieprijzen, te verminderen. Door de conflicten in Oekraïne en het Midden-Oosten wordt de Unie opnieuw geconfronteerd met volatiele en stijgende energieprijzen als gevolg van de afhankelijkheid van Europa van ingevoerde fossiele brandstoffen, die het concurrentievermogen van de Europese industrie ondermijnen. Het EU-ETS moet een robuuste, voorspelbare en doelgerichte aanjager voor decarbonisatie blijven, waardoor de afhankelijkheid van de EU van de invoer van fossiele brandstoffen wordt verminderd en haar veerkracht wordt versterkt terwijl tegelijkertijd investeringen in de transitie naar schone energie worden gestimuleerd, zoals eigen hernieuwbare energiebronnen en andere koolstofvrije en koolstofarme energiebronnen.

(7) In zijn conclusies van 19 maart 2026[7] heeft de Raad de Commissie verzocht uiterlijk in juli 2026 een herziening van het EU-ETS in te dienen om de volatiliteit van de koolstofprijs te verminderen en de gevolgen daarvan voor de elektriciteitsprijzen, met inbegrip van de daarmee samenhangende kosten in de toeleveringsketen, en voor de verschuiving van activiteiten te beperken, terwijl de essentiële rol van het ETS in de klimaat- en energietransitie behouden blijft door middel van een marktgebaseerd prijssignaal voor koolstofemissies dat investeringen en innovatie stimuleert. Het Parlement, de Raad en de Commissie hebben de routekaart "Eén Europa, één routekaart" ondertekend, waarin het eerste kwartaal van 2027 is vastgesteld als

---

4 COM(2024) 63 final.

5 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "Het EU-kompas voor concurrentievermogen", 29 januari 2025 (COM(2025) 30 final).

6 Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, "De Clean Industrial Deal: Een gezamenlijke routekaart voor concurrentievermogen en decarbonisatie", 26 februari 2025 (COM(2025) 85 final).

7 Conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026 EUCO 1/26 CO EUR 1 CONCL 1.

streefdatum voor het bereiken van overeenstemming over de herziening van het EU-ETS[8].

(8) Bij Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad[9] heeft de Unie de doelstelling geformuleerd om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit in de hele economie te bereiken en daarna negatieve emissies te verwezenlijken. Die verordening bepaalt ook dat de Commissie ernaar moet streven om alle toekomstige ontwerpmaatregelen of wetgevingsvoorstellen, waaronder begrotingsvoorstellen, in overeenstemming te brengen met de doelstellingen van die verordening en dat zij, indien dat niet gebeurt, in het kader van de effectbeoordeling bij die voorstellen de redenen daarvan moet aangeven.

(9) Verordening (EU) 2021/1119, zoals gewijzigd bij Verordening (EU) 2026/667 van het Europees Parlement en de Raad[10], voorziet in een bindende doelstelling van de Unie inzake een vermindering van de nettobroeikasgasemissies (emissies na aftrek van verwijderingen) van 90 % tegen 2040 ten opzichte van de niveaus van 1990. Deze doelstelling omvat de mogelijkheid om, met ingang van 2036, een beperkte hoeveelheid hoogwaardige internationale kredieten te gebruiken om een "adequate bijdrage" te leveren aan de doelstelling voor 2040. Deze hoeveelheid kan tot 5 % van de nettobroeikasgasemissies in de EU in 1990 bedragen, wat overeenkomt met een vermindering van de nettobroeikasgasemissies in de EU van ten minste 85 % tegen 2040 ten opzichte van de niveaus van 1990. Overeenkomstig artikel 4, lid 5, punt a), van Verordening (EU) 2021/1119 kan een proefperiode in het tijdvak 2031-2035 worden overwogen.

(10) Alle sectoren van de economie moeten een bijdrage leveren om de bij Verordening (EU) 2021/1119 vastgestelde emissiereducties te verwezenlijken. Daarom moet de ambitie van het EU-ETS worden aangepast aan de doelstelling voor 2040 inzake nettobroeikasgasemissiereductie in de hele economie, aan de doelstelling om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken en aan de doelstelling om daarna in de Unie tot negatieve emissies te komen, zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119.

(11) De NDC van de Unie en haar lidstaten in het kader van de Overeenkomst van Parijs omvat emissies van de luchtvaart die zijn onderworpen aan doeltreffende koolstofbeprijzing via het EU-ETS, dat tot en met 31 december 2026 uitsluitend vluchten binnen de Europese Economische Ruimte (EER), vertrekkende vluchten naar Zwitserland en vertrekkende vluchten naar het Verenigd Koninkrijk omvat. In de NDC wordt opgemerkt dat een breder toepassingsgebied zou voortvloeien uit een wijziging van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad[11] op basis van deze richtlijn. De emissies afkomstig van de luchtvaart zullen naar verwachting toenemen, tenzij het gebruik van alternatieve brandstoffen wordt opgevoerd. De extra emissies

---

8 Routekaart "Eén Europa, één markt" van het Europees Parlement, de Raad van de Europese Unie en de Europese Commissie.

9 Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 401/2009 en Verordening (EU) 2018/1999 ("Europese klimaatwet") (PB L 243 van 9.7.2021, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj).

10 Verordening (EU) 2026/667 van het Europees Parlement en de Raad van 11 maart 2026 tot wijziging van Verordening (EU) 2021/1119 wat betreft het vaststellen van een tussentijdse klimaatdoelstelling van de Unie voor 2040 (PB L 2026/667, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2026/667/oj).

11 Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 oktober 2003 tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en tot wijziging van Richtlijn 96/61/EG van de Raad (PB L 275 van 25.10.2003, blz. 32, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2003/87/oj).

van de luchtvaart die vanaf 2027 onder het EU-ETS vallen, mogen nog niet worden opgenomen in de NDC van de Unie en haar lidstaten en dienen evenmin te worden beschouwd als emissies in de zin van Verordening (EU) 2021/1119.

(12) Het EU-ETS moet het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstoffen verder ondersteunen, naast bindende wetgevingsmandaten uit hoofde van Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad[12], niettegenstaande het feit dat deze mandaten ook zonder steun vanuit het EU-ETS van kracht zijn. Daarom moet de beschikbaarheid van emissierechten die zijn gereserveerd voor het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstoffen en andere luchtvaartbrandstoffen die niet afkomstig zijn van fossiele brandstoffen, overeenkomstig artikel 3 quater, lid 6, van Richtlijn 2003/87/EG, worden verlengd tot 2040. Er moet een kleiner deel van het prijsverschil worden gedekt, zodat het mechanisme gedurende een langere periode van kracht kan blijven. Ook moeten alle vormen van aandrijving, met inbegrip van elektrificatie, gelijk worden behandeld. De uitbreiding van het geografische toepassingsgebied van het EU-ETS voor de luchtvaart, in combinatie met de overeenkomstige verhoging van het totale aantal toe te wijzen emissierechten voor vliegtuigexploitanten, maakt een groter aantal emissierechten mogelijk voor de ondersteuning van alternatieve aandrijftechnologieën en brandstoffen.

(13) Hoewel het toepassingsgebied van de koolstofbeprijzing vanaf januari 2029 slechts gedeeltelijk wordt uitgebreid, moet de ETS-steun voor alternatieve aandrijftechnologieën en brandstoffen vanaf die datum niettemin worden uitgebreid tot alle vertrekkende vluchten. Hierdoor blijft de gelijke behandeling gewaarborgd op alle routes die vertrekken vanaf een luchtvaartterrein in de Europese Economische Ruimte en wordt de snelle invoering ervan bevorderd.

(14) Om de totale klimaateffecten van de luchtvaart te verminderen, moet het in artikel 3 quater, lid 6, van Richtlijn 2003/87/EG bedoelde steunmechanisme ook kosteneffectieve benaderingen ondersteunen. Het gebruik van modellen voor het voorspellen van condensatiestrepen ter ondersteuning van kosteneffectieve beperking van condensatiestrepen (ook wel condensatiesporen genoemd) vormt een betaalbare aanvulling op andere benaderingen die door dit mechanisme worden ondersteund. Het mechanisme moet steunen op een beperkt deel van het aantal emissierechten dat is gereserveerd voor de in artikel 3 quater, lid 6, genoemde doeleinden. Het mechanisme moet een aanvulling vormen op het kader voor monitoring, rapportage en verificatie van niet-CO_2-effecten van de luchtvaart overeenkomstig artikel 14, lid 5, van die richtlijn.

(15) Om de meest efficiënte installaties te belonen, is het passend om voor installaties die eerder in het EU-ETS waren opgenomen vanwege de exploitatie van verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch vermogen van meer dan 20 MW, maar die hun productieprocessen hebben aangepast om hun broeikasgasemissies te verminderen en daardoor niet langer aan die drempel voldoen, de mogelijkheid uit te breiden om in het EU-ETS te blijven tot het einde van de twee daaropvolgende perioden van vijf jaar voor kosteloze toewijzing na de aanpassing van hun productieprocessen.

(16) Voor zakenvluchten mag de gereserveerde hoeveelheid emissierechten alleen beschikbaar zijn voor vliegtuigen die elektriciteit of waterstof gebruiken voor hun

[12] Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart) (PB L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

aandrijving. Om eenvormige voorwaarden voor de toewijzing van gereserveerde emissierechten overeenkomstig artikel 3 quater, lid 6, van Richtlijn 2003/87/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend om een lijst vast te stellen van vliegtuigen die als zakenvliegtuigen worden beschouwd. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad[13].

(17) Om te waarborgen dat installaties binnen elk van de in artikel 11 van Richtlijn 2003/87/EG bedoelde perioden van vijf jaar steeds de status van hetzij "nieuwkomer", hetzij "gevestigde installatie" hebben, is het noodzakelijk om de definitie van nieuwkomer in die richtlijn te herzien. Meer bepaald laat de definitie van "nieuwkomer" in artikel 3, punt h), van Richtlijn 2003/87/EG, gelezen in samenhang met de definitie van een "gevestigde installatie" in artikel 2, punt 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331 van de Commissie[14], aan het einde van elke periode van kosteloze toewijzing een ontbrekende tijdspanne van 1,5 jaar open, die begint drie maanden vóór de indiening van de lijst voor de volgende periode overeenkomstig artikel 11, lid 1, van Richtlijn 2003/87/EG, waarin geen van beide definities van toepassing is. Daarom moet de definitie van "nieuwkomer" worden herzien om deze in overeenstemming te brengen met de huidige praktijk, waarbij een installatie alleen als gevestigde installatie wordt behandeld wanneer zij is opgenomen in de overeenkomstig artikel 11, lid 1, van Richtlijn 2003/87/EG voor de desbetreffende periode ingediende lijst. Bijgevolg moet elke installatie die voor het eerst een vergunning ontvangt binnen de periode die begint drie maanden vóór de datum voor indiening van de lijst krachtens artikel 11, lid 1, en die eindigt op 31 december van het laatste jaar van de overeenkomstige periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing, voor die periode als nieuwkomer worden beschouwd. Ingeval een installatie voor het eerst een broeikasgasemissievergunning verkrijgt die vervolgens wordt ingetrokken, en aan die installatie binnen dezelfde toewijzingsperiode een nieuwe broeikasgasemissievergunning wordt verleend, mag de installatie pas in de volgende toewijzingsperiode opnieuw in het EU-ETS worden opgenomen, met de kwalificatie van hetzij nieuwkomer, hetzij gevestigde installatie, overeenkomstig de relevante definities in artikel 3, punt h), van Richtlijn 2003/87/EG en artikel 2, punt 1, van Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331.

(18) De Unie moet uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit bereiken, en alle sectoren van de economie, met inbegrip van het maritiem vervoer, moeten bijdragen tot de verwezenlijking van de emissiereducties die zijn vastgesteld bij Verordening (EU) 2021/1119, in overeenstemming met haar geactualiseerde NDC. Door het maritiem vervoer vanaf 2024 op te nemen in het EU-ETS wordt gewaarborgd dat de sector een billijke bijdrage levert aan de verwezenlijking van de klimaatdoelstellingen van de Unie en de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. De Internationale Maritieme Organisatie (IMO) heeft in 2023 een strategie aangenomen om de

---

13 Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj).

14 Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331 van de Commissie van 19 december 2018 tot vaststelling van een voor de hele Unie geldende overgangsregeling voor de geharmoniseerde kosteloze toewijzing van emissierechten overeenkomstig artikel 10 bis van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 59 van 27.2.2019, blz. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj).

scheepvaart[15] "tegen of rond, d.w.z. dicht bij, 2050" koolstofvrij te maken en is overeengekomen om maatregelen op middellange termijn te ontwikkelen om de strategie uit te voeren, waarbij een pakket van mogelijke maatregelen wordt overwogen dat zowel technische als economische elementen omvat. De goedkeuring en uitvoering van een dergelijke wereldwijde maatregel, waarbij in feite parallel aan het EU-ETS een prijs voor broeikasgasemissies van het maritiem vervoer wordt vastgesteld, zou het risico met zich meebrengen dat scheepvaartmaatschappijen dubbel moeten betalen. Indien de IMO een wereldwijde marktgebaseerde maatregel vaststelt om de broeikasgasemissies van maritiem vervoer te verminderen, moeten de bepalingen van Richtlijn 2003/87/EG ten aanzien van de sector maritiem vervoer worden herzien. Daartoe moet de Commissie binnen 18 maanden na de vaststelling van een dergelijke maatregel, en voordat deze operationeel wordt, een verslag indienen bij het Europees Parlement en de Raad. In dat verslag moet de Commissie de ambitie en de milieu-integriteit van die wereldwijde marktgebaseerde maatregel onderzoeken in het licht van de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, ook in vergelijking met de bepalingen van Richtlijn 2003/87/EG die betrekking hebben op maritiem vervoer, evenals de samenhang tussen die maatregel en het EU-ETS, onder meer om dubbele betaling te voorkomen. Waar nodig, en om dat risico op dubbele betaling te voorkomen en tegelijkertijd te waarborgen dat er in milieuopzicht geen terugval optreedt, moet het bijgaande wetgevingsvoorstel voorzien in een IMO-aftrekmechanisme dat scheepvaartmaatschappijen toestaat om minder emissierechten in te leveren dan hun geverifieerde emissies voor zover die emissies ook daadwerkelijk worden beprijsd in het kader van de IMO-maatregel. Om rekening te houden met de potentiële rol van de Unie bij het ondersteunen van de bredere internationale inspanningen om het maritiem vervoer te decarboniseren, moet het bijgaande wetgevingsvoorstel voorzien in een maatregel op grond waarvan emissierechten worden gereserveerd ter ondersteuning van de minst ontwikkelde landen en kleine insulaire ontwikkelingslanden.

(19) Er zullen aanzienlijke investeringen nodig blijven om de decarbonisatie van het maritiem vervoer te ondersteunen, waaronder investeringen in de modernisering van de vloot en de uitrol van schone technologieën. Tegelijkertijd blijven lidstaten met een bijzonder hoge concentratie van scheepvaartmaatschappijen in verhouding tot hun bevolking proportioneel hogere administratieve kosten maken bij de uitvoering van het EU-ETS voor de ondersteuning van de decarbonisatie van het maritiem vervoer, waaronder de ondersteuning van kapitaalinvesteringen in de maritieme sector, met inbegrip van havens en scheepvaartmaatschappijen, en voor het gebruik van duurzame brandstoffen en aandrijftechnologieën. De tijdelijke toewijzing van emissierechten waarin artikel 3 octies bis, lid 3, tweede alinea, van Richtlijn 2003/87/EG voorziet, draagt bij tot de ondersteuning van deze doelstellingen door middel van het gebruik van de overeenkomstige veilingopbrengsten overeenkomstig deze richtlijn. Daarom moet de toepassing ervan worden verlengd tot en met 31 december 2038. De Commissie moet uiterlijk op 30 september 2035 beoordelen of een verdere verlenging gerechtvaardigd is.

(20) Het afstappen van het gebruik van fossiele brandstoffen, in combinatie met verbeteringen op het gebied van energie-efficiëntie, is essentieel om de maritieme sector te decarboniseren. Deze transitie wordt echter belemmerd door de aanzienlijke prijsverschillen tussen conventionele fossiele brandstoffen en duurzame brandstoffen

[15] BIJLAGE 1, RESOLUTIE MEPC.377(80), aangenomen op 7 juli 2023, IMO-strategie 2023 ter vermindering van de broeikasgasemissies van schepen.

voor de zeevaart, evenals door het tempo waarin emissievrije aandrijftechnologieën, zoals elektrische en windondersteunde aandrijvingssystemen, worden ingezet. Om de risico's van investeringen in het decarboniseren van de maritieme sector in de Unie te verminderen, is steun aan voortrekkers op dit gebied derhalve wenselijk. Daarom moeten in de periode van 1 januari [2028/first year after the entry into force of this directive] tot en met 31 december 2040 110 miljoen emissierechten worden gereserveerd en op transparante, gelijke en niet-discriminerende basis aan scheepvaartmaatschappijen worden toegewezen, om een deel van het prijsverschil tussen conventionele fossiele brandstoffen en in aanmerking komende duurzame brandstoffen voor de zeevaart te dekken, alsmede alle of een deel van de extra kosten die worden gemaakt bij de invoering en exploitatie van in aanmerking komende emissievrije aandrijftechnologieën en van technologieën die nodig zijn om in aanmerking komende duurzame brandstoffen voor de zeevaart te gebruiken na verificatie van de werking op basis van dergelijke brandstoffen. Wanneer emissierechten uit deze reserve aan een scheepvaartmaatschappij worden toegewezen, moet de scheepvaartmaatschappij hiermee rekening houden indien zij voornemens is de kosten die voortvloeien uit de inlevering van emissierechten over te dragen aan een andere entiteit overeenkomstig het terugbetalingsmechanisme van artikel 3 octies quater van Richtlijn 2003/87/EG. Zo kunnen, bijvoorbeeld, contractuele regelingen voorzien in de overdracht van de toegewezen emissierechten van de scheepvaartmaatschappij naar de andere entiteit. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van Richtlijn 2003/87/EG met de nadere regels die nodig zijn voor de toepassing van deze reserve, en om uitvoeringshandelingen vast te stellen tot vaststelling van de lijsten van havens buiten de Unie en derde landen waarvoor een afwijking van de oorsprongsvereisten moet gelden.

(21) Gezien de toenemende technologische en commerciële rijpheid van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en emissievrije alternatieve aandrijftechnologieën, moet de Commissie de werking van de krachtens artikel 3 octies bis bis ingestelde reserve evalueren.

(22) Ontwijkend gedrag van scheepvaartmaatschappijen is problematisch, met name omdat dit de milieu-integriteit van het EU-ETS kan ondermijnen. Om het risico op havenontwijkend gedrag door containerschepen ten voordele van havens buiten de Unie en de verplaatsing van containeroverslagactiviteiten naar buiten de Unie te beperken, is in Richtlijn 2003/87/EG bepaald dat stops van containerschepen in een naburige containeroverslaghaven die in de op grond van artikel 3 octies bis, lid 2, van die richtlijn vastgestelde uitvoeringshandelingen is aangewezen, niet onder de definitie van "aanloophaven" vallen. Het criterium met betrekking tot het aandeel van de containeroverslag van de haven dekt echter mogelijk niet op adequate wijze havens buiten de Unie die een groot potentieel hebben om overslagactiviteiten uit havens van de Unie aan te trekken en waar de containeroverslag het grootste deel van het containerverkeer uitmaakt. Het is daarom passend om dit criterium vast te stellen op 50 % in plaats van op 65 %. Bovendien is het passend om havens met de nodige infrastructuur voor containeroverslagactiviteiten die zich in de onmiddellijke nabijheid van de Unie bevinden, namelijk binnen 150 zeemijl van een haven die onder de jurisdictie van een lidstaat valt, uit te sluiten van de definitie van "aanloophaven". Om de evenredigheid van de maatregel te waarborgen en ervoor te zorgen dat deze tot gelijke behandeling leidt, moet rekening worden gehouden met maatregelen in derde landen die hetzelfde effect hebben als Richtlijn 2003/87/EG. Hieronder vallen havens in een derde land waarmee een koppelingsovereenkomst in het kader van het ETS is

gesloten. Om beter in te spelen op grote verstoringen op de scheepvaartmarkt, die patronen van containeroverslag snel kunnen veranderen, moet de Commissie de geldigheid van de lijst van naburige containeroverslaghavens eenmaal per jaar herzien in plaats van eens in de twee jaar. Omwille van de administratieve efficiëntie moet de Commissie echter de bevoegdheid krijgen om uitvoeringshandelingen vast te stellen waarmee de lijst van naburige containeroverslaghavens alleen wordt gewijzigd wanneer dat nodig is, bijvoorbeeld wanneer een haven niet langer voldoet aan de criteria om als naburige containeroverslaghaven te worden aangemerkt. Om het risico op havenontwijkend gedrag buiten de Unie en de verplaatsing van containeroverslagactiviteiten naar buiten de Unie verder te verminderen, is het passend om te voorzien in een aanvullende maatregel. Een dergelijke maatregel moet bestaan uit een tijdelijke afwijking van de inleveringsverplichtingen uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot bepaalde maritieme vervoersactiviteiten door grote containerschepen die lange trajecten afleggen tussen havens buiten de Unie en havens in de Unie.

(23) Om de nalevingskosten van het EU-ETS te vermijden of tot een minimum te beperken, zouden scheepvaartmaatschappijen die offshoreactiviteiten uitvoeren of ondersteunen, geneigd kunnen zijn om gebruik te maken van bases buiten de Unie, in plaats van bases in de Unie, of om havenontwijkend gedrag ten gunste van havens buiten de Unie aan de dag te leggen. Om het risico op omzeiling te verminderen en een gelijk speelveld te waarborgen, moet de definitie van “aanloophaven” worden gewijzigd zodat deze ook offshorewerklocaties omvat waar scheepvaartmaatschappijen offshoreactiviteiten uitvoeren of ondersteunen, met inbegrip van activiteiten op het gebied van wetenschappelijk onderzoek naar de hulpbronnen van de zeebodem en de ondergrond daarvan en activiteiten die verband houden met het ontwerp, de planning, de bouw, de exploitatie, het onderhoud en de ontmanteling van offshore-installaties en -infrastructuur.

(24) Emissies van schepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton maar niet minder dan 400 ton vertegenwoordigen ongeveer 15 % van de emissies van schepen die onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2003/87/EG vallen, maar de emissies van schepen binnen dat bereik zijn afkomstig van een groot aantal schepen. De opneming van emissies van bepaalde categorieën schepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton maar niet minder dan 400 ton is bevorderlijk voor de doeltreffendheid van het EU-ETS en het gelijke speelveld voor schepen met een brutotonnage van 5 000 ton en meer, reden waarom die schepen in het toepassingsgebied van deze richtlijn moeten worden opgenomen. De Commissie moet uiterlijk op 31 december 2031 bij het Europees Parlement en de Raad een verslag indienen waarin zij de haalbaarheid en de economische, ecologische en sociale gevolgen onderzoekt van de opneming in Richtlijn 2003/87/EG van emissies van roropassagiersschepen en passagiersschepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton.

(25) De huidige in Richtlijn 2003/87/EG voorziene afwijkingen van de verplichting tot inlevering van emissierechten voor schepen met een ijsklasse, voor reizen naar ultraperifere gebieden en kleine eilanden zonder vaste landverbinding en voor bepaalde personenvervoersdiensten die worden geëxploiteerd in het kader van openbaredienstverplichtingen of openbaredienstcontracten, lopen af op 31 december 2030. Hoewel de decarbonisatie van schepen met een ijsklasse en de vloten die die routes bedienen en die diensten verzorgen gestaag vordert en innovatieve technologieën zoals batterij-elektrische en door wind ondersteunde aandrijving steeds

haalbaarder worden, blijft de grootschalige toepassing van oplossingen voor emissiereductie op die schepen, die belangrijk zijn voor connectiviteitssdoeleinden, beperkt, met name door behoeften op het gebied van infrastructuur en investering. Om voldoende tijd voor die transitie te bieden[16], en gezien de noodzaak om de territoriale continuïteit, de connectiviteit en de betaalbaarheid van essentiële maritieme diensten te waarborgen, moet de duur van deze afwijkingen voor een beperkte periode worden verlengd. Gezien de specifieke technische en operationele uitdagingen die gepaard gaan met de decarbonisatie van schepen met een ijsklasse, moet de Commissie vóór het verstrijken van de voor die schepen geldende afwijking de geboekte vooruitgang bij het in gebruik nemen van geschikte technologieën met lage of geen emissies evalueren en beoordelen of het passend is om die afwijking na 31 december 2035 te verlengen.

(26) Ter ondersteuning van de mondiale klimaatactie en om de beprijzing van broeikasgasemissies in derde landen te vergemakkelijken, moet steun worden verleend aan derde landen met betrekking tot emissies waarvoor nog geen inleveringsverplichtingen uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG gelden. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om gedelegeerde handelingen vast te stellen om, waar nodig, het in artikel 3 octies bis, lid 1, van Richtlijn 2003/87/EG vastgestelde geografische toepassingsgebied te wijzigen voor maritieme emissies die vrijkomen tijdens reizen tussen de Unie en het derde land waaraan steun wordt verleend. Ter aanvulling van Richtlijn 2003/87/EG moet de Commissie ook de bevoegdheid krijgen om gedelegeerde handelingen vast te stellen om voorschriften voor de werking van die steun aan derde landen vast te leggen. Dit zou ook de uitvoering van de ETS-koppelingsovereenkomst die momenteel met het Verenigd Koninkrijk wordt voorbereid vergemakkelijken.

(27) Om onduidelijke uitvoeringssituaties en uiteenlopende praktijken van de lidstaten te voorkomen, en om te voorzien in middelen om aanhoudende niet-naleving van Richtlijn 2003/87/EG aan te pakken, is het noodzakelijk de bestaande regels met betrekking tot de verlening, opschorting en intrekking van vergunningen voor broeikasgasemissies door de bevoegde autoriteiten te verduidelijken en deze verder te ontwikkelen teneinde de harmonisatie te verbeteren. Om te zorgen voor geharmoniseerde voorwaarden voor de uitvoering van artikel 6 van Richtlijn 2003/87/EG, wat betreft de verlening, opschorting en intrekking van vergunningen voor broeikasgasemissies door de bevoegde autoriteiten, moet de Commissie de bevoegdheid krijgen om uitvoeringshandelingen vast te stellen. Deze bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011.

(28) Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad[17], waarbij Richtlijn 2003/87/EG is gewijzigd door de in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG opgenomen activiteit betreffende het vervoer van broeikasgassen via pijpleidingen met het oog op opslag, uit te breiden tot alle vervoersmiddelen. De ontwikkeling van deze activiteit heeft laten zien hoe complex het is om de bevoegde autoriteit aan te wijzen in gevallen van grensoverschrijdend vervoer, waardoor moet worden verduidelijkt welke lidstaat

---

16 Europese Commissie: Directoraat-generaal Klimaat en Ricardo, “Electric vessels and wind-assisted propulsion systems — opportunities for the EU maritime industry and value chain — Final report”, Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2026, https://data.europa.eu/doi/10.2834/7505429.

17 Richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 134, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/959/oj).

vergunningen moet verlenen aan de exploitant van de CO_2-vervoersinfrastructuur. Om de duidelijkheid te vergroten en zo de vergunningverlening te versnellen, moet een duidelijke regel worden vastgesteld die in alle gevallen van toepassing is, waarbij de bevoegde autoriteit de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de CO_2 wordt verzameld is, dat wil zeggen de lidstaat waar de CO_2 wordt afgevangen. De bevoegde autoriteit moet verantwoordelijk zijn voor dat CO_2-vervoer totdat de CO_2 door een exploitant in een andere lidstaat wordt overgenomen. Lidstaten waar de CO_2 slechts doorheen komt is, zouden niet bij de vergunningverlening voor het CO_2-vervoer moeten worden betrokken.

(29) Om de emissiereductiedoelstelling van de Unie van –90 % tegen 2040 ten opzichte van de niveaus van 1990 te halen, moet het verminderingspercentage in de emissies van de onder het EU-ETS vallende sectoren vanaf 2031 worden aangepast. De lineaire verminderingsfactor waarin artikel 9 van Richtlijn 2003/87/EG voorziet, moet daarom worden aangepast.

(30) Bij de vaststelling van het verminderingspercentage moet ook rekening worden gehouden met de bepalingen van de Europese klimaatwet inzake het gebruik van hoogwaardige internationale kredieten als adequate bijdrage aan de EU-klimaatdoelstelling voor 2040, met ingang van 2036. Internationale kredieten moeten in de toekomstige klimaatwetgeving worden geïntegreerd door gebruik te maken van hoogwaardige kredieten met een hoge integriteit. Het gebruik van kredieten moet zowel de EU als derde landen ondersteunen bij het realiseren van broeikasgasreducties die verenigbaar zijn met de Overeenkomst van Parijs. De kredieten moeten een hoge integriteit hebben. en indien passend kunnen de regels die zijn ontwikkeld op grond van artikel 6.4 van de Overeenkomst van Parijs worden aangevuld. De specifieke rol en inzet van internationale kredieten zullen worden gebaseerd op een effectbeoordeling en zullen afhankelijk zijn van de ontwikkeling van Unierecht waarin robuuste en hoge integriteitscriteria en andere waarborgen worden vastgelegd. Met het oog op de instelling van een regeling voor de aankoop van internationale kredieten om de totale behoefte aan het binnenlandse optreden met maximaal 5 procentpunten te verminderen, moeten de doelstellingen voor emissiereducties in het kader van het EU-ETS in overeenstemming zijn met een algemene EU-brede interne ambitie van –90 % tegen 2035 en van –85 % van 2036 tot 2040. Dit moet tot uiting komen in een lagere lineaire verminderingsfactor van het EU-ETS vanaf 2036, en er moeten emissierechten worden gereserveerd voor de aankoop van het aantal internationale kredieten dat overeenkomt met de verlaging van de ambitie in het EU-ETS. De Commissie moet aan het Europees Parlement en de Raad verslag uitbrengen over de ontwikkeling van een markt voor hoogwaardige internationale kredieten met een hoge integriteit, rekening houdend met de criteria die zijn vastgelegd in Verordening 2021/1119/EU, en over de bijdrage van deze kredieten aan de klimaatambitie van de in de bijlage genoemde activiteiten. Afhankelijk van dit verslag moet de lineaire verminderingsfactor vanaf 2036 voor ETS-sectoren een traject volgen dat aansluit bij een interne EU-reductie met 90 % tegen 2040, indien er geen hoogwaardige, kosteneffectieve internationale kredieten met een hoge integriteit beschikbaar zijn.

(31) Om de EU in staat te stellen haar klimaatdoelstelling voor 2040 op een kostenefficiëntere manier te bereiken, worden koolstofverwijderingen in de Europese klimaatwet ingevoerd als flexibiliteit, aangezien het voor sommige emissies kostenefficiënter is om deze te compenseren door middel van verwijderingen dan om ze te verminderen. Koolstofverwijderingen kunnen met name bijdragen tot het compenseren van resterende, moeilijk te verminderen broeikasgassen in sectoren die

onder het EU-ETS vallen. In dat verband moet het EU-ETS bijdragen aan de benutting en financiering ervan, ook omdat ze kunnen worden gegenereerd door activiteiten die al onder het EU-ETS vallen. Afzien van de flexibiliteit die permanente koolstofverwijderingen bieden, zou op middellange tot lange termijn ten koste gaan van het concurrentievermogen van de EU en het milieu. Samen met andere aanpassingen aan het systeem, zoals aan het totale emissieplafond en de marktstabiliteitsreserve (MSR), kan de integratie van permanente koolstofverwijderingen bijdragen tot kostenbeheersing en tot het verbeteren van de liquiditeit in het EU-ETS naarmate het plafond daalt. De integratie van permanente koolstofverwijderingen kan ook een manier zijn om de ontwikkeling en toepassing van opkomende technologieën voor negatieve emissies te stimuleren. Na 2040 zullen mogelijk alternatieve of aanvullende mechanismen voor het genereren van permanente verwijderingen moeten worden ontwikkeld om in 2050 nettonul- en daarna nettonegatieve emissies te bereiken. Bij alle aanpassingen van het plafond zoals vastgesteld in artikel 9 moet rekening worden gehouden met de emissies van de EER en de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA), evenals met de integratie van permanente koolstofverwijderingen in de Unie.

(32) De integratie in het EU-ETS berust op het basisbeginsel dat de intrekking van een verwijderingseenheid in de plaats komt van het inleveren van een emissierecht, wat neerkomt op het betalen van de prijs voor een ton CO_2-emissies. Bijgevolg kunnen alleen permanente verwijderingen in het EU-ETS worden opgenomen. Bovendien verdient het de voorkeur om alleen die verwijderingen op te nemen waarvoor omkeringen zijn onderworpen aan monitoring en het inleveren van emissierechten in het EU-ETS.

(33) Het huidige prijsverschil tussen permanente koolstofverwijderingen en emissierechten betekent dat permanente verwijderingen op een voorspelbare manier moeten worden ondersteund, om ervoor te zorgen dat de opbrengst ervan in overeenstemming is met de extra emissieruimte die in het ETS wordt gecreëerd door de uitgifte van emissierechten. Aangezien het bovendien om nieuwe instrumenten gaat, moet de opname ervan het EU-ETS beschermen tegen onzekerheid en de milieu-integriteit van de voor het compenseren van een emissie in het EU-ETS gebruikte eenheden waarborgen. Daarom moeten verwijderingen door de Commissie in het EU-ETS worden opgenomen. Daartoe moet de totale hoeveelheid emissierechten in het EU-ETS worden verhoogd met een aantal emissierechten dat aan de Commissie moet worden toegewezen voor de aankoop van een equivalente hoeveelheid permanente koolstofverwijderingen ter compensatie van de nieuw gecreëerde emissierechten. De lineaire verminderingsfactor moet niet worden toegepast op deze hoeveelheid emissierechten, aangezien deze gelijk is aan de hoeveelheid koolstofverwijderingen die moet worden aangekocht. Naast deze nieuw gecreëerde emissierechten moeten er nog meer emissierechten aan de Commissie worden toegewezen om via veilingen inkomsten voor de aankoop van permanente koolstofverwijderingen te genereren, gezien het verwachte kostenverschil tussen emissierechten en koolstofverwijderingen. Wanneer er minder emissierechten nodig zijn voor de financiering van koolstofverwijderingen dan verwacht, moeten de ongebruikte emissierechten weer worden geïntegreerd in de in artikel 9 van Richtlijn 2003/87/EG bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie. De nettodoelstelling van het EU-ETS is gelijk aan de bruto-emissies minus de permanente koolstofverwijderingen die in aanmerking voor opname komen.

(34) Om het gebruik van permanente koolstofverwijderingen door exploitanten, scheepvaartmaatschappijen en vliegtuigexploitanten te vergemakkelijken, moeten deze de mogelijkheid krijgen om hun eigen fossiele emissies te compenseren met hun afgevangen en opgeslagen biogene CO_2-emissies, die worden gecertificeerd als permanente koolstofverwijderingseenheden overeenkomstig de certificeringsmethoden van permanente verwijdering door koolstofafvang en -opslag van biogene emissies (biogenic emissions capture with carbon storage — BioCCS) in de Unie die zijn vastgesteld bij Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad[18]. Om dubbeltelling te voorkomen, moeten koolstofverwijderingseenheden die worden gebruikt voor het compenseren van eigen emissies, worden geschrapt uit het Unieregister als bedoeld in artikel 12 van Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad[19]. Dit compensatiemechanisme kan niet het genereren van negatieve emissies of het verkrijgen van emissierechten met zich meebrengen. Het moet leiden tot een aanpassing van de emissierechten die zijn toegewezen voor de aankoop van koolstofverwijderingen en tot de aan te kopen koolstofverwijderingen, om te voorkomen dat de totale emissieruimte toeneemt tot boven de limiet die voortvloeit uit de integratie via het aankoopprogramma.

(35) Bij alle aanpassingen van het in artikel 9 vastgestelde plafond, evenals bij de hoeveelheid te integreren permanente koolstofverwijderingen in de Unie, moet rekening worden gehouden met de emissies van de EER en de Europese Vrijhandelsassociatie.

(36) Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad (de "CRCF-verordening") stelt een kader vast voor de certificering van koolstofverwijdering, koolstofopslag in producten en koolstoflandbeheer in de Unie. De CRCF-verordening voorziet in een hoge mate van transparantie met betrekking tot de duur van koolstofopslag, aangezien koolstof alleen als opgeslagen wordt beschouwd zolang de activiteit wordt gemonitord en is onderworpen aan passende aansprakelijkheidsregels. Om koolstofopslag via op de natuur gebaseerde oplossingen als permanent te kunnen aanmerken, moet een activiteit van koolstoflandbeheer voldoende langdurig worden gemonitord en moet eventuele aansprakelijkheid voor toekomstige omkeringen op passende wijze worden geadresseerd met afdwingbare financiële, institutionele en contractuele mechanismen, zoals een fonds voor permanente verwijderingen ("permanence fund"). Daarom moet de Commissie in het kader van de evaluatie van deze richtlijn de mogelijke bijdrage van op de natuur gebaseerde oplossingen en koolstoflandbeheer aan permanente verwijderingen onderzoeken.

(37) Het EU-ETS is een belangrijk instrument voor klimaatfinanciering. Sinds 2013 heeft het EU-ETS aanzienlijke opbrengsten gegenereerd, waarvan de meeste aan de lidstaten worden toegewezen, en heeft het kosteloze emissierechten van al even substantiële waarde toegewezen. Om het potentieel ervan ten volle te benutten, moeten de opbrengsten van het ETS strategisch worden ingezet om de decarbonisatie te versnellen en zo het concurrentievermogen van de industrie te versterken. Hoewel de lidstaten sinds juni 2023 verplicht zijn om alle ETS-opbrengsten toe te wijzen aan

---

[18] Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten (PB L, 2024/3012, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj).

[19] Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten (ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj).

klimaat- en energiedoeleinden en om te zorgen voor transparantie, vertonen de huidige uitgavenpatronen tekortkomingen. Kritieke gebieden, zoals decarbonisatie van de industrie, die verantwoordelijk is voor een groot deel van de EU-emissies, ontvangen onevenredig lage financiering, net als andere gebieden die essentieel zijn voor decarbonisatie. Bovendien dreigen sommige investeringen de klimaatneutraliteit te ondermijnen door de afhankelijkheid van koolstofintensieve technologieën in stand te houden, waardoor op lange termijn lock-ins ontstaan.

(38) Decarbonisatie van de industrie vereist de directe of indirecte elektrificatie van processen die momenteel fossiele brandstoffen gebruiken en het vervullen van de daarmee verband houdende investeringsbehoeften van het energiesysteem. Het actieplan voor elektrificatie[20] omvat concrete maatregelen om betaalbare elektrificatie van de industrie mogelijk te maken en te versnellen. Het voorbereiden van het energiesysteem op de extra vraag door projecten voor decarbonisatie van de industrie, met name rond industriële clusters, is een dringende prioriteit. Het gebruik van nationale ETS-inkomsten ter ondersteuning van investeringen in de versterking van het elektriciteitsnet, in elektriciteitsopslag en in andere opties die de flexibiliteit van het elektriciteitssysteem vergroten, en in een versnelde planning en vergunningverlening op lokaal en regionaal niveau, zal voor de industrie betaalbare en betrouwbare mogelijkheden scheppen om elektrificatie te gebruiken om te decarboniseren.

(39) In verband met deze aspecten moeten de lidstaten worden verplicht een minimumaandeel van hun inkomsten te besteden aan prioritaire doeleinden die zijn gericht op het decarboniseren van de ETS-sectoren en op het vervullen van de daarmee samenhangende investeringsbehoeften van het energiesysteem. Dit moet onder meer betrekking hebben op investeringen in industriële decarbonisatie (zoals in de staal-, de chemische en de meststoffensector, die een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van de voedselzekerheid) door middel van elektrificatie, koolstofafvang, -gebruik en -opslag en andere schone technologieën, schone energiebronnen en netwerkinfrastructuur, koolstofarm vervoer (met name in de scheepvaart en de luchtvaart), decarbonisatie van het beheer van afvalstoffen en maatregelen op het gebied van circulariteit om ETS-sectoren te decarboniseren, de ontwikkeling van leidende markten voor koolstofarme en circulaire producten (zoals biogebaseerde meststoffen, biogebaseerde chemicaliën en groen staal), waarvan ook eindgebruikers zoals landbouwers profiteren, en onderzoek en innovatie op deze gebieden. Waar dit technisch haalbaar is, moet prioriteit worden gegeven aan de elektrificatie van industriële proceswarmte, ter versterking van de energiezekerheid. Wat meststoffen betreft, moeten de investeringen met name eindgebruikers ondersteunen bij de invoering van biogebaseerde, organische en circulaire meststoffen, in overeenstemming met het actieplan inzake meststoffen[21]. Met betrekking tot op de natuur gebaseerde oplossingen die bijdragen aan decarbonisatie, moeten de lidstaten rekening houden met de prioriteiten, maatregelen en financieringsbehoeften van de nationale natuurherstelplannen die zijn vastgesteld uit hoofde van Verordening (EU) 2024/1991. Bovendien moeten investeringen alleen mogelijk zijn wanneer ze in overeenstemming zijn met de langetermijnklimaatdoelstellingen van de Unie, waarbij investeringen die de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen bij elektriciteitsopwekking in stand houden, moeten worden uitgesloten. De lidstaten

[20] [Full reference to be added] COM(2026) 595 final.
[21] COM(2026) 310 final.

moeten ook de mogelijkheid hebben om de inkomsten te gebruiken ter aanvulling van de financieringsmechanismen van het ETS.

(40) Transparantie en zichtbaarheid van het gebruik van veilingopbrengsten zijn essentieel om de aanvaardbaarheid en geloofwaardigheid van het klimaatbeleid van de Unie te waarborgen. De lidstaten moeten worden verplicht om de herkomst van ETS-financiering voor maatregelen openbaar te maken via meerdere kanalen, zoals projectdocumentatie en openbare presentaties. Het gebruik van het gestandaardiseerde EU-label zal een belangrijk instrument zijn om deze zichtbaarheid te verkrijgen. Deze hervormingen met betrekking tot het gebruik van veilingopbrengsten moeten worden aangevuld met wijzigingen in Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad[22], waardoor lidstaten verplicht zullen worden om hun geplande gebruik van ETS-veilingopbrengsten op te nemen in hun nationale energie- en klimaatplannen. Deze verplichting tot planning vooraf zal zorgen voor de strategische afstemming op nationale en EU-brede klimaatdoelstellingen, een grotere participatie van belanghebbenden bevorderen en het toezicht, de publieke toetsing en de zichtbaarheid verbeteren.

(41) De lidstaten brengen jaarlijks verslag uit aan de Commissie over de uitvoering van Richtlijn 2003/87/EG overeenkomstig artikel 21 daarvan. Op basis daarvan publiceert de Commissie een verslag over de werking van de Europese koolstofmarkt. Het gebruik van de gerapporteerde gegevens op deze wijze moet daarom worden verduidelijkt door in artikel 10, lid 5, van die richtlijn een verwijzing naar artikel 21, lid 1, op te nemen. Om aan te sluiten bij de bestaande praktijk, moet een jaarlijkse uiterste rapportagedatum van 30 juni worden vastgesteld. De Commissie moet het verslag over de werking van de Europese koolstofmarkt binnen zes maanden na ontvangst van de relevante informatie en de verslagen van de lidstaten publiceren. Afgezien van de publicatie van dit verslag, moet de op zichzelf staande rapportageverplichting voor de Commissie krachtens artikel 21 worden geschrapt om de administratieve lasten te verminderen. De door de Commissie overeenkomstig artikel 21, lid 5, georganiseerde uitwisseling van informatie moet niet langer betrekking te hebben op het gebruik van emissiereductie-eenheden op basis van gemeenschappelijke uitvoering (JI) en gecertificeerde emissiereducties op basis van het mechanisme voor schone ontwikkeling (CDM) in het EU-ETS, aangezien het CDM en het JI-mechanisme zijn vervangen door het nieuwe marktmechanisme dat is ingesteld bij de Overeenkomst van Parijs.

(42) Om het risico op koolstoflekkage te beperken en het concurrentievermogen van elektriciteitsintensieve industrieën te ondersteunen, moeten de lidstaten de mogelijkheid behouden om staatssteun te verlenen ter compensatie van indirecte emissiekosten die via de elektriciteitsprijzen worden doorberekend, in overeenstemming met de staatssteunregels van de Unie. Voor de richtsnoeren inzake staatssteun na 2030 zal de Commissie beoordelen hoe economisch haalbare decarbonisatie kan worden gestimuleerd zonder de doelstelling van de steun om koolstoflekkage tegen te gaan, te ondermijnen. De emissiefactoren die worden

[22] Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj).

gebruikt voor de berekening van de compensatie moeten de emissie-intensiteit van de relevante elektriciteitsproductiemix in het betreffende geografische gebied weerspiegelen, om waar mogelijk rekening te houden met de rol van fossiele en niet-fossiele bronnen bij de vaststelling van elektriciteitsprijzen. Om de administratieve processen te stroomlijnen, moet de rapportage over de compensatie van indirecte kosten worden geïntegreerd in de bredere rapportageverplichtingen inzake het gebruik van veilingopbrengsten krachtens Verordening (EU) 2018/1999.

(43) Richtlijn (EU) 2023/959 heeft het wetgevingskader van het EU-ETS herzien door voorwaarden voor kosteloze toewijzing in te voeren die gekoppeld zijn aan de uitvoering van aanbevelingen inzake energie-efficiëntie uit energieaudits, en door verplichtingen op te leggen om klimaatneutraliteitsplannen voor stadsverwarming en voor de 20 % minst efficiënte installaties binnen elke ETS-productbenchmark op te stellen. Voortbouwend op de ervaringen met de voorwaarden voor stadsverwarming, en met het oog op afstemming op de klimaatneutraliteitsambitie van de EU, moet de kosteloze toewijzing in het EU-ETS met ingang van de periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing die op 1 januari 2031 ingaat, in beginsel afhankelijk worden gesteld van het bestaan van een plan om te investeren in decarbonisatie in de EU ("Invest in EU decarbonisation plan" (EU-decarbonisatie-investeringsplan)) en van het uitvoeren van investeringen in decarbonisatie die leiden tot een toegenomen eigen productie van koolstofvrije en koolstofarme producten, alsmede tot aanzienlijke verminderingen van de totale klimaateffecten, waaronder emissiereductie. Daarom is het passend om andere specifieke conditionaliteitsregimes voor kosteloze toewijzing vanaf 2031 te vervangen door de conditionaliteit inzake investeringen in decarbonisatie in de EU die wordt ingevoerd voor kosteloze toewijzing.

(44) Het EU-decarbonisatie-investeringsplan moet eenvoudig zijn en een gestructureerd en transparant traject uitstippelen, met tussentijdse streefdoelen, waarmee installaties kunnen toewerken naar de Uniebrede doelstelling van klimaatneutraliteit tegen 2050, zoals bepaald in Verordening (EU) 2021/1119, en moet rekening houden met de impact van de in het plan vervatte maatregelen en investeringen op de verwezenlijking van een aanzienlijke emissiereductie. Het EU-decarbonisatie-investeringsplan en de inhoud ervan moeten worden getoetst aan de hand van bestaande en gevestigde regels op grond van artikel 15 en moeten openbaar worden gemaakt. Om ervoor te zorgen dat de emissies en de effecten daadwerkelijk in de EU worden verminderd, moeten exploitanten van installaties die een aanvraag voor kosteloze toewijzing indienen, bovendien worden verplicht om in de EU te investeren voor een bedrag dat gelijk is aan de financiële waarde van 100 % van hun kosteloze toewijzing in de betreffende periode van vijf jaar in de decarbonisatie van hun onder deze richtlijn vallende activiteiten, wat binnen dezelfde periode daadwerkelijk moet leiden tot aanzienlijke geverifieerde emissiereducties. Wat onder "aanzienlijke emissiereducties" wordt verstaan, moet door de Commissie op wetenschappelijk onderbouwde wijze worden gedefinieerd in gedelegeerde handelingen en moet zijn afgestemd op de doelstelling van het bereiken van klimaatneutraliteit van Verordening (EU) 2021/1192. Bijgevolg worden kosteloos toegewezen emissierechten in de EU omgezet in emissierechten voor investeringen in decarbonisatie.

(45) Om de administratieve lasten tot een minimum te beperken en afstemming met de procedures voor de vaststelling van kosteloze toewijzingen aan installaties te waarborgen, is het passend om ten volle gebruik te maken van synergieën met het beproefde, zeer efficiënte en uitgekristalliseerde proces. Daarom moet het EU-decarbonisatie-investeringsplan, als een eenmalige exercitie voor vijf of meer jaar,

samen met de gegevens die zijn opgenomen in de nationale uitvoeringsmaatregelen overeenkomstig artikel 11 van Richtlijn 2003/87/EG betreffende gevestigde installaties en samen met de aanvraag voor kosteloze toewijzing betreffende nieuwkomers worden ingediend. Om ervoor te zorgen dat de inhoud van de maatregelen en investeringen die in het EU-decarbonisatie-investeringsplan zijn opgenomen, de weerspiegeling van een daadwerkelijke strategie voor emissiereductie vormt, is het passend om flexibiliteit te bieden voor de indiening ervan in een later stadium, samen met de in Uitvoeringsverordening (EU) 2019/1842 van de Commissie bedoelde verslagen over veranderingen in het activiteitsniveau[23]. Waar nodig moet de Commissie het gedetailleerde tijdschema voor indiening van de EU-decarbonisatie-investeringsplannen verduidelijken door middel van gedelegeerde handelingen.

(46) 80 % van de hoeveelheid kosteloze toegewezen emissierechten voor de desbetreffende periode van vijf jaar waarvoor de aanvraag voor kosteloze toewijzing wordt ingediend, moet worden toegewezen in jaarlijkse tranches, waarbij de kosteloze toewijzing op regelmatige wijze wordt overgedragen na goedkeuring van een EU-decarbonisatie-investeringsplan. De resterende 20 % van de hoeveelheid emissierechten die in die periode van vijf jaar kosteloos moet worden toegewezen, mag pas aan de installatie worden toegewezen nadat is geverifieerd dat de investeringen in decarbonisatie, die zowel kapitaaluitgaven (“capex”) als exploitatiekosten (“opex”) kunnen omvatten en die overeenkomen met de economische waarde van 100 % van de hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten voor die periode, daadwerkelijk zijn uitgevoerd en dat deze investeringen, op basis van de relevante bestaande en goed onderbouwde jaarlijkse emissieverslagen, tegen het einde van de periode van vijf jaar tot een aanzienlijke emissiereductie hebben geleid. Om langetermijninvesteringen in de Unie verder te stimuleren, moeten exploitanten worden verplicht de krachtens artikel 10 bis, lid 3 quater, eerste alinea, ontvangen emissierechten terug te storten indien de exploitant zijn relevante activiteiten verplaatst of op andere wijze overbrengt naar buiten de Unie. Om de processen zo eenvoudig en efficiënt mogelijk op te zetten en aan te sluiten bij gevestigde industriële praktijken, waarbij tegelijkertijd de strategische investeringen in de modernisering van de Europese industrieën worden gewaarborgd, is het passend dat de Commissie die regels verder operationeel maakt door bij gedelegeerde handelingen, in nauw en transparant overleg met de relevante belanghebbenden, de lijst van vereisten en in aanmerking komende kosten die als investeringen in decarbonisatie worden aangemerkt, duidelijk vast te stellen, evenals de methodologie voor het bepalen van de economische waarde van de hoeveelheid ontvangen kosteloze emissierechten. Om de administratieve lasten verder te verminderen, synergieën met bestaande industriële praktijken te maximaliseren en volledig rekening te houden met de specifieke omstandigheden van de industriële sectoren die onder het EU-ETS vallen, moeten deze gedelegeerde handelingen worden uitgewerkt in nauwe samenwerking met de industrie.

(47) Teneinde de administratieve lasten tot een minimum te beperken en een strikte naleving te waarborgen, moeten de uitvoering van de investeringen in decarbonisatie in de EU en het bereiken van een aanzienlijke emissiereductie uiterlijk twee jaar na afloop van de desbetreffende periode van vijf jaar worden geverifieerd op basis van de reeds vereiste jaarlijkse verslagen over emissies en activiteitsniveaus die worden

[23] Uitvoeringsverordening (EU) 2019/1842 van de Commissie van 31 oktober 2019 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Richtlijn 2003/87/EG van het Europees Parlement en de Raad wat de verdere regelingen voor de aanpassingen van de kosteloze toewijzing van emissierechten als gevolg van veranderingen in het activiteitsniveau betreft (PB L 282 van 4.11.2019, blz. 20).

ingediend in het kader van de bestaande degelijke monitoring-, rapportage- en verificatieprocessen. Eventuele niet-toegewezen of teruggestorte emissierechten uit de hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten voor de betreffende periode van vijf jaar moeten worden gebruikt in het kader van de kosteloze toewijzing in de volgende periode.

(48) Om synergieën met de nieuwe investeringsbooster, de IDB en het Innovatiefonds te waarborgen, moeten afwijkingen van de nieuw vastgestelde conditionaliteitsregels inzake investeringen voor kosteloze toewijzing van toepassing zijn op installaties die zijn geselecteerd voor steun uit hoofde van die fondsen. Met het oog op het vereenvoudigen van procedures en het vermijden van extra administratieve lasten is het passend om de exploitanten van installaties vrij te stellen van de verplichting om een EU-decarbonisatie-investeringsplan op te stellen wanneer een project in hun installatie is geselecteerd voor de toekenning van steun van de IDB of wanneer het Innovatiefonds wordt uitgevoerd tijdens de relevante periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing. De eerste 80 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de betreffende periode van vijf jaar moet aan de installatie worden toegewezen na het besluit om steun aan het project uit hoofde van die fondsen toe te kennen. Bovendien moeten voor die installaties de investeringen en emissiereductievereisten waarvan de resterende 20 % van de kosteloze toewijzing voor de periode afhankelijk is, geacht worden te zijn vervuld op de dubbele voorwaarde dat de steun uit het Innovatiefonds wordt uitbetaald of dat de fysieke bouw van door de IDB of de investeringsbooster gesteunde projecten van start gaat, en dat is geverifieerd dat er in aanmerking komende kosten zijn geïnvesteerd ter waarde van ten minste 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de betreffende periode van vijf jaar. Gezien het aantal exploitanten dat naar verwachting zal profiteren van de steun die beschikbaar wordt gesteld in het kader van het Innovatiefonds, de IDB en de investeringsbooster, zal dit er automatisch toe leiden dat deze exploitanten worden vrijgesteld van de conditionaliteit en zal dit bijgevolg hun toegang tot kosteloze toewijzingen verder vereenvoudigen.

(49) Om hun inspanningen te erkennen en de administratieve en nalevingslasten te verminderen voor de 10 % meest efficiënte installaties die de herziene benchmarkwaarden in een bedrijfstak of deeltak bepalen overeenkomstig artikel 10 bis, lid 2, derde alinea, van Richtlijn 2003/87/EG, voor emissievrije en emissiearme installaties, en voor kleine installaties die vrijwillig in het ETS blijven, is het passend om hen vrij te stellen van de conditionaliteitsregels inzake investeringen voor kosteloze toewijzing.

(50) De vrijgestelde installaties moeten in aanmerking komen voor de volledige hoeveelheid kosteloze toewijzingen gedurende de periode van vijf jaar waarin zij kosteloze toewijzingen aanvragen, zonder dat zij verplicht zijn een EU-decarbonisatie-investeringsplan op te stellen of investeringen in de EU uit te voeren die tot aanzienlijke emissiereducties leiden. Bij het vaststellen, door middel van gedelegeerde handelingen, van de vereisten waaraan installaties moeten voldoen om als emissievrije of koolstofarme installatie te worden aangemerkt, moet de Commissie rekening houden met de geraamde sectorspecifieke emissiereducties, met de in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119 vastgelegde doelstelling van klimaatneutraliteit en met de beschikbare koolstofarme technologieën en andere reductiemogelijkheden voor

elke sector, waaronder de in artikel 4 van Verordening (EU) 2024/1735 genoemde nettonultechnologieën[24].

(51) Om rekening te houden met sectorale capaciteiten en, enerzijds, de ongelijke toegang van individuele installaties tot decarbonisatieoplossingen, waaronder toegang tot infrastructuur zoals elektriciteitsnetten met voldoende capaciteit, groene waterstof en infrastructuur voor het vervoer van kooldioxide, en anderzijds geografische ongelijkheden, moet het mogelijk zijn om collectieve inspanningen te bundelen voor het decarboniseren van productieprocessen tussen verschillende installaties, ook voor installaties in meerdere lidstaten. Daarom is het passend om toe te staan dat aan het conditionaliteitsvereiste van investeringen in aanzienlijke emissiereducties in de EU wordt voldaan via pooling door middel van een gezamenlijke investeringsovereenkomst voor decarbonisatie tussen meerdere ETS-installaties. Dit zou één of meer exploitanten de flexibiliteit moeten bieden om namens andere exploitanten die deel uitmaken van de overeenkomst aan de investeringsvereisten voor decarbonisatie te voldoen. Om de emissies en capaciteiten van een dergelijke pool weer te geven, is het passend om te eisen dat het investeringsvolume in dat geval gelijk is aan ten minste 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing die gedurende de periode van vijf jaar aan alle installaties in de pool is toegewezen. Om de administratieve lasten te beperken en te zorgen voor integratie binnen het proces dat leidt tot de vaststelling van kosteloze toewijzing aan installaties in de EU, moet een dergelijke overeenkomst ten minste van toepassing zijn voor de in artikel 11 van Richtlijn 2003/87/EG bedoelde periode van vijf jaar waarvoor de installaties kosteloze toewijzing aanvragen, en dient de overeenkomst te worden gesloten voordat een van de installaties uit de pool een aanvraag voor kosteloze toewijzing indient. Voor de installatie of installaties die namens de pool de investering zal doen, moet een hoger niveau van emissiereductie worden vereist. De Commissie moet door middel van uitvoerings- en gedelegeerde handelingen de details van de aanvraagprocedure voor het vormen van een pool verder operationeel maken, met inbegrip van de minimuminhoud en nadere voorwaarden voor de aanvraag tot vorming van een pool, het gedetailleerde tijdschema voor de indiening ervan bij de bevoegde autoriteit, en de details van de verdeling van aansprakelijkheid en verplichtingen tussen exploitanten die een pool vormen. Deze bepaling inzake poolvorming zal ook de administratieve lasten voor de exploitanten die zich in een pool verenigen aanzienlijk verminderen, omdat alle met de voorwaarden samenhangende monitoring- en rapportageverplichtingen uitsluitend zullen worden uitgevoerd door de binnen de pool aangewezen installatie of installaties.

(52) Er moeten regels worden vastgesteld voor de actualisering van de benchmarkwaarden voor de toewijzingsperioden van 2031 tot en met 2040. Zoals ook in de voorgaande toewijzingsperioden, moeten de geactualiseerde benchmarkwaarden worden vastgesteld op basis van de gegevens uit de jaren 2007 en 2008, die moeten worden geactualiseerd in overeenstemming met de waargenomen verbetering door toepassing van een factor die de beste evaluatie van de vooruitgang in alle bedrijfstakken gedurende die periode weergeeft, waarbij rekening wordt gehouden met de gemiddelde prestaties van de 10 % meest efficiënte installaties in de betreffende jaren. Voor de vaststelling van de gemiddelde prestaties van de 10 % meest efficiënte

[24] Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).

installaties moeten solide, objectieve en geverifieerde gegevens van installaties, ingediend overeenkomstig artikel 11 van deze richtlijn, worden gebruikt als referentie, zodat de benchmarkwaarden stroken met de werkelijke verbeteringspercentages. Ook door een derde land ingediende informatie over installaties op zijn grondgebied overeenkomstig een op grond van artikel 25 gesloten overeenkomst kan in aanmerking worden genomen. Om een passende bescherming tegen het risico van koolstoflekkage te waarborgen en te zorgen voor voldoende niveaus van kosteloze toewijzing die het werkelijke decarbonisatietraject van de industriële bedrijfstakken voor de periode van 2031 tot en met 2040 beter weerspiegelen, moeten dezelfde minimumactualiseringspercentages gelden als voor de lopende periode van 2026 tot en met 2030, terwijl de maximumactualiseringspercentages voor dezelfde periode moeten worden bijgesteld om aan deze noodzaak tegemoet te komen. Daarom moeten de benchmarkwaarden voor elk jaar tussen 2008 en het midden van de periodes van 2031 tot en met 2035 en van 2036 tot en met 2040, naargelang het geval, worden aangepast binnen een bereik tussen een minimumactualiseringspercentage van 0,3 % en een maximumactualiseringspercentage van 2 %, wat in de periode van 2031 tot en met 2035, leidt tot een verbetering van respectievelijk 7,5 % tot 50 % ten opzichte van de waarde die van toepassing was in de periode van 2013 tot en met 2020.

(53) Om de beschikbare emissiereductiecapaciteiten in de verschillende industriële bedrijfstakken beter weer te geven, is het passend om sectorspecifieke warmte- en brandstofbenchmarks (“fallbackbenchmarks”) vast te stellen. Daartoe moet de bestaande bevoegdheidsbepaling worden aangevuld en moet de Commissie in staat worden gesteld om dergelijke sectorspecifieke fallbackbenchmarks vast te stellen in de Uniebrede ex-antebenchmarks van bijlage I bij Gedelegeerde Verordening (EU) 2019/331, evenals de systeemgrenzen daarvan en de referentiewaarden voor de vaststelling van het jaarlijkse actualiseringspercentage.

(54) Indien de vraag naar kosteloze emissierechten ertoe leidt dat vóór 2040 een uniforme transsectorale correctiefactor moet worden toegepast, moet het aandeel van de emissierechten dat in de periode van tien jaar vanaf 1 januari 2031 via veiling wordt verkocht, worden verlaagd met maximaal 4 % van de totale hoeveelheid emissierechten.

(55) De resterende emissierechten uit de in artikel 10 bis, lid 5 bis, van Richtlijn 2003/87/EG ingestelde buffer voor kosteloze toewijzing moeten worden gebruikt ter ondersteuning van het Innovatiefonds en ter ondersteuning van de opschaling en uitrol van rijpere technologieën in energie-intensieve industrieën via de investeringsbooster en de tweede fase van de IDB. Indien de beschikbare emissierechten niet toereikend zijn om 400 miljoen emissierechten aan de investeringsbooster toe te wijzen, moeten deze worden ontleend aan de resterende emissierechten uit de reserve voor nieuwkomers als bedoeld in artikel 10 bis, lid 7, van Richtlijn 2003/87/EG. Om ervoor te zorgen dat de omvang van de reserve voor nieuwkomers toereikend is voor de komende fase van het EU-ETS, moeten er emissierechten aan worden toegewezen uit de uitfasering van de kosteloze toewijzing als gevolg van de geleidelijke invoering van het mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (CBAM), en moeten emissierechten niet worden teruggegeven aan de marktstabiliteitsreserve.

(56) Om te voorkomen dat nieuwkomers worden benadeeld en daarmee mogelijke investeringen in decarbonisatie worden beperkt, is het passend om de toepassing van de lineaire verminderingsfactor op toewijzingen aan nieuwkomers uit hoofde van artikel 10 bis, lid 7, van Richtlijn 2003/87/EG te schrappen.

(57) Teneinde de correcte uitvoering van de regels inzake de toewijzing van emissierechten en de gelijke behandeling van exploitanten te waarborgen, en om uitzonderlijke winsten te voorkomen, moet worden verduidelijkt dat de bevoegde autoriteiten verplicht zijn de exploitant te verzoeken de te veel toegewezen emissierechten terug te storten en de nationale administrateur op te dragen de teruggestorte overtollige emissierechten over te dragen aan de EU-toewijzingsrekening.

(58) Overeenkomstig de in artikel 4, lid 5, punt m), van Verordening (EU) 2021/1119 vastgelegde toezegging, en met het oog op een langzamer uitfaseringstraject voor de kosteloze toewijzing van emissierechten vanaf 2028 ter ondersteuning van decarbonisatie, investeringen en werkgelegenheid in de Unie, waarbij het risico op koolstoflekkage tot een minimum wordt beperkt, moet worden voorzien in aanvullende voorwaardelijke kosteloze toewijzing voor CBAM-sectoren. Om dit te bewerkstelligen op een wijze die in overeenstemming is met de internationale handelsregels en rekening houdt met de decarbonisatie van installaties in de Unie, waarbij de extra administratieve lasten tot een minimum worden beperkt, is het passend om de uitfasering van de kosteloze toewijzing in die sectoren te vertragen, waarbij de kosteloze toewijzing uiterlijk eind 2037 volledig is afgebouwd. Om te zorgen voor een haalbare geleidelijke invoering van de CBAM-factor in de kosteloze toewijzing voor CBAM-goederen die als gevolg van toekomstige herzieningen van Verordening (EU) 2021/1119 nieuw zullen worden opgenomen, is het passend om te voorzien in specifieke uitfaseringspercentages voor die nieuwe CBAM-goederen, die van toepassing zijn vanaf de periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing die begint nadat die goederen in het toepassingsgebied van bijlage I bij die verordening zijn opgenomen. In overeenstemming met deze richtlijn, waarin met ingang van 2031 conditionaliteitsregels inzake investeringen voor kosteloze toewijzing in het EU-ETS worden ingevoerd, moeten die conditionaliteitsregels vanaf 2031 ook van toepassing zijn op de kosteloze toewijzing aan installaties waarop de CBAM-factor wordt toegepast.

(59) Om voldoende bescherming tegen het risico van koolstoflekkage te handhaven, moeten overgangsmaatregelen ter ondersteuning van bepaalde energie-intensieve industrieën in geval van koolstoflekkage van kracht blijven tot en met 31 december 2040, tenzij specifieke uitfaseringsbepalingen van toepassing zijn. De kosteloze toewijzing aan stadsverwarming moet vanaf 2030 in gelijke hoeveelheden worden afgebouwd, zodat in 2040 geen kosteloze toewijzingen meer plaatsvinden.

(60) Om de klimaatdoelstelling van de EU voor 2040 te halen, zijn dringende en ingrijpende emissiereducties in de industrie nodig, met name in energie-intensieve sectoren, waar de vooruitgang tot dusver voornamelijk afhankelijk is geweest van energie-efficiëntieverbeteringen in plaats van transformatieve decarbonisatie. Tegelijkertijd zijn er aanzienlijke investeringen nodig om de industriële transitie verder aan te jagen. Het bestaande koolstofprijssignaal is echter, zelfs in combinatie met regelgevingsmaatregelen inzake hernieuwbare energie en energie-efficiëntie, ontoereikend gebleken om investeringen in industriële decarbonisatie te stimuleren, hetgeen de toewijzing van emissierechten aan een specifiek financieringsinstrument op EU-niveau rechtvaardigt, de IDB, dat is ontworpen om deze kloof te overbruggen, de decarbonisatie van de industrie te versnellen — onder meer door middel van elektrificatie — en het concurrentievermogen van Europa te versterken. De lidstaten moeten de mogelijkheid krijgen en worden aangemoedigd om aanvullende bijdragen uit ETS-toewijzingen en daarmee verband houdende opbrengsten aan de bank te

leveren om de decarbonisatie van de industrie verder te versnellen in overeenstemming met nationale prioriteiten.

(61) Het Innovatiefonds moet innovatieve koolstofarme technologieën in alle in aanmerking komende sectoren, met inbegrip van de sectoren die onder het CBAM vallen, blijven ondersteunen om ervoor te zorgen dat baanbrekende oplossingen een commerciële schaal bereiken, waardoor de kloof tussen demonstratie en marktrijpheid tijdens de transitie wordt overbrugd. Het fonds moet zich daarom blijven richten op innovatie, waarbij technologieën met een hoog risico in een vroeg stadium van ontwikkeling worden ondersteund, terwijl de IDB de opschaling en uitrol van rijpere technologieën in energie-intensieve industrieën moet ondersteunen en tegelijkertijd veerkrachtige waardeketens moet opbouwen en moet bijdragen tot de integratie van het energiesysteem. Elektrificatie zal een van de belangrijkste manieren zijn om decarbonisatie te bereiken, zoals uiteengezet in het actieplan voor elektrificatie. Gezorgd moet worden voor afstemming op de vereisten van de verordening van een nettonulindustrie en de verordening industriële versnelling, onder meer met betrekking tot EU-inhoud, en op de beginselen van de circulaire economie. Met haar alomvattende aanpak, variërend van reductie tot transformatie, en haar meer gerichte sectorale reikwijdte, moet de IDB zowel de decarbonisatie van bestaande installaties als de inzet van nieuwe koolstofarme of emissievrije productiecapaciteit ondersteunen, met inbegrip van processen die koolstofintensieve industriële producten of methoden vervangen, ook door biogebaseerde materialen, producten en methoden, en die als zodanig ook kunnen leiden tot permanente koolstofverwijdering. In dit verband moeten ook verbrandingsactiviteiten van minder dan 20 MW van de steun kunnen profiteren. Omwille van het vermogen van de Unie om de ontwikkeling, opschaling en uitrol van innovatieve koolstofarme technologieën te ondersteunen, moet ervoor worden gezorgd dat de totale financiële middelen die voor het Innovatiefonds zijn voorzien beschikbaar blijven. Voorzien was dat 50 miljoen emissierechten uit de buffer voor kosteloze toewijzing tot 2030 zouden bijdragen aan de financiering van het Innovatiefonds, wat een essentiële planningsbasis vormt voor de tijdige voorbereiding en uitvoering van projecten tegen het einde van dit decennium. Tegen 2028 moet het Innovatiefonds bijna al zijn beschikbare middelen hebben vastgelegd en moet de voortzetting van de steun voor dergelijke projecten tijdig worden aangevuld met de geveilde hoeveelheid van de lidstaten en een voorspelbare financieringsbasis hebben, met name wanneer, als gevolg van de werking van de regels inzake kosteloze toewijzing, een deel van de emissierechten die oorspronkelijk waren voorzien uit de voor het Innovatiefonds beschikbare buffer voor kosteloze toewijzing, niet langer voor dat doel beschikbaar zou zijn.

(62) De eerste fase van de IDB moet bestaan uit de ETS-investeringsstimulans, gefinancierd met 400 miljoen emissierechten. Om investeringen in decarbonisatie snel op te voeren, moet de ETS-investeringsbooster, die werkt volgens het beginsel “wie het eerst komt, het eerst maalt”, vaste koolstofpremies per ton vermeden CO_2 verstrekken, die worden uitbetaald in ETS-emissierechten. De Investeringsbooster moet ook zorgen voor solidariteit door emissierechten te reserveren voor lidstaten die vanwege lagere inkomsten of grotere emissiereductiebehoeften voor grotere uitdagingen op het gebied van investeringen staan. Administratief vastgestelde vaste koolstofpremies moeten zorgen voor economisch aantrekkelijke rendementen, commerciële risico’s compenseren en aanvullende particuliere financiering veiligstellen, en tegelijkertijd strikte termijnen en garanties voor voltooiing vereisen, waardoor de bedrijfszekerheid vooraf wordt vergroot en een snellere uitvoering mogelijk wordt. Om de beste kosteneffectiviteit te verkrijgen, moet de Commissie

algemene voorwaarden voor gedifferentieerde decarbonisatietrajecten opstellen — waarin onder meer de vaste premie voor koolstof per ton vermeden CO_2 wordt vastgelegd — op basis van een analyse van de financieringskloof waarin gebruik wordt gemaakt van de best beschikbare kennis over het specifieke type en de kosten van de ondersteunde technologieën en rekening wordt gehouden met de noodzaak om de evenredigheid van de steun te waarborgen. De Commissie moet deze algemene voorwaarden periodiek evalueren in het licht van de opgedane ervaring en de marktontwikkelingen.

(63) De Investeringsbooster moet worden gevolgd door een tweede fase waarin de IDB de opschaling en uitrol van rijpe decarbonisatietechnologieën voor energie-intensieve industrieën zal blijven ondersteunen, onder meer door een bepaald niveau van de koolstofprijs te garanderen, waardoor investeringen minder risicovol worden en de inkomsten van decarbonisatie-inspanningen op lange termijn worden gestabiliseerd via mechanismen zoals carbon contracts for difference CCD's of vaste koolstofpremies, die worden uitbetaald na geverifieerde broeikasgasreductie, en waardoor de decarbonisatie van de industrie wordt versneld. Bij de uitvoering van fase 2 van de IDB moet de Commissie ernaar streven een doeltreffende, op kwaliteit gebaseerde geografische dekking in de hele Unie te waarborgen. Om de decarbonisatie van de Europese industrie een impuls te geven en elke euro in een vroeg stadium om te zetten in investeringen, moet de IDB snel handelen. Zodra de emissierechten van de investeringsbooster volledig zijn ingezet, moet de IDB fase 2 starten, om ruim vóór 2031 te zorgen voor aanhoudende financiële slagkracht voor het decarboniseren van de industrie.

(64) Om te zorgen voor samenhangende en versterkte steun voor de decarbonisatie van de industrie, waarbij zowel de klimaat- als de concurrentiedoelstellingen worden versterkt, moet de Commissie de synergieën tussen de IDB en het Europees Fonds voor concurrentievermogen (EFC) maximaliseren. Daartoe moet het voorgestelde "keurmerk voor concurrentievermogen" worden toegekend aan projecten die aan alle vereisten voor steun in het kader van de IDB voldoen, waardoor de toegang tot aanvullende financiering wordt gestroomlijnd.

(65) Het moderniseringsfonds speelt een cruciale rol bij het waarborgen van rechtvaardigheid en solidariteit door lidstaten met lagere inkomens te ondersteunen bij hun transitie naar een klimaatneutrale economie. Om de doeltreffendheid ervan te vergroten en het fonds af te stemmen op het kader van de Unie voor 2040, zijn gerichte aanpassingen vereist. Met een aandeel van 2,0 % van het totale ETS-plafond zal het moderniseringsfonds zorgen voor een evenwichtige toewijzing van middelen, waarbij de steun wordt geoptimaliseerd waar deze het meest nodig is en tegelijkertijd rekening wordt gehouden met de veranderende economische capaciteiten van de lidstaten. Om de voor het halen van de klimaatdoelstelling voor 2040 benodigde decarbonisatie van de industrie te versnellen, moet een extra 0,5 % van het ETS-plafond via de IDB aan de begunstigde lidstaten worden toegewezen. In combinatie met een uitgebreid toepassingsgebied zal dit financiële steun bieden aan een breder scala aan innovatieve, schaalbare oplossingen die cruciaal zijn voor het verminderen van emissies in energie-intensieve industrieën en elektriciteitsopwekking, waaronder CCS, CCU en elektrificatie, terwijl tegelijkertijd een efficiënt gebruik van veilingopbrengsten wordt gewaarborgd. Bovendien moeten de emissierechten die via de herverdeling van 10 % om redenen van solidariteit ter beschikking van de begunstigden van het moderniseringsfonds staan, worden gekanaliseerd via het moderniseringsfonds om het effect ervan zo groot mogelijk te maken. Om dezelfde

reden moeten de andere lidstaten die profiteren van de op solidariteit gestoelde herverdeling van 10 %, die emissierechten gebruiken voor prioritaire gebieden waarvoor veilingopbrengsten worden ingezet. Lidstaten moeten voorts de mogelijkheid krijgen om vrijwillig extra emissierechten uit hun hoeveelheid te veilen emissierechten over te dragen aan het moderniseringsfonds, waardoor hun flexibiliteit wordt vergroot om middelen in te zetten voor effectieve decarbonisatie-inspanningen. De criteria om in aanmerking te komen en de verdeelsleutel moeten worden geactualiseerd op basis van de meest recente beschikbare gegevens (2022-2024), met inbegrip van de drempel van 75 % van het bbp per hoofd van de bevolking en de emissie-intensiteit. Dit zal de huidige economische en emissiegegevens weerspiegelen, waardoor wordt gewaarborgd dat de lidstaten met de grootste transitiebehoeften blijven profiteren. Het toepassingsgebied van het moderniseringsfonds moet worden uitgebreid om de decarbonisatie van de industrie verder te vergemakkelijken, met inbegrip van, in voorkomend geval, steun voor investeringen in CCS, CCU, elektrificatie en de productie van betaalbare koolstofarme meststoffen. Om de financiële belangen van de Unie te beschermen, moet de steun uit het moderniseringsfonds in overeenstemming met Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 worden verleend[25].

(66) Deze richtlijn moet krachtige waarborgen bevatten met betrekking tot de beginselen van de rechtsstaat zoals uiteengezet in artikel 2, punt a), van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad, teneinde de middelen van het moderniseringsfonds te beschermen. Indien deze beginselen worden geschonden, moeten passende maatregelen worden genomen volgens de procedure van artikel 6 van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092.

(67) Overeenkomstig artikel 28 ter, lid 3, van Richtlijn 2003/87/EG moet de uitbreiding van het geografische toepassingsgebied van het EU-ETS met betrekking tot luchtvaartactiviteiten gepaard gaan met de mogelijkheid voor vliegtuigexploitanten om kosten die zijn gemaakt in het kader van de regeling voor koolstofcompensatie en -reductie voor de internationale luchtvaart (Corsia) op routes buiten Europa, in mindering te brengen op de inleveringsverplichting in het kader van het EU-ETS, teneinde dubbele heffing te voorkomen. Voor dergelijke aftrekkingen moeten geharmoniseerde regels gelden; daarom moeten voor de berekening van het af te trekken bedrag de waarden van kredieten en emissierechten worden gebruikt die zijn gepubliceerd in een koolstofmarktverslag overeenkomstig artikel 10, lid 5, van Richtlijn 2003/87/EG. De waarde van kredieten die in aanmerking komen op grond van artikel 11 bis moet worden gebaseerd op de beste beschikbare prijsindexen.

(68) De geologische opslag van CO_2 op veilige, permanent gemonitorde locaties is essentieel om grootschalige emissiereducties voor de industrie mogelijk te maken. De nabijheid en toegankelijkheid van opslaglocaties in derde landen ten opzichte van industriële hubs in de EU zouden de vervoerskosten kunnen verlagen, het risico op lekkage tot een minimum kunnen brengen en de uitrol van CCS kunnen versnellen in vergelijking met verder weg gelegen of minder ontwikkelde opslagmogelijkheden, waardoor dit decarbonisatietraject voor de EU-industrie wordt vergemakkelijkt. Opslag in derde landen mag echter alleen worden erkend wanneer er voldoende waarborgen bestaan met betrekking tot monitoring, rapportage en verificatie (MRV) en met betrekking tot de regels van Richtlijn 2009/31/EG, met een systeem dat is

[25] Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2020 betreffende een algemeen conditionaliteitsregime ter bescherming van de Uniebegroting (PB L 433I van 22.12.2020, blz. 1).

gekoppeld aan het EU-ETS overeenkomstig artikel 25 op basis van wederkerigheid vanaf 2031 en op voorwaarde dat de locaties niet worden gebruikt voor een grotere terugwinning van olie of gas.

(69) Binnen het huidige EU-ETS-kader worden CO_2-emissies berekend op het punt van afvang (upstream), wat betekent dat installaties die CO_2 afvangen emissierechten moeten inleveren voor het volledige volume van de gegenereerde emissies, tenzij de CO_2 permanent geologisch of in producten wordt opgeslagen. Dit draagt niet bij aan het bereiken van de doelstellingen van de EU-strategie voor industrieel koolstofbeheer, die erop gericht is CCU op te schalen als een belangrijk decarbonisatietraject voor sectoren waar emissiereductie moeilijk te realiseren is, zoals de cement-, de staal- en de chemische sector, en om de beschikbaarheid van alternatieve koolstofgrondstoffen te waarborgen. De opname van afvalverbranding betekent dat de meeste fasen in de levenscyclus van een product waarin afgevangen koolstof wordt gebruikt, onderworpen zijn aan koolstofbeprijzing, waardoor de berekening van emissies kan worden verplaatst naar het moment waarop deze vanuit producten in de atmosfeer vrijkomen, zonder een groot risico op te lage opgaven. Bijgevolg moet in gevallen waarin kooldioxide wordt afgevangen en gebruikt in tussen- of eindproducten waarvan wordt verwacht dat de koolstof opnieuw wordt uitgestoten bij activiteiten die reeds onder het EU-ETS vallen — zoals synthetische brandstoffen, chemische producten of andere grondstoffen voor de industrie — de verplichting tot het inleveren van emissierechten worden uitgesteld, in plaats van afgeschaft, tot de CO_2 vrijkomt in een proces dat is opgenomen in bijlage I (downstream). Omgekeerd moet CO_2, wanneer het direct wordt gebruikt zonder dat de koolstof chemisch in een product wordt gebonden, upstream van het afvangpunt blijven worden berekend, aangezien de uiteindelijke uitstoot van die CO_2 buiten het EU-ETS zal plaatsvinden, in de agrovoedingssector, de farmaceutische industrie, brandblussers of andere soortgelijke toepassingen. Het moment van berekening van afgevangen koolstof die is ingebed in synthetische brandstoffen moet plaatsvinden op het moment dat deze worden gedistribueerd (midstream), in plaats van op het moment van verbranding van synthetische brandstoffen in industriële installaties of in de vervoerssector. Om ervoor te zorgen dat alle kooldioxide-emissies in de keten van koolstofafvang en -gebruik worden bestreken, moet het toepassingsgebied van het ETS worden uitgebreid tot de afvang van koolstof voor gebruik, de verwerking van afgevangen koolstof, liquefactie en soortgelijke diensten, en tot het vervoer van afgevangen koolstof voor gebruik, met uitzondering van CO_2 voor direct gebruik. De Commissie moet de bevoegdheid krijgen om een lijst op te stellen van die CCU-toepassingen waarvan wordt verwacht dat de koolstof opnieuw zal worden uitgestoten bij activiteiten die reeds onder het ETS vallen. Daarnaast moet ook de permanente afvang van kooldioxide in fysieke objecten die geen producten zijn, worden erkend. Gezien de onzekerheid over de behandeling aan het einde van de levensduur van elk type gebruik, moet de Commissie tevens de bevoegdheid krijgen om de-minimisdrempels vast te stellen voor het risico van heruitstoot buiten het EU-ETS en kan zij maatregelen invoeren, zoals vereisten voor gedeeltelijke inlevering, in gevallen waarin de drempel bijna wordt overschreden.

(70) De emissies van installaties voor de verbranding van stedelijk afval zijn van substantiële omvang en vallen sinds 2024 onder een monitoring-, rapportage- en verificatieverplichting, waarbij uiterlijk op 31 juli 2026 moet worden beoordeeld of volledige opname ervan in het EU-ETS haalbaar is. Op basis van deze beoordeling wordt het passend en haalbaar geacht om Richtlijn 2003/87/EG te wijzigen teneinde emissies van installaties voor de verbranding van stedelijk afval in het EU-ETS op te nemen. De uitbreiding van het EU-ETS tot de verbranding van stedelijk afval, als

onderdeel van een alomvattende aanpak met versterkt beleid voor de circulaire economie krachtens Verordening (EU) […./..] van het Europees Parlement en de Raad ("verordening circulaire economie")[26], aangevuld met randvoorwaarden, bevordert de economiebrede decarbonisatie, de circulariteit van materialen en koolstof en een gelijk speelveld binnen en tussen sectoren. Als zodanig draagt de opname van de verbranding van stedelijk afval in het EU-ETS bij aan de ambities van het kompas voor concurrentievermogen en de Clean Industrial Deal om de economie te decarboniseren, de overgang naar meer circulariteit te versnellen en een duidelijk verband te leggen tussen stimulansen voor decarbonisatie en circulariteit, waardoor de economische veiligheid, de veerkracht en het concurrentievermogen van de EU worden vergroot. Het koolstofprijssignaal vormt een aanvulling op het beleid inzake de circulaire economie door het financieel stimuleren en ondersteunen van de businesscase voor koolstofafvang als belangrijkste decarbonisatietraject voor de sector met het oog op de doelstelling van klimaatneutraliteit voor de gehele economie in 2050, waarbij fossiele emissies uit verbranding worden verminderd en tegelijkertijd de permanente verwijdering van koolstof uit biogene emissies wordt gestimuleerd, ter ondersteuning van de economiebrede decarbonisatie. Het koolstofprijssignaal voor afvalverbranding versterkt bovendien de businesscase voor meer circulariteit van materialen, waardoor de broeikasgasemissies uit afvalverwerking worden verminderd en gerecyclede materialen worden gegenereerd die koolstofintensievere nieuwe materialen vervangen. Bovendien zorgt een uitbreiding van het EU-ETS voor een gelijk speelveld voor industriële installaties en de productie van schone energie door het koolstofprijssignaal te harmoniseren met afvalmeeverbranding, elektriciteitsopwekking en stadsverwarming, die reeds onder het EU-ETS vallen.

(71) Het koolstofprijssignaal en het beleid inzake de circulaire economie versterken elkaar wederzijds. De hiërarchische beginselen van afvalbeheer, zoals vastgelegd in de EU-kaderrichtlijn afvalstoffen 2008/98/EG[27], geven voorrang aan preventie, hergebruik, recycling en nuttige toepassing boven verwijdering, met inbegrip van verbranding, en benadrukken de noodzaak om de milieueffecten van afval in elke fase van de levenscyclus ervan te verminderen. De koolstofprijs zal het regelgevings- en belastingbeleid aanvullen met een geharmoniseerde stimulans en ondersteuning voor afvalbeheer in overeenstemming met de hogere niveaus van de afvalhiërarchie, door middel van verbeterde afvalpreventie, voorbereiding voor hergebruik, gescheiden inzameling, sortering en recycling. Meer circulariteit leidt op haar beurt tot een vermindering van de broeikasgasemissies uit afvalbeheer en tot vervanging van meer koolstofintensieve primaire grondstoffen. De koolstofemissies die ontstaan bij de verbranding van afval worden echter niet uitsluitend bepaald door het verbrandingsproces en de voorbehandeling door exploitanten. Die emissies worden ook beïnvloed door upstreamactiviteiten, waaronder de beschikbaarheid en het gebruik van infrastructuur voor recycling, hergebruik en compostering, de doeltreffendheid van regelingen voor gescheiden inzameling van recyclebare en terugwinbare materialen, de mate van scheiding aan de bron door huishoudens, commerciële spelers en overheidsinstanties, de verbruikspatronen van producten en materialen, en het ontwerp en de levensduur van goederen. Daarom zullen aanvullende afvalbeleidsmaatregelen uit hoofde van Verordening (EU) […./..] [verordening circulaire economie] bijdragen aan een alomvattende aanpak door de interne markt en de vraag naar secundaire materialen en circulaire producten te stimuleren,

26 [OJ reference to be added once adopted].

27 Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen.

investeringen in recyclingcapaciteit te ondersteunen, het storten en verbranden van gebruikte grondstoffen te verminderen, en upstream, op producenten gericht beleid in te voeren, zoals eisen inzake ecologisch ontwerp en een versterkte uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

(72) In bijlage I moet een nieuwe activiteit voor afvalverbranding en meeverbranding worden vastgesteld. De installaties die onder het toepassingsgebied van deze activiteit vallen, moeten worden gedefinieerd in overeenstemming met de definitie van afvalverbrandingsinstallaties en afvalmeeverbrandingsinstallaties in Richtlijn 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad voor ongevaarlijk afval. Deze nieuwe activiteit omvat emissies uit meeverbranding die reeds onder Richtlijn 2003/87/EG vielen als onderdeel van de activiteit "de verbranding van brandstof"[28], zodat de verbranding en meeverbranding van afval deel kunnen uitmaken van één enkele activiteit. Bovendien moeten eenheden voor de verbranding van stedelijk afval worden opgenomen in de vergunningen voor broeikasgasemissies van een EU-ETS-activiteit. Daartoe moet de huidige vrijstelling voor dergelijke installaties in punt 5 van bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG worden geschrapt. De nuttige toepassing van afval door middel van chemische recyclingactiviteiten, met inbegrip van thermische behandelingsprocessen zoals pyrolyse of vergassing, valt niet onder de uitbreiding van het toepassingsgebied van het EU-ETS, voor zover de stoffen die uit de behandeling voortkomen niet vervolgens worden verbrand. Om consistentie in de regelgeving te waarborgen, rekening te houden met de specifieke kenmerken van afval als grondstof en de milieu-integriteit te bevorderen door middel van een robuuste en alomvattende dekking, waarbij drempeleffecten als gevolg van uitwijkingen naar kleinere, minder efficiënte installaties worden vermeden, moet de capaciteitsdrempel voor deze activiteit worden afgestemd op punt 5.2, a) van bijlage I bij Richtlijn 2010/75/EU, als installaties met een capaciteit van meer dan 3 ton per uur. Uitvoeringsverordening (EU) 2018/2066 moet dienovereenkomstig worden herzien en geactualiseerd wat betreft de regels voor monitoring en rapportage van emissies uit installaties voor de verbranding van stedelijk afval.

(73) De verbranding van gevaarlijk afval, dat wil zeggen verbrandings- of meeverbrandingsinstallaties die voornamelijk gevaarlijk afval verwerken, moet van het EU-ETS uitgesloten blijven, aangezien het koolstofprijssignaal naar verwachting geen stimulans voor kosteneffectieve decarbonisatie zal bieden. De strenge wettelijke, technische en operationele vereisten beperken de alternatieve verwerkingsmogelijkheden voor gevaarlijke stoffen die niet veilig gerecycled, teruggewonnen of anderszins verwerkt kunnen worden. Bovendien hebben exploitanten geen noemenswaardige mogelijkheden voor permanente koolstofverwijdering vanwege het beperkte aandeel van biogene koolstof in gevaarlijke afvalstromen. Het risico dat stedelijk afval uitwijkt naar verbrandingsinstallaties voor gevaarlijk afval wordt beperkt door het geldende regelgevingskader, technische en operationele verschillen in het verbrandingsproces en de overeenkomstige hoge verbrandingskosten voor de verbranding van gevaarlijk afval.

---

[28] In overeenstemming met de interpretatie van de Commissie zoals uiteengezet in *Guidance Document No. 0: Guidance on Interpretation of Annex I of the EU ETS Directive (excl. aviation and maritime activities)* (Richtsnoer nr. 0: Richtsnoeren voor de interpretatie van bijlage I bij de EU-ETS-richtlijn (met uitzondering van luchtvaart- en maritieme activiteiten): https://climate.ec.europa.eu/document/edc93136-82a0-482c-bf47-39ecaf13b318_en.

(74) Met het oog op een soepele opname van de sector in het EU-ETS moet de inlevering van emissierechten door verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval die vanaf 2031 onder het systeem vallen, geleidelijk worden ingevoerd op basis van de geverifieerde emissies die voor de periode 2031 tot en met 2034 worden gerapporteerd. Deze gefaseerde integratie mag niet gelden voor installaties die momenteel al onder het EU-ETS vallen. Er zijn verschillende redenen om de nalevingsverplichting gefaseerd in te voeren in plaats van deze onmiddellijk volledig op te nemen. De start vanaf 2031 biedt ruimte voor technische en administratieve voorbereiding, met name voor het ontwikkelen van monitoring- en rapportageregels die beter zijn toegesneden op de verbranding van stedelijk afval, met inbegrip van het onderscheid tussen emissies uit biomassa en emissies uit fossiele brandstoffen. De start vanaf 2031 in combinatie met de geleidelijke invoering biedt exploitanten en lokale overheden voorspelbaarheid op het gebied van planning en investeringen, onder meer voor de aanpassing van contractuele regelingen tussen lokale overheden en verbrandingsinstallaties. Dit maakt ook voorafgaande investeringssteun mogelijk, onder meer door het gebruik van ETS-opbrengsten, voor emissiereductiemaatregelen voor installaties en lokale overheden. De geleidelijke invoering van inleveringsverplichtingen voor de verbranding van stedelijk afval draagt ook bij tot de convergentie in de richting van de doelstelling voor stortafval zoals vastgelegd in artikel 5, lid 5, van Richtlijn 1999/31/EG[29], terwijl tegelijkertijd aanvullend beleid inzake de circulaire economie op EU-, nationaal en lokaal niveau kan worden versterkt ter ondersteuning van de preventie, vermindering, inzameling, sortering en recycling van afval en voor het verminderen van het storten van afval, waarbij onbedoelde gevolgen in verband met de uitwijking van afval die in strijd is met de afvalhiërarchie worden vermeden. Om de milieu-integriteit van het systeem te waarborgen, moet het aantal emissierechten dat aan het plafond voor de sector wordt toegevoegd, in verhouding staan tot de geleidelijk toenemende inleveringsverplichting voor die jaren. De cijfers met betrekking tot de opname van de verbranding van stedelijk afval moeten worden afgeleid uit de gegevens die voor de sector in het kader van Richtlijn 2003/87/EG voor 2024 in de Unie en de EER- en EVA-staten worden gemonitord en gerapporteerd, en moeten van 2024 tot en met 2031 worden aangepast aan de hand van prognoses voor geraamde rapportagegegevens en capaciteitsontwikkelingen. Het aantal emissierechten dat aan de totale Uniebrede hoeveelheid emissierechten voor de sector wordt toegevoegd, moet in verhouding staan tot het geleidelijke invoeringstraject van 2031 tot en met 2034, te weten 25 % van dat totale aantal in 2031, 50 % van dat totale aantal, aangepast met de lineaire verminderingsfactor, in 2032, 75 % van dat totale aantal, aangepast met de lineaire verminderingsfactor, in 2033, en 100 % van dat totale aantal, aangepast met de lineaire verminderingsfactor, vanaf 2034. Vanaf 2035 moeten verbrandingsinstallaties voor stedelijk afval het aantal emissierechten inleveren dat overeenkomt met al hun geverifieerde emissies die in het voorgaande jaar zijn gerapporteerd.

(75) Om een soepele overgang verder te waarborgen, moet voor lidstaten die beschikken over gelijkwaardige maatregelen waarmee de doelstellingen voor de opneming van de verbranding van stedelijk afval in Richtlijn 2003/87/EG worden bereikt, een tijdelijke opt-out-mogelijkheid tot eind 2035 worden ingevoerd. Om de verenigbaarheid met decarbonisatie, materiaal- en koolstofcirculariteit en een gelijk speelveld te

[29] Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3 (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

waarborgen, moet de mogelijkheid om van die afwijking gebruik te maken alleen beschikbaar zijn wanneer een lidstaat kan aantonen dat hij voldoet aan ten minste twee van de volgende drie voorwaarden: er is een gelijkwaardige nationale koolstofbelasting van kracht met een tarief dat hoger is dan de gemiddelde veilingprijs voor het betreffende jaar; de lidstaat ligt op koers om de EU-doelstellingen voor recycling van stedelijk afval krachtens artikel 11, lid 2, punten d) en e), van Richtlijn 2008/98/EG te halen, en ligt op koers om de doelstelling inzake het storten van stedelijk afval krachtens artikel 5, lid 5, van Richtlijn 1999/31/EG te halen. Om de stabiliteit en transparantie van het systeem te waarborgen, moet de aanvraag, met inbegrip van de relevante informatie waaruit blijkt dat aan ten minste twee van de drie voorwaarden is voldaan, uiterlijk op 31 juli 2029 bij de Commissie worden ingediend. Het tijdelijke karakter van deze afwijking is belangrijk voor de verenigbaarheid met de verplaatsing van de berekening van emissies vanaf het punt waar kooldioxide wordt afgevangen en gebruikt in halffabrikaten of eindproducten (CCU), naar het punt waarop deze stoffen vanuit de producten in de atmosfeer vrijkomen, en tegelijkertijd om een hoog risico op te lage opgaven te voorkomen.

(76) Rekening houdend met de bijzondere kenmerken en permanente beperkingen van de ultraperifere gebieden van de Unie, zoals erkend in artikel 349 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), en gegeven hun beperkingen bij het opzetten van een alomvattend ecosysteem voor afvalbeheer op grote schaal en hun afstand tot recyclingmarkten, wordt aan de lidstaten de mogelijkheid geboden om installaties in de ultraperifere gebieden tijdelijk vrij te stellen van de inleveringsverplichting voor afvalverbranding en meeverbranding uit hoofde van Richtlijn 2003/87/EG.

(77) Om een betekenisvolle gedragsverandering in alle stadia van de afvalwaardeketen te stimuleren en de doeltreffendheid van de koolstofprijs bij het bevorderen van circulariteit en decarbonisatie te waarborgen, is het belangrijk dat het prijssignaal tot uiting komt in prijsmechanismen en wordt gekanaliseerd via gerichte maatregelen en beleidsmaatregelen met een positief sturende werking, die huishoudens en niet-huishoudelijke actoren zowel een stimulans als een keuze bieden om de kosten van de verwijdering van gemengd afval te vermijden door middel van afvalpreventie, -vermindering en -sortering. Dergelijke maatregelen met een bewezen positief effect op afvalvermindering, -sortering en -recycling omvatten bijvoorbeeld gemoduleerde acceptatietarieven, “pay-as-you-throw”-systemen, op gewicht of slimme afvalbakken gebaseerde systemen, statiegeldsystemen of verplichte gescheiden inzamelingssystemen voor specifieke afvalstromen. Deze maatregelen moeten worden aangevuld met een versterkte toepassing upstream van het beginsel “de vervuiler betaalt” door middel van maatregelen zoals versterkte, geharmoniseerde regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en eisen inzake ecologisch ontwerp. De lidstaten moeten de opbrengsten uit de emissiehandel gebruiken om de bevoegde autoriteiten, met name lokale overheden, die betrokken zijn bij de inzameling en verwijdering van stedelijk afval, te ondersteunen bij de uitvoering van deze maatregelen voor de circulaire economie, teneinde de afvalverwijdering te sturen volgens de afvalhiërarchie, de gevolgen voor huishoudens te beheren en een soepele overgang voor de afvalsector te waarborgen, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen milieuvoordelen en circulariteit enerzijds en de kosten van afvalbeheer als openbare dienst anderzijds.

(78) De uitbreiding van de koolstofprijs tot de verbranding van stedelijk afval moet gepaard gaan met doeltreffende maatregelen om het storten van afval verder te verminderen en

onbedoelde gevolgen op het gebied van stortreductie, in strijd met de afvalhiërarchie, te voorkomen. Dit risico wordt beperkt door het feit dat voor emissies van duurzame biomassa uit verbranding het nultarief geldt, waardoor de stimulans om organisch afval naar stortplaatsen te leiden — waar het de belangrijkste bron van methaan is — om betaling van de koolstofprijs te vermijden, wordt beperkt. Er blijft echter een risico bestaan op uitwijking van fossiel materiaal wanneer er geen doeltreffend regelgevend of fiscaal beleid inzake stortplaatsen van kracht is. Daarom zijn een doeltreffende en versterkte uitvoering en handhaving van beleid en maatregelen om het aandeel van stedelijk afval dat naar stortplaatsen wordt afgevoerd tegen 2035 terug te brengen tot 10 % of minder, zoals vastgelegd in Richtlijn 1999/31/EG, van essentieel belang. Bovendien moeten monitoring en rapportage, evenals verificatie en accreditatie van emissies uit het storten van stedelijk afval, in de toekomst worden ontwikkeld om de ontwikkeling van methaanemissies te volgen na de volledige uitbreiding van het EU-ETS tot emissies uit de verbranding van stedelijk afval. De onzekerheid in de kwantificering van emissies van stortplaatsen blijft groot. Daarom moeten er eerst geharmoniseerde monitoring- en rapportagekaders voor het verzamelen van gestandaardiseerde, robuuste en geverifieerde emissiegegevens worden vastgesteld om een hoge mate van integriteit in het systeem te waarborgen. De ontwikkeling van nauwkeurige monitoring- en rapportageregels is afhankelijk van, ten eerste, de ontwikkeling van de toekomstige beste beschikbare technieken voor stortplaatsen om milieu-integriteit, consistentie in de regelgeving en het gebruik van geavanceerde monitoringinstrumenten — waaronder meet- en modelleringsmethoden — te waarborgen, en, ten tweede, de ontwikkeling van een of meer uitgebreide stortplaatsregisters om omzeiling te voorkomen en de doeltreffendheid van de regels te waarborgen. Daartoe moet de Commissie uiterlijk op 31 juli 2029 verslag uitbrengen over de vraag of aan deze randvoorwaarden is voldaan, zodat het MRV-systeem uiterlijk in 2031 kan worden ontwikkeld op het moment dat de geleidelijke invoering van de verbranding van stedelijk afval van start gaat. Indien aan een van deze voorwaarden niet is voldaan, moet de uitbreiding van het EU-ETS naar stortplaatsen voor het MRV-systeem worden uitgesteld van 2031 tot 2034, op het moment van volledige integratie van de verbranding van stedelijk afval, zodat er meer tijd is om deze voorwaarden te vervullen. De Commissie moet Richtlijn 2003/87/EG uiterlijk op 31 december 2034 evalueren in het licht van deze ontwikkelingen en van eventuele onbedoelde gevolgen.

(79) Koolstof kan worden afgevangen voor opslag en gebruik in installaties waarvan de emissies voortkomen uit een mix van fossiele bronnen en bronnen waarvoor een nultarief geldt, zoals de verbranding van duurzame biomassa, die in het EU-ETS onder het nultarief valt. Aangezien CO_2 uit bronnen waarvoor een nultarief geldt en uit fossiele bronnen verschillend wordt behandeld bij het vaststellen van de nalevingsverplichtingen van het EU-ETS, bij het tot stand brengen van verwijderingen en bij de productie van synthetische brandstoffen, moeten nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot de volgorde waarin de verschillende soorten CO_2 worden geacht te zijn afgevangen en hoe de emissies ervan moeten worden verantwoord in de keten van koolstofafvang, -transport, -gebruik of -opslag.

(80) Om een goede werking en een goed beheer van het EU-ETS te waarborgen, is het passend om aan de Commissie maximaal 5 miljoen emissierechten toe te wijzen uit de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie. Gezien het toegenomen aantal gebruikers en de uitgebreidere dekking van het EU-ETS, de stijgende waarde van de emissierechten die in het Unieregister zijn opgenomen en de toegenomen beveiligingsuitdagingen, moeten deze opbrengsten met name worden gebruikt om de

goede werking, het beheer en de beveiliging van het EU-register te waarborgen. In overeenstemming met de toegenomen dekking van het EU-ETS en de bij deze richtlijn ingevoerde wijzigingen, is het passend om ervoor te zorgen dat deze opbrengsten kunnen worden gebruikt voor andere aspecten die de goede werking en het beheer van het EU-ETS waarborgen, waaronder de uitvoering van de conditionaliteitsregels inzake investeringen voor kosteloze toewijzing, evenals de werking van de faciliteit voor de aankoop van hoogwaardige internationale kredieten met een hoge integriteit. De voorwaarden, modaliteiten en procedures met betrekking tot het gebruik van deze opbrengsten moeten door de Commissie worden uitgewerkt in gedelegeerde handelingen.

(81) Met het oog op samenhang met de behandeling van emissies uit biomassa die voldoet aan de duurzaamheidscriteria en de criteria inzake broeikasgasemissiereductie voor het gebruik van biomassa, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad[30], en van andere emissies met een emissiefactor nul in het EU-ETS, moet kooldioxide die is afgevangen uit de atmosfeer of uit bronnen met een emissiefactor van nul, eveneens een emissiefactor van nul hebben wanneer de kooldioxide vrijkomt bij een activiteit in het EU-ETS. Met het oog op samenhang met de behandeling van emissies uit biomassa die voldoet aan de duurzaamheidscriteria en de criteria inzake broeikasgasemissiereductie voor het gebruik van biomassa, zoals vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad[31], en van andere emissies met een emissiefactor nul in het EU-ETS, moet kooldioxide die is afgevangen uit de atmosfeer of uit bronnen met een emissiefactor van nul, eveneens een emissiefactor van nul hebben wanneer de kooldioxide vrijkomt bij een activiteit in het EU-ETS. Bij wijze van uitzondering moet voor diezelfde CO_2 een inleveringsverplichting gelden wanneer de CO_2 weglekt, wordt afgeblazen of op andere wijze vrijkomt uit een permanente geologische opslagplaats, aangezien de CO_2 een beloning als negatieve emissie zal hebben ontvangen krachtens Verordening (EU) 2024/3012, die voor de aansprakelijkheid bij omkeringen steunt op het EU-ETS.

(82) Overeenkomstig artikel 28 ter, lid 2, van Richtlijn 2003/87/EG heeft de Commissie de milieu-integriteit van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de Internationale Burgerluchtvaartorganisatie (ICAO) beoordeeld. Uit dat verslag bleek dat Corsia niet is aangescherpt en dat de staten die zijn opgenomen in de overeenkomstig artikel 25 bis, lid 3, van de ETS-richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling, minder dan 70 % van de emissies van de internationale luchtvaart vertegenwoordigen. Daarom moet, overeenkomstig artikel 28 ter, lid 3, van Richtlijn 2003/87/EG, het toepassingsgebied van het EU-ETS op niet-discriminerende wijze worden uitgebreid tot alle vluchten die vertrekken vanaf een luchthaven in de EER en landen op luchtvaartterreinen in derde landen, op niet meer dan 5 000 kilometer van het grootste luchtvaartterrein in het geografische centrum van de Unie. Alle luchtvaartmaatschappijen op deze routes moeten gelijk worden behandeld. Bovendien moet de steun uit het EU-ETS voor alternatieve brandstoffen en voor maatregelen met betrekking tot condensatiestrepen beschikbaar zijn voor alle luchtvaartmaatschappijen op die routes. Dit toepassingsgebied beslaat ongeveer de helft van de maximale afstand van vluchten vanuit het centrum van Europa, rekening houdend met analyses

[30] Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

[31] Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).

waaruit blijkt dat dergelijke routes het meest vatbaar zijn voor mogelijke lekkages naar andere hubs. Deze dekking moet van toepassing worden vanaf 2029 in plaats van 2027, voor een periode van vier jaar, en moet afhankelijk worden gesteld van de evaluatie in 2032.

(83) Richtlijn 2003/87/EG moet worden gewijzigd zodat de Corsia-regeling van de ICAO van 2026 tot en met 2035 in EU-recht wordt omgezet, en om ervoor te zorgen dat de luchtvaart als geheel een billijk aandeel levert aan de beperking van klimaatverandering, in overeenstemming met de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. De emissies van de internationale luchtvaart buiten Europa zouden vanaf januari 2021 moeten worden beperkt door middel van wereldwijde marktgebaseerde maatregelen, en het Europees Parlement en de Raad hebben voorwaarden vastgesteld om te beoordelen of die regeling voldoende is om de klimaatverandering aan te pakken of dat zij moet worden aangevuld. In 2032, wanneer de resultaten van de werking van Corsia op het gebied van compensatie duidelijk zullen zijn, moet een evaluatie worden uitgevoerd ter beoordeling van de uitvoering van Corsia door de belangrijkste landen in de luchtvaartsector waarvoor dit verplicht is volgens de door de ICAO vastgestelde Corsia-regels. Mocht Corsia ambitieus, efficiënt en succesvol blijken te zijn, dan moet het toepassingsgebied van effectieve koolstofbeprijzing in het kader van het EU-ETS worden beperkt tot vluchten binnen de EER en vluchten die vertrekken naar het Verenigd Koninkrijk, Zwitserland, en van en naar Gibraltar en andere landen die gebruikmaken van het ETS als dienst.

(84) Om extra strengheid in verband met de geografische uitbreiding van het toepassingsgebied van het EU-ETS wat betreft luchtvaartactiviteiten te beperken, en rekening houdend met het feit dat de emissies afkomstig van luchtvaartactiviteiten een stijgende lijn vertonen, is het passend om het totale aantal beschikbare emissierechten voor luchtvaartactiviteiten te verhogen in verhouding tot de nieuwe emissies die in het toepassingsgebied zijn opgenomen, rekening houdend met de meest recente beschikbare informatie over emissies, en om uit die emissierechten middelen te reserveren voor aanvullende steun ter vermindering van de klimaateffecten van de luchtvaart door middel van duurzame luchtvaartbrandstoffen, elektrificatie en kosteneffectieve reducties van condensatiestrepen. Het totale aantal beschikbare emissierechten voor luchtvaartactiviteiten moet niettemin worden verminderd met een hoeveelheid die gelijk is aan de emissies die door vliegtuigexploitanten zijn afgetrokken van de inleveringsverplichting om rekening te houden met de kosten die zijn gemaakt voor de compensatie in het kader van Corsia, aangezien deze emissies niet langer onder het EU-ETS vallen.

(85) Het verlagen van de drempel die van toepassing is op de uitsluiting van vliegtuigexploitanten, zoals vastgesteld in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG, leidt tot de aanvullende opneming van een aantal kleinere vliegtuigexploitanten. Om rekening te houden met de beperkte administratieve capaciteit van dergelijke kleine vliegtuigexploitanten, is het passend om de drempel te verhogen om het gebruik van vereenvoudigde rapportage-instrumenten mogelijk te maken. Het door Eurocontrol ter beschikking gestelde rapportage-instrument heeft in de jaren van toepassing ervan een hoge mate van nauwkeurigheid bereikt en is sinds de invoering ervan voortdurend verbeterd, waardoor het emissiewaarden voor alle betrokken vliegtuigexploitanten kan verstrekken.

(86) Het toepassingsgebied en de definitie van de activiteit “productie van waterstof (H_2) en synthesegas met een productiecapaciteit van meer dan 5 ton per dag” in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG moeten worden gewijzigd om terugkerende problemen bij de

uitvoering op te lossen en te verduidelijken dat de activiteit van de productie van waterstof, ook wanneer deze uitsluitend als bijproduct wordt geproduceerd, onder de regeling valt zodra de drempel van een productiecapaciteit van meer dan 5 ton per dag wordt overschreden.

(87) Emissies van vluchten die worden uitgevoerd door vliegtuigexploitanten die zakenvliegtuigen exploiteren, zijn grotendeels vrijgesteld van het EU-ETS omdat zij doorgaans minder vluchten uitvoeren of minder uitstoten dan de uitsluitingsdrempels van bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG. Vliegtuigexploitanten met jaarlijkse emissies op internationale vluchten van minder dan 10 000 ton CO_2 vallen niet onder de Corsia-regeling van de ICAO en moeten daarom via het EU-ETS een bijdrage leveren. Om ervoor te zorgen dat alle vliegtuigexploitanten bijdragen aan klimaatactie, is het daarom passend dat het aantal vluchten niet langer een criterium is voor vrijstelling van het EU-ETS en dat de emissiedrempel wordt verlaagd en vereenvoudigd door één enkele drempel voor alle soorten vliegtuigexploitanten in te voeren. Om ervoor te zorgen dat de extra administratieve lasten voor de bevoegde autoriteiten binnen redelijke grenzen blijven, is het echter passend om vliegtuigexploitanten met een zeer laag emissieniveau vrij te stellen van de inleveringsverplichting in het kader van het EU-ETS, waarbij ook rekening wordt gehouden met het beperkte cumulatieve milieuvoordeel dat hun opname zou opleveren.

(88) Uit de analyse die is uitgevoerd in het kader van de herziening van de reserve door de Commissie blijkt dat een meer geleidelijke vrijgave van emissierechten uit de reserve op de markt in het geval van een krimpende markt het risico op prijspieken op de markt zal verminderen wanneer het aantal emissierechten in omloop dicht bij de onderdrempel ligt. Vanaf 2028 moet een parameter voor een onderste buffer worden ingevoerd voor een evenredige vrijgave van emissierechten wanneer de totale hoeveelheid emissierechten in omloop tussen 400 miljoen en 300 miljoen ligt.

(89) Om rekening te houden met een krimpend emissietraject en ervoor te zorgen dat de reserve op de lange termijn bestand blijft tegen externe schokken, moeten de referentieparameters van de marktstabiliteitsreserve worden geactualiseerd, zodat opnamen in en vrijgaven uit de reserve in verhouding staan tot de marktontwikkelingen. Daartoe moeten de bovendrempel, de onderdrempel en de overeenkomstige buffers, evenals de vrij te geven hoeveelheid, jaarlijks worden aangepast en met 4 % worden verlaagd om gelijke tred te houden met de ontwikkeling van de krimpende markt.

(90) Uit de analyse die is uitgevoerd in het kader van de evaluatie van de reserve door de Commissie en de verwachte ontwikkelingen die relevant zijn voor de koolstofmarkt, blijkt dat het opnamepercentage van 24 % zijn doel heeft gediend en dat dit opnamepercentage, gelet op de recente en toekomstige ontwikkeling van de markt, moet terugkeren naar 12 %. Daartoe moet de bovenste bufferdrempel dienovereenkomstig worden aangepast.

(91) Bij de berekening van het totale aantal emissierechten in omloop wordt uitsluitend rekening gehouden met gegevens met betrekking tot vaste installaties tot en met 31 december 2023. Om rekening te houden met de historische vraag naar emissierechten vanuit de luchtvaart in de periode tussen 1 januari 2012 en 31 december 2023, moet de jaarlijkse berekening van de totale hoeveelheid emissierechten worden aangepast om de cumulatieve vraag vanuit de luchtvaartsector gedurende deze periode weer te geven.

(92) Daar de doelstelling van deze richtlijn — het verminderen van emissies van broeikasgassen op een kosteneffectieve en economisch efficiënte manier die is afgestemd op de doelstelling om uiterlijk in 2040 de nettobroeikasgasemissies in de hele economie te verminderen door middel van een uitgebreid en gewijzigd marktgebaseerd mechanisme voor de hele Unie — niet voldoende door de lidstaten kan worden verwezenlijkt, maar vanwege de omvang en de gevolgen ervan beter door de Unie kan worden verwezenlijkt, kan de Unie, overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel, maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel, gaat deze richtlijn niet verder dan nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken.

(93) Om te zorgen voor eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van de artikelen 4 tot en met 7 van Richtlijn 2003/87/EG betreffende de verlening, opschorting en intrekking van vergunningen voor broeikasgasemissies door de bevoegde autoriteiten, moeten krachtens artikel 10 bis, leden 3 ter tot en met 3 quinquies, van Richtlijn 2003/87/EG inzake de investering in het kader van decarbonisatie in de EU-conditionaliteitsregels voor kosteloze toewijzing met betrekking tot de vorm en de inhoud van het EU-decarbonisatie-investeringsplan, aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. Om te zorgen voor eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van het reserverings- en toewijzingsmechanisme overeenkomstig artikel 3 octies bis bis van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot havens buiten de Unie en derde landen ten aanzien waarvan een afwijking van de oorsprongsvereisten moet gelden, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend. De op grond van artikel 14 van Richtlijn 2003/87/EG aan de Commissie verleende uitvoeringsbevoegdheden moeten worden uitgebreid om de volgorde voor de berekening van emissies van afgevangen CO_2 uit een mix van bronnen waarvoor het nultarief geldt en bronnen waarvoor geen nultarief geldt vast te stellen, en voor de berekening van emissies uit synthetische brandstoffen, om ervoor te zorgen dat emissies correct worden berekend en geregistreerd en dubbeltelling wordt vermeden. Daarnaast moeten de aan de Commissie krachtens artikel 3 octies bis, lid 2, toegekende uitvoeringsbevoegdheden worden uitgebreid om rekening te houden met de wijzigingen in de maatregel die tot doel heeft het risico op havenontwijkend gedrag en de verplaatsing van containeroverslagactiviteiten verder te beperken. Die uitvoeringsbevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011.

(94) Voor het vaststellen van niet-wetgevingshandelingen van algemene strekking tot aanvulling of wijziging van bepaalde niet-essentiële onderdelen van wetgevingshandelingen, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen tot aanvulling van de investeringen in decarbonisatie in de EU-conditionaliteitsregels voor kosteloze toewijzing in artikel 10 bis, leden 3 ter tot en met 3 quinquies, van Richtlijn 2003/87/EG, met betrekking tot de gedetailleerde voorwaarden voor het vormen van een pool, de regels inzake pooling krachtens artikel 10 bis, lid 3 quinquies, en de verdeling van aansprakelijkheid tussen exploitanten in dat geval, de gedetailleerde voorwaarden voor de afwijkingen zoals uiteengezet in de vijfde en zesde alinea van artikel 10 bis, lid 3 quater, het gedetailleerde tijdschema voor de indiening van de EU-decarbonisatie-investeringsplannen, de kwalificatie van investeringen in decarbonisatie, de kwalificatie van aanzienlijke emissiereductie en de vaststelling van de economische waarde van de hoeveelheid kosteloze emissierechten. Daarnaast moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om

overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ter aanvulling van artikel 9 quater van Richtlijn 2003/87/EG inzake de wijzen van aankoop van koolstofverwijderingen en het veilen van de bijbehorende emissierechten, en ter aanvulling van de artikelen 10 quater ter, 10 quater quater, 10 quater quinquies en 10 quater sexies van Richtlijn 2003/87/EG inzake de werking van het Innovatiefonds en de bank voor decarbonisatie van de industrie. Bovendien moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen ter aanvulling van artikel 19 van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot de voorwaarden, modaliteiten en procedures volgens welke de centrale administrateur de opbrengsten van de veiling van emissierechten gebruikt om uitgaven in verband met de werking en het beheer van het EU-ETS te dekken. De bevoegdheid om dergelijke handelingen vast te stellen moet eveneens aan de Commissie worden gedelegeerd om artikel 12, lid 3 ter, aan te vullen met betrekking tot de vereisten om te kunnen vaststellen of broeikasgassen permanent chemisch gebonden zijn of chemisch gebonden zijn, en om maatregelen tegen het risico op mazen in de wetgeving vast te stellen. De bevoegdheid om overeenkomstig artikel 290 VWEU handelingen vast te stellen moet aan de Commissie worden overgedragen ter aanvulling van artikel 3 octies bis bis van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot de nadere regels die nodig zijn voor de toepassing van de reservering en toewijzing van emissierechten voor het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en emissievrije aandrijftechnologieën, en ter aanvulling van artikel 3 octies bis ter. Daarnaast moet aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen om artikel 25 ter van Richtlijn 2003/87/EG aan te vullen met betrekking tot de regels voor de werking van het ETS als dienst en om artikel 3 octies bis, lid 1, van die richtlijn te wijzigen met betrekking tot de dekking van de resterende emissies die vrijkomen tijdens een reis tussen een aanloophaven die onder de jurisdictie van een lidstaat valt en een aanloophaven die valt onder de jurisdictie van een derde land waaraan het ETS als dienst wordt verleend. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden passende raadplegingen houdt, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen worden uitgevoerd volgens de in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven vastgestelde beginselen[32]. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen, ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die de gedelegeerde handelingen voorbereiden.

(95) De bepalingen betreffende de wijziging van artikel 3, punt h), en de invoering van artikel 6, lid 4, en artikel 10 bis, lid 3, punt f), van Richtlijn 2003/87/EG moeten met ingang van 1 januari 2028 van toepassing zijn om de regels inzake vergunningverlening en de correcties in geval van een te hoge kosteloze toewijzing zo spoedig mogelijk te verduidelijken. Bijgevolg moeten de lidstaten de bepalingen met betrekking tot die artikelen uiterlijk op 31 december 2027 omzetten. De termijn voor de omzetting van de overige bepalingen van deze richtlijn moet 31 december 2028 zijn, zodat er voldoende tijd is voor een ordelijke uitvoering. Overeenkomstig de gezamenlijke politieke verklaring van 28 september 2011 van de lidstaten en de

[32] PB L 123 van 12.5.2016, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

Commissie over toelichtende stukken[33] hebben de lidstaten zich ertoe verbonden om in gerechtvaardigde gevallen de kennisgeving van hun omzettingsmaatregelen vergezeld te doen gaan van een of meer stukken waarin het verband tussen de onderdelen van een richtlijn en de overeenkomstige delen van de nationale omzettingsinstrumenten wordt toegelicht. Met betrekking tot deze richtlijn acht de wetgever de toezending van die stukken gerechtvaardigd.

(96) Om reeds in de lopende periode voor duidelijkheid te zorgen, moeten de lidstaten de bepalingen ter verduidelijking van de bestaande regels uiterlijk op 1 januari 2028 omzetten, in overeenstemming met de uitvoering ervan en de praktijk. Dit betreft de bepalingen ter verduidelijking en afstemming van de regels op de praktijk in verband met de definitie van "nieuwkomer" in artikel 3, punt h), artikel 6, lid 4, ter verduidelijking van de behandeling van installaties waaraan achtereenvolgens voor het eerst een broeikasgasemissievergunning wordt verleend, deze vervolgens wordt ingetrokken en een nieuwe vergunning wordt verleend gedurende dezelfde periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing en na de indiening van de in artikel 11, lid 1, bedoelde lijst voor die periode, en artikel 10 bis, lid 4 quinquies, van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot het terugstorten van te veel toegewezen emissierechten.

(97) Om ervoor te zorgen dat de desbetreffende middelen tijdig beschikbaar zijn, moeten de bepalingen tot wijziging van artikel 10 bis, lid 5 ter, en artikel 10 bis, lid 7, en tot invoeging van een nieuw artikel 19, lid 1 bis, op 30 september 2027 van toepassing worden. Deze bepalingen hebben respectievelijk betrekking op het gebruik van eventueel resterende hoeveelheden emissierechten uit het aanvullende aantal van maximaal 3 % van de totale hoeveelheid emissierechten als bedoeld in artikel 10 bis, lid 5 bis, de emissierechten die moeten worden gereserveerd voor nieuwkomers, en de bepaling die de Commissie in staat stelt emissierechten van de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie te gebruiken om uitgaven in verband met de werking en het beheer van het EU-ETS te dekken. Om een tijdige aanpassing te waarborgen, moet de bepaling tot wijziging van artikel 10 bis, lid 1 bis, van Richtlijn 2003/87/EG betreffende de CBAM-factor eveneens met ingang van 30 september 2027 van toepassing zijn.

(98) Richtlijn 2003/87/EG en Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad[34] moeten daarom dienovereenkomstig worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Wijziging van Richtlijn 2003/87/EG

Richtlijn 2003/87/EG wordt als volgt gewijzigd:

1) in artikel 2 wordt de eerste alinea vervangen door:

---

33 Gezamenlijke politieke verklaring van 28 september 2011 van de lidstaten en de Commissie over toelichtende stukken (2011/C 369/02).

34 Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG (PB L 264 van 9.10.2015, blz. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2015/1814/oj).

“1. Deze richtlijn is van toepassing op de in de bijlagen I en III vermelde activiteiten en op de in bijlage II vermelde broeikasgassen. Wanneer een installatie die als gevolg van de exploitatie van verbrandingseenheden met een totaal nominaal thermisch ingangsvermogen van meer dan 20 MW onder het toepassingsgebied van het EU ETS valt, haar productieprocessen wijzigt om haar broeikasgasemissies te verminderen en niet langer aan die drempel voldoet, geeft de lidstaat waar die installatie zich bevindt, de exploitant de opties om tot het einde van de huidige periode of tot het einde van de twee volgende perioden van vijf jaar als bedoeld in artikel 11, lid 1, tweede alinea, na de wijziging van zijn productieprocessen, binnen het toepassingsgebied van het EU-ETS te blijven vallen. De exploitant van die installatie kan besluiten dat de installatie alleen tot het einde van de huidige periode van vijf jaar, alleen tot het einde van de volgende periode van vijf jaar na de wijziging van zijn productieprocessen, of tot het einde van de twee volgende perioden van vijf jaar na de wijziging van zijn productieprocessen binnen het toepassingsgebied van het EU-ETS moet blijven vallen. De betrokken lidstaat stelt de Commissie in kennis van wijzigingen ten opzichte van de op grond van artikel 11, lid 1, bij de Commissie ingediende lijst.”;

2) artikel 3 wordt als volgt gewijzigd:

a) punt e) wordt vervangen door:

“e) “installatie”:

i) vaste technische eenheid waarin één of meer van de in bijlage I vermelde activiteiten alsmede andere, daarmee rechtstreeks samenhangende activiteiten plaatsvinden, die technisch in verband staan met de ten uitvoer gebrachte activiteiten en gevolgen kunnen hebben voor de emissies en de verontreiniging;

ii) CO_2-vervoersinfrastructuur zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 29), van Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad* die de in bijlage I vermelde activiteit van het vervoeren van kooldioxide uitvoert;

_____

* Verordening (EU) 2024/1735 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 tot vaststelling van een kader van maatregelen ter versterking van het Europese ecosysteem voor de productie van nettonultechnologie en tot wijziging van Verordening (EU) 2018/1724 (PB L, 2024/1735, 28.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj).”;

b) punt h) wordt vervangen door:

“h) “nieuwkomer”: een installatie die een of meer van de in bijlage I vermelde activiteiten uitvoert of een overeenkomstig artikel 24 in het EU-ETS opgenomen activiteit, en waaraan voor het eerst een vergunning voor broeikasgasemissies is verleend in de periode die begint drie maanden vóór de datum van indiening van de lijst op grond van artikel 11, lid 1, en die afloopt op 31 december van het laatste jaar van de in artikel 11, lid 1, bedoelde overeenkomstige periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing;”;

c) punt o) wordt vervangen door:

“o) “vliegtuigexploitant”: persoon die een luchtvaartuig exploiteert op het moment dat dit een in bijlage I vermelde luchtvaartactiviteit uitoefent of, wanneer die persoon niet kan worden geïdentificeerd, de entiteit waaraan heffingen voor luchtvaartnavigatiediensten worden opgelegd overeenkomstig

artikel 32 van Verordening (EU) 2024/2803 van het Europees Parlement en de Raad*, of in laatste instantie de eigenaar van het luchtvaartuig;

_____

* Verordening (EU) 2024/2803 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2024 inzake de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk Europees luchtruim (PB L, 2024/2803, 11.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2803/oj).";

d) punt p) wordt geschrapt;

e) punt z) wordt vervangen door:

"z) "aanloophaven": een van de volgende havens:

i) voor schepen die voor commerciële doeleinden vracht of passagiers vervoeren, de haven waar een schip aanmeert om vracht te laden of te lossen of om passagiers aan boord te nemen of van boord te laten gaan, zijn uitgesloten stops die uitsluitend zijn voor het tanken, het inslaan van voorraden, het aflossen van de bemanning, het indokken of het verrichten van herstellingen aan het schip en/of de uitrusting ervan, stops in een haven omdat het schip bijstand nodig heeft of in nood is, buiten een haven verrichte schip-tot-schiptransfers, stops die uitsluitend bedoeld zijn voor het schuilen bij noodweer of die noodzakelijk zijn voor opsporings- en reddingsactiviteiten en stops van containerschepen in een naburige containeroverslaghaven die is opgenomen in de lijst van de uit hoofde van artikel 3 octies bis, lid 2, vastgestelde uitvoeringshandeling;

ii) voor schepen die offshoreactiviteiten verrichten of ondersteunen in verband met een offshorewerklocatie, de haven waar een schip aanmeert om vracht te laden of om passagiers aan boord te nemen of van boord te laten gaan, of de offshorewerklocatie waar een schip offshoreactiviteiten uitvoert of ondersteunt, zijn uitgesloten stops die uitsluitend zijn voor het tanken, het inslaan van voorraden, het aflossen van de bemanning, het indokken of het verrichten van herstellingen aan het schip en/of de uitrusting ervan, stops in een haven omdat het schip bijstand nodig heeft of in nood is, buiten een haven verrichte schip-tot-schiptransfers, stops die uitsluitend bedoeld zijn voor het schuilen bij noodweer of die noodzakelijk zijn voor opsporings- en reddingsactiviteiten en stops van containerschepen in een naburige containeroverslaghaven die is opgenomen in de lijst van de uit hoofde van artikel 3 octies bis, lid 2, vastgestelde uitvoeringshandeling;";

f) in punt ag) worden de woorden "voor de toepassing van hoofdstuk IV bis van deze richtlijn" geschrapt;

g) de volgende punten worden toegevoegd:

"aj) "gevaarlijke afvalstof": gevaarlijke afvalstof zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 2, van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad*;

ak) "stedelijk afval": stedelijk afval zoals gedefinieerd in artikel 3, punt 2 ter, van Richtlijn 2008/98/EG;

al) "synthetische brandstoffen": hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, zoals gedefinieerd in artikel 2, punt 36), van Richtlijn 2018/2001 en koolstofarme brandstoffen, zoals gedefinieerd in artikel 2,

punt 13, van Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad*;

am) “offshoreactiviteiten”: activiteiten in verband met de exploratie, evaluatie of exploitatie van natuurlijke hulpbronnen van de zeebodem en de ondergrond, of activiteiten in verband met offshore-installaties of offshore-infrastructuur, met uitzondering van activiteiten op het gebied van het maritiem vervoer van olie en gas;

an) “offshorewerklocatie”: het geografische gebied dat valt onder een door de bevoegde autoriteit afgegeven vergunning voor het uitvoeren van offshoreactiviteiten;

ao) “zakenvlucht”: een vlucht die wordt uitgevoerd met een zakenvliegtuig dat is opgenomen in de door de Commissie overeenkomstig artikel 3 quater, lid 6, vastgestelde lijst.

_____

* Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312, 22.11.2008, blz. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/98/oj).

* Richtlijn (EU) 2024/1788 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juni 2024 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markten voor hernieuwbaar gas, aardgas en waterstof, tot wijziging van Richtlijn (EU) 2023/1791 en tot intrekking van Richtlijn 2009/73/EG (herschikking) (PB L, 2024/1788, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj).”.

3) artikel 3 quater wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 6 wordt vervangen door:

“6. Voor de periode van 1 januari 2024 tot en met 31 december 2030 wordt maximaal 20 miljoen van de in lid 5 bedoelde totale hoeveelheid emissierechten op basis van transparantie, gelijke behandeling en niet-discriminatie gereserveerd voor vliegtuigexploitanten voor het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstoffen en andere luchtvaartbrandstoffen die niet van fossiele brandstoffen zijn afgeleid, zoals bedoeld in artikel 4, lid 1, tweede alinea, van Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad*, en voor het gebruik van elektriciteit, voor subsonische vluchten waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, van deze richtlijn emissierechten moeten worden ingeleverd en waarvoor de nakoming van die verplichting niet wordt geacht te zijn vervuld overeenkomstig artikel 28 bis, lid 1, van deze richtlijn. Voor zakenvluchten is de gereserveerde hoeveelheid alleen beschikbaar voor het gebruik van elektriciteit. Wanneer in aanmerking komende luchtvaartbrandstof niet fysiek aan een specifieke vlucht kan worden toegeschreven, zijn de uit hoofde van deze alinea gereserveerde emissierechten beschikbaar voor in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen die in de EER worden getankt in verhouding tot de emissies van vluchten, met uitzondering van zakenvluchten, van de vliegtuigexploitant waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, van deze richtlijn emissierechten moeten worden ingeleverd en waarvoor de nakoming van die verplichting niet wordt geacht te zijn vervuld overeenkomstig artikel 28 bis, lid 1, van deze richtlijn.

Hetzelfde beginsel geldt voor het bepalen van de hoeveelheid brandstoffen waarop een nulemissiefactor van toepassing is.

De uit hoofde van de eerste alinea van dit lid gereserveerde emissierechten worden door de lidstaten toegewezen om het prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en het gebruik van de relevante in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen geheel of gedeeltelijk te dekken, rekening houdend met stimulansen van de koolstofprijs en van geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen. Bij de berekening van dat prijsverschil houdt de Commissie rekening met het uit hoofde van artikel 13, lid 1 van Verordening (EU) 2023/2405 door het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart gepubliceerde technisch verslag. De lidstaten zorgen ervoor dat de financiering uit hoofde van dit lid zichtbaar is overeenkomstig de vereisten van artikel 30 quaterdecies, lid 1, punten a) en b), van deze richtlijn.

De uit hoofde van dit lid toegewezen emissierechten hebben betrekking op:

a) 50 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en geavanceerde biobrandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, tweede alinea, punt 34), van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad** waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV bij deze richtlijn of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

b) 60 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en waterstof uit hernieuwbare energiebronnen, en hernieuwbare “drop in”-brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, die worden gebruikt in de luchtvaart, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV bij deze richtlijn of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

c) 100 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen die niet zijn afgeleid van onder de eerste alinea van dit lid vallende fossiele brandstoffen, op luchthavens op eilanden met een oppervlakte van minder dan 10 000 km^2 en zonder weg- of spoorverbinding met het vasteland en op luchthavens in een ultraperifeer gebied, waar de fysieke levering van de in aanmerking komende luchtvaartbrandstof, buiten een massabalanssysteem, heeft plaatsgevonden;

d) tot en met 31 december 2029, in andere dan de in de punten a), b) en c) bedoelde gevallen, 30 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele kerosine en in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen die niet zijn afgeleid van onder de eerste alinea van dit lid vallende fossiele brandstoffen;

e) vanaf 1 januari 2027, hetzelfde aantal emissierechten per megajoule (MJ) verbruikte elektriciteit waarop vliegtuigexploitanten krachtens punt b) recht hebben voor het gebruik van hernieuwbare drop-inbrandstoffen van niet-biologische oorsprong, in het geval van elektrische of hybride vliegtuigen die vluchten uitvoeren waarvoor emissierechten moeten worden ingeleverd overeenkomstig artikel 12, lid 3.

Brandstoffen komen alleen in aanmerking voor de in dit lid bedoelde steun indien zij worden geproduceerd in de EER, in een derde land dat een emissiehandelssysteem heeft dat is gekoppeld aan het EU-ETS, of in een derde land waaraan de Unie steun verleent overeenkomstig artikel 25 ter. Brandstoffen als bedoeld in de derde alinea, punten a), b) en d), komen in aanmerking voor een verhoging van de dekking met tien procentpunten indien zij worden geproduceerd met grondstoffen die afkomstig zijn uit de Unie, uit een derde land dat een emissiehandelssysteem heeft dat is gekoppeld aan het EU-ETS, of uit een derde land waaraan de Unie steun verleent overeenkomstig artikel 25 ter.

Bij de toewijzing van emissierechten uit hoofde van dit lid kan rekening worden gehouden met eventuele steun uit andere regelingen op nationaal, Unie- of internationaal niveau.

Op jaarbasis kunnen vliegtuigexploitanten verzoeken om een toewijzing van emissierechten op basis van de hoeveelheid van elke in dit lid bedoelde in aanmerking komende luchtvaartbrandstof die wordt gebruikt bij subsonische vluchten, met uitzondering van zakenvluchten, waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, tussen 1 januari 2024 en 31 december 2040 emissierechten moeten worden ingeleverd, met uitzondering van vluchten waarvoor op grond van artikel 28 bis, lid 1, wordt geacht aan dat vereiste te zijn voldaan. Vliegtuigexploitanten kunnen tot en met 31 december 2035 op jaarbasis verzoeken om toewijzing van emissierechten in het geval van elektrische of hybride vliegtuigen die elektriciteit of waterstof gebruiken voor het uitvoeren van vluchten waarvoor emissierechten moeten worden ingeleverd overeenkomstig artikel 12, lid 3.

Indien een vliegtuigexploitant ten genoegen van de Commissie aantoont dat hij beschikt over een bindende langetermijnovereenkomst voor de levering van de in de derde alinea, punten a), b) en e), bedoelde brandstoffen, die zowel de brandstofleverancier als de vliegtuigexploitant bindt en die ten minste drie jaar geldig is, worden de emissierechten ter dekking van het prijsverschil voor elk jaar van de looptijd van de overeenkomst, met een maximum van vijf jaar, voor die vliegtuigexploitant gereserveerd. De jaarlijkse toewijzing van de emissierechten voor het gebruik van de in aanmerking komende brandstoffen die in het kader van die overeenkomsten worden geleverd, geschiedt op dezelfde wijze als uiteengezet in de tweede tot en met de vierde alinea. Het aantal overeenkomstig dit punt gereserveerde emissierechten mag niet meer dan 10 miljoen bedragen.

Indien, voor een bepaald jaar, de vraag naar emissierechten uit hoofde van dit lid groter is dan de hoeveelheid beschikbare emissierechten, wordt de hoeveelheid emissierechten op uniforme wijze verlaagd voor alle bij de toewijzing voor dat jaar betrokken vliegtuigexploitanten.

Een aanzienlijke vermindering van de klimaateffecten van condensatiestrepen in de orde van grootte van miljoenen tonnen CO_2e kan worden gestimuleerd door het jaarlijkse gebruik te beperken tot 420 000 emissierechten. Van het uit hoofde van de eerste alinea gereserveerde aantal worden in totaal maximaal 3 miljoen emissierechten, die beschikbaar zijn tot en met 31 december 2033, bestemd voor de kosteneffectieve vermindering van de klimaateffecten van condensatiestrepen. De lidstaten wijzen, op verzoek, emissierechten toe ten

belope van 0,1 procent van de geverifieerde emissies van een vliegtuigexploitant die modellen voor het voorspellen van condensatiestrepen in zijn instrumenten voor vluchtplanning heeft geïntegreerd. Om voor deze toewijzing in aanmerking te komen, moeten vliegtuigexploitanten deze voorspellingen van condensatiestrepen ter beschikking stellen aan hun operationele controlecentrum of een gelijkwaardig orgaan, dat de opdracht krijgt om de operationele haalbaarheid ervan te beoordelen en deze, indien mogelijk, op te nemen bij het invoeren van de desbetreffende vluchten. Een aanvullende hoeveelheid die gelijk is aan 0,02 procent van de geverifieerde emissies wordt toegewezen aan de in de eerste zin van deze alinea bedoelde vliegtuigexploitanten voor vluchten waarvoor de vliegtuigexploitant vliegroutes en brandstofstroom gebruikt, als tijdens de vlucht gemeten gegevens voor het betreffende jaar, om niet-CO_2-effecten van de luchtvaart te rapporteren overeenkomstig artikel 14, lid 5. De modellen voor het voorspellen van condensatiestrepen van de in de eerste zin van deze alinea bedoelde vliegtuigexploitanten moeten, als basis, hetzelfde gemeenschappelijke numerieke referentiemodel voor weersvoorspellingen en dezelfde weersgegevens gebruiken als die welke worden gebruikt in de door de Commissie verstrekte instrumenten voor monitoring, rapportage en verificatie zoals bedoeld in artikel 14, lid 5.

De Commissie maakt jaarlijks in het *Publicatieblad van de Europese Unie* nadere gegevens bekend over het gemiddelde kostenverschil tussen fossiele kerosine, rekening houdend met de stimulansen van de koolstofprijs en de geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen, en de relevante in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen in het voorgaande jaar.

De Commissie wordt de bevoegdheid toegekend om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen om deze richtlijn aan te vullen door nadere regels vast te stellen voor de jaarlijkse berekening van het in de zesde alinea van dit lid bedoelde kostenverschil, voor de toewijzing van emissierechten voor het gebruik van de in de eerste alinea van dit lid genoemde brandstoffen, zoals gerapporteerd uit hoofde van de op grond van artikel 14, lid 1, vastgestelde uitvoeringshandeling, en door de regelingen vast te stellen voor het in aanmerking nemen van stimulansen van de koolstofprijs en van geharmoniseerde minimumbelastingniveaus voor fossiele brandstoffen. In die gedelegeerde handelingen kunnen ook nadere regels en procedures voor de validatie van modellen voor het voorspellen van condensatiestrepen en de opname daarvan in instrumenten voor vluchtplanning worden vastgesteld.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast met lijsten van zakenvliegtuigen waarvan de vluchten worden beschouwd als zakenvluchten. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.

Uiterlijk op 1 juli 2032 verricht de Commissie een beoordeling van de toepassing van dit lid en legt zij de resultaten hiervan voor in een verslag aan het Europees Parlement en de Raad. Het verslag kan zo nodig vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel om de uit hoofde van dit lid tot 31 december 2040 gereserveerde hoeveelheid te herzien, rekening houdend met wijzigingen in de geografische reikwijdte van vluchten waarvoor de inleveringsverplichting van artikel 12, lid 3, geldt, om het gebruik van de in de eerste alinea van dit lid

genoemde brandstoffen te blijven stimuleren, met name het gebruik van in de luchtvaart gebruikte hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling.

Vanaf 1 januari 2028 evalueert de Commissie de toepassing van dit lid in het jaarverslag dat zij op grond van artikel 10, lid 5, moet indienen.

_____

* Verordening (EU) 2023/2405 van het Europees Parlement en de Raad van 18 oktober 2023 inzake het waarborgen van een gelijk speelveld voor duurzaam luchtvervoer (ReFuelEU Luchtvaart) (PB L, 2023/2405, 31.10.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).

** Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj).";

b) lid 8 wordt vervangen door:

"8. In afwijking van artikel 12, lid 3, artikel 14, lid 3, en artikel 16 beschouwen de lidstaten de in die bepalingen uiteengezette voorschriften als voldaan en ondernemen zij geen actie tegen vliegtuigexploitanten wat betreft emissies tot en met 31 december 2035 van vluchten tussen een luchtvaartterrein in een ultraperifeer gebied van een lidstaat en een luchtvaartterrein in diezelfde lidstaat, met inbegrip van een ander luchtvaartterrein in hetzelfde ultraperifeer gebied of in een ander ultraperifeer gebied van dezelfde lidstaat.";

4) artikel 3 octies bis wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

"1. Voor schepen die voor commerciële doeleinden vracht of passagiers vervoeren, zijn de toewijzing van emissierechten en de inleveringsverplichtingen ten aanzien van maritieme vervoersactiviteiten van toepassing op vijftig procent (50 %) van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een haven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, vijftig procent (50 %) van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een haven onder de jurisdictie van een lidstaat, honderd procent (100 %) van de emissies van schepen die reizen uitvoeren vanuit een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat, en honderd procent (100 %) van de emissies van schepen in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat.

Voor schepen die offshoreactiviteiten uitvoeren of ondersteunen in verband met een offshorewerklocatie, zijn de toewijzing van emissierechten en de toepassing van inleveringsverplichtingen van toepassing op:

i) de helft van de emissies van dat schip die vrijkomen tijdens reizen tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat met het oog op het

uitvoeren of ondersteunen van offshoreactiviteiten in verband met een offshorewerklocatie die gelegen is in de territoriale zee, de exclusieve economische zone, het continentaal plat of de zee boven het continentaal plat van een lidstaat;

ii) alle emissies van dat schip die vrijkomen tijdens reizen met het oog op het uitvoeren of ondersteunen van offshoreactiviteiten in verband met een offshorewerklocatie gelegen in de territoriale zee, de exclusieve economische zone, het continentaal plat of de zee boven het continentaal plat van een lidstaat, waarbij het schip vertrekt vanuit een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en aankomt in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat;

iii) alle emissies van dat schip in een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat, wanneer deze emissies nauw verbonden zijn met het uitvoeren of ondersteunen van offshoreactiviteiten in verband met een offshorewerklocatie die gelegen is in de territoriale zee, de exclusieve economische zone, het continentaal plat of de zee boven het continentaal plat van een lidstaat.

De toewijzing van emissierechten en de inleveringsverplichtingen zijn echter niet van toepassing op emissies die vrijkomen tijdens reizen met het oog op het uitvoeren of ondersteunen van offshoreactiviteiten in verband met een offshorewerklocatie die buiten de territoriale zee, de exclusieve economische zone, het continentaal plat of de zee boven het continentaal plat van een lidstaat gelegen is, noch op emissies die vrijkomen in een aanloophaven die onder de jurisdictie van een lidstaat valt, wanneer deze emissies nauw verbonden zijn met het uitvoeren of ondersteunen van offshoreactiviteiten in verband met een offshorewerklocatie die buiten de territoriale zee, de exclusieve economische zone, het continentaal plat of de zee boven het continentaal plat van een lidstaat gelegen is.";

b) lid 2 wordt vervangen door:

"2. De Commissie stelt door middel van uitvoeringshandelingen een lijst van naburige containeroverslaghavens op en actualiseert deze lijst waar nodig elk jaar uiterlijk op 31 december.

Die uitvoeringshandelingen vermelden een haven als naburige containeroverslaghaven indien die haven buiten de Unie, maar op minder dan 150 zeemijl van een haven die onder de jurisdictie van een lidstaat valt, is gelegen, wanneer de diepgang en de kadelengte van die haven respectievelijk meer dan 11 meter en 250 meter bedraagt en er kadekranen beschikbaar zijn die geschikt zijn voor containeroverslag, of indien het aandeel van de containeroverslag, gemeten in twintig-voetcontainermaat, meer dan 50 % bedraagt van het totale containerverkeer van die haven tijdens de recentste periode van twaalf maanden waarvoor relevante gegevens beschikbaar zijn en wanneer die haven buiten de Unie maar op minder dan 300 zeemijl van een haven onder de jurisdictie van een lidstaat is gelegen. Voor de toepassing van dit lid worden containers beschouwd overgeslagen te zijn indien ze van een schip in de haven worden gelost met als enig doel ze op een ander schip te laden. De door de Commissie krachtens de eerste alinea opgestelde lijst omvat geen havens die zijn gelegen in een derde land waarvoor dat derde land daadwerkelijk gelijkwaardige maatregelen toepast als die van deze richtlijn.

Hieronder vallen havens in een derde land waarmee een koppelingsovereenkomst in het kader van het ETS is gesloten.

Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.";

c) lid 3 wordt als volgt gewijzigd:

i) de datum "31 december 2030" wordt vervangen door "31 december 2038";

ii) de voorlaatste zin wordt vervangen door:

"De opbrengsten van de veiling van dat aandeel emissierechten worden gebruikt voor de in artikel 10, lid 3, eerste alinea, punten a) en d) bedoelde prioritaire doeleinden, en voor het doeleinde in punt g) van de in artikel 10, lid 3, tweede alinea, bedoelde doeleinden.";

d) het volgende nieuwe lid wordt toegevoegd:

"4. In de periode tot 2040 gebruikt de Commissie maximaal 0,5 miljoen emissierechten uit de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie om de uitvoering van het systeem met betrekking tot maritieme vervoersactiviteiten te financieren.

Deze emissierechten worden geveild overeenkomstig artikel 10, lid 4, van deze richtlijn, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten vormen in de zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.";

5) het volgende artikel 3 octies bis bis wordt ingevoegd:

"Artikel 3 octies bis bis

Reservering en toewijzing van emissierechten voor het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en emissievrije aandrijftechnologieën

1. Onverminderd artikel 10, lid 1, worden voor de periode van 1 januari [2028/first year after the entry into force of this Directive] tot en met 31 december 2040 maximaal 110 miljoen van de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie gereserveerd voor het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart of de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën, met inbegrip van elektrische en windondersteunde aandrijvingssystemen, mits die brandstoffen en technologieën worden gebruikt in overeenstemming met de in dit artikel vastgestelde regels.

2. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder "duurzame brandstoffen voor de zeevaart" verstaan:

a) biogas en geavanceerde biobrandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, tweede alinea, respectievelijk punten 28) en 34), van Richtlijn (EU) 2018/2001, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV bij deze richtlijn of uit hoofde van de op grond van artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

b) hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de overeenkomstig artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

c) koolstofarme waterstof en koolstofarme brandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, respectievelijk punten 11) en 13), van Richtlijn (EU) 2024/1788,

waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV bij deze richtlijn of uit hoofde van de overeenkomstig artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling.

3. De in lid 1 van dit artikel bedoelde emissierechten worden op transparante, gelijke en niet-discriminerende basis gereserveerd voor scheepvaartmaatschappijen met het oog op het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en emissievrije aandrijftechnologieën tijdens reizen waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, emissierechten moeten worden ingeleverd.

Emissierechten kunnen het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart of emissievrije aandrijftechnologieën door schepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton maar niet minder dan 400 ton ondersteunen op reizen van hun laatste aanloophaven naar een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat, van een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat naar de volgende aanloophaven, en binnen aanloophavens onder de jurisdictie van een lidstaat.

4. De lidstaten wijzen de krachtens lid 1 van dit artikel gereserveerde emissierechten toe voor de volledige of gedeeltelijke dekking van:

a) het resterende prijsverschil tussen het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en het gebruik van fossiele brandstoffen voor de zeevaart;

b) de kosten die worden gemaakt voor de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën in vergelijking met conventionele aandrijvingssystemen, in verhouding tot de omvang van de emissiereducties die door het gebruik van deze emissievrije aandrijftechnologieën worden bereikt.

5. De Commissie bepaalt het prijsverschil tussen het gebruik van fossiele brandstoffen en duurzame brandstoffen voor de zeevaart op basis van objectieve en verifieerbare informatie, met inbegrip van, indien beschikbaar, werkelijke transactieprijzen. Indien er geen representatieve marktprijs bestaat voor duurzame brandstoffen voor de zeevaart, stelt de Commissie referentieprijzen vast op basis van objectieve en verifieerbare elementen. Voor fossiele brandstoffen voor de zeevaart raamt de Commissie een gewogen gemiddelde prijs die de werkelijke mix van fossiele brandstoffen voor de zeevaart weerspiegelt, zoals gerapporteerd in het kader van Verordening (EU) 2015/757.

De kosten die worden gemaakt voor de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën in vergelijking met conventionele aandrijvingssystemen worden door scheepvaartmaatschappijen berekend op basis van de gemiddelde emissiereductiekosten die door de Commissie moeten worden vastgesteld, rekening houdend met objectieve en verifieerbare informatie.

6. Bij de toewijzing van emissierechten overeenkomstig dit artikel zorgen de lidstaten ervoor dat wordt voldaan aan de volgende oorsprongsvereisten:

a) de partijen duurzame brandstoffen voor de zeevaart zijn geproduceerd in de Unie, of in een derde land dat beschikt over een emissiehandelssysteem dat is gekoppeld aan het overeenkomstig deze richtlijn ingestelde emissiehandelssysteem, of in een derde land waaraan de Unie overeenkomstig artikel 25 ter steun verleent voor de effectieve toepassing van een beprijzing voor broeikasgasemissies met een absoluut emissieplafond;

b) de emissievrije aandrijftechnologieën zijn in de Unie vervaardigd, of in een derde land dat beschikt over een emissiehandelssysteem dat is gekoppeld aan het overeenkomstig deze richtlijn ingestelde emissiehandelssysteem, of in een

derde land waaraan de Unie overeenkomstig artikel 25 ter steun verleent voor de effectieve toepassing van een beprijzing voor broeikasgasemissies met een absoluut emissieplafond.

7. In afwijking van lid 6 passen de lidstaten geen oorsprongsvereisten toe met betrekking tot duurzame brandstoffen voor de scheepvaart die worden gebruikt op in aanmerking komende reizen tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een haven buiten de jurisdictie van een lidstaat die is aangewezen in de overeenkomstig lid 8, eerste alinea, vastgestelde uitvoeringshandeling.

8. De Commissie is bevoegd uitvoeringshandelingen vast te stellen tot vaststelling van een lijst van havens buiten de jurisdictie van een lidstaat die voldoen aan de leidende beginselen voor steun aan havenprojecten in derde landen zoals vastgesteld in de EU-havenstrategie* en die deelnemen aan corridors voor groene scheepvaart met andere havens die onder de jurisdictie van een lidstaat vallen. De Commissie is ook bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen om die lijst indien nodig te actualiseren. Dergelijke uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

9. De emissierechten die worden toegewezen in verband met het gebruik van duurzame brandstoffen voor de zeevaart en emissievrije aandrijftechnologieën hebben betrekking op:

a) 55 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele brandstoffen voor de zeevaart, enerzijds, en biogas en geavanceerde biobrandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, punten 28) en 34), van Richtlijn (EU) 2018/2001 anderzijds, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV bij deze richtlijn of uit hoofde van de overeenkomstig artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

b) 90 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele brandstoffen voor de zeevaart en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong die voldoen aan artikel 25 van Richtlijn (EU) 2018/2001, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de overeenkomstig artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

c) 80 % van het resterende prijsverschil tussen het gebruik van fossiele brandstoffen voor de zeevaart en koolstofarme waterstof en koolstofarme brandstoffen zoals gedefinieerd in artikel 2, respectievelijk punten 11) en 13), van Richtlijn (EU) 2024/1788, waarvoor de emissiefactor nul is uit hoofde van bijlage IV of uit hoofde van de overeenkomstig artikel 14 van deze richtlijn vastgestelde uitvoeringshandeling;

d) 90 % van de extra kosten die worden gemaakt voor de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën in vergelijking met conventionele aandrijvingssystemen.

Wanneer duurzame brandstoffen voor de zeevaart of emissievrije aandrijftechnologieën worden gebruikt tijdens een reis tussen een haven onder de jurisdictie van een lidstaat en een haven onder de jurisdictie van een lidstaat die op een eiland is gelegen, waarvoor overeenkomstig artikel 12, lid 3, emissierechten moeten worden ingeleverd, worden de in de eerste alinea, punten a) tot en met d), vastgestelde percentages met 5 procentpunten verhoogd.

Indien emissierechten moeten worden toegewezen voor duurzame brandstoffen voor de zeevaart die worden geproduceerd met grondstoffen die afkomstig zijn uit de Unie, of uit een derde land dat een aan het overeenkomstig deze richtlijn ingestelde emissiehandelssysteem

gekoppeld emissiehandelssysteem heeft, of uit een derde land waaraan de Unie overeenkomstig artikel 25 ter steun verleent voor de effectieve toepassing van een beprijzing voor broeikasgasemissies met een absoluut emissieplafond, worden de in de eerste alinea, punten a) tot en met c), vastgestelde percentages met tien procentpunten verhoogd.

Wanneer emissierechten moeten worden toegewezen in verband met de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën die op schepen in scheepswerven van de Unie zijn geïnstalleerd, wordt het in de eerste alinea, punt d), vastgestelde percentage met 5 procentpunten verhoogd.

Wanneer duurzame brandstoffen voor de zeevaart worden gebruikt of emissievrije aandrijftechnologieën worden uitgerold of geëxploiteerd tijdens een reis tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, wordt het aantal overeenkomstig dit artikel toe te wijzen emissierechten vermenigvuldigd met 50 %, overeenkomstig het geografische toepassingsgebied als bedoeld in artikel 3 octies bis van deze richtlijn.

10. Scheepvaartmaatschappijen kunnen jaarlijks een aanvraag indienen voor de toewijzing van emissierechten op basis van de hoeveelheid gebruikte duurzame brandstoffen voor de zeevaart en de emissiereducties die in het voorgaande kalenderjaar zijn bereikt door middel van emissievrije aandrijftechnologieën.

11. Indien voor een bepaald jaar de vraag naar emissierechten groter is dan de hoeveelheid beschikbare emissierechten, wordt de hoeveelheid emissierechten op uniforme wijze verlaagd voor alle bij de toewijzing voor dat jaar betrokken scheepvaartmaatschappijen.

12. Bij de toewijzing van emissierechten uit hoofde van dit artikel kan rekening worden gehouden met eventuele steun uit andere regelingen op nationaal, Unie- of internationaal niveau.

13. De Commissie maakt in het *Publicatieblad van de Europese Unie* het volgende bekend:

a) het gemiddelde prijsverschil tussen fossiele brandstoffen voor de zeevaart en duurzame brandstoffen voor de zeevaart, elk jaar voor het voorgaande jaar;

b) de gemiddelde emissiereductiekosten als gevolg van de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën, elke drie jaar voor de voorgaande drie jaar.

14. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen teneinde deze richtlijn aan te vullen door nadere regels vast te stellen met betrekking tot:

a) de berekening van prijsverschillen, met inbegrip van de vaststelling van referentieprijzen wanneer er geen representatieve marktprijzen beschikbaar zijn;

b) de vaststelling van objectieve criteria die van toepassing zijn op in aanmerking komende emissievrije aandrijftechnologieën wanneer deze bijdragen aan de vermindering van broeikasgasemissies;

c) de vaststelling van de emissiereducties die voortvloeien uit de uitrol en exploitatie van emissievrije aandrijftechnologieën;

d) procedures voor de toepassing, toewijzing, monitoring, rapportage en verificatie met betrekking tot de toewijzing van emissierechten overeenkomstig dit artikel;

e) waarborgen ter voorkoming van overcompensatie, onder meer in verband met nationale, Unie- of internationale regelingen;

f) de vaststelling van waarborgen en procedures om te zorgen voor een eerlijke en evenredige verdeling van emissierechten onder scheepvaartmaatschappijen, waarbij rekening wordt gehouden met de noodzaak om doeltreffende concurrentie en toegang voor kleine en middelgrote scheepvaartmaatschappijen te behouden.

15. De lidstaten zorgen ervoor dat de financiering uit hoofde van dit artikel zichtbaar is overeenkomstig de vereisten in artikel 30 quaterdecies, lid 1, punten a) en b).

16. Vanaf 1 januari 2032 evalueert de Commissie de toepassing van dit lid in het jaarverslag dat zij op grond van artikel 10, lid 5, moet indienen.

---

* Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's "EU-havenstrategie", COM(2026) 112 final, bijlage 1, "B) Leidende beginselen voor steun aan havenprojecten in derde landen".";

6) Na artikel 3 octies bis bis wordt het volgende artikel 3 octies bis ter ingevoegd:

"Artikel 3 octies bis ter

Reservering en toewijzing van emissierechten voor het decarboniseren van de maritieme sector in bepaalde minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling

Een hoeveelheid van 0,9 miljoen van de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie wordt gereserveerd voor het decarboniseren van de maritieme sector in de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling zoals gedefinieerd door de Verenigde Naties, met uitzondering van die staten waarvan het bbp per hoofd van de bevolking gelijk is aan of hoger is dan het gemiddelde van de Unie. Deze hoeveelheid wordt op jaarbasis gereserveerd tot en met 2035.

De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn door regels inzake het gebruik van de in de eerste alinea van dit lid bedoelde gereserveerde emissierechten en de procedure voor het beschikbaar stellen van die emissierechten vast te stellen.";

7) artikel 3 octies octies wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt punt c) vervangen door:

"c) alle kwesties in verband met de samenhang tussen het EU-ETS en die maatregel, met inbegrip van dubbele betaling.";

b) in lid 1 wordt de tweede alinea vervangen door:

"In voorkomend geval kan het in de tweede alinea van dit lid bedoelde verslag van de Commissie vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze richtlijn op een wijze die strookt met de klimaatdoelstellingen van de Unie en de in Verordening (EU) 2021/1119 vastgestelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit, en met het doel de milieu-integriteit en de doeltreffendheid van de klimaatactie van de Unie in stand te houden, om voor samenhang te zorgen tussen de uitvoering van de

wereldwijde marktgebaseerde maatregel en het EU-ETS, waarbij elke dubbele betaling en aanzienlijke dubbele belasting worden vermeden.";

c) lid 4 wordt vervangen door:

"Uiterlijk op 30 september 2035 beoordeelt de Commissie de uitvoering van artikel 3 octies bis, lid 3, tweede alinea, met inbegrip van de bijdrage ervan aan het koolstofvrij maken van het maritiem vervoer en de administratieve kosten die de betrokken lidstaten hebben gemaakt, en beoordeelt zij of een verlenging van de toepassing na 31 december 2038 passend is, en dient zij in voorkomend geval daartoe een wetgevingsvoorstel in.";

d) in lid 5 wordt deeerste alineavervangen door:

"Uiterlijk op 31 december 2031 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij de haalbaarheid en de economische, ecologische en sociale gevolgen onderzoekt van de opname in deze richtlijn van emissies van schepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton maar niet minder dan 400 ton, zoals bedoeld in artikel 2, lid 1 quinquies, punten e) en f) van Verordening (EU) 2015/757.";

e) de volgende leden 6 en 7 worden toegevoegd:

"6. Uiterlijk op 1 januari 2032 evalueert de Commissie de toepassing van artikel 3 octies bis bis en dient zij een verslag in bij het Europees Parlement en bij de Raad.";

7. Uiterlijk op 30 september 2033 beoordeelt de Commissie de uitvoering van de afwijking waarin artikel 12, lid 3 sexies, voorziet, rekening houdend met technologische ontwikkelingen, de beschikbaarheid en uitrol van emissiearme en emissievrije aandrijftechnologieën en duurzame brandstoffen die geschikt zijn voor schepen met een ijsklasse, en het effect van de afwijking op het decarboniseren van het maritiem vervoer, en beoordeelt zij of het passend is om de toepassing ervan te verlengen na 31 december 2035, en dient zij daartoe in voorkomend geval een wetgevingsvoorstel in.";

8) in artikel 4 wordt "artikel 27" vervangen door "de artikelen 27 en 27 bis";

9) aan artikel 6 worden de volgende leden toegevoegd:

"3. De Commissie is bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen tot vaststelling van regels voor de verlening, opschorting en intrekking van vergunningen voor broeikasgasemissies door de bevoegde autoriteit. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

4. Wanneer de bevoegde autoriteit tijdens de in artikel 3, punt h), bedoelde periode achtereenvolgens voor het eerst een vergunning voor broeikasgasemissies verleent, die vergunning intrekt en vervolgens een nieuwe vergunning verleent, wordt de installatie pas in de daaropvolgende periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing, zoals bedoeld in artikel 11, lid 1, opnieuw opgenomen in het EU-ETS, met de relevante status van gevestigde installatie of nieuwkomer, naargelang het geval. Die installatie blijft buiten het toepassingsgebied van het EU-ETS voor de rest van de in artikel 11, lid 1, bedoelde periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing, tijdens welke de vergunning achtereenvolgens voor het eerst is verleend en ingetrokken.";

10) in de titel van hoofdstuk III wordt het woord "vaste" geschrapt;

11) het volgende artikel wordt ingevoegd:

"Artikel 6 bis

Bevoegde autoriteit met betrekking tot CO_2-vervoersinfrastructuur

1. De bevoegde autoriteit met betrekking tot CO_2-vervoersinfrastructuur is de bevoegde autoriteit van de lidstaat waar de te vervoeren CO_2 wordt afgevangen. Wanneer CO_2 buiten de EER wordt afgevangen, is de bevoegde autoriteit de bevoegde autoriteit van de eerste lidstaat van doorvoer van de CO_2.

2. De bevoegde autoriteiten overeenkomstig lid 1 en de bevoegde autoriteiten van de lidstaten van doorvoer of ontvangst wisselen alle relevante informatie uit die nodig is voor de goedkeuring van monitoringplannen en de verificatie van emissieverslagen van de CO_2-vervoersinfrastructuren."

12) artikel 9 wordt als volgt gewijzigd:

a) de vierde alinea wordt vervangen door:

"Vanaf respectievelijk 1 januari 2026 en 1 januari 2027 wordt de hoeveelheid emissierechten verhoogd om rekening te houden met de dekking van andere broeikasgasemissies dan CO_2-emissies van maritieme vervoersactiviteiten en de dekking van de emissies van offshoreschepen, op basis van hun emissies in het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. Niettegenstaande artikel 10, lid 1, worden emissierechten die het resultaat zijn van die verhoging, vanaf 2030 beschikbaar gesteld om innovatie te ondersteunen overeenkomstig artikel 3 octies bis bis.";

b) aan artikel 9 worden de volgende leden toegevoegd:

"In [2031/two years after inclusion of additional small ships in MRV] wordt de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie verhoogd om rekening te houden met de dekking van emissies van de in bijlage I bedoelde categorieën schepen met een brutotonnage van minder dan 5 000 ton maar niet minder dan 400 ton, op basis van hun emissies in het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. De emissierechten die uit deze verhoging voortvloeien, dragen bij aan de in artikel 3 octies bis bis bedoelde hoeveelheid.

De hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie wordt met het oog op de verbranding van stedelijk afval met de volgende hoeveelheden verhoogd, rekening houdend met de in artikel 12 bis vastgestelde geleidelijke invoeringsvereisten:

– 10,2 miljoen emissierechten in 2031;

– 19,5 miljoen emissierechten in 2032;

– 28,1 miljoen emissierechten in 2033; en

– 36 miljoen emissierechten in 2034, waarna de lineaire verminderingsfactor van toepassing is.

Van 2031 tot en met 2035 bedraagt de lineaire factor 3,7 %, en vanaf 2036 1,7 %.

De Commissie publiceert de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie uiterlijk in september 2028.";

13) de volgende artikelen worden ingevoegd:

"Artikel 9 ter

Financiering voor internationale kredieten

1. Tot 260 miljoen emissierechten uit de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie worden ter beschikking gesteld aan de faciliteit voor de aankoop van maximaal 260 Mt aan hoogwaardige internationale kredieten met een hoge integriteit, uit de internationale kredieten waarin Verordening (EU) 2021/1119 voorziet, om van 2036 tot en met 2040 bij te dragen aan de verwezenlijking van de klimaatambitie van de in bijlage I genoemde activiteiten. Voor alle aankopen geldt dat aan de criteria van Verordening (EU) 2021/1119 moet zijn voldaan.

2. De opbrengsten uit de veiling van emissierechten overeenkomstig lid 1 vormen externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad. De Commissie zorgt ervoor dat de veiling van emissierechten voor de faciliteit tijdig voor de aanvang van de aankopen in overeenstemming is met de in artikel 10, lid 4, bedoelde beginselen en modaliteiten.

3. Uiterlijk op 31 januari 2033 legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor met een beoordeling van de ontwikkeling van een markt voor hoogwaardige internationale kredieten met een hoge integriteit, rekening houdend met alle criteria van Verordening 2021/1119/EU, en met een beoordeling van de beschikbaarheid van deze kredieten om bij te dragen aan de verwezenlijking van de klimaatambitie van de in de bijlage I genoemde activiteiten, waaronder:

a) de milieu-integriteit, de robuustheid van de boekhouding en de verificatievereisten waaraan die kredieten moeten voldoen om bij te dragen aan de verwezenlijking van de ambitie van deze sectoren, rekening houdend met ontwikkelingen in het kader van de Overeenkomst van Parijs en de EU-wetgeving;

b) de ontwikkeling van de markt voor internationale kredieten, zowel aan de vraagzijde als aan de aanbodzijde;

c) de mogelijke gevolgen van een dergelijk gebruik voor de werking en de integriteit van het EU-ETS;

d) de specifieke gevolgen voor sectoren die onder het EU-ETS vallen, met inbegrip van het risico op koolstoflekkage, de effecten op het concurrentievermogen, het risico dat mitigatiemaatregelen worden ontmoedigd, en de samenhang met de doelstelling van de Unie om de hele economie klimaatneutraal te maken.

4. Onverminderd het in lid 3 bedoelde verslag en in afwijking van artikel 9 geldt dat indien de in lid 1 bedoelde hoogwaardige, kosteneffectieve internationale kredieten met een hoge integriteit niet beschikbaar zijn, de lineaire factor vanaf 2036 weer 2,7 % bedraagt.

5. Emissierechten die krachtens lid 1 zijn gereserveerd, worden toegewezen aan de bank voor decarbonisatie van de industrie voor projecten voor decarbonisatie van de industrie overeenkomstig artikel 10 quater sexies, indien zij niet worden toegewezen voor de in lid 1 vastgestelde doeleinden.

Artikel 9 quater

Permanente koolstofverwijderingen in de Unie

1. De in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie wordt verhoogd met 250 miljoen emissierechten. Deze emissierechten worden ter beschikking gesteld van de Commissie om deze van 2031 tot en met 2040 te veilen teneinde opbrengsten te genereren voor de aankoop van een gelijkwaardige hoeveelheid permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie die zijn voortgekomen uit de activiteiten van koolstofafvang en -opslag van biogene emissies en directe koolstofafvang en -opslag in de lucht, krachtens Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad*. De Commissie koopt deze verwijderingseenheden aan, waarbij zij voorrang geeft aan een portefeuille van kosteneffectieve projecten met een hoge integriteit waarvoor de betaling plaatsvindt bij levering van de gecertificeerde eenheden.

2. Tussen 2031 en 2040 worden nog eens 10 miljoen emissierechten uit de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie ter beschikking gesteld aan de Commissie om deze te veilen teneinde opbrengsten te verkrijgen voor de aankoop van die permanente koolstofverwijderingseenheden, ingeval de opbrengsten uit de in lid 1 bedoelde emissierechten onvoldoende zouden zijn voor de aankoop van de totale hoeveelheid permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie.

3. De opbrengsten uit de veiling van emissierechten overeenkomstig de leden 1 en 2 van dit artikel vormen externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad**. De veiling van emissierechten voor de aankoop van permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie als bedoeld in lid 1 van dit artikel vindt plaats overeenkomstig de beginselen en modaliteiten als bedoeld in artikel 10, lid 4, van deze richtlijn. De overeenkomstig de leden 1 en 2 van dit artikel gereserveerde emissierechten worden teruggestort in de in artikel 9 van deze richtlijn bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie indien zij niet vóór 2041 worden geveild voor de in lid 1 van dit artikel genoemde doeleinden.

4. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met betrekking tot de gedetailleerde modaliteiten voor de aankoop van de in lid 1 genoemde permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie, met inbegrip van het tijdstip van de veiling van de in de leden 1 en 2 bedoelde emissierechten, de vormen van steun, de selectieprocedure en -criteria, de criteria om in aanmerking te komen en de technologische vereisten voor de verschillende soorten steun- en betalingsmechanismen, waarbij mogelijk gebruik wordt gemaakt van toewijzing via een openbare inschrijving en op transparante wijze verslag wordt uitgebracht over de uitkomst van de procedures, en de financiële regels om een passende uitvoering van de aankoop te waarborgen. Die gedelegeerde handelingen zorgen ervoor dat een eventuele veiling in een vroeg stadium van de in de leden 1 en 2 bedoelde emissierechten wordt gecompenseerd door de veiling van de emissierechten krachtens artikel 10, om te komen tot het equivalente effect van een geleidelijke integratie van koolstofverwijderingen in de aanloop naar de veiling van 48 miljoen van de in de leden 1 en 2 bedoelde emissierechten in 2040. Die gedelegeerde handelingen bevatten gedetailleerde modaliteiten voor de aankoop van permanente koolstofverwijderingen in de Unie, waarbij prioriteit wordt gegeven aan een portefeuille van kosteneffectieve projecten met een hoge integriteit, de betaling plaatsvindt bij levering van de gecertificeerde eenheden en wordt gestreefd naar beperking van het fiscale risico.

5. De hoeveelheid aan te kopen interne permanente koolstofverwijderingen wordt verminderd met de hoeveelheid interne koolstofverwijderingen voortkomend uit

koolstofafvang en -opslag van biogene emissies die exploitanten, vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen overeenkomstig artikel 14, lid 1 bis, gebruiken, en een overeenkomstige hoeveelheid emissierechten wordt geannuleerd uit de in lid 1 bedoelde 250 miljoen emissierechten.

6. Alle gecertificeerde permanente koolstofverwijderingseenheden die voortkomen uit activiteiten van koolstofafvang en -opslag van biogene emissies en directe koolstofafvang en -opslag in de lucht krachtens Verordening (EU) 2024/3012 en die door de Commissie overeenkomstig dit artikel worden aangekocht, worden geannuleerd en mogen niet langer worden meegeteld als negatieve emissies uit hoofde van artikel l14, lid 1 bis, van deze richtlijn.

7. De in artikel 9 vastgestelde lineaire verminderingsfactor is niet van toepassing op de in lid 1 vastgestelde verhoging van het aantal emissierechten.

8. Vóór 31 december 2034 legt de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag voor met een beoordeling van de voortgang bij de aankoop van permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie als bedoeld in lid 1, rekening houdend met het beschikbare aanbod en de prijs van interne permanente koolstofverwijderingseenheden in vergelijking met de toegewezen begroting. In het verslag wordt tevens de mogelijke bijdrage van overeenkomstig Verordening (EU) 2024/3012 gecertificeerde, op de natuur gebaseerde verwijderingen en koolstoflandbeheervastleggingseenheden, aan permanente koolstofverwijderingen onderzocht, en wordt een beoordeling gemaakt van de haalbaarheid van een geleidelijke overgang van een door de Commissie beheerde integratie naar een rechtstreekse integratie door exploitanten van permanente koolstofverwijderingseenheden, die verder gaan dat het eigen gebruik, in het EU-ETS.

---

* Verordening (EU) 2024/3012 van het Europees Parlement en de Raad van 27 november 2024 tot vaststelling van een certificeringskader van de Unie voor permanente koolstofverwijderingen, koolstoflandbeheer en koolstofopslag in producten (PB L, 2024/3012, 6.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/3012/oj).

** Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 van het Europees Parlement en de Raad van 23 september 2024 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie (PB L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).";

14) artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 worden de eerste en tweede alinea vervangen door:

"1. Ten minste 57 % van de beschikbare emissierechten van de in artikel 9 van deze richtlijn bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie die niet worden toegewezen overeenkomstig de artikelen 9, 3 octies bis bis, 3 octies bis ter, 9 ter, 10 quater quater en 19 van deze richtlijn, wordt door de lidstaten geveild, onverminderd een eventuele vermindering op grond van artikel 10 bis, lid 5 bis, van deze richtlijn, de plaatsing van emissierechten in de marktstabiliteitsreserve (MSR) die is ingesteld bij Besluit (EU) 2015/1814* van het Europees Parlement en de Raad, of de annulering van emissierechten overeenkomstig artikel 12, lid 4, van deze richtlijn. Het aandeel van de door de lidstaten te veilen emissierechten neemt toe als gevolg van de toepassing van de CBAM-factor overeenkomstig artikel 10 bis, lid 1 bis, van deze richtlijn. De totale resterende hoeveelheid door de lidstaten te veilen emissierechten wordt verdeeld overeenkomstig lid 2 van dit artikel.";

* Besluit (EU) 2015/1814 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten en tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG (PB L 264 van 9.10.2015, blz. 1).";

b) in lid 2 wordt de volgende zin aan punt b) toegevoegd:

"Spanje, Cyprus, Malta en Slovenië gebruiken hun extra emissierechten voor de in artikel 10, lid 3, eerste alinea, vermelde prioritaire doeleinden.";

c) lid 3 wordt vervangen door:

"3. De lidstaten bepalen hoe de opbrengsten van de in lid 2 van dit artikel bedoelde te veilen emissierechten worden gebruikt, met uitzondering van de opbrengsten die overeenkomstig artikel 311, derde alinea, VWEU als eigen middelen zijn vastgesteld en in de begroting van de Unie zijn opgenomen. De lidstaten gebruiken ten minste 50 % van die opbrengsten, met uitzondering van de opbrengsten die worden gebruikt voor de compensatie van indirecte koolstofkosten zoals bedoeld in artikel 10 bis, lid 6, van deze richtlijn, of het equivalent in financiële waarde van die opbrengsten, voor een of meer van de volgende doeleinden:

a) het aanvullen van de ondersteuningsmechanismen in deze richtlijn voor het verminderen van de klimaateffecten van ETS-sectoren;

b) het ontwikkelen van schone energiebronnen, elektriciteitsopslag en netwerken voor elektriciteitstransmissie en -distributie, met name rond industriële clusters, met het oog op de toegenomen vraag naar elektriciteit als gevolg van decarbonisatieprojecten voor de industrie, en om te voldoen aan de toezeggingen inzake hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en interconnectie zoals vastgelegd in de nationale energie- en klimaatplannen;

c) het financieren van investeringen in decarbonisatie van de industrie en ondersteunende maatregelen voor deze decarbonisatie, waaronder investeringen in de elektrificatie van de industrie, schone industriële productietechnologieën, de afvang, het gebruik en de opslag van CO_2, en de ontwikkeling van het netwerk voor CO_2-vervoer;

d) maatregelen om de maritieme sector te decarboniseren, waaronder het verbeteren van de energie-efficiëntie van schepen en havens, innovatieve technologieën en infrastructuur, elektrificatie en duurzame alternatieve brandstoffen, zoals waterstof en ammoniak die worden geproduceerd uit hernieuwbare energiebronnen, en emissievrije aandrijftechnologieën;

e) maatregelen om te investeren in innovatieve technologieën voor het decarboniseren van de luchtvaart, waaronder steun voor elektrificatie, acties om de totale klimaateffecten van de luchtvaart te verminderen en de productie van koolstofarme en koolstofvrije brandstoffen te vergroten, en maatregelen ter ondersteuning van het decarboniseren van luchthavens;

f) maatregelen ter ondersteuning van de verschuiving naar koolstofvrije vervoersvormen;

g) het ondersteunen van de bij de inzameling en verwijdering van stedelijk afval betrokken bevoegde autoriteiten bij het uitvoeren van maatregelen in overeenstemming met de hogere niveaus van de afvalhiërarchie zoals gedefinieerd in artikel 4 van Richtlijn 2008/98/EG, namelijk afvalpreventie, voorbereiding op hergebruik, gescheiden inzameling, sortering en recycling;

h) maatregelen ter bevordering van circulariteit om de emissies van ETS-sectoren te verminderen;

i) het ondersteunen van de ontwikkeling van leidende markten voor koolstofarme en circulaire producten, zoals biogebaseerde meststoffen, biogebaseerde chemische producten of groen staal;

j) het financieren van onderzoek en ontwikkeling voor de in de punten a) tot en met h) genoemde doeleinden.

Onverminderd de eerste alinea mogen de lidstaten het resterende deel van die opbrengsten, waarvan zij de bestemming bepalen, gebruiken voor het volgende:

a) methoden voor permanente koolstofverwijdering, zoals directe afvang en opslag uit de lucht;

b) maatregelen om ontbossing te voorkomen, de bescherming en het herstel van veengebieden, bossen en andere grondgebaseerde ecosystemen of marienegebaseerde ecosystemen te ondersteunen, met inbegrip van maatregelen die bijdragen tot de bescherming, het herstel en een beter beheer daarvan, met name in beschermde mariene gebieden, en biodiversiteitsvriendelijke bebossing en herbebossing te doen toenemen, ook in ontwikkelingslanden die de Overeenkomst van Parijs hebben geratificeerd;

c) het bevorderen van vastlegging door bosbouw en in de bodem;

d) investeringen ter vermindering van landbouwemissies die verband houden met een efficiënter gebruik van meststoffen in de Unie of met andere broeikasgassen dan CO_2, en ter ondersteuning van eindgebruikers bij de invoering van biogebaseerde, organische en circulaire meststoffen, in overeenstemming met het actieplan voor meststoffen;

e) maatregelen die de vermindering van emissies in gebouwen tot doel hebben door energie-efficiëntie, systemen voor stadsverwarming en isolatie te verbeteren, efficiënte en hernieuwbare verwarmings- en koelsystemen te ondersteunen of de grondige en gefaseerde grondige renovatie van gebouwen overeenkomstig Richtlijn 2024/1275 van het Europees Parlement en de Raad te ondersteunen*, te beginnen met de renovatie van de slechtst presterende gebouwen;

f) het verlenen van financiële steun om sociale aspecten in verband met klimaatverandering in huishoudens met een laag of gemiddeld inkomen op te vangen;

g) het dekken van administratieve uitgaven voor het beheer van het EU-ETS;

h) aanpassing aan de effecten van klimaatverandering;

i) het financieren van klimaatacties in kwetsbare derde landen, waaronder aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering en maatregelen om technologieën over te dragen;

j) het bevorderen van het verwerven van vaardigheden en het herverdelen van arbeid om bij te dragen aan een rechtvaardige overgang naar een klimaatneutrale economie, met name in regio's die het meest te maken krijgen met de overgang naar andere banen, in nauwe samenspraak met de sociale partners, en het bevorderen van investeringen in het omscholen en bijscholen van mogelijk door de transitie getroffen werknemers, met inbegrip van werknemers in het maritiem vervoer;

k) het beperken van eventuele restrisico's van koolstoflekkage in de sectoren die onder bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad** vallen, om de transitie daarvan te ondersteunen en de decarbonisatie ervan te bevorderen in overeenstemming met de staatssteunregels.

Het gebruik van de opbrengsten overeenkomstig de eerste en tweede alinea mag het gebruik van fossiele brandstoffen bij elektriciteitsopwekking niet verlengen en moet in overeenstemming zijn met de transitie naar een veilige en duurzame koolstofarme economie, de doelstellingen van het klimaat- en energiebeleidskader van de Unie voor 2040 en de doelstelling van klimaatneutraliteit zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119.

De lidstaten stellen de Commissie in hun verslagen uit hoofde van artikel 19, lid 2, van Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad*** in kennis van het gebruik van de opbrengsten en de uit hoofde van lid 3 van dit artikel ondernomen acties, waarbij zij zo nodig en in voorkomend geval aangeven welke opbrengsten worden gebruikt en welke acties worden ondernomen om hun overeenkomstig die verordening ingediende geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en hun overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad**** voorbereide territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie uit te voeren. De lidstaten besteden hun opbrengsten uiterlijk in het derde jaar na het jaar waarin deze zijn gegenereerd.

De rapportage moet voldoende gedetailleerd zijn om de Commissie in staat te stellen de naleving van lid 3 van dit artikel en van artikel 30 quaterdecies door de lidstaten te beoordelen.

---

* Richtlijn 2024/1275/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen (herschikking) (PB L 1275 van 8.5.2024, blz. 1).

** Verordening (EU) 2023/956 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot instelling van een mechanisme voor koolstofgrenscorrectie (PB L 130 van 16.5.2023, blz. 52).

*** Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de governance van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 663/2009 en (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU en 2013/30/EU

van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 2009/119/EG en (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 328 van 21.12.2018, blz. 1).

**** Verordening (EU) 2021/1056 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 tot oprichting van het Fonds voor een rechtvaardige transitie (PB L 231 van 30.6.2021, blz. 1).";

a) lid 5 wordt vervangen door:

"5. De Commissie houdt toezicht op de werking van de Europese koolstofmarkt. Elk jaar dient zij bij het Europees Parlement en bij de Raad een verslag in over de werking van de koolstofmarkt, met inbegrip van het verloop van de veilingen, de liquiditeit en de verhandelde hoeveelheden, waarin tevens een samenvatting wordt gegeven van de door de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA) overeenkomstig lid 6 verstrekte informatie en de door de lidstaten verstrekte informatie over de in artikel 10 bis, lid 6, bedoelde financiële maatregelen. De lidstaten verstrekken alle relevante informatie en brengen jaarlijks uiterlijk op 30 juni verslag uit aan de hand van een vragenlijst of een schema dat door de Commissie in de vorm van uitvoeringshandelingen wordt vastgesteld overeenkomstig artikel 21, lid 1. De Commissie publiceert het verslag over de werking van de Europese koolstofmarkt binnen zes maanden na ontvangst van de relevante informatie en verslagen van de lidstaten.";

b) het volgende lid wordt toegevoegd:

"7. Wanneer een lidstaat besluit om ETS-mechanismen die gebruikmaken van emissierechten aan te vullen, kan de lidstaat deze aanpak handhaven door af te zien van veiling, teneinde op dezelfde wijze steun te verlenen.";

15) artikel 10 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) In lid 1 wordt de eerste alinea vervangen door:

"1. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met betrekking tot de volledig geharmoniseerde uitvoeringsmaatregelen voor de hele Unie voor het toewijzen van in de leden 3 ter tot en met 3 quinquies, 5, 7 en 19 van dit artikel bedoelde emissierechten.";

b) lid 1 bis wordt als volgt gewijzigd:

i) de tweede alinea wordt vervangen door:

"In afwijking van de eerste alinea van dit lid profiteert de productie van in bijlage I bij die verordening genoemde goederen voor de eerste toepassingsjaren van Verordening (EU) 2023/956 van kosteloos toegewezen emissierechten, overeenkomstig de leden 3 bis tot en met 3 quinquies, in verminderde hoeveelheden. Er moet een factor (CBAM-factor) worden toegepast waarmee de kosteloze toewijzing voor de productie van die goederen wordt verminderd. De CBAM-factor is gelijk aan 100 % tijdens de periode tussen de inwerkingtreding van die verordening en eind 2025 en is, met inachtneming van de toepassing van de bepalingen als bedoeld in artikel 36, lid 2, punt b), van die verordening, in 2026 gelijk aan 97,5 %, in 2027 aan 95 %, in 2028 aan 91,5 %, in 2029 aan 81 %, in 2030 aan 59 %, in 2031 aan 48 %, in 2032

aan 37,5 %, in 2033 aan 27 % en van 2034 tot en met 2037 aan 15 %. Vanaf 2038 is een CBAM-factor van 0 % van toepassing.";

ii) na de tweede alinea wordt de volgende alinea toegevoegd:

"Onverminderd de tweede alinea geldt dat wanneer aanvullende goederen worden toegevoegd aan de lijst in bijlage I bij Verordening (EU) 2023/956 waarvan de productie van kosteloze toewijzing profiteert, de CBAM-factor voor deze aanvullende goederen 97,9 % bedraagt in het eerste jaar en 95,8 % in het tweede jaar van de volgende periode van vijf jaar als bedoeld in artikel 11 van deze richtlijn na de opneming ervan in die bijlage, en deze in elk daaropvolgend jaar daalt met dezelfde CBAM-factor als vermeld in de tweede alinea, te beginnen met de CBAM-factor van het jaar 2028. De CBAM-factor bedraagt 100 % in de periode tussen het begin van de opname ervan in de bijlage en het eerste jaar van de volgende periode van vijf jaar zoals bedoeld in artikel 11 van deze richtlijn.";

iii) de vierde alinea wordt vervangen door:

"Met uitzondering van de emissierechten die uit hoofde van artikel 10 quater quater zijn gereserveerd overeenkomstig de artikelen 10 quater ter en 10 quater sexies, en van de emissierechten die overeenkomstig lid 7, eerste alinea, van dit artikel zijn gereserveerd voor nieuwkomers, worden emissierechten die voortvloeien uit de vermindering van de kosteloze toewijzing geveild overeenkomstig artikel 10, lid 1.";

c) lid 2 wordt als volgt gewijzigd:

i) na de tweede alinea wordt de volgende alinea ingevoegd:

"De Commissie vult deze richtlijn aan door in de krachtens lid 1, eerste alinea, vastgestelde gedelegeerde handelingen sectorspecifieke definities van sectorspecifieke warmte- en brandstofbenchmarks te verstrekken, samen met de bijbehorende systeemgrenzen, en de uitgangswaarden voor het bepalen van het jaarlijkse verminderingspercentage voor de actualisering van de benchmarkwaarden in de in de derde alinea bedoelde uitvoeringshandelingen.";

ii) aan de derde alinea worden na punt e) de volgende punten toegevoegd:

"f) Voor de periode van 2031 tot 2035 worden de benchmarkwaarden op dezelfde wijze bepaald als in de punten a) en g) van deze alinea, op basis van uit hoofde van artikel 11 ingediende informatie voor de jaren 2026 en 2027 en op basis van de toepassing van het jaarlijkse verminderingspercentage dat van toepassing is voor elk jaar tussen 2008 en 2033. Ook informatie die door een derde land is ingediend voor installaties op zijn grondgebied overeenkomstig een krachtens artikel 25 gesloten overeenkomst, kan in aanmerking worden genomen.

g) Indien het jaarlijkse verminderingspercentage hoger is dan 2 % of lager dan 0,3 %, zijn de benchmarkwaarden voor de periode van 2031 tot 2035 de benchmarkwaarden die van toepassing zijn in de periode van 2013 tot 2020, verminderd met een van beide percentages, naargelang

welke van deze beide percentages relevant is, voor elk jaar tussen 2008 en 2033.

h) Voor de periode van 2036 tot 2040 worden de benchmarkwaarden op dezelfde wijze bepaald als in de punten a) en g) van deze alinea, op basis van uit hoofde van artikel 11 ingediende informatie voor de jaren 2031 en 2032 en op basis van de toepassing van het jaarlijkse verminderingspercentage dat van toepassing is voor elk jaar tussen 2008 en 2038. Ook informatie die door een derde land is ingediend voor installaties op zijn grondgebied overeenkomstig een krachtens artikel 25 gesloten overeenkomst, kan in aanmerking worden genomen.

i) Indien het jaarlijkse verminderingspercentage hoger is dan 2 % of lager dan 0,3 %, zijn de benchmarkwaarden voor de periode van 2036 tot 2040 de benchmarkwaarden die van toepassing zijn in de periode van 2013 tot 2020, verminderd met een van beide percentages, naargelang welke van deze beide percentages relevant is, voor elk jaar tussen 2008 en 2038.";

d) na lid 2 worden de volgende leden toegevoegd:

"3 bis. Met ingang van 2031 zijn de derde tot en met de zesde alinea van lid 1 van dit artikel en de tweede tot en met de vijfde alinea van artikel 10 ter, lid 4, niet van toepassing.

3 ter. Exploitanten van installaties die in bijlage I genoemde activiteiten uitvoeren, stellen een plan op voor investeringen in het decarboniseren van de EU ("EU-decarbonisatie-investeringsplan"), maken dit openbaar en dienen het in voor de installaties waarvoor zij een aanvraag voor kosteloze toewijzing indienen.

Exploitanten van gevestigde installaties dienen het EU-decarbonisatie-investeringsplan bij de bevoegde autoriteit in, samen met de informatie die uiterlijk op 30 september 2029 en daarna om de vijf jaar overeenkomstig artikel 11, lid 1, tweede alinea, moet worden ingediend. Exploitanten van nieuwkomers dienen het EU-decarbonisatie-investeringsplan bij de bevoegde autoriteit in, samen met hun aanvraag voor kosteloze toewijzing, overeenkomstig de procedures die zijn vastgesteld in krachtens lid 1, eerste alinea, van dit artikel vastgestelde gedelegeerde handelingen.

In afwijking van de tweede alinea van dit lid mag het EU-decarbonisatie-investeringsplan op een latere datum worden ingediend samen met de overeenkomstig de krachtens lid 21 vastgestelde uitvoeringshandelingen in te dienen verslagen over wijzigingen op activiteitsniveau.

Het in de eerste alinea van dit artikel bedoelde plan moet in overeenstemming zijn met de in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119 vastgestelde doelstelling van klimaatneutraliteit en moet alle volgende elementen bevatten:

a) maatregelen en investeringen die in overeenstemming zijn met klimaatneutraliteit tegen 2050 op het niveau van de installatie, rekening houdend met de rol van maatregelen op het gebied van circulariteit, met uitsluiting van het gebruik van koolstofcompensatiekredieten ("decarbonisatiemaatregelen en -investeringen");

b) tussentijdse doelstellingen om uiterlijk op 31 december 2035 en vervolgens uiterlijk op 31 december van elke volgende vijf jaar de door middel van de in punt a) van deze alinea genoemde maatregelen en investeringen geboekte vooruitgang bij het bereiken van klimaatneutraliteit te meten.

Voor elke periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing zoals bedoeld in artikel 11 moeten de in punt a) bedoelde investeringen in decarbonisatie een omvang hebben die ten minste gelijk is aan de economische waarde van 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de desbetreffende periode van vijf jaar. Deze investeringen in decarbonisatie moeten worden aangemerkt als in aanmerking komende kosten, moeten worden uitgevoerd in de EU en moeten leiden tot een aanzienlijke emissiereductie op het niveau van de installatie binnen de betreffende periode van vijf jaar waarvoor die installatie een aanvraag voor kosteloze toewijzing indient, in overeenstemming met de overeenkomstig lid 3 sexies, van dit artikel vastgestelde lijst en criteria.

3 quater. Na indiening van een EU-decarbonisatie-investeringsplan dat overeenkomstig artikel 15 is geverifieerd en door de bevoegde autoriteit is goedgekeurd, wordt jaarlijks 80 % van de hoeveelheid kosteloos toegewezen emissierechten die in de desbetreffende periode van vijf jaar zal worden ontvangen, toegewezen aan de installatie.

Wanneer een installatie gedurende elke periode van vijf jaar vanaf 2031 emissierechten heeft ontvangen overeenkomstig de eerste alinea, maar vervolgens haar relevante productiecapaciteit of de daarmee samenhangende economische activiteit geheel of gedeeltelijk naar buiten de Unie heeft verplaatst of anderszins, direct of indirect, heeft overgedragen, verplicht de lidstaat de exploitant de ontvangen emissierechten voor de betreffende toewijzingsperiode terug te geven. Bij gebreke van teruggave brengt de lidstaat in de daaropvolgende jaren kosteloze emissierechten in mindering.

De resterende 20 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor die periode wordt pas aan de installatie toegewezen nadat de bevoegde autoriteit voor de investeringen in decarbonisatie uiterlijk twee jaar na afloop van de desbetreffende periode van vijf jaar heeft bevestigd dat is voldaan aan de volgende voorwaarden:

a) de investeringen in decarbonisatie zijn op dat moment uitgevoerd en hebben plaatsgevonden in de EU;

b) de in aanmerking komende kosten die overeenkomen met een volume dat ten minste gelijk is aan de economische waarde van 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de relevante periode van vijf jaar, zijn geïnvesteerd;

c) uit de bestaande jaarverslagen als bedoeld in artikel 15 blijkt dat er in de betreffende periode van vijf jaar aanzienlijke emissiereducties op het niveau van de installatie zijn bereikt.

Emissierechten die niet overeenkomstig de eerste en derde alinea worden toegewezen of die overeenkomstig de tweede alinea zijn teruggegeven, worden in de daaropvolgende periode van vijf jaar beschikbaar gesteld voor kosteloze toewijzing.

In afwijking van de eerste alinea geldt dat indien een project dat is geselecteerd voor de toekenning van steun in het kader van de bank voor decarbonisatie van de industrie en de investeringsbooster, zoals ingesteld krachtens de artikelen 10 quater quater, 10 quater quinquies en 10 quater sexies, of in het kader van het in artikel 10 quater ter bedoelde Innovatiefonds, in de installatie wordt uitgevoerd gedurende de periode van vijf jaar waarvoor een aanvraag voor kosteloze toewijzing is ingediend, de exploitant van die installatie is vrijgesteld van de verplichting om een plan overeenkomstig lid 3 ter op te stellen en zonder aanvullende verificatie 80 % van de in de eerste alinea bedoelde hoeveelheid kosteloze toewijzing ontvangt. In afwijking van de derde alinea wordt de resterende 20 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de betreffende periode van vijf jaar pas aan diezelfde installatie toegewezen nadat de uitbetaling van steun aan het project in het kader van het Innovatiefonds van start is gegaan of na aanvang van de bouw voor projecten waaraan steun is toegekend in het kader van de bank voor decarbonisatie van de industrie of de investeringsbooster, en nadat de bevoegde autoriteit overeenkomstig de derde alinea heeft bevestigd dat in aanmerking komende kosten met een omvang die ten minste gelijk is aan de economische waarde van 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing voor de desbetreffende periode van vijf jaar, zijn geïnvesteerd in de EU.

De vereisten van lid 3 ter en die van de eerste en derde alinea van dit lid zijn niet van toepassing op de 10 % meest efficiënte installaties in een bedrijfstak of deeltak in de Unie als bedoeld in artikel 10 bis, lid 2, eerste alinea, en, met betrekking tot de jaren die worden gebruikt om de herziene benchmarkwaarden op grond van de derde alinea van dat artikel voor de desbetreffende kosteloze toewijzingsperiode van vijf jaar vast te stellen, op emissievrije of koolstofarme installaties, noch op installaties waarvoor de exploitanten, na een wijziging in hun productieprocessen overeenkomstig artikel 2, lid 1, besluiten dat zij binnen het toepassingsgebied van het EU-ETS moeten blijven.

3 quinquies. Exploitanten van installaties die overeenkomstig dit artikel een aanvraag voor kosteloze toewijzing indienen, kunnen verzoeken om de vorming van een pool van installaties te teneinde gezamenlijk aan de investeringsvereisten van lid 3 ter, vijfde alinea, te voldoen.

Exploitanten die een pool willen vormen, dienen bij de bevoegde autoriteit een aanvraag in door het overleggen van een door hen gesloten overeenkomst om gezamenlijk aan de investeringsvereisten te voldoen (“gezamenlijke investeringsovereenkomst inzake decarbonisatie”), waarin de installaties en de periode waarvoor zij de pool willen vormen worden gespecificeerd. De gezamenlijke investeringsovereenkomst inzake decarbonisatie kan betrekking hebben op vijf of meer kalenderjaren, mits de minimumlooptijd van elke overeenkomst de in artikel 11 bedoelde periode van vijf jaar waarvoor de installaties een aanvraag voor kosteloze toewijzing indienen volledig bestrijkt.

De gezamenlijke investeringsovereenkomst inzake decarbonisatie moet worden gesloten vóór de indiening van een aanvraag voor kosteloze toewijzing en moet aan de bevoegde autoriteit worden overgelegd samen met de overeenkomstig artikel 11, lid 1, tweede alinea, te verstreken informatie. Nadat de gezamenlijke overeenkomst inzake decarbonisatie is overgelegd aan de bevoegde autoriteit, kunnen andere exploitanten alleen voor de volgende periode van vijf jaar voor

kosteloze toewijzing als bedoeld in artikel 11 worden toegevoegd aan die overeenkomst.

Wanneer een gezamenlijke investeringsovereenkomst inzake decarbonisatie wordt gesloten, moeten de in de vijfde alinea van lid 3 ter bedoelde investeringen in decarbonisatie een omvang hebben die ten minste gelijk is aan de economische waarde van 100 % van de hoeveelheid kosteloze toewijzing die is toegewezen aan alle installaties die gedurende de desbetreffende periode van vijf jaar deel uitmaken van de pool.

3 sexies. De Commissie vult deze richtlijn aan door, in nauw overleg met de relevante belanghebbenden, uit hoofde van lid 1, eerste alinea, vastgestelde gedelegeerde handeling aanvullende uitvoeringsbepalingen te verstrekken met betrekking tot de in de leden 3 ter tot en met 3 quinquies van dit artikel vastgestelde bepalingen inzake kosteloze toewijzing, met inbegrip van:

a) een lijst van vereisten en in aanmerking komende kosten om als investeringen in decarbonisatie te worden aangemerkt;

b) regels betreffende de kwalificatie als aanzienlijke emissiereductie;

c) een methode om te bepalen of de in het EU-decarbonisatie-investeringsplan vermelde maatregelen en investeringen tot een aanzienlijke emissiereductie leiden;

d) het gedetailleerde tijdschema voor de indiening van de EU-decarbonisatie-investeringsplannen;

e) de methode voor het bepalen van de economische waarde van de hoeveelheid kosteloos ontvangen emissierechten;

f) regels betreffende de teruggave van emissierechten uit hoofde van lid 3 quater, tweede alinea;

g) de vereisten waaraan installaties moeten voldoen om als emissievrij of koolstofarm te worden aangemerkt overeenkomstig lid 3 quater, zesde alinea;

h) de gedetailleerde voorwaarden die van toepassing zijn op de afwijkingen uit hoofde van lid 3 quater, vijfde en zesde alinea;

i) de details van de aanvraagprocedure voor het vormen van een pool, met inbegrip van de minimuminhoud en gedetailleerde voorwaarden voor de aanvraag om een pool te vormen overeenkomstig lid 3 quinquies (ook voor installaties in meerdere lidstaten) en een gedetailleerd tijdschema voor de indiening ervan bij de bevoegde autoriteit;

j) de verdeling van de aansprakelijkheid voor de naleving van de in lid 3 ter, vijfde alinea, bedoelde investeringsvereisten wanneer exploitanten ervoor kiezen een pool te vormen.

Bij het bepalen van de vereisten waaraan installaties moeten voldoen om als emissievrij of koolstofarm te worden aangemerkt, houdt de Commissie rekening met de geraamde sectorspecifieke emissiereducties die tegen 2040 en 2050 nodig zijn om in overeenstemming te zijn met de in artikel 2, lid 1, van Verordening (EU) 2021/1119 bedoelde doelstelling inzake klimaatneutraliteit, alsook met de beschikbare koolstofarme technologieën en andere

reductiemogelijkheden voor elke sector, met inachtneming van de in artikel 4 van Verordening (EU) 2024/1735 vermelde nettonultechnologieën.

De Commissie is bevoegd uitvoeringshandelingen vast te stellen om het volgende te specificeren:

i) de inhoud van de in lid 3 ter, vierde alinea, punten a) en b), bedoelde informatie;

ii) de vorm van de EU-decarbonisatie-investeringsplannen.

Bij het specificeren van de vorm en de inhoud van de EU-decarbonisatie-investeringsplannen streeft de Commissie naar synergieën met soortgelijke plannen zoals bepaald in het Unierecht en streeft zij naar een eenvoudig formaat voor de EU-decarbonisatie-investeringsplannen.

Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.";

e) na lid 3 sexies wordt het volgende lid toegevoegd:

"3 septies. Wanneer een installatie meer emissierechten heeft ontvangen dan de hoeveelheid die overeenkomstig de in dit artikel vastgestelde regels voor kosteloze toewijzing moet worden toegewezen, verplicht de bevoegde autoriteit de installatie dat zij het teveel aan emissierechten terugstort en geeft zij de nationale administrateur de opdracht de teruggestorte overtollige emissierechten over te dragen.";

f) lid 5 bis wordt vervangen door:

"5 bis. In afwijking van lid 5 van dit artikel wordt van de totale hoeveelheid emissierechten die door de lidstaten overeenkomstig artikel 10, lid 1, tussen 2031 en 2040 moeten worden geveild, een hoeveelheid die gelijk is aan 4 % van de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie voor de periode 2031 en 2040, voor zover nodig, gebruikt om de uit hoofde van lid 5 van dit artikel beschikbare maximumhoeveelheid te verhogen.";

g) lid 5 ter wordt vervangen door:

"5 ter. Tot eind 2030, indien minder dan 3 % van de totale hoeveelheid emissierechten nodig is ter verhoging van de maximumhoeveelheid die beschikbaar is op grond van lid 5 van dit artikel, en van 2031 tot en met 2040, indien minder dan 4 % van de totale hoeveelheid emissierechten nodig is ter verhoging van de maximumhoeveelheid die beschikbaar is op grond van lid 5 van dit artikel, geldt het volgende:

a) maximaal 50 miljoen emissierechten worden gebruikt voor een verhoging van de hoeveelheid emissierechten die beschikbaar is ter ondersteuning van innovatie overeenkomstig het op grond van artikel 10 bis, lid 8, of artikel 10 quater ter opgerichte Innovatiefonds;

b) resterende emissierechten worden gebruikt overeenkomstig artikel 10 quater quater.";

h) lid 6 wordt vervangen door:

"6. De lidstaten nemen ten behoeve van bedrijfstakken of deeltakken die blootstaan aan een reëel koolstoflekkagerisico als gevolg van aanzienlijke indirecte kosten die zich daadwerkelijk voordoen als in de elektriciteitsprijzen

doorgerekende broeikasgasemissiekosten, financiële maatregelen overeenkomstig de tweede en de vierde alinea van dit lid, mits die financiële maatregelen stroken met de staatssteunregels en met name geen ongerechtvaardigde verstoringen van de mededinging op de interne markt veroorzaken. De vastgestelde financiële maatregelen mogen geen compensatie bieden voor indirecte kosten die worden gedekt door kosteloze toewijzing volgens de overeenkomstig lid 1 vastgestelde benchmarks.

De lidstaten streven er tevens naar om niet meer dan 25 % van de opbrengsten uit de veiling van emissierechten te gebruiken voor de in de eerste alinea bedoelde financiële maatregelen.

Lidstaten die over de in de eerste alinea bedoelde financiële maatregelen beschikken, stellen de Commissie in de krachtens Verordening (EU) 2018/1999 in te dienen verslagen in kennis van het totaalbedrag aan compensatie dat is verstrekt per begunstigde bedrijfstak en deeltak, alsmede van informatie over de uitvoering van de maatregelen en de bijdrage daarvan aan decarbonisatie. Daarnaast moet een lidstaat voor elk jaar waarin hij meer dan 25 % van zijn opbrengsten uit de veiling van emissierechten voor die doeleinden gebruikt, de redenen voor het overschrijden van dat percentage uiteenzetten en relevante informatie verstrekken over de elektriciteitsprijzen voor grote industriële afnemers die van die financiële maatregelen kunnen profiteren, onverminderd de vereisten inzake de bescherming van vertrouwelijke informatie, alsmede informatie over de vraag of andere maatregelen om de indirecte koolstofkosten op middellange tot lange termijn duurzaam te verlagen, naar behoren zijn overwogen.

In het in artikel 10, lid 5, voorziene verslag neemt de Commissie onder meer een beoordeling van de gevolgen van dergelijke financiële maatregelen voor de interne markt op en doet zij, in voorkomend geval, aanbevelingen voor op grond van die beoordeling noodzakelijk geachte maatregelen.

Die maatregelen moeten zorgen voor een passende bescherming tegen het risico van koolstoflekkage op basis van ex ante benchmarks voor de indirecte CO_2-emissies per geproduceerde eenheid. Deze ex ante benchmarks worden voor een gegeven bedrijfstak of deeltak berekend als het product van het elektriciteitsverbruik per geproduceerde eenheid overeenkomend met de meest efficiënte beschikbare technologieën en de CO_2-emissies van de elektriciteitsproductiemix in kwestie.”;

i) lid 7 wordt als volgt gewijzigd:

i) de eerste alinea wordt vervangen door:

“Emissierechten uit de in lid 5 van dit artikel bedoelde maximumhoeveelheid die uiterlijk in 2020 niet kosteloos zijn toegewezen, worden voor nieuwkomers gereserveerd, samen met 200 miljoen emissierechten die op grond van artikel 1, lid 3, van Besluit (EU) 2015/1814 in de marktstabiliteitsreserve zijn ondergebracht, en 50 miljoen emissierechten uit de hoeveelheid emissierechten die het resultaat is van de in lid 1 bis van dit artikel bedoelde vermindering van de kosteloze toewijzing.”;

ii) de derde alinea wordt geschrapt;

j) de leden 8 en 8 bis worden geschrapt;

16) artikel 10 ter wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1, tweede zin, wordt “2030” vervangen door “2040”;

b) lid 4, eerste alinea, wordt vervangen door:

“4. Andere bedrijfstakken en deeltakken worden geacht in staat te zijn om een groter deel van de kosten van de emissierechten in de productprijzen door te berekenen en krijgen kosteloze emissierechten toegewezen ten belope van 30 % van de hoeveelheid die op grond van artikel 10 bis is bepaald. Tenzij anderszins wordt besloten in het kader van de evaluatie op grond van artikel 30, worden kosteloze toewijzingen aan andere bedrijfstakken en deeltakken, met uitzondering van stadsverwarming, na 2026 met gelijke hoeveelheden verminderd om in 2030 een hoeveelheid kosteloze toewijzing van nul te bereiken. De kosteloze toewijzing voor stadsverwarming wordt na 2030 met gelijke hoeveelheden verlaagd om in 2040 een hoeveelheid kosteloze toewijzing van nul te bereiken.”.

17) de volgende artikelen worden ingevoegd:

“Artikel 10 quater ter

Innovatiefonds

1. Hierbij wordt een fonds (het “Innovatiefonds”) opgericht ter ondersteuning van het naar de markt brengen van innovaties en het opschalen van koolstofarme, koolstofvrije en koolstofnegatieve producten, processen en technologieën die aanzienlijk bijdragen tot het decarboniseren van sectoren die onder deze richtlijn vallen.

2. Het Innovatiefonds wordt gefinancierd uit de veiling van 200 miljoen emissierechten die het resultaat zijn van de vermindering van de kosteloze toewijzing overeenkomstig artikel 10 bis, lid 1 bis. Voor zover er na de verhoging van de maximumhoeveelheid uit hoofde van artikel 10 bis, lid 5, overeenkomstig artikel 10 bis, lid 5 ter, minder dan 50 miljoen emissierechten beschikbaar blijven, wordt het verschil ter beschikking gesteld van het Innovatiefonds uit de hoeveelheid die anders overeenkomstig artikel 10 in 2028 zou kunnen worden geveild.

De voor het Innovatiefonds bestemde emissierechten worden geveild overeenkomstig artikel 10, lid 4, van deze richtlijn, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten vormen in de zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509. De Commissie zorgt ervoor dat er voldoende middelen beschikbaar zijn voor jaarlijkse acties in het kader van het Innovatiefonds. Daartoe kunnen vastleggingen in de begroting worden uitgesplitst in jaarlijkse tranches en kunnen middelen vervroegd ter beschikking worden gesteld, waarbij wordt gezorgd voor een evenwichtige verdeling van de toewijzingen uit het fonds in de tijd.

Lidstaten kunnen projecten die aan alle selectiecriteria voldoen, maar die niet uit de begrotingen voor de desbetreffende oproepen kunnen worden gefinancierd, ondersteunen door aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen. Te dien einde stellen zij de Commissie vóór de sluiting van de desbetreffende oproep tot het indienen van voorstellen in kennis van hun voornemen daartoe.

3. Het Innovatiefonds ondersteunt projecten op het grondgebied van alle lidstaten in de in de bijlagen I en III genoemde sectoren, met inbegrip van producten, technologieën en processen die koolstofintensieve oplossingen vervangen; innovatieve technologieën op het gebied van hernieuwbare energie en energieopslag, met inbegrip van de productie van schone

technologieën; elektrificatie; milieuveilig(e) koolstofafvang en -gebruik (CCU) met een aanzienlijke bijdrage aan het beperken van klimaatverandering, milieuveilige afvang, geologische opslag en milieuveilig vervoer van CO_2 (CSS), met name voor industriële emissies die moeilijk te beperken zijn; directe CO_2-afvang uit de atmosfeer met veilige, duurzame en permanente opslag (DACCS); en baanbrekende innovatieve technologieën en infrastructuur, waaronder elektrificatie en de productie van koolstofarme en koolstofvrije brandstoffen, om het maritiem vervoer en de luchtvaart te decarboniseren. Voor de luchtvaart- en de maritieme sector kan het Innovatiefonds ook steun verlenen voor maatregelen om de totale klimaateffecten te verminderen, met inbegrip van niet-CO_2-gerelateerde effecten.

4. Het Innovatiefonds geeft prioriteit aan innovatieve technologieën met een hoge mate van technologische rijpheid die nog niet commercieel levensvatbaar zijn, in overeenstemming met de klimaat- en energiedoelstellingen van de Unie en de doelstellingen inzake circulariteit.

5. De Commissie voert het Innovatiefonds uit overeenkomstig Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, in direct beheer of in indirect beheer met organen zoals bedoeld in artikel 62, lid 1, punt c), van die verordening.

Het Innovatiefonds wordt uitgevoerd in synergie met andere programma's van de Unie. Een actie die een bijdrage van de Unie van een ander programma heeft ontvangen, kan ook een bijdrage uit het Innovatiefonds ontvangen. De regels van het desbetreffende programma van de Unie zijn van toepassing op de overeenkomstige bijdrage, en, indien die bijdrage is gebaseerd op in aanmerking komende kosten, mag de cumulatieve steun uit het Innovatiefonds en dat andere programma van de Unie de totale in aanmerking komende kosten van de actie niet overschrijden en kan deze pro rata worden berekend.

Steun uit het Innovatiefonds kan elke van de in Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vastgestelde vormen aannemen wanneer dat nodig is om de doelstelling van deze richtlijn te verwezenlijken. In afwijking van artikel 212, lid 3, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 worden alle opbrengsten en terugbetalingen in het kader van krachtens dit artikel toegepaste instrumenten die aan de Commissie worden terugbetaald, gebruikt voor het Innovatiefonds als externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening 2024/2509.

Overeenkomstig artikel 196, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 kunnen financiële bijdragen, wanneer dat noodzakelijk is voor de uitvoering van projecten die worden beschouwd als essentieel voor de veiligheid en de economische veerkracht, betrekking hebben op acties die zijn gestart vóór de datum van indiening van het voorstel voor die acties.

Wanneer de Commissie besluit de steun uit het Innovatiefonds uit te keren via bijdragen aan het InvestEU-instrument van het Europees Fonds voor concurrentievermogen, wordt de steun uit het Innovatiefonds uitgevoerd overeenkomstig de regels die van toepassing zijn op het InvestEU-instrument van het Europees Fonds voor concurrentievermogen. De subsidiabiliteit van de projecten wordt echter beoordeeld overeenkomstig dit artikel.

In het geval van subsidies worden projecten op transparante wijze geselecteerd via openbare oproepen tot het indienen van voorstellen. Bij de voorbereiding van de oproepen tot het indienen van voorstellen streeft de Commissie ernaar dat alle sectoren naar behoren aan bod komen en dat de selectieprocedure eenvoudig en toegankelijk blijft. De Commissie neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat op zo grote mogelijke schaal bekendheid wordt gegeven aan de oproepen, vooral onder kleine en middelgrote ondernemingen. Subsidies worden uitgekeerd op basis van vooraf vastgestelde mijlpalen voor de voortgang van het project.

De Commissie kan projecten ook selecteren door middel van openbare inschrijvingen. Om bij oproepen tot het indienen van voorstellen of openbare inschrijvingen speculatieve aanvragen

te ontmoedigen, kan de Commissie van aanvragers verlangen dat zij als waarborg voor hun serieuze intentie een inschrijvingsgarantie verstrekken die gelijk is aan een percentage van de geraamde totale contractwaarde en die is afgegeven door een door de EU erkende financiële instelling. De Commissie kan ook een voltooiingsgarantie eisen, afgegeven door een door de EU erkende financiële instelling, die gelijk is aan een percentage van de totale maximaal aangevraagde steun. De Commissie eist de inschrijvingsgarantie of de voltooiingsgarantie op wanneer in de subsidieovereenkomst of de inschrijving uiteengezette verplichtingen en/of verbintenissen niet zijn nagekomen. Elk bedrag dat overeenkomstig dit lid wordt verbeurd, wordt gebruikt voor het Innovatiefonds als externe bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

6. Bij de uitvoering van het Innovatiefonds streeft de Commissie naar een doeltreffende, op kwaliteit gebaseerde geografische dekking over de Unie, evenals naar een adequate deelname van kmo's, met name start-ups en scale-ups, en naar synergieën met andere op EU-niveau beschikbare financiering, met name van Horizon Europa en van het Europees Fonds voor concurrentievermogen. In dit verband kan de Commissie bijstand verlenen bij de projectontwikkeling en, op verzoek, technische bijstand verlenen aan lidstaten met een lage daadwerkelijke deelname aan het Innovatiefonds, om specifieke projectuitdagingen in die landen aan te pakken en de geografische dekking te verbeteren.

Het in artikel 8 van Verordening (EU) [...]/[...] van het Europees Parlement en de Raad* bedoelde "keurmerk voor concurrentievermogen" kan worden toegekend aan projecten die in het kader van een toekenningsprocedure van het Innovatiefonds zijn beoordeeld en voldoen aan de minimumkwaliteitsvereisten van die toekenningsprocedure. In de documenten met betrekking tot de toekenningsprocedure kunnen aanvullende voorwaarden worden gesteld.

7. Projecten die op grond van dit artikel worden gefinancierd, zijn verplicht kennis te delen met andere relevante projecten en met in de Unie gevestigde onderzoekers die een rechtmatig belang hebben.

8. De Commissie brengt jaarlijks verslag uit aan het Comité klimaatverandering, het Europees Parlement en de Raad over de uitvoering van het Innovatiefonds, waarin zij een analyse van de gefinancierde projecten per sector en per lidstaat en een beoordeling van hun verwachte bijdrage aan de klimaatneutraliteit van de Unie overeenkomstig Verordening (EU) 2021/1119 verstrekt. Deze verslagen worden openbaar gemaakt.

9. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van dit artikel met regels betreffende de werking van het Innovatiefonds, met inbegrip van de governance, subsidiabiliteit, vormen van steun en de daarmee samenhangende voorwaarden, selectieprocedure, selectiecriteria en de procedurele, organisatorische en financiële regels om een passende uitvoering van het Innovatiefonds overeenkomstig dit artikel te waarborgen.

---

* [OJ reference once adopted to Regulation (EU) [...]/[...] of the European Parliament and of the Council on establishing the European Competitiveness Fund ('ECF') including the specific programme for defence research and innovation activities.]

Artikel 10 quater quater

Bank voor decarbonisatie van de industrie

1. Met ingang van 2028 wordt een instrument ter ondersteuning van de opschaling en uitrol van de technologieën, processen en technieken voor de decarbonisatie van industrieën

(de “bank voor decarbonisatie van de industrie”) opgericht. Deze bank versnelt de decarbonisatie van de industrie, met inbegrip van elektrificatie, binnen de Unie door kapitaalinvesteringen te ondersteunen, waaronder door projecten gemaakte kosten voor netaansluiting, opslag en flexibiliteit, alsmede operationele uitgaven voor emissiereducties of -verwijderingen in vaste installaties die de in bijlage I bij deze richtlijn bedoelde industriële productieprocessen uitvoeren of vervangen, met inbegrip van installaties voor de verbranding van afvalstoffen. In de periode van 2028 tot en met 2030 worden 400 miljoen emissierechten uit de hoeveelheid emissierechten die beschikbaar is overeenkomstig artikel 10 bis, lid 5 ter, tweede streepje, gereserveerd ter ondersteuning van projecten voor decarbonisatie van de industrie op basis van het beginsel “wie het eerst komt, het eerst maalt”, overeenkomstig artikel 10 quater quinquies.

Indien het aantal emissierechten dat beschikbaar is overeenkomstig artikel 10 bis, lid 5 ter, tweede streepje, minder bedraagt dan de in de vorige zin bedoelde 400 miljoen emissierechten, wordt het verschil gedekt door emissierechten die zijn gereserveerd overeenkomstig artikel 10 bis, lid 7.

De emissierechten zijn beschikbaar voor projecten in alle lidstaten. Gedurende de eerste 18 maanden van werking wordt een deel van de emissierechten ter waarde van 100 miljoen emissierechten gereserveerd voor projecten in de groep lidstaten waarvan het bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen minder dan 75 % van het gemiddelde van de Unie over de periode 2022 tot en met 2024 bedroeg. Na 18 maanden wordt dit gereserveerde aantal teruggebracht tot 60 miljoen.

2. In 2031 worden eventuele resterende emissierechten van de 60 miljoen emissierechten die zijn gereserveerd voor projecten in lidstaten met een bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen van minder dan 75 % van het gemiddelde van de Unie over de periode 2022 tot en met 2024, gebruikt overeenkomstig artikel 10 quater. Eventuele verdere resterende emissierechten worden gebruikt overeenkomstig artikel 10 quater sexies.

In de periode van 2031 tot en met 2040 worden 400 miljoen emissierechten uit de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie gereserveerd voor het ondersteunen van projecten voor decarbonisatie van de industrie overeenkomstig artikel 10 quater sexies. Deze emissierechten worden geveild overeenkomstig artikel 10, lid 4, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten vormen in de zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

Indien de in lid 1 bedoelde hoeveelheid emissierechten volledig is gebruikt overeenkomstig artikel 10 quater quinquies, stelt de Commissie vóór 2031 steun beschikbaar voor projecten overeenkomstig artikel 10 quater sexies. Het aantal emissierechten dat door de lidstaten overeenkomstig artikel 9 wordt geveild, wordt zo nodig verlaagd om deze vervroegde start mogelijk te maken. Emissierechten die overeenkomen met de opbrengsten die uit dat bedrag zijn gegenereerd, worden vanaf 2031 aan de lidstaten teruggegeven uit de emissierechten die overeenkomstig de tweede alinea van dit lid zijn gereserveerd.

3. Lidstaten kunnen projecten die aan alle relevante criteria voldoen, maar die niet uit de begrotingen voor de desbetreffende toekenningsprocedures in het kader van de bank voor decarbonisatie van de industrie kunnen worden gefinancierd overeenkomstig artikel 10 quater sexies, ondersteunen door aanvullende financiële middelen beschikbaar te stellen. Te dien einde stellen zij de Commissie vóór de sluiting van de desbetreffende toekenningsprocedure in kennis van hun voornemen daartoe.

4. Alle opbrengsten die voortvloeien uit activiteiten op grond van de artikelen 10 quater quater en 10 quater sexies vormen externe bestemmingsontvangsten in de

zin van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 voor de bank voor decarbonisatie van de industrie.

5. Om een efficiënt gebruik van de middelen van de Unie te waarborgen, zorgt de Commissie voor synergieën tussen de bank voor decarbonisatie van de industrie en het Europees Fonds voor concurrentievermogen, met name met het onderdeel “schone transitie en industriële decarbonisatie” daarvan. Het in artikel 8 van Verordening [...]/[...] bedoelde keurmerk voor concurrentievermogen kan worden toegekend aan projecten die zijn beoordeeld volgens de procedures van de bank voor decarbonisatie van de industrie, mits deze voldoen aan alle kwaliteitseisen die zijn vastgelegd in de documenten met betrekking tot die procedure.

6. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met regels betreffende de werking van de bank voor decarbonisatie van de industrie, met inbegrip van procedurele, organisatorische en financiële regels om een passende uitvoering van de bank voor decarbonisatie van de industrie te waarborgen.

Artikel 10 quater quinquies

Investeringsstimulans

1. Tot 2030 ondersteunt de Commissie, overeenkomstig artikel 10 quater quater, lid 1, via de bank voor decarbonisatie van de industrie, projecten door de toewijzing van emissierechten op basis van een vaste koolstofpremie aan in aanmerking komende projecten binnen de Unie. De Commissie publiceert openbare oproepen tot het indienen van aanvragen op basis waarvan zij projecten voorselecteert. De emissierechten worden vervolgens in chronologische volgorde toegewezen aan de voorgeselecteerde projecten, op basis van de datum en het tijdstip van indiening van een voltooiingsgarantie, totdat de in artikel 10 quater quater bedoelde hoeveelheid is toegewezen of de Commissie de oproep tot het indienen van aanvragen sluit.

2. Voor de toewijzing van de emissierechten, met inbegrip van de voorselectie van projecten als bedoeld in de eerste alinea, publiceert de Commissie algemene voorwaarden die in overleg met belanghebbenden zijn opgesteld. In die algemene voorwaarden worden met name het vaste premietarief per ton vermeden CO_2-emissies, de criteria om in aanmerking te komen, de minimumvereisten met betrekking tot emissiereducties, de verplichte documentatie, de hoogte van de voltooiingsgarantie en de monitoring- en verificatievereisten vastgesteld. De algemene voorwaarden kunnen ook voorzien in mechanismen voor het delen van mogelijke voordelen en voor het waarborgen van de beste prijs-kwaliteitverhouding, zoals een herziening van het vaste premietarief indien er aanwijzingen zijn dat dit in het licht van marktontwikkelingen en/of gedifferentieerde algemene voorwaarden niet langer passend is.

3. De in lid 1 bedoelde voltooiingsgarantie wordt afgegeven door een door de EU erkende financiële instelling en komt overeen met een percentage van de totale maximaal aangevraagde steun. Deze garantie fungeert als een uitvoeringsgarantie, die de tijdige uitvoering van het project waarborgt. De garantie wordt vrijgegeven in twee tranches: 50 % bij aanvang van de fysieke bouw en 50 % bij aanvang van de exploitatie.

4. Na formele goedkeuring van de toewijzing uit hoofde van dit artikel moeten projecten binnen een maximale termijn van 30 maanden, zoals vastgelegd in de desbetreffende algemene voorwaarden, aanvangen met de fysieke bouw. Onder “aanvang van de fysieke bouw” in de zin van dit artikel wordt verstaan de aanvang van bouw- of

montagewerkzaamheden op de projectlocatie, met uitsluiting van voorbereidende werkzaamheden zoals het verkrijgen van vergunningen, het uitvoeren van het front-end engineering design en andere studies, of het vrijmaken van de locatie. Na de aanvang van de fysieke bouw binnen de in de eerste zin van dit lid vastgestelde termijn geeft de Commissie de helft van de voltooiingsgarantie vrij. Indien de fysieke bouw van een project niet binnen de in de eerste zin van dit lid vastgestelde termijn is aangevangen, eist de Commissie de voltooiingsgarantie volledig op. Daarnaast wordt de steun ingetrokken en vervallen alle rechten van de begunstigde van de steun.

5. Na de aanvang van de activiteiten van het project ontvangt de begunstigde van de steun periodiek emissierechten, na onafhankelijke verificatie van de vermeden emissies, gedurende een periode van maximaal tien jaar. De Commissie geeft de resterende helft van de voltooiingsgarantie vrij. Indien bij een project wel met de fysieke bouw is aangevangen, maar de activiteiten niet van start gaan, eist de Commissie de resterende helft van de voltooiingsgarantie op. Daarnaast wordt de steun ingetrokken en vervallen alle rechten van de begunstigde van de steun.

6. De toewijzing van emissierechten als bedoeld in het vorige lid komt overeen met de geverifieerde tonnen vermeden CO_2-emissies, vermenigvuldigd met de vaste premie en gedeeld door het gemiddelde van de prijs van emissierechten in de veilingen die zijn gehouden overeenkomstig de krachtens artikel 10, lid 4, van deze richtlijn vastgestelde gedelegeerde handelingen, gedurende de laatste zes maanden voorafgaand aan het besluit tot toewijzing. Bij de toewijzing van emissierechten uit hoofde van dit lid kan rekening worden gehouden met eventuele andere overheidssteun die voor het project is ontvangen.

De Commissie zorgt voor een passende berekening van het aantal beschikbare emissierechten alvorens een besluit te nemen over de toewijzing van emissierechten uit hoofde van dit artikel. De Commissie controleert met name of het resterende aantal emissierechten dat overeenkomstig artikel 10 quater quater is gereserveerd, toereikend is om de geraamde vraag naar de toewijzing van emissierechten te dekken. Indien meer emissierechten moeten worden toegewezen om aangegane verbintenissen na te komen, kan de Commissie die extra emissierechten onttrekken aan de overeenkomstig artikel 10 quater sexies, lid 1, beschikbare hoeveelheid.

7. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met regels betreffende de werking van de bank voor decarbonisatie van de industrie wat betreft de investeringsbooster, met inbegrip van regels om in aanmerking te komen, de voorselectieprocedure en -criteria, de toewijzing van emissierechten en de voltooiingsgarantie.

Artikel 10 quater sexies

Bank voor decarbonisatie van de industrie — fase twee

1. Vanaf 2031 gebruikt de Commissie de opbrengsten uit het aantal emissierechten dat overeenkomstig artikel 10 quater quater is gereserveerd door 400 miljoen emissierechten te reserveren voor ondersteuning van decarbonisatieprojecten voor de industrie binnen de Unie via openbare inschrijvingen waarbij carbon contracts for difference (CCD's) of koolstofpremies worden toegekend, onverminderd het gebruik van andere vormen van steun indien dit passend is.

2. Alvorens een openbare inschrijving te starten, publiceert de Commissie algemene voorwaarden die in overleg met belanghebbenden zijn opgesteld en waarin met name het volgende wordt gespecificeerd: toelatingscriteria, verplichte documentatie, de hoogte van de

inschrijvingsgarantie en de voltooiingsgarantie, alsmede de vereisten inzake monitoring en verificatie, waarbij transparantie wordt gewaarborgd.

3. CCD's ondersteunen projecten voor decarbonisatie van de industrie door het verschil tussen de via de openbare inschrijvingsprocedure vastgestelde uitoefenprijs en de geldende koolstofprijs op het gemeenschappelijke veilingplatform te compenseren gedurende een termijn van maximaal tien jaar. Het instrument werkt met betalingen die afhankelijk zijn van geverifieerde emissiereducties in overeenstemming met de desbetreffende algemene voorwaarden. Om de kostenefficiëntie te waarborgen, kan de Commissie van de begunstigden verlangen dat zij te veel ontvangen steun terugbetalen indien de koolstofprijs de uitoefenprijs met meer dan een vooraf vastgesteld percentage overschrijdt. Die betalingen worden gebruikt voor de bank voor decarbonisatie van de industrie als externe bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

4. De Commissie kan van inschrijvers in de openbare inschrijvingsprocedure verlangen dat zij als waarborg voor hun serieuze intentie een inschrijvingsgarantie verstrekken die gelijk is aan een percentage van de geraamde totale contractwaarde en die is afgegeven door een door de EU erkende financiële instelling. Wanneer een project niet wordt geselecteerd, wordt de inschrijvingsgarantie onmiddellijk vrijgegeven. De Commissie zal de inschrijvingsgarantie opeisen in geval van niet-nakoming van in de inschrijving uiteengezette verplichtingen en verbintenissen. Elk bedrag dat overeenkomstig dit lid wordt verbeurd, wordt gebruikt voor het Innovatiefonds als externe bestemmingsontvangsten op grond van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.

5. De Commissie kan in de algemene voorwaarden tevens een maximumtermijn vaststellen waarbinnen de fysieke bouw van het project moet aanvangen en kan van begunstigden verlangen dat zij, voordat de CCD of de koolstofpremie rechtsgeldig wordt, een voltooiingsgarantie overleggen die is afgegeven door een door de EU erkende financiële instelling en die gelijk is aan een percentage van de totale maximaal aangevraagde steun. Onder "aanvang van de fysieke bouw" in de zin van dit lid wordt verstaan de aanvang van bouw- of montagewerkzaamheden op de projectlocatie, met uitsluiting van voorbereidende werkzaamheden zoals het verkrijgen van vergunningen, het uitvoeren van front-end engineering design en andere studies, of het vrijmaken van de locatie. Indien de fysieke bouw van een project niet binnen de in de algemene voorwaarden vastgestelde maximumtermijn is aangevangen, eist de Commissie de voltooiingsgarantie op. Daarnaast wordt de steun ingetrokken en vervallen alle rechten van de begunstigde van de steun.

6. Overeenkomstig artikel 196, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 kunnen financiële bijdragen, wanneer dit noodzakelijk is voor de uitvoering van projecten die als essentieel worden beschouwd voor de veiligheid en de economische veerkracht, betrekking hebben op acties die zijn gestart vóór de datum van indiening van het voorstel voor die acties.

7. Voor CCD's of koolstofpremies die worden toegekend na afloop van een inschrijvingsprocedure uit hoofde van dit artikel, mogen de financiële verplichtingen niet hoger zijn dan de opbrengsten van de veiling van het totale aantal emissierechten waarover de bank voor decarbonisatie van de industrie beschikt. Vóór de start van een inschrijvingsprocedure stelt de Commissie een financieringsbesluit vast waarin een maximumbedrag wordt vastgesteld dat beschikbaar is voor het ondertekenen van CCD's of koolstofpremies, op basis van een raming van de opbrengsten en het betalingsrisico, waarbij gebruik wordt gemaakt van een plausibele reeks scenario's voor de koolstofprijs. Om te waarborgen dat er geen verplichtingen ontstaan die de begroting van de bank voor decarbonisatie van de industrie overschrijden, kan de Commissie in de desbetreffende

algemene voorwaarden ook regels opnemen die de uit de contracten voortvloeiende financiële verplichting daadwerkelijk beperken.

8. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 van deze richtlijn gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn om nadere regels vast te stellen voor de uitvoering van CCD's, met inbegrip van de openbare inschrijving, de voorwaarden om in aanmerking te komen, de berekening van de steun, de begrotingsvoorzieningen, de contractuele verplichtingen en de procedures voor monitoring en verificatie.

9. Behalve door middel van na een inschrijvingsprocedure gegunde CCD's, kan de Commissie ervoor kiezen om op grond van dit artikel steun te verlenen op elke wijze en in elke vorm zoals vastgesteld in Verordening (EU, Euratom) 2024/2509, met inbegrip van bijdragen aan blendingverrichtingen in het kader van het instrument voor investeringssteun van de Unie. De Commissie is bevoegd om overeenkomstig artikel 23 van deze richtlijn gedelegeerde handelingen vast te stellen ter aanvulling van deze richtlijn met betrekking tot de gedetailleerde regelingen en modaliteiten voor het operationeel maken van dergelijke andere vormen van steun.

10. Alle opbrengsten of terugbetalingen die voortvloeien uit krachtens dit artikel en artikel 10 quater quinquies toegepaste instrumenten, worden in het kader van de bank voor decarbonisatie van de industrie gebruikt als externe bestemmingsontvangsten overeenkomstig artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509.".

18) artikel 10 quinquies wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

"1. Voor de periode van 2031 tot en met 2040 wordt een fonds ingesteld ter ondersteuning van investeringen die worden voorgesteld door lidstaten met een bbp per hoofd van de bevolking tegen marktprijzen van minder dan 75 % van het gemiddelde van de Unie in de periode 2022-2024 (de "begunstigde lidstaten"), met inbegrip van de financiering van kleinschalige investeringsprojecten, om energiesystemen te moderniseren, de energie-efficiëntie te verbeteren en de decarbonisatie en elektrificatie van de industrie te bevorderen (het "moderniseringsfonds"). Het moderniseringsfonds wordt gefinancierd door de volgende hoeveelheden emissierechten te veilen uit de totale hoeveelheid emissierechten die de lidstaten overeenkomstig artikel 10, lid 1, tussen 2031 en 2040 moeten veilen:

— een hoeveelheid die gelijk is aan 2 % van de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie als bedoeld in artikel 9 voor de periode 2031 en 2040, wordt bij veiling aan de begunstigde lidstaten toegewezen en gebruikt overeenkomstig artikel 10 quinquies;

— en een hoeveelheid die gelijk is aan 0,5 % van de hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie als bedoeld in artikel 9 voor de periode 2031 en 2040, wordt geveild ten faveure van dezelfde lidstaten en gebruikt ter ondersteuning van investeringen op basis van artikel 10 quater sexies."

De middelen die overeenstemmen met die hoeveelheden emissierechten, worden verdeeld overeenkomstig bijlage II ter.

De ondersteunde investeringen zijn in overeenstemming met de doelstellingen van deze richtlijn, alsook met de doelstellingen van de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal en van

Verordening (EU) 2021/1119 en de langetermijndoelstellingen van de Overeenkomst van Parijs. Bij de selectie van investeringen voor steun uit het moderniseringsfonds op grond van dit artikel passen de begunstigde lidstaten criteria en procedures toe die niet-discriminerend en transparant zijn. Daartoe verstrekken zij voortdurend informatie over lopende en toekomstige oproepen tot het indienen van blijken van belangstelling, oproepen tot het indienen van voorstellen en aanbestedingen die door het moderniseringsfonds worden gefinancierd. De begunstigde lidstaten zetten doeltreffende en efficiënte beheers- en controlesystemen op voor hun investeringen en zorgen ervoor dat deze naar behoren functioneren overeenkomstig het beginsel van goed financieel beheer. De begunstigde lidstaten kunnen, indien passend, de middelen van het moderniseringsfonds aanwenden voor het financieren van investeringen waarbij aangrenzende grensregio's in de Unie betrokken zijn. Uit het moderniseringsfonds wordt geen steun verleend aan faciliteiten voor de opwekking van energie die gebruikmaken van fossiele brandstoffen of die fossiele brandstoffen vervoeren."

a) lid 2 wordt vervangen door:

"2. Ten minste 95 % van de opbrengsten van de in artikel 10, lid 1, derde alinea, bedoelde emissierechten en van de emissierechten die vallen onder een kennisgeving op grond van lid 4 van dit artikel, wordt gebruikt ter ondersteuning van investeringen in:

a) de opwekking en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, met inbegrip van biogas en biomethaan;

b) het verminderen van het totale energieverbruik door middel van energie-efficiëntie met ten minste 20 % in de industrie, het vervoer en gebouwen, waarbij elk risico van afhankelijkheid van fossiele brandstoffen wordt vermeden en circulariteit wordt bevorderd, en het benutten van restwarmte van verbrandingsinstallaties voor stadsverwarming;

c) elektrificatie van sectoren aan de vraagzijde, waaronder industrie, gebouwen en vervoer;

d) de modernisering en uitbreiding van infrastructuur voor elektriciteit, waterstof, stadsverwarming en CO_2, met inbegrip van energieopslag;

e) decarbonisatie van de industrie, met inbegrip van CCS en CCU en elektrificatie;

f) steun aan huishoudens met een laag inkomen, ook in landelijke en afgelegen gebieden, om energiearmoede te verlichten en de verwarmingssystemen van deze huishoudens te moderniseren;

g) een rechtvaardige transitie in koolstofintensieve regio's in de begunstigde lidstaten ter ondersteuning van de herplaatsing, omscholing en bijscholing van werknemers, onderwijs, arbeidsvoorzieningsinitiatieven en start-ups die de transitie naar schone energie versnellen;

h) de productie van betaalbare koolstofarme en biogebaseerde meststoffen.";

b) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Alle begunstigde lidstaten gebruiken de hoeveelheid emissierechten die is verdeeld met het oog op solidariteit, groei en interconnecties binnen de Unie, zoals gespecificeerd in artikel 10, lid 2, punt b), overeenkomstig artikel 10 quinquies, om investeringen in het kader van het moderniseringsfonds te ondersteunen en daarmee de middelen waarover zij in het kader van het fonds kunnen beschikken, te verhogen. Elke betrokken lidstaat kan ook de hoeveelheid door die lidstaat te veilen emissierechten overeenkomstig artikel 10, lid 2, punt a), of een deel van die hoeveelheid overeenkomstig artikel 10 quinquies gebruiken. Wanneer een lidstaat voornemens is de in artikel 10, lid 2, punt a), bedoelde emissierechten uit hoofde van artikel 10 quinquies te gebruiken, stelt hij de Commissie uiterlijk op 30 september van het voorgaande kalenderjaar in kennis van de desbetreffende hoeveelheid."

c) in lid 6 wordt de tweede alinea vervangen door:

"Wanneer een investering die in overeenstemming is met de doelstellingen van het moderniseringsfonds en waarvoor financiering uit het moderniseringsfonds wordt voorgesteld, niet tot de in lid 2 genoemde gebieden behoort, beoordeelt het investeringscomité de technische en financiële levensvatbaarheid van die investering, met inbegrip van de emissiereducties die de investering oplevert, en doet het een aanbeveling inzake de financiering van de investering uit het moderniseringsfonds. Het investeringscomité zorgt ervoor dat alle uit het moderniseringsfonds gefinancierde investeringen leiden tot een aanzienlijke verbetering van de emissiereducties en, in voorkomend geval, van de energie-efficiëntie. Die aanbeveling kan suggesties omvatten met betrekking tot passende financieringsinstrumenten. Tot 50 % van een investering die niet tot de in lid 2 genoemde gebieden behoort, kan worden gesteund met middelen uit het moderniseringsfonds, mits de overblijvende kosten door particuliere juridische entiteiten worden gedragen."

d) de volgende zin wordt aan het begin van lid 10 toegevoegd:

"De begunstigde lidstaten maken de informatie over ontvangers en andere informatie als bedoeld in artikel 38, lid 2, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 openbaar, indien van toepassing met betrekking tot steun uit het moderniseringsfonds."

e) in lid 11 wordt "2024" vervangen door "2036".

19) het volgende artikel wordt ingevoegd:

"Artikel 10 quinquies bis

Rechtsstaat

1. De begunstigde lidstaten zien erop toe dat de beginselen van de rechtsstaat als bedoeld in artikel 2, punt a), en artikel 3 van Verordening (EU, Euratom) 2020/2092 tijdens de gehele uitvoering van het moderniseringsfonds worden geëerbiedigd.

2. Passende maatregelen als bedoeld in lid 3 kunnen worden genomen wanneer is vastgesteld dat de in artikel 4, lid 2, van Verordening (EU/Euratom) 2020/2092 bedoelde schendingen van de beginselen van de rechtsstaat in een begunstigde lidstaat voldoende rechtstreeks gevolgen hebben of dreigen te hebben voor het goed financieel beheer van het moderniseringsfonds.

3. Mits aan de in lid 2 bepaalde voorwaarde is voldaan, kunnen, volgens de in artikel 10 quinquies ter bepaalde procedure, een of meer van de volgende passende maatregelen worden vastgesteld:

a) een opschorting van de vaststelling van het in artikel 10 quinquies, lid 3, bedoelde uitbetalingsbesluit;

b) een opschorting van uitbetalingen in het kader van reeds vastgestelde uitbetalingsbesluiten;

De vastgestelde maatregelen moeten in voorkomend geval voldoen aan de voorwaarden van artikel 5, leden 2 tot en met 5, van Verordening (EU/Euratom) 2020/2092.

4. De maatregelen worden vastgesteld volgens de procedure van artikel 6 van Verordening (EU/Euratom) 2020/2092. Bij het inleiden van de procedure gaat de Commissie na of er geen andere middelen bestaan om de in het kader van het moderniseringsfonds beheerde inkomsten doeltreffender te beschermen.

5. De maatregelen worden opgeheven volgens de procedure van artikel 7 van Verordening (EU/Euratom) 2020/2092."

20) artikel 10 septies wordt vervangen door:

"Artikel 10 septies

Beginsel "geen ernstige afbreuk doen"

Opbrengsten uit de veiling van emissierechten die bestemd zijn voor het moderniseringsfonds overeenkomstig artikel 10 quinquies, voor het Innovatiefonds overeenkomstig artikel 10 quater ter en voor de bank voor decarbonisatie van de industrie overeenkomstig artikel 10 quater quater van deze richtlijn worden gebruikt overeenkomstig het beginsel "geen ernstige afbreuk doen" als bedoeld in artikel 33, lid 2, punt d), van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509."

21) in de titel van hoofdstuk IV wordt het woord "vaste" geschrapt;

22) artikel 12 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 3 wordt als volgt gewijzigd:

i) punt b) wordt vervangen door:

"b) elke vliegtuigexploitant een hoeveelheid emissierechten inlevert die gelijk is aan zijn totale emissies tijdens het voorgaande kalenderjaar, zoals geverifieerd overeenkomstig artikel 15, verminderd zoals bepaald in lid 3 – septies, om de kosten van Corsia-compensatie af te trekken en zo dubbele heffingen te voorkomen.";

ii) na lid 3 worden de volgende leden toegevoegd:

"3 –octies. In afwijking van lid 3, eerste alinea, punt c), mogen scheepvaartmaatschappijen minder emissierechten inleveren dan hun geverifieerde emissies met betrekking tot emissies die tot en met 31 december 2035 worden uitgestoten door reizen van een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat naar een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat indien deze worden uitgevoerd door containerschepen van 10 000 VEU en meer, indien de afstand van de reis meer dan 300 zeemijl bedraagt.

Wanneer scheepvaartmaatschappijen in aanmerking komen voor de in de eerste alinea bedoelde afwijking, mogen zij minder emissierechten inleveren dan hun geverifieerde emissies met betrekking tot emissies die zijn vrijgekomen uit de activiteiten in een haven in verband met de in de eerste alinea bedoelde reizen.

De hoeveelheid emissierechten die met betrekking tot het in de eerste alinea bedoelde containerschip in de aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat moet worden ingeleverd, wordt verminderd op basis van het aandeel containers, gemeten in twintig-voetsequivalenten, dat in de aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat wordt gelost met als enig doel om in een ander schip te worden geladen voor een reis tussen dezelfde aanloophaven en een aanloophaven buiten de jurisdictie van een lidstaat, in verhouding tot het totale aantal containers dat door het containerschip wordt gelost.

Indien in vergelijking met de geverifieerde emissies minder emissierechten worden ingeleverd, wordt, zodra het verschil tussen geverifieerde emissies en ingeleverde emissierechten voor elk jaar is vastgesteld, een met dat verschil overeenstemmende hoeveelheid emissierechten geannuleerd in plaats van geveild uit hoofde van artikel 10.

3 –septies. Op routes waarvoor het overeenkomstig lid 6 van dit artikel berekende compensatievereiste geldt, stemt de vermindering van de verplichting tot inlevering overeen met het compensatievereiste van de vliegtuigexploitant, zoals berekend overeenkomstig lid 6 van dit artikel, in verhouding tot de mate waarin de route onder de verplichting tot inlevering valt, vermenigvuldigd met de verhouding tussen de gemiddelde prijs van emissierechten en de gemiddelde prijs van de kredieten die krachtens artikel 11 bis in aanmerking komen. De verhouding wordt berekend aan de hand van de beste beschikbare prijsindexcijfers voor kredieten die zijn gepubliceerd in het overeenkomstig artikel 10, lid 5, gepubliceerde koolstofmarktverslag.

Indien de annulering van eenheden overeenkomstig lid 9 niet plaatsvindt gedurende een bepaalde in dat lid beschreven periode, worden emissierechten ingeleverd voor de aftrekkingen die reeds hebben plaatsgevonden voor de jaren in die periode, uiterlijk op 30 september van het jaar na de datum van de kennisgeving van de definitieve compensatieverplichting.

Indien het definitieve compensatievereiste overeenkomstig lid 6 niet aan vliegtuigexploitanten wordt meegedeeld en de annulering van eenheden overeenkomstig lid 9 gedurende een bepaalde in dat lid beschreven periode niet plaatsvindt, worden emissierechten ingeleverd voor de aftrekkingen die reeds hebben plaatsgevonden voor de jaren in die periode, uiterlijk op 30 september van het jaar na de vervaldatum van de kennisgeving van de definitieve compensatieverplichting.”;

b) in de leden 3 –sexies, 3 –quinquies, 3 –quater en 3 –ter, wordt “31 december 2030” vervangen door “31 december 2035”;

c) lid 3 bis wordt vervangen door:

“3 bis. Er ontstaat geen verplichting om emissierechten in te leveren met betrekking tot emissies waarvan is geverifieerd dat zij zijn afgevangen en vervoerd voor permanente opslag in een installatie waarvoor een vergunning van kracht is overeenkomstig Richtlijn 2009/31/EG van het Europees

Parlement en de Raad*, of op basis van wederkerigheid met ingang van 2031 in een installatie met een geldige vergunning voor geologische opslag in een derde land met een regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten die op grond van artikel 25 van deze richtlijn aan het EU-ETS is gekoppeld en ten aanzien waarvan de Commissie een uitvoeringsbesluit vaststelt waarin wordt bevestigd dat er voldoende waarborgen zijn met betrekking tot de regels van Richtlijn 2009/31/EG en op voorwaarde dat de installatie niet wordt gebruikt voor verbeterde olie- of gasterugwinning.

_____

* Richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad (PB L 140 van 5.6.2009, blz. 114).”

d) lid 3 ter wordt vervangen door:

“3 ter. Een verplichting tot inlevering van emissierechten ontstaat niet voor kooldioxide-emissies die op zodanige wijze worden uitgestoten en gebruikt dat ze:

a) permanent chemisch zijn gebonden zodat ze bij normaal gebruik, met inbegrip van normale activiteiten die na het einde van de levensduur van het product plaatsvinden, niet in de atmosfeer terechtkomen, of

b) chemisch zodanig zijn gebonden dat zie hoofdzakelijk worden uitgestoten bij de in bijlage I vermelde activiteiten en zijn onderworpen aan een inleveringsverplichting uit hoofde van artikel 12, lid 3.

De Commissie stelt overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast om deze richtlijn aan te vullen met betrekking tot de voorschriften om te beoordelen of broeikasgassen permanent chemisch in een product zijn gebonden of chemisch in een product zijn gebonden als bedoeld in de eerste alinea van dit lid, en een lijst op te stellen van de gebruikswijzen waarvan wordt beschouwd dat zij al dan niet aan deze voorschriften voldoen.” In die gedelegeerde handelingen kunnen de-minimisdrempels worden vastgesteld voor het risico dat niet aan die voorschriften wordt voldaan en kunnen maatregelen worden ingevoerd, zoals gedeeltelijke inleveringsverplichtingen, om het risico op koolstoflekkage te adresseren wanneer deze drempels worden overschreden.”

e) lid 9) wordt vervangen door:

“9. Vliegtuigexploitanten die over een door een lidstaat afgegeven bewijs luchtvaartexploitant beschikken of die in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, onderhorigheden en gebiedsdelen van die lidstaat, zijn geregistreerd, annuleren de in artikel 11 bis bedoelde eenheden alleen voor de hoeveelheid die overeenkomstig lid 6 door die lidstaat is gemeld voor de desbetreffende Corsia-nalevingsperiode. De annulering vindt plaats uiterlijk op 31 januari 2025 voor emissies in de periode 2021-2023, uiterlijk op 31 januari 2028 voor emissies in de periode 2024-2026, uiterlijk op 31 januari 2031 voor emissies in de periode 2027-2029, uiterlijk op 31 januari 2034 voor emissies in de periode 2030-2032 en uiterlijk op 31 januari 2037 voor emissies in de periode 2033-2035.”;

23) de volgende artikelen worden ingevoegd:

"Artikel 12 bis

Geleidelijke invoering van voorschriften voor afvalverbranding en afvalmeeverbranding

Afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties die vanaf 2031 onder het systeem komen te vallen, moeten emissierechten inleveren volgens het volgende schema:

a) 25 % van de voor 2031 gerapporteerde geverifieerde emissies waarop de inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12 van toepassing zouden zijn;

b) 50 % van de voor 2032 gerapporteerde geverifieerde emissies waarop de inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12 van toepassing zouden zijn;

c) 75 % van de voor 2033 gerapporteerde geverifieerde emissies waarop de inleveringsverplichtingen overeenkomstig artikel 12 van toepassing zouden zijn;

d) 100 % van de geverifieerde emissies die zijn gerapporteerd voor 2034 en elk daaropvolgend jaar overeenkomstig artikel 12.

In afwijking van de eerste alinea van dit artikel kunnen de lidstaten afvalverbrandings- en afvalmeeverbrandingsinstallaties in ultraperifere gebieden in de zin van artikel 349 VWEU tot en met 31 december 2035 vrijstellen van de verplichting om emissierechten in te leveren.

Artikel 12 ter

Opt-out voor afvalverbranding en -meeverbranding

1. In afwijking van de artikelen 12 en 12 bis kan de bevoegde autoriteit van een lidstaat installaties die onder de in bijlage I bedoelde activiteit "Afvalverbranding en afvalmeeverbranding" vallen, vrijstellen van de verplichting om emissierechten in te leveren voor de emissies van een bepaald referentiejaar tot en met 2035, mits de lidstaat aantoont dat is voldaan aan ten minste twee van de volgende drie voorwaarden:

a) in de betrokken lidstaat is een geldende nationale koolstofbelasting van kracht voor de emissies van de jaren 2031 tot en met 2035, die betrekking heeft op de in bijlage I bedoelde activiteit; de nationale wetgeving tot vaststelling van de belastingtarieven voor de jaren 2031 tot en met 2035 is uiterlijk op de datum van kennisgeving, 31 juli 2029, in werking getreden; voor het referentiejaar is de nationale koolstofbelasting van de betrokken lidstaat die daadwerkelijk door die gereglementeerde entiteit wordt betaald, hoger dan de gemiddelde toewijzingsprijs op de veiling van het bij dit hoofdstuk ingestelde emissiehandelssysteem, gecorrigeerd voor de geleidelijke invoering voor de sector overeenkomstig artikel 12 bis; de betrokken lidstaat stelt de Commissie in kennis van elke latere wijziging van de nationale koolstofbelasting;

b) De betrokken lidstaat beschikt over het beleid om de doelstellingen van artikel 11, lid 2, punten d) en e), van Richtlijn 2008/98/EG te halen en ligt op schema om die doelstellingen te halen;

c) De betrokken lidstaat beschikt over het beleid om de doelstelling uit hoofde van artikel 5, lid 5, van Richtlijn 1999/31/EG te halen en ligt op schema om die doelstelling te halen.

2. De betrokken lidstaat annuleert uit de totale hoeveelheid door hem te veilen emissierechten, als bedoeld in artikel 10, voor elk referentiejaar een hoeveelheid emissierechten die gelijk is aan de geverifieerde emissies van de betrokken installaties voor het referentiejaar. De emissierechten worden geannuleerd overeenkomstig de krachtens artikel 10, lid 4, vastgestelde gedelegeerde handelingen.

3. Uiterlijk op 31 juli 2029 stelt de betrokken lidstaat de Commissie in kennis van zijn verzoek om de opt-out, in welk verzoek wordt aangetoond dat aan ten minste twee van de drie voorwaarden van lid 1 is voldaan en de overeenkomstige hoeveelheid overeenkomstig lid 2 te annuleren emissierechten wordt vermeld.

4. De afwijking treedt in werking indien de Commissie binnen drie maanden na een kennisgeving uit hoofde van dit lid geen bezwaar maakt tegen de toepassing van de afwijking op grond dat de aangemelde maatregel niet strookt met de voorwaarden van dit lid.

5. De hoeveelheid emissierechten die uit hoofde van de lid 2 moet worden geannuleerd, heeft geen gevolgen, indien het krachtens artikel 311, derde alinea, VWEU is vastgesteld, voor de eigen middelen van de begroting van de Unie op grond van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053 van de Raad uit de opbrengsten van de veiling van emissierechten overeenkomstig artikel 10 van deze richtlijn.

6. De betrokken installaties blijven volledig voldoen aan de verplichtingen uit hoofde van artikel 14 inzake bewaking en rapportage van hun emissies en artikel 15 inzake verificatie en accreditatie.”.

24) artikel 14 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1, eerste alinea, wordt vervangen door:

“De Commissie is bevoegd om uitvoeringshandelingen vast te stellen met gedetailleerde voorschriften voor de bewaking en rapportage van emissies en, indien van toepassing, van activiteitengegevens betreffende de in bijlage I bij deze richtlijn vermelde activiteiten, en van niet-CO_2-effecten van de luchtvaart op routes waarvoor emissies zijn opgegeven krachtens deze richtlijn, die worden gebaseerd op de in bijlage IV bij deze richtlijn beschreven beginselen voor bewaking en rapportage en de vereisten van de leden 2 en 5 van dit artikel. In die uitvoeringshandelingen wordt ook het aardopwarmingsvermogen van elk broeikasgas gespecificeerd en wordt rekening gehouden met actuele wetenschappelijke kennis over de effecten van niet-CO_2-emissies van de luchtvaart in de vereisten voor de bewaking en rapportage van emissies en de effecten ervan, met inbegrip van niet-CO_2-effecten van de luchtvaart. Die uitvoeringshandelingen voorzien in de toepassing van de duurzaamheids- en broeikasgasemissiereductiecriteria voor het gebruik van biomassa die zijn vastgesteld bij Richtlijn (EU) 2018/2001 — met de aanpassingen die nodig zijn voor toepassing uit hoofde van deze richtlijn — opdat voor dergelijke biomassa het nultarief zou gelden. Zij specificeren de volgorde van afvang en de wijze waarop de emissies uit afgevangen CO_2 uit een mix van bronnen waarvoor het nultarief geldt en bronnen waarvoor geen nultarief geldt, in aanmerking moeten worden genomen. In de uitvoeringshandelingen wordt ook bepaald op welke manier rekening moet worden gehouden met emissies van synthetische brandstoffen, waarbij ervoor wordt gezorgd dat er rekening wordt gehouden met dergelijke emissies en dat dubbeltelling wordt vermeden. Chemisch in synthetische brandstoffen gebonden koolstof wordt geacht te zijn uitgestoten

door de in bijlage I vastgestelde distributieactiviteit van synthetische brandstoffen.”

b) het volgende lid wordt ingevoegd:

“1 bis. De in lid 1 bedoelde handelingen bieden exploitanten, vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen de mogelijkheid om hun fossiele emissies te compenseren met permanente koolstofverwijderingseenheden in de Unie die voortkomen uit de opslag van hun biogene emissies die onder het toepassingsgebied van deze richtlijn vallen en uit hoofde van Verordening (EU) 2024/3012 zijn gecertificeerd, waarbij dubbeltelling van die negatieve emissies wordt vermeden.”.

25) artikel 19 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt de tweede alinea geschrapt;

b) het volgende lid wordt na lid 1 ingevoegd:

“1 bis. In de periode tot 2040 gebruikt de Commissie maximaal 5 miljoen emissierechten van de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie om de kosten in verband met de werking en het beheer van het EU-ETS te dekken, met inbegrip van de financiering van de werking van het Unieregister.

Deze emissierechten worden geveild overeenkomstig artikel 10, lid 4, van deze richtlijn, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten uit hoofde van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vormen.

Indien de krachtens de eerste alinea van dit lid gereserveerde emissierechten niet vóór 2041 worden geveild voor de in de eerste alinea van dit lid vastgestelde doeleinden, worden zij gebruikt om de hoeveelheid die beschikbaar is voor nieuwkomers overeenkomstig artikel 10 bis, lid 7, te verhogen.

In de in lid 3 van dit artikel bedoelde handelingen wordt gespecificeerd onder welke voorwaarden en volgens welke bepalingen en procedures de door de Commissie overeenkomstig artikel 20, lid 1, aangewezen centrale administrateur gebruikmaakt van de opbrengsten van de veiling van emissierechten overeenkomstig dit lid.”.

26) artikel 20 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

“1. De Commissie benoemt een centrale administrateur voor het bijhouden van een Unieregister waarin de verlening, de overdracht en de annulering van emissierechten worden vastgelegd.”;

b) lid 2 wordt vervangen door:

“2. De centrale administrateur voert geautomatiseerde controles uit op elke transactie in het Unieregister om te verzekeren dat er bij de verlening, de overdracht en de annulering van emissierechten geen onregelmatigheden worden begaan.”;

c) lid 3 wordt geschrapt.

27) artikel 21 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt vervangen door:

"1. De lidstaten brengen bij de Commissie elk jaar verslag uit over de toepassing van deze richtlijn. In dit verslag wordt bijzondere aandacht besteed aan de regelingen voor de toewijzing van emissierechten, aan het functioneren van de registers, aan de toepassing van de uitvoeringsmaatregelen inzake bewaking en rapportage, verificatie en accreditatie, en aan aangelegenheden die verband houden met de naleving van deze richtlijn, alsmede aan de fiscale behandeling van emissierechten, indien van toepassing. Het eerste verslag wordt elk verslagjaar uiterlijk 30 juni aan de Commissie toegezonden. Het verslag wordt opgesteld aan de hand van een vragenlijst die of een schema dat door de Commissie in de vorm van uitvoeringshandelingen wordt vastgesteld. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure. De vragenlijst of het schema wordt ten minste zes maanden vóór de uiterste datum voor de indiening van het eerste verslag en vervolgens zo vroeg mogelijk vóór de uiterste datum voor de indiening van elk jaarverslag aan de lidstaten beschikbaar gesteld, na een raadplegingsproces betreffende een herziene vragenlijst met de lidstaten, indien van toepassing.";

b) lid 2 wordt geschrapt;

c) lid 3 wordt vervangen door:

"3. De Commissie organiseert tussen de bevoegde autoriteiten van de lidstaten een uitwisseling van gegevens betreffende ontwikkelingen in verband met vraagstukken betreffende de toewijzing van emissierechten, het functioneren van de registers, de bewaking, rapportage, verificatie, accreditatie en de naleving van deze richtlijn.";

d) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Om de drie jaar wordt in het in lid 1 bedoelde verslag ook bijzondere aandacht besteed aan de gelijkwaardige maatregelen die zijn vastgesteld voor kleine installaties die van het EU-ETS zijn uitgesloten. De kwestie van gelijkwaardige maatregelen die zijn vastgesteld voor kleine installaties wordt ook in overweging genomen in de in lid 2 bedoelde uitwisseling van informatie".

28) artikel 23 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 2 wordt vervangen door:

"2. De in artikel 3 quater, lid 6, artikel 3 quinquies, lid 3, artikel 3 octies bis bis, artikel 3 octies bis ter, artikel 9 quater, artikel 10, lid 4, artikel 10 bis, leden 1, 8 en 8 bis, artikel 10 bis, lid 3 sexies, artikel 10 ter, lid 5, artikel 10 quater ter, lid 9, artikel 10 quater quater, lid 6, artikel 10 quater quinquies, lid 7, artikel 10 quater sexies, lid 9, artikel 12, lid 3 ter, artikel 19, lid 3, artikel 22, artikel 24, lid 3, artikel 24 bis, lid 1, artikel 25 bis, lid 1, artikel 25 ter, leden 6 en 7, lid artikel 28 quater en artikel 30 undecies, lid 1, bedoelde bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt aan de Commissie toegekend voor onbepaalde tijd met ingang van 8 april 2018.

b) lid 3 wordt vervangen door:

"3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in lid 2 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het besluit wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een daarin genoemde latere datum. Het besluit laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet."

c) lid 6 wordt vervangen door:

"6. Een overeenkomstig de in lid 2 genoemde artikelen vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van die termijn de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of de Raad met twee maanden verlengd.".

29) artikel 25 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Vliegtuigexploitanten hoeven geen emissierechten in te leveren overeenkomstig artikel 12, lid 3, voor emissies tot en met 31 december 2035 van vluchten naar en vanuit landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling.";

b) lid 8 wordt vervangen door:

"8. Indien vliegtuigexploitanten die in het bezit zijn van een bewijs luchtvaartexploitant dat door een lidstaat is afgegeven of die geregistreerd zijn in een lidstaat, met inbegrip van de ultraperifere gebieden, de onderhorigheden en de gebiedsdelen van die lidstaat, vluchten uitvoeren tussen een lidstaat en een land dat is opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling of een vlucht tussen twee landen die zijn opgenomen in de lijst in die uitvoeringshandeling, met inbegrip van vluchten tussen Zwitserland, het Verenigd Koninkrijk en landen die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van lid 3 van dit artikel vastgestelde uitvoeringshandeling, en die landen vliegtuigexploitanten toestaan gebruik te maken van andere eenheden dan die welke zijn opgenomen in de op grond van artikel 11 bis, lid 8, vastgestelde lijst en dit ertoe kan leiden dat de mededinging aanzienlijk wordt verstoord, is de Commissie bevoegd om op verzoek van een lidstaat uitvoeringshandelingen vast te stellen om die vliegtuigexploitanten toe te staan andere soorten eenheden te gebruiken dan die welke in die lijst zijn opgenomen of om die vliegtuigexploitanten vrij te stellen van de voorwaarden van artikel 11 bis, leden 2 en 3, met betrekking tot emissies van die vluchten. Die uitvoeringshandelingen worden overeenkomstig de in artikel 22 bis, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.".

30) het volgende artikel 25 ter wordt ingevoegd:

"Artikel 25 ter

ETS als dienst

1. Aan derde landen kan administratieve en technische ondersteuning en coördinatie worden geboden om de prijsstelling van broeikasgasemissies ("ETS als dienst") te vergemakkelijken, met name met betrekking tot emissies die vrijkomen bij de volgende activiteiten:

a) luchtvaart, zoals uiteengezet in bijlage I met betrekking tot de emissies van vluchten tussen de EER en het derde land;

b) maritiem vervoer zoals uiteengezet in bijlage I met betrekking tot de resterende vijftig procent (50 %) van de emissies die worden uitgestoten tijdens reizen tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een aanloophaven onder de jurisdictie van het derde land die buiten het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis vallen.

Dergelijke steun wordt ten vroegste verleend voor luchtvaartemissies vanaf rapportagejaar 2027 en ten vroegste voor emissies van maritiem vervoer vanaf rapportagejaar 2029.

2. Wanneer emissies van de luchtvaart of het maritiem vervoer op grond van lid 1 van dit artikel worden beprijsd, met een absoluut emissieplafond, profiteert het derde land als volgt van inkomsten om klimaatverandering te beperken:

a) voor de luchtvaart, voor vijftig procent (50 %) van de luchtvaartactiviteit tussen de EER en het derde land;

b) voor maritiem vervoer, voor de resterende vijftig procent (50 %) van de emissies tijdens reizen tussen een aanloophaven onder de jurisdictie van een lidstaat en een aanloophaven onder de jurisdictie van het derde land die buiten het toepassingsgebied van artikel 3 octies bis vallen.

Indien er geen nationale veiling van emissierechten plaatsvindt, worden deze emissierechten door de Unie geveild op het gemeenschappelijke veilingplatform dat is aangewezen conform de overeenkomstig artikel 10, lid 4, van deze richtlijn vastgestelde gedelegeerde handeling en overeenkomstig de in artikel 10, lid 4, van deze richtlijn bedoelde beginselen en bepalingen, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten uit hoofde van artikel 21, lid 5, van Verordening (EU, Euratom) 2024/2509 vormen. De overeenkomstige opbrengsten uit de veiling van deze emissierechten worden overgedragen aan het derde land.

3. Wanneer emissierechten overeenkomstig lid 2 van dit artikel door de Unie worden geveild, wordt de in artikel 9 bedoelde hoeveelheid emissierechten voor de hele Unie verhoogd om rekening te houden met de dekking van de emissies van de luchtvaart en het maritiem vervoer als bedoeld in dit artikel, eerste alinea, op basis van hun emissies voor het meest recente jaar waarvoor gegevens beschikbaar zijn. De lineaire verminderingsfactor is ook van toepassing op deze emissierechten.

4. Voordat in de betrokken derde landen nationale administratieve procedures van kracht zijn, vervullen de lidstaten die de betrokken vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen beheren, ten aanzien van hen administratieve taken. Er wordt gezorgd voor optimale interactie voor het beheer van vliegtuigexploitanten en scheepvaartmaatschappijen en voor een doeltreffende handhaving.

5. De Commissie, bijgestaan door het EMSA, streeft ernaar om de in artikel 18 ter, lid 2, bedoelde instrumenten en richtsnoeren beschikbaar te stellen.

6. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van artikel 3 octies bis, lid 1, met betrekking tot de dekking van de resterende emissies tijdens reizen tussen aanloophavens onder de jurisdictie van een lidstaat

en de aanloophavens van een derde land waaraan overeenkomstig dit artikel steun wordt verleend.

7. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 23 gedelegeerde handelingen vast te stellen om dit artikel aan te vullen met regels voor de werking van ETS als dienst, teneinde de uitvoering van ETS als dienst overeenkomstig dit artikel te waarborgen.”.

31) artikel 28 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1 wordt als volgt gewijzigd:

i) punt a) wordt vervangen door:

“a) alle emissies van vluchten die vertrekken vanaf een luchtvaartterrein dat gelegen is in een ultraperifeer gebied van een lidstaat of in onderhorigheden en gebiedsdelen naar staten buiten de EER, met uitzondering van vluchten naar luchtvaartterreinen die gelegen zijn in het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland en naar en vanuit Gibraltar, in elk kalenderjaar van 1 januari 2029 tot en met 31 december 2032, onder voorbehoud van de in artikel 28 ter bedoelde evaluatie, met uitzondering van vliegtuigexploitanten die vluchten uitvoeren tussen twee verschillende staten met totale jaarlijkse emissies van minder dan 10 000 ton per jaar, berekend overeenkomstig bijlage I;”;

ii) na punt b) worden de volgende punten toegevoegd:

“c) alle emissies van vluchten naar en vanuit de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling, zoals gedefinieerd door de Verenigde Naties, die zijn opgenomen in de lijst in de op grond van artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling, met uitzondering van de staten waarvan het bbp per hoofd van de bevolking gelijk is aan of groter is dan het gemiddelde van de Unie;

d) alle emissies van vluchten naar en van luchtvaartterreinen gelegen in staten buiten de EER, met uitzondering van vluchten naar luchtvaartterreinen gelegen in het Verenigd Koninkrijk of Zwitserland en van en naar Gibraltar, in elk kalenderjaar van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2028, behalve voor vliegtuigexploitanten die vluchten uitvoeren tussen twee verschillende staten met totale jaarlijkse emissies van minder dan 10 000 ton, berekend overeenkomstig bijlage I, voor wie dit geldt in elk kalenderjaar van 1 januari 2027 tot en met 31 december [2027/het jaar vóór de inwerkingtreding van deze richtlijn];

e) alle emissies van vluchten naar luchtvaartterreinen die meer dan 5 000 km van het luchtvaartterrein van Frankfurt vandaan en in staten buiten de EER gelegen zijn in elk kalenderjaar van 1 januari 2029 tot en met 31 december 2032, behalve voor vliegtuigexploitanten die vluchten uitvoeren tussen twee verschillende staten met totale jaarlijkse emissies van minder dan 10 000 ton, berekend overeenkomstig bijlage I. Dit punt is ook van toepassing op luchtvaartterreinen die minder dan 5 000 km van het luchtvaartterrein van Frankfurt vandaan en in staten buiten de EER gelegen zijn en waarvan de totale jaarlijkse emissies van vluchten van de EER ernaartoe minder dan 15 000 ton bedragen.”;

iii) de volgende alinea wordt toegevoegd:

"Met ingang van 1 januari 2027 wordt de totale hoeveelheid emissierechten die overeenkomstig artikel 3 quater, lid 5, aan vliegtuigexploitanten moet worden toegewezen, jaarlijks verhoogd telkens wanneer de dekking van vluchten die zijn onderworpen aan de verplichtingen van artikel 12, lid 3, wordt uitgebreid met het aantal emissierechten dat gelijk is aan de emissies van dergelijke vluchten twee jaar voordat de uitbreiding van kracht wordt, en vanaf het daaropvolgende jaar wordt de in artikel 9 bedoelde lineaire factor toegepast. Die hoeveelheid moet worden verminderd met de hoeveelheid die gelijk is aan de totale verminderingen van de inleveringsverplichtingen op grond van artikel 12, lid 3, punt b), die voortvloeien uit een compensatieverplichting op grond van artikel 12, lid 6.";

b) lid 2 wordt vervangen door:

"2. In afwijking van artikel 3 quinquies, lid 3, wordt de hoeveelheid emissierechten die elke lidstaat veilt voor de periode van 1 januari 2027 tot en met 31 december 2032, gereduceerd zodat zij overeenstemt met het aandeel van de toegewezen emissierechten voor vluchten die niet vallen onder de in artikel 3 quater, lid 8, en in lid 1, punten a) tot en met e), van dit artikel bedoelde afwijkingen.

c) lid 4 wordt vervangen door:

"4. Wanneer een vliegtuigexploitant overeenkomstig bijlage I, punt j), bij deze richtlijn berekende totale jaarlijkse emissies van minder dan 25 000 ton CO_2 heeft, of wanneer een vliegtuigexploitant totale jaarlijkse emissies van minder dan 10 000 ton CO_2 heeft waarvoor een inleveringsverplichting geldt op grond van artikel 12, lid 3, punt b), van deze richtlijn zonder rekening te houden met emissies waarvoor de inleveringsverplichting wordt geacht te zijn vervuld op grond van artikel 3 quater, lid 8, of artikel 28 bis, lid 1, van deze richtlijn, worden deze emissies in afwijking van de artikelen 3 octies, 12, 15 en 18 bis van deze richtlijn geacht geverifieerde emissies te zijn indien zij zijn bepaald met behulp van het instrument voor kleine emittenten dat is goedgekeurd op grond van Verordening (EU) nr. 606/2010 van de Commissie* en door Eurocontrol is voorzien van gegevens uit zijn ETS-ondersteuningsfaciliteit. De lidstaten mogen voor niet-commerciële vliegtuigexploitanten vereenvoudigde procedures toepassen, op voorwaarde dat dergelijke procedures niet minder nauwkeurig zijn dan het instrument voor kleine emittenten.

---

* Verordening (EU) nr. 606/2010 van de Commissie van 9 juli 2010 inzake de goedkeuring van een vereenvoudigd instrument, ontwikkeld door de Europese Organisatie voor de veiligheid van de luchtvaart (Eurocontrol), voor de raming van het brandstofverbruik van bepaalde vliegtuigexploitanten met een geringe emissie (PB L 175 van 10.7.2010, blz. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2010/606/oj.)";

d) de volgende alinea wordt toegevoegd:

"6. Naast de hoeveelheid die overeenkomstig artikel 3 quater, lid 6, is gereserveerd voor het gebruik van in aanmerking komende luchtvaartbrandstoffen en elektriciteit, rekening houdend met de voorlopige

beperking van het geografische toepassingsgebied overeenkomstig artikel 28 bis, lid 1, punt d), worden tot en met 31 december 2040 nog eens maximaal 110 miljoen emissierechten van de in lid 1, derde alinea, bedoelde emissierechten gereserveerd voor de in artikel 3 quater, lid 6, vastgestelde doeleinden.

Vanaf 1 januari 2029 is de hoeveelheid beschikbaar voor alle vluchten die vertrekken vanaf een luchtvaartterrein in de EER, met de beperkingen voor zakenvluchten overeenkomstig artikel 3 quater, lid 6. Vanaf die datum zijn de laatste twee zinnen van artikel 3 quater, lid 6, eerste alinea, niet van toepassing op de toewijzing van emissierechten overeenkomstig dat artikel.”.

32) in artikel 28 ter wordt het volgende lid toegevoegd:

“4. Uiterlijk op 1 juli 2032 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij de milieu-integriteit van de wereldwijde marktgebaseerde maatregel van de ICAO beoordeelt, met inbegrip van de algemene ambitie daarvan met betrekking tot de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs, de mate van deelname aan compensatie in het kader van Corsia, de afdwingbaarheid ervan, de transparantie, de sancties voor niet-naleving, de processen voor inbreng van het publiek, de kwaliteit van de compensatiekredieten, de monitoring, rapportage en verificatie van de emissies, de registers, de verantwoordingsplicht en de regels voor het gebruik van biobrandstoffen, met name wat betreft de ontwikkelingen sinds 2027. De Commissie publiceert ook dat verslag uiterlijk op 1 juli 2032.

Het verslag van de Commissie gaat indien passend vergezeld van een wetgevingsvoorstel om deze richtlijn te wijzigen op een wijze die strookt met de temperatuurdoelstelling van de Overeenkomst van Parijs, de verbintenis inzake de reductie van broeikasgasemissies die de Unie voor 2040 voor de hele economie is aangegaan en de doelstelling om uiterlijk in 2050 klimaatneutraliteit te bereiken, en met als doel om de milieu-integriteit en de doeltreffendheid van de klimaatactie van de Unie in stand te houden. Een begeleidend voorstel beperkt, in voorkomend geval, de toepassing van het EU-ETS tot vluchten tussen twee luchtvaartterreinen gelegen in staten in de EER, tot luchtvaartterreinen gelegen in Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk en van en naar Gibraltar indien uit het verslag blijkt dat:

a) Corsia is aangescherpt in overeenstemming met de verwezenlijking van de wereldwijde ambitieuze langetermijnstreefdoel ervan om de doelstellingen van de Overeenkomst van Parijs te halen, en

b) de landen die zijn opgenomen in de lijst in de overeenkomstig artikel 25 bis, lid 3, vastgestelde uitvoeringshandeling op basis van de recentste beschikbare gegevens meer dan 70 % van de emissies van de internationale luchtvaart vertegenwoordigen.”.

33) artikel 30 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 7, eerste alinea, wordt de enige voetnoot geschrapt;

b) de volgende alinea wordt toegevoegd:

“9. Uiterlijk op 31 december 2034 dient de Commissie bij het Europees Parlement en de Raad een verslag in waarin zij beoordeelt of het passend is om de emissies van stortplaatsen op te nemen in het EU-ETS. In dat verband houdt de Commissie rekening met eventuele aanwijzingen dat afval wordt omgeleid

naar verwijdering door storten. De Commissie kan dat verslag in voorkomend geval vergezeld doen gaan van een wetgevingsvoorstel om stortplaatsen op te nemen in het EU-ETS.”.

34) artikel 30 quaterdecies, lid 3, wordt vervangen door:

“De lidstaten zien erop toe dat de financieringsbron van acties of projecten die worden gefinancierd uit de veilingopbrengsten van het EU-ETS waarvan zij de aanwending bepalen overeenkomstig artikel 3 quinquies, lid 4, artikel 10, lid 3, en artikel 30 quinquies, lid 6, zichtbaar is, volgens het bepaalde in lid 1, eerste alinea, punten a) en b), van dit artikel.”.

35) de bijlagen I tot en met V worden gewijzigd overeenkomstig de bijlagen bij de onderhavige richtlijn;

Artikel 2

Wijzigingen van Besluit (EU) 2015/1814

Artikel 1 van Besluit (EU) 2015/1814 wordt als volgt gewijzigd:

1) in lid 4 bis wordt de eerste alinea vervangen door:

“Met ingang van 2024 omvat de berekening van het totale aantal emissierechten dat in een bepaald jaar in omloop is, het totale aantal emissierechten dat ten aanzien van de luchtvaart is verleend en het totale aantal ton geverifieerde emissies van onder het EU-ETS vallende luchtvaartactiviteiten, exclusief de emissies van vluchten op routes die onder de op grond van artikel 12, lid 6, van Richtlijn 2003/87/EG berekende compensatie vallen, tussen 1 januari 2024 en 31 december van datzelfde bepaald jaar. Deze berekening dekt ook het totale aantal emissierechten dat ten aanzien van de luchtvaart is verleend en het totale aantal ton geverifieerde emissies van onder het EU-ETS vallende luchtvaartactiviteiten, exclusief de emissies van vluchten op routes die onder de op grond van artikel 12, lid 6, van Richtlijn 2003/87/EG berekende compensatie vallen, tijdens de periode tussen 1 januari 2012 en 31 december 2023.”.

2) In lid 5 wordt deeerste alinea vervangen door:

“Indien in een bepaald jaar het totale aantal emissierechten in omloop tussen 833 miljoen en 947 miljoen bedraagt, wordt een aantal emissierechten dat gelijk is aan het verschil tussen het totale aantal in omloop zijnde emissierechten — zoals vermeld in de meest recente publicatie als bedoeld in lid 4 van dit artikel — en 833 miljoen afgetrokken van de hoeveelheid emissierechten die de lidstaten op grond van artikel 10, lid 2, van Richtlijn 2003/87/EG moeten veilen, en wordt deze hoeveelheid over een periode van 12 maanden die ingaat op 1 september van dat jaar, in de reserve opgenomen. Indien het totale aantal in omloop zijnde emissierechten meer dan 947 miljoen emissierechten bedraagt, is het aantal emissierechten dat in mindering moet worden gebracht op de hoeveelheid emissierechten die de lidstaten krachtens artikel 10, lid 2, van Richtlijn 2003/87/EG moet veilen en die over een periode van 12 maanden vanaf 1 september van dat jaar in de reserve moet worden opgenomen, gelijk aan 12 % van het totale aantal emissierechten in omloop. Met ingang van 2029 worden de drempels van 833 en 947 miljoen uit hoofde van dit lid jaarlijks verlaagd met 4 %, afgerond op het dichtstbijzijnde miljoen, zoals gespecificeerd in de bijlage.”.

3) lid 6 wordt vervangen door:

"6. Indien in een jaar het totale aantal emissierechten in omloop tussen 300 miljoen en 400 miljoen bedraagt, wordt een aantal emissierechten dat gelijk is aan het verschil tussen 400 miljoen en het totale aantal emissierechten in omloop vrijgegeven uit de reserve. Als het totale aantal emissierechten in omloop lager is dan de drempel van 300 miljoen, wordt een hoeveelheid van 100 miljoen emissierechten uit de reserve vrijgegeven.

Vanaf 2029 dalen de in de vorige alinea vastgestelde drempels van 400 miljoen en 300 miljoen en de hoeveelheid van 100 miljoen uit de reserve vrij te geven emissierechten jaarlijks met 4 %, afgerond op het dichtstbijzijnde miljoen, zoals gespecificeerd in de bijlage.

Indien de reserve minder emissierechten bevat dan er overeenkomstig dit lid moeten worden vrijgegeven, is de vrijgave gelijk aan de emissierechten in de reserve.

De hoeveelheid emissierechten die uit hoofde van dit lid uit de reserve wordt vrijgegeven, wordt toegevoegd aan de hoeveelheid emissierechten die de lidstaten overeenkomstig artikel 10, lid 2, van Richtlijn 2003/87/EG moeten veilen.".

Artikel 3

Omzetting

1. De lidstaten stellen uiterlijk op 31 december 2028 de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast die nodig zijn om aan deze richtlijn te voldoen en maken deze bekend. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mee.

Zij passen die bepalingen toe vanaf 1 januari 2029.

De lidstaten passen de bepalingen die nodig zijn om aan de volgende bepalingen te voldoen echter toe met ingang van de volgende datums:

a) met ingang van 1 januari 2031:

i) artikel 1, lid 5), [wat betreft de nieuwe, tweede alinea van artikel 3 octies bis, lid 1, van Richtlijn 2003/87/EG] [NB: de datum van toepassing moet mogelijk worden gewijzigd om ervoor te zorgen dat deze twee jaar na de toepassing van het MRV-systeem voor maritiem vervoer in 2029 begint];

ii) bijlage I, punt 1, c), iii) tot en met v), betreffende de wijzigingen van de activiteiten inzake de afvang van kooldioxide, het transport van kooldioxide, het gebruik van kooldioxide, de verwerking van kooldioxide en de distributie van synthetische brandstoffen in de rijen zesentwintig en zevenentwintig, en de rijen die worden ingevoegd na de achtentwintigste rij in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG;

a) met ingang van 1 januari 2029: bijlage I, punt 1), c), vi), wat betreft de vermelding "maritiem vervoer" in de tabel in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG;

b) met ingang van 30 september 2029: artikel 1, lid 17, punt d), wat betreft artikel 10 bis, leden 3 ter, 3 quater en 3 quinquies van Richtlijn 2003/87/EG met betrekking tot de periode van vijf jaar voor kosteloze toewijzing die ingaat in 2031.

c) met ingang van [datum van toepassing van MRV-bepalingen met betrekking tot offshore]: Artikel 1, lid 3, punt e), wat betreft artikel 3, punt z), “aanloophaven”, van Richtlijn 2003/87/EG.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. In afwijking van lid 1 dienen de lidstaten uiterlijk op 31 december 2027 de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast te stellen en bekend te maken om te voldoen aan artikel 1, lid 3, punt b), lid 12 en lid 17, punt e), van deze richtlijn met betrekking tot de wijziging van artikel 3, punt h), en de invoering van artikel 6, lid 4, en artikel 10 bis, lid 3 septies, van Richtlijn 2003/87/EG. Zij passen die bepalingen toe met ingang van 1 januari 2028.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking ervan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor die verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

De lidstaten delen de Commissie de tekst van de belangrijkste bepalingen van intern recht mee die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 4

Overgangsbepalingen

De lijst in de bijlage bij Gedelegeerd Besluit (EU) 2019/708 blijft van toepassing tot en met 31 december 2040.

Artikel 5

Inwerkingtreding en toepassing

1. Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

2. De volgende artikelen zijn van toepassing met ingang van 30 september 2027:

a) artikel 1, lid 15, punt b), i) en ii), betreffende de wijzigingen van artikel 10 bis, lid 1 bis, van Richtlijn 2003/87/EG;

b) artikel 1, lid 15, punten g) en i), betreffende de wijzigingen van artikel 10 bis, leden 5 ter en 7, van Richtlijn 2003/87/EG;

c) artikel 1, lid 17, betreffende de invoering van de artikelen 10 quater quater, 10 quater quinquies en 10 quater sexies van Richtlijn 2003/87/EG;

d) artikel 1, lid 25, punt b), betreffende de wijzigingen tot invoeging van lid 1 bis in artikel 19 van Richtlijn 2003/87/EG;

e) artikel 1, lid 15, punt c), i), betreffende de wijziging tot invoeging van een nieuwe alinea na artikel 10 bis, lid 2, tweede alinea;

3. De volgende artikelen zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2029:

a) artikel 1, lid 14, punt c), betreffende de wijzigingen van artikel 10, lid 3;

b) artikel 1, lid 15, punt c), ii), betreffende de invoering van artikel 10 bis, lid 2, derde alinea, punten f) tot en met i), van Richtlijn 2003/87/EG;

4. artikel 1, lid 15, punt b), iii), betreffende het gebruik van de emissierechten die het resultaat zijn van de vermindering van de kosteloze toewijzing, artikel 1, lid 15, punt f), betreffende de vervanging van artikel 10 bis, lid 5 bis, artikel 1, lid 15, punt j), betreffende de schrapping van artikel 10 bis, leden 8 en 8 bis, van Richtlijn 2003/87/EG, artikel 1, lid 17, betreffende de invoeging van artikel 10 quater ter van Richtlijn 2003/87/EG, artikel 1, lid 18, betreffende de wijzigingen van artikel 10 quinquies van Richtlijn 2003/87/EG, artikel 1, lid 20, betreffende de wijzigingen van artikel 10 septies van Richtlijn 2003/87/EG, en artikel 1, lid 35, betreffende de wijzigingen van bijlage II ter bij Richtlijn 2003/87/EG zijn van toepassing met ingang van 1 januari 2031.

De Commissie zorgt ervoor dat:

c) lopende projecten die vóór 1 januari 2031 op grond van artikel 10 bis, lid 8, voor financiering zijn goedgekeurd of geselecteerd, blijven in aanmerking komen voor uitbetaling overeenkomstig de op het tijdstip van goedkeuring geldende regels;

d) niet-toegewezen middelen per 31 december 2030 worden overgedragen naar artikel 10 quater quater.

Artikel 6

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*

FINANCIEEL EN DIGITAAL MEMORANDUM

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF ... 3
1.1. Benaming van het voorstel/initiatief ... 3
1.2. Betrokken beleidsterreinen ... 3
1.3. Doelstellingen ... 3
1.3.1. Algemene doelstellingen ... 3
1.3.2. Specifieke doelstellingen ... 3
1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen ... 3
1.3.4. Prestatie-indicatoren ... 3
1.4. Het voorstel/initiatief betreft: ... 4
1.5. Motivering van het voorstel/initiatief ... 4
1.5.1. Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief ... 4
1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder “meerwaarde van het optreden van de EU” verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd. ... 4
1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan ... 4
1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten ... 5
1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking ... 5
1.6. Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan ... 6
1.7. Wijzen van uitvoering van de begroting ... 6
2. BEHEERSMAATREGELEN ... 8
2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen ... 8
2.2. Beheers- en controlesystemen ... 8
2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie ... 8
2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico’s en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico’s te beperken ... 8
2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting). ... 8
2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden ... 9
3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF 10

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven ... 10
3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten ... 12
3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten ... 12
3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting ... 12
3.2.1.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten ... 17
3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten ... 22
3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten ... 24
3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting ... 24
3.2.3.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten ... 24
3.2.3.3. Totaal kredieten ... 24
3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften ... 25
3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting ... 25
3.2.4.2. Gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten ... 26
3.2.4.3. Totale personeelsbehoeften ... 26
3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op met digitale technologie samenhangende investeringen ... 28
3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader ... 28
3.2.7. Bijdragen van derden ... 28
3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten ... 29
4. DIGITALE DIMENSIES ... 29
4.1. Voorschriften met digitale relevantie ... 30
4.2. Gegevens ... 30
4.3. Digitale oplossingen ... 31
4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling ... 31
4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering ... 32

1. KADER VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

1.1. Benaming van het voorstel/initiatief

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG, Besluit (EU) 2015/1814, Verordening (EU) 2015/757 en Verordening (EU) 2023/1805 wat betreft het stimuleren van het concurrentievermogen en kosteneffectieve decarbonisatie.

1.2. Betrokken beleidsterreinen

Klimaatactie

Rubriek 2 — Concurrentievermogen, welvaart en veiligheid

1.3. Doelstellingen

1.3.1. Algemene doelstellingen

Het doel van dit voorstel is ervoor te zorgen dat het EU-ETS op de meest kosteneffectieve, economisch efficiënte en veilige wijze blijft bijdragen aan de algemene doelstelling om uiterlijk in 2050 koolstofneutraliteit in de hele economie te bereiken en aan de doelstelling voor 2040, rekening houdend met het bredere beleidskader en de noodzaak voor alle sectoren om bij te dragen aan de klimaatinspanningen van de EU, terwijl onze economie groeit en het concurrentievermogen in stand wordt gehouden.

1.3.2. Specifieke doelstellingen

• Doelstelling 1.1 Stimuleren van verdere emissiereducties: ervoor zorgen dat het EU-ETS op kosteneffectieve wijze bijdraagt aan de inspanningen voor de hele economie (met inbegrip van vervoer) om emissiereducties van de EU te verwezenlijken in overeenstemming met klimaatneutraliteit, en op kosteneffectieve wijze bijdragen aan het billijke aandeel van de EU in de emissiereducties voor de hele economie. Voor D1.1 zijn de volgende specifieke doelstellingen vastgesteld:

o Specifieke doelstelling 1.1.1 Mogelijk maken van investeringen in decarbonisatietechnologieën (zowel innovatieve technologieën als technologieën die klaar zijn voor opschaling/uitrol) die momenteel nog niet de businesscase hebben (d.w.z. de meeste technologieën die nodig zijn om de emissies in de energie-intensieve industrieën te verminderen, en met name investeringen in rijpe decarbonisatietechnologieën in koolstofintensieve lidstaten met een laag inkomen).

o Specifieke doelstelling 1.1.2 Ervoor zorgen dat het volledige koolstofprijssignaal wordt toegepast op emissiebronnen die momenteel niet onder het toepassingsgebied van het EU-ETS vallen, maar wel geschikt zouden zijn voor de dekking ervan, en op sectoren waar het signaal momenteel wordt getemperd.

o Specifieke doelstelling 1.1.3 Het risico van koolstoflekkage beperken.

• Doelstelling 1.2 Een vooraf vastgestelde emissiereductiedoelstelling uit het beleidspakket 2040 behalen, met een berekening van de netto-emissies: nagaan of de bruto-emissies van het EU-ETS kunnen worden verhoogd zonder afbreuk te doen aan de bijdrage van de sectoren aan de netto-emissiereducties in de hele economie in overeenstemming met klimaatneutraliteit, onder meer door te onderzoeken of de emissiereductie-inspanningen kunnen worden aangevuld met

koolstofverwijderingen. Voor D1.2 zijn de volgende specifieke doelstellingen vastgesteld:

o Specifieke doelstelling 1.2.1 Nagaan hoe koolstofverwijderingen met voldoende milieuwaarborgen in het EU-ETS kunnen worden geïntegreerd, met behoud van de kostenefficiëntie bij de verwezenlijking van de ETS/EU-klimaatdoelstellingen.

o Specifieke doelstelling 1.2.2 Het EU-ETS-plafond bijstellen in overeenstemming met de vooraf vastgestelde doelstelling.

• Doelstelling 1.3 Zorgen voor doeltreffende klimaatmaatregelen van de EU met betrekking tot vervoersemissies.

Om ervoor te zorgen dat de klimaatactie van de EU doeltreffend is, moet ervoor worden gezorgd dat er een betekenisvolle koolstofprijs is voor het billijke aandeel van de EU in de emissies van het internationale vervoer.

• Voor de luchtvaart is het doel om te zorgen voor een betekenisvolle koolstofprijs voor het billijke aandeel van de EU in de emissies van de internationale luchtvaart, die een aanvulling kan vormen op Corsia.

• Voor maritiem vervoer is het doel om te zorgen voor samenhang tussen alle tussentijdse maatregelen van de IMO en het EU-ETS en tegelijkertijd het mogelijke risico van significante dubbele lasten aan te pakken wanneer (en indien) betalingen worden uitgevoerd als gevolg van IMO-regels met betrekking tot emissies die reeds zijn geprijsd in het kader van het EU-ETS voor maritiem vervoer, op een wijze die milieudegradatie voorkomt.

Voor D1.3 zijn de volgende specifieke doelstellingen vastgesteld:

o Specifieke doelstelling 1.3.1 Zorgen voor doeltreffende maatregelen met betrekking tot een billijk aandeel van de EU in de mondiale luchtvaartemissies

o Specifieke doelstelling 1.3.2 De doeltreffendheid van de uitvoering van de uitbreiding van het EU-ETS tot maritiem vervoer behouden.

• Doelstelling 2.1 Waarborgen van een efficiënte werking van de markt: dit betekent dat ervoor moet worden gezorgd dat er, ondanks een krimpende markt, voldoende liquiditeit op de markt is om fricties in de handel en buitensporige prijsvolatiliteit te voorkomen. Voor D2.1 zijn de volgende specifieke doelstellingen vastgesteld:

o Specifieke doelstelling 2.1.1 De omvang van de markt verhogen.

o Specifieke doelstelling 2.1.2 MSR-parameters aanpassen.

• Doelstelling 2.2 Zorgen voor een veilig en conform operationeel model voor een verbeterd EU-register en met name de financiering ervan.

1.3.3. Verwachte resultaten en gevolgen

Vermeld de gevolgen die het voorstel/initiatief zou moeten hebben op de begunstigden/doelgroepen.

De huidige ETS-wetgeving is in 2023 herzien om de EU-ETS-emissies tegen 2030 met 62 % te verminderen ten opzichte van 2005. Sinds die herziening heeft de EU een juridisch bindende doelstelling vastgesteld om de nettobroeikasgasemissies tegen 2040 met 90 % te verminderen ten opzichte van 1990 om op koers te blijven om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken.

Met dit initiatief wordt de bijdrage van het EU-ETS aan het kader voor de periode na 2030 vastgesteld. De belangrijkste verwachte effecten zijn:

— de afstemming van de ambitie van het ETS op de doelstelling voor 2040;

— de integratie van permanente koolstofverwijderingen in de Unie in het EU-ETS via een openbare faciliteit, het creëren van extra emissieruimte voor de sectoren waar de emissies het moeilijkst te verminderen zijn en de ondersteuning van de opschaling van de koolstofverwijderingsindustrie;

— de hervorming van de marktstabiliteitsreserve zodat deze beter is toegerust voor situaties van schaarste, waardoor de liquiditeit van de markt wordt ondersteund;

— de uitbreiding van de kosteloze toewijzing en de compensatie van indirecte kosten tot na de momenteel bij wet vastgestelde periode, terwijl de kosteloze toewijzing geleidelijk afhankelijk wordt gesteld van de indiening van klimaatneutraliteitsplannen en de uitvoering van investeringen;

— de verhoging van de financiële steun voor innovatie en investeringen voor decarbonisatie, met name voor de industrie, zodat een groter deel van de EU-ETS-inkomsten wordt teruggegeven aan bedrijven, met name via de bank voor decarbonisatie van de industrie;

— de voortzetting van het Innovatiefonds om koolstofarme innovatie te ondersteunen en het concurrentievermogen te vergroten;

— de aanscherping van de vereisten inzake veilingopbrengsten die naar de lidstaten gaan en vergroting van de zichtbaarheid;

— verdere ondersteuning van de modernisering van energiesystemen in lidstaten met een lager inkomen. — de versterking van het moderniseringsfonds door de subsidiabiliteitscriteria en de verdeelsleutel te actualiseren en door te gaan met een herverdeling van 10 % van het veilingvolume, waarbij wordt gezorgd voor een doeltreffende koolstofbeprijzing van het billijke aandeel van de EU in de emissies van internationaal vervoer door middel van een passende toepassing van het EU-ETS op vertrekkende vluchten, met inbegrip van het vermijden van dubbele beprijzing door middel van een aftrekmechanisme voor Corsia-compensatiekosten;

— de voorziening van specifieke, rechtstreekse ondersteuning van het gebruik van in de EU geproduceerde duurzame luchtvaart- en scheepsbrandstoffen, schone technologieën en waterstof;

— de uitbreiding van het toepassingsgebied van het ETS voor maritiem vervoer tot specifieke categorieën kleine vaartuigen om het risico van ontwijking aan te pakken;

— de vereenvoudiging van de maatregelen voor maritieme monitoring, rapportage en verificatie;

— de invoering van gerichte elementen van vereenvoudiging voor sector en overheidsinstanties door de administratieve nalevingskosten te verminderen en de doeltreffendheid van de uitvoering van het systeem te verbeteren;

— de totstandbrenging van een decarbonisatietraject voor industrieën met moeilijk te verminderen emissies door het integreren van de verbranding van stedelijk afval in het EU-ETS en het verplichte CCU-punt downstream te plaatsen voor producten en op het niveau van de verwerker of distributeur voor e-brandstoffen;

— het veiligstellen van financiële middelen om te zorgen voor een verbeterd EU-register waarin uitvoeringsactiviteiten worden ondergebracht en de financiële instrumenten veilig worden beheerd.

1.3.4. Prestatie-indicatoren

Vermeld de indicatoren voor de monitoring van de voortgang en de beoordeling van de resultaten

Indicator 1: niveau van de broeikasgasemissiereductie in de EU in 2040 (reductiedoelstelling van 90 % ten opzichte van 1990, met een bijdrage van maximaal vijf procentpunten uit hoogwaardige internationale kredieten, zoals verankerd in de Europese klimaatwet).

Indicator 2: niveau van de broeikasgasemissiereductie voor de sectoren in het bestaande EU-emissiehandelssysteem (ETS) in 2040 en niveau van permanente koolstofverwijderingen in de Unie.

De niveaus van de broeikasgasemissiereductie in de EU worden gerapporteerd uit hoofde van Verordening (EU) 2018/1999 en andere secundaire wetgeving betreffende monitoring en rapportage in het ETS.

Indicator 3: vaststelling en beheer van een verbeterd operationeel model voor het EU-register

1.4. Het voorstel/initiatief betreft:

☐ een nieuwe actie

☐ een nieuwe actie na een proefproject/voorbereidende actie[77]

✓ de verlenging van een bestaande actie

☐ de samenvoeging of ombuiging van een of meer acties naar een andere/een nieuwe actie

1.5. Motivering van het voorstel/initiatief

1.5.1. Behoeften waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien, met een gedetailleerd tijdschema voor de uitrol van het initiatief

De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om aan deze richtlijn te voldoen en de Commissie stelt de desbetreffende uitvoeringsmaatregelen vast.

Verdere maatregelen voor de ontwikkeling van relevante uitvoeringsmaatregelen, te beginnen na de vaststelling van de richtlijn, omvatten de herziening en vaststelling van een aantal secundaire wetgevingshandelingen. Dit zal met name betrekking hebben op de secundaire wetgeving waarin gedetailleerde regels worden vastgesteld voor wijzigingen in het toepassingsgebied van het EU-ETS en de werking van de fondsen, met inbegrip van de bank voor decarbonisatie van de industrie en de ETS-investeringsbooster, het Innovatiefonds en het moderniseringsfonds.

1.5.2. Meerwaarde van het optreden van de EU (deze kan het resultaat zijn van verschillende factoren, bijvoorbeeld coördinatiewinst, rechtszekerheid, grotere doeltreffendheid of complementariteit). Voor de toepassing van dit punt wordt onder "meerwaarde van het optreden van de EU" verstaan de waarde die het optreden van de Unie oplevert boven op de waarde die door een optreden van alleen de lidstaten zou zijn gecreëerd.

Klimaatverandering is een grensoverschrijdende uitdaging, en regionale, nationale en lokale beleidsinstrumenten kunnen met zowel internationale als EU-maatregelen

[77] In de zin van artikel 58, lid 2, punt a) of b), van het Financieel Reglement.

worden aangevuld en versterkt. Het ETS aanpassen aan de doelstelling voor 2040 voor de reductie van broeikasgasemissies in de EU zal gevolgen hebben voor veel sectoren in de hele EU-economie en een gecoördineerd optreden op EU-niveau is daarom onontbeerlijk en heeft een veel grotere kans om te leiden tot de noodzakelijke transformatie waarbij het als krachtige motor voor kosteneffectieve verandering en opwaartse convergentie optreedt. Bovendien hebben veel van de bij dit initiatief beoordeelde beleidselementen een belangrijke internemarktdimensie, met name de opties in verband met de bescherming tegen koolstoflekkage en de mechanismen voor de financiering van koolstofarme technologieën. Het optreden van de EU kan ook als inspiratie dienen voor de ontwikkeling van andere marktgebaseerde maatregelen en deze bevorderen.

Als koolstofmarkt stimuleert het ETS het realiseren van emissiereducties in eerste instantie door middel van kostenefficiënte oplossingen voor alle activiteiten die onder het systeem vallen, wat schaalvoordelen oplevert voor de efficiëntie. De invoering van een soortgelijke maatregel op nationaal niveau zou leiden tot kleinere, versnipperde koolstofmarkten, mogelijke concurrentieverstoringen en waarschijnlijk tot hogere totale emissiereductiekosten. Dezelfde logica geldt voor de uitbreiding van de koolstofbeprijzing tot nieuwe sectoren.

1.5.3. Nuttige ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan

De ETS-richtlijn is een bestaand EU-beleidsinstrument dat in 2003 is vastgesteld. Gedurende de meer dan twintigjarige werking van het EU-ETS heeft de Commissie waardevolle ervaring opgedaan.

Dit voorstel bouwt voort op de ervaring die is opgedaan bij eerdere herzieningen en initiatieven van het EU-ETS, waaronder de meest recente herziening die in 2023 is afgerond, de vaststelling van een juridisch bindende klimaatdoelstelling voor 2040, het kompas voor concurrentievermogen van de EU, de Clean Industrial Deal en AccelerateEU. Het initiatief bouwt ook voort op het proces dat op geïntegreerde nationale energie- en klimaatplannen en het kader van de governanceverordening is gebaseerd.

1.5.4. Verenigbaarheid met het meerjarig financieel kader en eventuele synergie met andere passende instrumenten

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2028 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen vanaf 2028 zijn indicatief.

Dit voorstel is het eerste deel van een pakket maatregelen om het kader voor de verwezenlijking van de nieuwe doelstelling voor 2040 voor de hele economie tot stand te brengen. Het doel van dit voorstel is ervoor te zorgen dat het EU-ETS op kosteneffectieve en economisch efficiënte wijze blijft bijdragen aan de algemene doelstelling om uiterlijk in 2050 koolstofneutraliteit voor de hele economie en de doelstelling voor 2040 te bereiken, rekening houdend met het bredere beleidskader en de noodzaak voor alle sectoren om bij te dragen aan de klimaatinspanningen van de EU, terwijl onze economie groeit en het concurrentievermogen in stand wordt gehouden.

In dit financieel memorandum wordt uiteengezet hoe de Commissie wil voldoen aan haar behoeften aan middelen door middel van een combinatie van externe bestemmingsontvangsten en EU-middelen (waarbij financiering uit het Europees Fonds voor concurrentievermogen wordt gezocht voor elementen die momenteel door het LIFE-programma worden gefinancierd). Zie punt 3 voor meer informatie. In het financieel memorandum wordt rekening gehouden met de bijdrage van het EU-ETS aan de eigen middelen van de EU, overeenkomstig het voorstel van de Commissie voor het volgende MFK, waarbij 30 % van de veilingopbrengsten van de lidstaten voor dit doel naar de begroting van de Unie zou worden overgeheveld. Het voorstel beperkt de extra administratieve kosten door waar mogelijk gebruik te maken van bestaande structuren die voor de richtlijn worden gebruikt.

1.5.5. Beoordeling van de verschillende beschikbare financieringsopties, waaronder mogelijkheden voor herschikking

Het voorstel houdt in dat het toepassingsgebied van de onder het ETS vallende emissies (en verwijderingen) en de werking van het ETS op verschillende punten worden gewijzigd.

Voorgesteld wordt om de benodigde middelen te dekken met een combinatie van externe bestemmingsontvangsten en EU-begrotingsmiddelen (met name het Europees Fonds voor concurrentievermogen voor elementen die momenteel onder het LIFE-programma vallen).

Zie deel 3: geraamde financiële gevolgen van het voorstel.

1.6. Duur van het voorstel/initiatief en van de financiële gevolgen ervan

☐ **beperkte geldigheidsduur**

– ☐ van kracht vanaf [DD/MM]JJJJ tot en met [DD/MM]JJJJ

– ☐ financiële gevolgen vanaf YYYY tot en met YYYY voor vastleggingskredieten en vanaf YYYY tot en met YYYY voor betalingskredieten

✓ **onbeperkte geldigheidsduur**

– Uitvoering met een opstartperiode vanaf YYYY tot en met YYYY,

– gevolgd door een volledige uitvoering.

1.7. Wijzen van uitvoering van de begroting

✓ **Direct beheer** door de Commissie

– ✓ door haar diensten, waaronder het personeel in de delegaties van de Unie;

– ✓ door de uitvoerende agentschappen

☐ **Gedeeld beheer** met de lidstaten

✓ **Indirect beheer** door begrotingsuitvoeringstaken toe te vertrouwen aan:

– ☐ derde landen of de door hen aangewezen organen

– ☐ internationale organisaties en hun agentschappen (geef aan welke)

– ✓ de Europese Investeringsbank en het Europees Investeringsfonds

– ✓ de in de artikelen 70 en 71 van het Financieel Reglement bedoelde organen

– ☐ publiekrechtelijke organen

– ☐ privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, voor zover zij zijn voorzien van voldoende financiële garanties

– ☐ privaatrechtelijke organen van een lidstaat, waaraan de uitvoering van een publiek-privaat partnerschap is toevertrouwd en die zijn voorzien van voldoende financiële garanties

– ☐ organen waaraan of personen aan wie de uitvoering van specifieke maatregelen op het gebied van het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid in het kader van titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie is toevertrouwd en die worden genoemd in de betrokken basishandeling

– ☐ in een lidstaat gevestigde organen die onder het privaatrecht van een lidstaat of onder het Unierecht vallen en die in aanmerking komen om overeenkomstig sectorspecifieke regelgeving te worden belast met de uitvoering van middelen van de Unie of begrotingsgaranties, voor zover dergelijke organen onder zeggenschap staan van publiekrechtelijke organen of privaatrechtelijke organen met een openbaredienstverleningstaak, en beschikken over voldoende financiële garanties in de vorm van hoofdelijke aansprakelijkheid van de controlerende organen of gelijkwaardige financiële garanties, die voor elke actie beperkt kunnen blijven tot het maximumbedrag van de steun van de Unie.

Opmerkingen

De emissierechten in het kader van het EU-ETS worden beheerd door middel van wetgeving waarvoor de diensten van de Commissie verantwoordelijk zijn.

Het Innovatiefonds wordt grotendeels uitgevoerd door het Uitvoerend Agentschap Klimaat, Infrastructuur en Milieu (Cinea). Het voorstel voorziet in aanvullende verantwoordelijkheden voor het Cinea bij het beheer van de bank voor decarbonisatie van de industrie, de faciliteit voor de aankoop van verwijderingen, en in verantwoordelijkheden voor het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA) bij de uitvoering van de MRV- en ETS-systemen voor maritieme vervoersactiviteiten.

Het moderniseringsfonds valt onder de verantwoordelijkheid van de begunstigde lidstaten, die nauw samenwerken met de Europese Investeringsbank (EIB), het voor het fonds opgerichte investeringscomité en de Europese Commissie.

2. BEHEERSMAATREGELEN

2.1. Regels inzake het toezicht en de verslagen

De Commissie zal de werking van het ETS blijven monitoren en evalueren in haar jaarlijkse koolstofmarktverslag, zoals bepaald in artikel 10, lid 5, van de ETS-richtlijn.

Het koolstofmarktverslag en de algemene evaluatie van de voortgang bij de toepassing van de ETS-richtlijn wordt opgesteld op basis van verslagen van de lidstaten in overeenstemming met artikel 21, op grond waarvan de lidstaten jaarlijks een verslag bij de Commissie moeten indienen, waarin bijzondere aandacht wordt besteed aan kwesties als de toewijzing van emissierechten, de werking van het register, de toepassing van monitoring en rapportage, verificatie en accreditatie en kwesties die verband houden met de naleving.

Zowel het koolstofmarktverslag als de verslagen van de lidstaten hebben tevens betrekking op de gevolgen van de huidige herziening van het ETS en zijn ook van toepassing op de sectoren waartoe de handel in emissierechten is uitgebreid. De MRV-gegevens die via de regulering van de nieuwe sectoren worden verkregen, zullen voor de Commissie een belangrijke bron van informatie zijn voor de beoordeling van de vooruitgang in de betrokken sectoren.

De Commissie voert tot slot regelmatig studies uit over verschillende relevante aspecten van het klimaatbeleid van de EU.

2.2. Beheers- en controlesystemen

2.2.1. Rechtvaardiging van de voorgestelde wijzen van uitvoering van de begroting, uitvoeringsmechanismen voor financiering, betalingsvoorwaarden en controlestrategie

In voorkomend geval zullen de mechanismen voor de uitvoering van het werkingsbudget en de betalingsvoorwaarden worden geïnspireerd op de bestaande regelingen voor het innovatiefonds.

In de controlestrategie worden de controles toegepast die uit het Financieel Reglement voortvloeien voor direct beheer.

2.2.2. Informatie over de vastgestelde risico's en het systeem of de systemen voor interne controle die zijn opgezet om die risico's te beperken

Het EU-ETS is het voornaamste beleidsinstrument om de emissiereducties van de EU in ongeveer de helft van de economie te bewerkstelligen. Sinds 2013 heeft de Commissie de taak om te voorzien in een EU-register, een online database met een nauwkeurige boekhouding van alle transacties van emissierechten, in een gemeenschappelijk veilingplatform voor het veilen van de emissierechten van de lidstaten en in de overeenkomstige ondersteunende infrastructuur voor beide. Het EU-register, waarin emissierechten in het kader van het EU-ETS worden bijgehouden, is blootgesteld aan een risico op frauduleuze cyberaanvallen die diefstal of verduistering van rechten kunnen veroorzaken, wat leidt tot grote financiële verliezen (tot meerdere miljarden euro's), rechtsgeschillen en aanzienlijke gevolgen voor de reputatie en de geloofwaardigheid van de Commissie. Het risico is horizontaal en heeft naast DG CLIMA ook betrekking op de DG's DIGIT, HR-DS, BUDG en SJ. Er zijn risicobeperkende maatregelen getroffen. Het financiële risico

neemt evenredig toe met de stijging van de waarde van de koolstofmarkt. De verdeling van de kosteloze toewijzingen met een zeer hoge totale waarde vereist ook strikte voorschriften over de wijze waarop die rechten worden verleend, en de garantie dat de geldende regels worden nageleefd. Dat houdt beheers- en controlesystemen in op het niveau van de lidstaten en op het niveau van de Commissie. Ten slotte zal de toevoeging van een nieuw toepassingsgebied aan het ETS de totale reikwijdte ervan vergroten en daarmee ook de waarde van de markt en het daaraan verbonden risico.

Sinds 2011 bestaat er een stuurgroep op hoog niveau waarin het leidende DG en de andere betrokken DG's zijn vertegenwoordigd. In 2014 is een volwaardige risicobeoordeling uitgevoerd, op basis waarvan nieuwe IT-beveiligingsmaatregelen zijn vastgesteld die vanaf 2015 zijn genomen. Naar aanleiding van de aanbevelingen die de dienst Interne Audit in zijn auditverslag over het Unieregister (IT-beveiliging) heeft gedaan, zijn maatregelen om de veiligheid van het registersysteem verder te verbeteren en maatregelen inzake bestuur, kwaliteitsborging en tests genomen. Sinds 2014 worden nog extra risicobeperkende maatregelen genomen.

In 2019 is een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd voor het EU-register. DG CLIMA heeft een nieuw veiligheidsplan opgesteld met twaalf beveiligingsmaatregelen en heeft die in nauwe samenwerking met DIGIT uitgevoerd.

Sinds 2022 leiden jaarlijkse risicobeoordelingen tot jaarlijkse beveiligingsplannen die de beveiliging van het EU-register verder versterken. Niettemin bevestigt de uitkomst elk jaar opnieuw dat het register wordt blootgesteld aan hoge niet-aanvaardbare risiconiveaus, wat leidt tot een voorbehoud in het jaarlijkse activiteitenverslag van DG CLIMA.

De uitvoering wordt op senior managementniveau gemonitord, met regelmatige stuurgroepen tussen DG CLIMA en DIGIT.

2.2.3. Raming en motivering van de kosteneffectiviteit van de controles (verhouding tussen de controlekosten en de waarde van de desbetreffende financiële middelen) en evaluatie van het verwachte foutenrisico (bij betaling en bij afsluiting).

Dit initiatief brengt geen significante nieuwe controles/risico's mee die niet onder een bestaand internecontrolekader vallen. Er zijn geen specifieke maatregelen overwogen die verder gaan dan de toepassing van het Financieel Reglement.

2.3. Maatregelen ter voorkoming van fraude en onregelmatigheden

Naar aanleiding van de specifieke risico's op fraude in het kader van het EU-ETS heeft DG CLIMA de richtsnoeren voor de hele Commissie betreffende beroepsethiek en -integriteit versterkt met een toepassingsgerichte "Ethische en gedragscode inzake handel met voorkennis, fraude en bekendmaking van gevoelige informatie", specifieke cursussen en bewustmakingsinitiatieven. DG CLIMA heeft ook het beleid voor classificering van gevoelige informatie in het kader van het EU-ETS ontwikkeld, alsmede de overeenkomstige instructies voor behandeling met drie gevoeligheidsniveaus. De drie overeenkomstige ETS-merktekens zijn goedgekeurd door DG HR-DS (zoals bedoeld in veiligheidsmededeling 1, herziening 10). In 2019 heeft DG HR-DS veiligheidsmededeling C(2019) 1904 final over de actualisering van het beleid ten aanzien van gevoelige, niet-gerubriceerde informatie gepubliceerd. In overeenstemming met dit nieuwe beleid heeft DG CLIMA nieuwe instructies gepubliceerd voor de behandeling van gevoelige, niet gerubriceerde informatie van

DG CLIMA. Er worden regelmatig passende opleidingssessies voor nieuwkomers georganiseerd.

3. GERAAMDE FINANCIËLE GEVOLGEN VAN HET VOORSTEL/INITIATIEF

De geraamde gevolgen voor de uitgaven en het personeelsbestand voor 2027 en daarna worden louter ter illustratie verstrekt en lopen niet vooruit op het volgende meerjarig financieel kader. De financieringsbron en de omvang van de financiële vastlegging van de Unie voor de periode na 2027 blijven afhankelijk van het resultaat van de interinstitutionele onderhandelingen over het MFK 2028-2034 en zullen daarna worden vastgesteld via de jaarlijkse begrotingsprocedure. Alle kredieten en personeelstoewijzingen zijn indicatief.

Wat personeelsuitbreidingen betreft, worden nieuwe taken naar verwachting gedekt door herschikkingen binnen het leidende DG, tenzij anders wordt besloten in het kader van de procedure voor de toewijzing van personeel.

In geval van discrepantie heeft het wetgevingsvoorstel tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG, Besluit (EU) 2015/1814, Verordening (EU) 2015/757 en Verordening (EU) 2023/1805 voorrang op de informatie in dit deel.

Thematische samenvatting van de financiële gevolgen

Inkomsten

Eigen middelen

Van 2013 tot eind 2025 hebben de EU-ETS-veilingen meer dan 258 miljard EUR aan inkomsten opgeleverd, waarvan het merendeel rechtstreeks aan de lidstaten is toegewezen en de rest via middelen op EU-niveau is verdeeld.

In het voorstel van de Commissie voor het volgende meerjarig financieel kader zal het EU-ETS voor het eerst een bijdrage leveren aan de eigen middelen van de EU[78], waarbij wordt verzocht om 30 % van de veilingopbrengsten van de lidstaten over te hevelen naar de begroting van de Unie.

Externe bestemmingsontvangsten

Vergoedingen: bijdrage uit koppeling met derde landen: na de voorlopige sluiting van de overeenkomst waarbij de emissiehandelssystemen van de EU en het VK aan elkaar worden gekoppeld, zal het VK naar verwachting bijdragen aan de aspecten van de werking van het EU-ETS.

Veiling van emissierechten: het voorstel bevat wijzigingen met betrekking tot de veiling van ETS-emissierechten en het gebruik van de opbrengsten als externe bestemmingsontvangsten voor de volgende doeleinden:

- **Financiering van het Unieregister:** het voorstel bevat een bepaling om de centrale administrateur (die belast is met het onderhoud van het EU-register) in staat te stellen de werking van het register en de faciliteit voor de aankoop van internationale kredieten als bedoeld in artikel 9 ter van het wetgevingsvoorstel te financieren.

- Aankoop van gecertificeerde **permanente koolstofverwijderingen**, gelet op het verwachte kostenverschil tussen ETS-emissierechten en -verwijderingen.

[78] Document COM(2025) 574 final. Voorstel voor een Besluit van de Raad betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie en tot intrekking van Besluit (EU, Euratom) 2020/2053.

• Financiering van de activiteiten van de **bank voor decarbonisatie van de industrie, het Innovatiefonds** en het **moderniseringsfonds**[79], met inbegrip van de investeringsbooster.

• Financiering van activiteiten die gericht zijn op het vergemakkelijken van de prijsstelling van broeikasgasemissies in de **lucht- en zeevaartsector** in derde landen.

Naast de bovengenoemde middelen zal het voorstel veilingopbrengsten blijven genereren voor gebruik door de lidstaten en zullen sommige emissierechten gratis aan installaties worden toegewezen om het risico van koolstoflekkage aan te pakken.

Zie punt 3.3 van dit overzicht voor meer informatie over de inkomsten.

Vereiste middelen

De behoeften aan middelen in verband met de uitvoering van dit voorstel worden hieronder thematisch samengevat. Nadere bijzonderheden zijn te vinden in de tabellen in de punten 3.1 en 3.2 van dit memorandum.

De Commissie is voornemens om voor de uitvoering van dit voorstel een beroep te doen op uitvoerende agentschappen. Elementen waarvoor dit is voorzien, worden overeenkomstig de begrotingsregels van de Commissie in de tabellen in afdeling 3.1 aangeduid als p.m. (pro memorie).

• **Het Unieregister:**

o Het beheer van het register wordt momenteel gefinancierd uit de EU-begroting. Dit voorstel heeft tot doel om externe bestemmingsontvangsten te genereren om de voor de werking van het EU-ETS benodigde activiteit te financieren, met name in de context van een toenemend aantal gebruikers en de toegenomen dekking van het EU-ETS, de toenemende waarde van de emissierechten in het Unieregister en de toegenomen veiligheidsuitdagingen. Het verbeterde operationele model van het Unieregister zal naar verwachting 100 personeelsleden (vte) in tewerkstellen (met inbegrip van sommige taken die momenteel uit de EU-begroting worden gefinancierd).

o In toekomstige gedelegeerde handelingen zullen de voorwaarden, bepalingen en procedures voor het gebruik van externe bestemmingsontvangsten uit de veiling van emissierechten die bestemd zijn voor de financiering van het Unieregister nader worden omschreven.

• **Permanente koolstofverwijderingen**

o Voorbereiding en uitvoering van een proces voor de aankoop van koolstofverwijderingen, beoordeling van een mogelijke uitbreiding naar nieuwe soorten verwijdering, integratie van koolstofverwijderingen in relevante systemen, waaronder het gemeenschappelijke veilingplatform, het Unieregister en het register van het certificeringskader voor koolstofverwijdering. De administratieve processen kunnen voortbouwen op de ervaringen van het Innovatiefonds, maar zullen eenvoudiger zijn als gevolg van een beperkter aantal technologieën.

o Voorbereiding van de mededeling van 2034 over de vooruitgang bij de aankoop van verwijderingen in de Unie.

• **Bank voor decarbonisatie van de industrie (zowel fase 1 — investeringsbooster, 2027-30, als fase 2 van de bank, 2031-40)**

[79] Voorgesteld wordt het moderniseringsfonds voort te zetten als een programma buiten de begroting.

o Oprichting van de bank voor decarbonisatie van de industrie en uitvoering van zijn in dit voorstel uiteengezette activiteiten. De behoeften aan operationele en administratieve uitgaven zullen naar verwachting vergelijkbaar zijn met die van het bestaande Innovatiefonds, maar zullen naar verwachting groter zijn gezien de omvang van het fonds, ook wanneer rekening wordt gehouden met het potentieel voor synergieën met bestaande activiteiten.

- **Innovatiefonds**

o Uitbreiding van het Innovatiefonds en uitvoering van de in dit voorstel vervatte verbeteringen.

- **Moderniseringsfonds**

o Uitbreiding van het moderniseringsfonds en uitvoering van de verbeteringen en vereenvoudigingen die in dit voorstel zijn opgenomen (wijziging van de subsidiabiliteitscriteria en de verdeelsleutel, uitbreiding van de in aanmerking komende investeringsgebieden).

- **Luchtvaart**

o Uitvoering van de in dit voorstel uiteengezette wijzigingen van het toepassingsgebied en de dekking van de luchtvaart (meer dekking van zakenjets, steun voor het gebruik van duurzame luchtvaartbrandstof, elektrificatie en vermindering van de algemene klimaateffecten, steun voor de prijsstelling van broeikasgasemissies in de luchtvaart in derde landen).

- **Maritiem vervoer**

o Uitvoering van de in dit voorstel opgenomen wijzigingen van het toepassingsgebied en de dekking van maritiem vervoer (elementen voor vereenvoudiging en verbetering van de MRV-verordening, uitgebreid toepassingsgebied, uitgebreide monitoring van het risico op ontwijking, IMO-aanpassingen, maatregelen om het gebruik van duurzame maritieme alternatieve voortstuwingsbronnen te vergroten, steun voor de prijsstelling van maritieme broeikasgasemissies in derde landen).

- **Vaste installaties: het risico op koolstoflekkage aanpakken**

o Uitvoering van maatregelen voor de periode na 2030 om het risico van koolstoflekkage aan te pakken (vaststelling van nieuwe benchmarkwaarden, mogelijk rekening houdend met benchmarks in gekoppelde systemen, uitvoering van regels, processen, toezicht en capaciteitsopbouw voor voorwaardelijke kosteloze toewijzing).

- **Vaste installaties: monitoring, rapportage en verificatie van emissies**

o Uitvoering van maatregelen voor de periode na 2030 om het rechtskader voor de monitoring en rapportage van emissies verder te ontwikkelen met betrekking tot regels voor koolstofafvang en -gebruik (CCU), regels voor de boekhouding van grensoverschrijdende koolstofafvang en -opslag en regels voor emissies van stortplaatsen. Soortgelijke aanpassingen zijn nodig in het kader voor de verificatie van emissieverslagen en de accreditatie van verificateurs.

- **Vaste installaties: afval en CCU**

o Uitvoering van de voorgestelde opneming van afvalverbranding in het EU-ETS, beoordeling van de opneming van storten (voor herziening in 2034).

o Uitvoering van de voorgestelde opname van niet-permanente CCU, ontwikkeling van secundaire wetgeving en monitoringkader.

- **Koppelingen met emissiehandelssystemen van derde landen**

o Uitvoering van aanpassingen van het EU-ETS als gevolg van koppelingsovereenkomsten met derde landen (ook met het VK).

- **Ontwikkeling van de interne markt voor CO_2 (CCS-markt)**

o Ontwikkeling van wetgeving, waarborgen en uitvoeringssystemen die nodig zijn om een ETS-vrijstelling mogelijk te maken voor afgevangen, vervoerde en permanent opgeslagen CO_2, ook in derde landen met een gekoppeld ETS, zoals voorgesteld in de wettekst.

3.1. Rubrieken van het meerjarig financieel kader en betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven

- Bestaande begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het meerjarig financieel kader	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage			
	Nummer	GK/NGK[80]	van EVA-landen[81]	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten[82]	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
2	[XX.YY.YY.YY] — Opvolger van LIFE	GK	JA	JA	NEE	JA
4	[XX.YY.YY.YY] — EMSA-subsidie	GK	JA	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Innovatiefonds — Ondersteunende uitgaven	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Innovatiefonds — Uitvoerend agentschap voor subsidies	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Innovatiefonds — Beleidsuitgaven	GK	NEE	NEE	NEE	JA
4	[XX.YY.YY.YY] — EMSA-subsidie	GK	JA	NEE	NEE	JA
4	20 01 02 01 — Centrale diensten en vertegenwoordigingen	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
4	20 02 01 01 — Arbeidscontractanten	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
4	20 02 06 01 — Dienstreizen en representatiekosten	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE
4	20 02 06 02 — Conferenties en vergaderingen	NGK	NEE	NEE	NEE	NEE

- Te creëren nieuwe begrotingsonderdelen

In volgorde van de rubrieken van het meerjarig financieel kader en de begrotingsonderdelen.

Rubriek van het	Begrotingsonderdeel	Soort uitgave	Bijdrage

[80] GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.
[81] EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.
[82] Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

meerjarig financieel kader	Nummer	GK/NGK[83]	van EVA-landen[84]	van kandidaat-lidstaten en potentiële kandidaten[85]	van andere derde landen	andere bestemmingsontvangsten
2	[XX.YY.YY.YY] — Integratie van koolstofverwijdering — Ondersteunende uitgaven	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Integratie van koolstofverwijdering — Uitvoerend agentschap voor subsidies	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Integratie van koolstofverwijdering — Beleidsuitgaven	GK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Bank voor decarbonisatie van de industrie — Ondersteunende uitgaven	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Bank voor decarbonisatie van de industrie — Uitvoerend agentschap voor subsidies	NGK	NEE	NEE	NEE	JA
2	[XX.YY.YY.YY] — Bank voor decarbonisatie van de industrie — Beleidsuitgaven	GK	NEE	NEE	NEE	JA
4	[XX.YY.YY.YY] Financiering van het EU-register — Ondersteunende uitgaven	NGK	NEE	NEE	JA	JA
4	[XX.YY.YY.YY] Financiering van het EU-register — Operationele uitgaven	GK	NEE	NEE	JA	JA

83 GK = gesplitste kredieten/NGK = niet-gesplitste kredieten.
84 EVA: Europese Vrijhandelsassociatie.
85 Kandidaat-lidstaten en, in voorkomend geval, potentiële kandidaten van de Westelijke Balkan.

3.2. Geraamde financiële gevolgen van het voorstel inzake kredieten

3.2.1. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de beleidskredieten

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen beleidskredieten nodig

– ✓ Voor het voorstel/initiatief zijn beleidskredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.1.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	2	

DG: <CLIMA>			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
Beleidskredieten										
[XX.YY.YY.YY] — Opvolger van het LIFE-programma	Vastleggingen	(1a)	3,900	2,900	3,400	2,600	5,200	2,600	1,800	**22,400**
	Betalingen	(2a)		3,900	2,900	3,400	2,600	5,200	2,600	**20,600**
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)								**0**
	Betalingen	(2b)								**0**
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten[86]										
Begrotingsonderdeel		(3)								**0**
TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1a+1b+3	**3,900**	**2,900**	**3,400**	**2,600**	**5,200**	**2,600**	**1,800**	**22,400**
voor DG <CLIMA>	Betalingen	=2a+2b + 3	**0,000**	**3,900**	**2,900**	**3,400**	**2,600**	**5,200**	**2,600**	**20,600**

[86] Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

			Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	3,900	2,900	3,400	2,600	5,200	2,600	1,800	22,400
	Betalingen	(5)	0,000	3,900	2,900	3,400	2,600	5,200	2,600	20,600
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	0.000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK < 2.> van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	**3,900**	**2,900**	**3,400**	**2,600**	**5,200**	**2,600**	**1,800**	**22,400**
	Betalingen	=5+6	**0,000**	**3,900**	**2,900**	**3,400**	**2,600**	**5,200**	**2,600**	**20,600**

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	4	"Administratieve uitgaven"[87]

DG: <CLIMA>	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
• Personele middelen	3.451	4.243	4.243	4.033	4.033	4.033	4.033	**28.069**
•Andere administratieve uitgaven	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	**1.400**

87 De nodige kredieten moeten worden bepaald aan de hand van de jaarlijkse gemiddelde kosten die beschikbaar zijn op de betreffende BUDGpedia-webpagina.

TOTAAL DG <CLIMA>		**3.651**	**4.443**	**4.443**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**29.469**

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	**3.615**	**4.443**	**4.443**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**29.469**

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en met 4	Vastleggingen	**7,551**	**7,343**	**7,843**	**6,833**	**9,433**	**6,833**	**6,033**	**51,869**
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	**3,651**	**8,343**	**7,343**	**7,633**	**6,833**	**9,433**	**6,833**	**50,069**

3.2.1.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Rubriek van het meerjarig financieel kader	2	ETS-middelen

DG: <CLIMA — middelen >	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
Beleidskredieten								

Begrotingsonderdeel — Beleidsuitgaven van het Innovatiefonds	Vastleggingen	(1a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Betalingen	(2a)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Begrotingsonderdeel — IDB — Beleidsuitgaven	Vastleggingen	(1b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Betalingen	(2b)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Begrotingsonderdeel — Koolstofverwijdering — Beleidsuitgaven	Vastleggingen	(1c)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Betalingen	(2c)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Begrotingsonderdeel — EMSA-subsidie	Vastleggingen	(1d)	4.028	4.028	4.028	3.698	3.698	3.698	3.698	26.877
	Betalingen	(2d)	4.028	4.028	4.028	3.698	3.698	3.698	3.698	26.877
Begrotingsonderdeel — Innovatiefonds — steun + uitvoerend agentschap voor subsidies		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Begrotingsonderdeel — Bank voor decarbonisatie van de industrie — steun + uitvoerend agentschap voor subsidies		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
Begrotingsonderdeel — Koolstofverwijdering — steun + uitvoerend agentschap voor subsidies		(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1+3	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**
voor DG <CLIMA>	Betalingen	=2+3	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

			Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	Jaar	**TOTAAL MFK 2028-2034**
			2028	**2029**	**2030**	**2031**	**2032**	**2033**	**2034**	
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Betalingen	(5)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**

TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 2 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**
	Betalingen	=5+6	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

Rubriek van het meerjarig financieel kader	2	Financiering van het register

DG: <CLIMA - register>			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
Beleidskredieten										
Begrotingsonderdeel [XX.YY.YY.YY] Register — Beleidsuitgaven	Vastleggingen	(1a)	2,604	11,126	17,636	14,275	14,275	14,275	14,275	**90.266**
	Betalingen	(2a)		2,604	11,126	17,636	14,275	14,275	14,275	**75.541**
Begrotingsonderdeel	Vastleggingen	(1b)								**0**
	Betalingen	(2b)								**0**
Uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten[88]										
Begrotingsonderdeel		(3)	6,604	14,178	23,491	23,491	23,491	23,491	23,491	138,239
TOTAAL kredieten	Vastleggingen	=1a+1b+3	**9,209**	**25,303**	**41,128**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**228.505**

88 Technische en/of administratieve bijstand en uitgaven ter ondersteuning van de uitvoering van programma's en/of acties van de EU (vroegere "BA"-onderdelen), onderzoek onder contract, eigen onderzoek.

voor DG < CLIMA - register >	Betalingen	=2a+2b + 3	**6,604**	**16,782**	**34,617**	**41,128**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**213.780**

			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL beleidskredieten	Vastleggingen	(4)	2,604	11,126	17,636	14,275	14,275	14,275	14,275	**88,466**
	Betalingen	(5)		2,604	11,126	17,636	14,275	14,275	14,275	**74,191**
TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten		(6)	6.604	14,178	23,491	23,491	23,491	23,491	23,491	**138,239**
TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 2 van het meerjarig financieel kader	Vastleggingen	=4+6	**9,209**	**25,303**	**41,128**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**226,705**
	Betalingen	=5+6	**6,604**	**16,782**	**34,617**	**41,128**	**37,766**	**37,766**	**37,766**	**212,430**

			Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
• TOTAAL beleidskredieten (alle beleidsrubrieken)	Vastleggingen	(4)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
	Betalingen	(5)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
• TOTAAL uit het budget van specifieke programma's gefinancierde administratieve kredieten (alle beleidsrubrieken)		(6)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	**p.m.**
TOTAAL kredieten onder de rubrieken 1 tot en	Vastleggingen	=4+6	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

met 3										
van het meerjarig financieel kader (referentiebedrag)	Betalingen	=5+6	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

Rubriek van het meerjarig financieel kader	4	"Administratieve uitgaven" — EMSA-subsidie

DG: <CLIMA>		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
• Personele middelen		0	0	0	0	0	0	0	**0**
• EMSA-subsidie		4,032	4,032	4,032	3,702	3,702	3,702	3,702	**26,907**
•Andere administratieve uitgaven		0	0	0	0	0	0	0	**0**
TOTAAL DG <CLIMA>	Kredieten	**4,032**	**4,032**	**4,032**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**26,907**

TOTAAL kredieten onder RUBRIEK 4 van het meerjarig financieel kader	(totaal vastleggingen = totaal betalingen)	**4,032**	**4,032**	**4,032**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**26,907**

		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL MFK 2028-2034**
TOTAAL kredieten onder de RUBRIEKEN 1 tot en	Vastleggingen	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

met 4									
van het meerjarig financieel kader	Betalingen	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**	**p.m.**

3.2.2. Geraamde output, gefinancierd uit beleidskredieten (not to be completed for decentralised agencies)

Vastleggingskredieten, in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld doelstellingen en outputs			**Jaar**		**Jaar**		**Jaar**		**Jaar**		**Jaar**		**Jaar**		**Jaar**		**TOTAAL 2028-2034**	
⇩			**2028**		**2029**		**2030**		**2031**		**2032**		**2033**		**2034**			
	OUTPUTS																	
	Soort	Gemiddelde Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten	Aantal	Kosten
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.1.2 - afval																		
Technische bijstand bij de aanpassing van MRV-processen en -voorschriften								0.500		0.500		0.500		0.500			**0**	**2.000**
Technische haalbaarheidsstudie en tests				0.500		0.500		0.500		0.500							**0**	**2.000**
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.1.2 - CCU																		
Ondersteunende studie voor de herziening van secundaire wetgeving			1	0.500													**1**	**0.500**
Ondersteunende studie ter beoordeling van de uitvoering															1	0.500	**1**	**0.500**
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1.1.2			**1**	**1.000**	**0**	**0.500**	**0**	**1.000**	**0**	**1.000**	**0**	**0.500**	**0**	**0.500**	**1**	**0.500**	**2**	**5.000**
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.1.3 - koolstoflekkage																		
Sectorale noodbenchmarks,				0.500		0.500		0.500									**0**	**1.500**

technische bijstand voor ontwikkeling																		
Kosteloze toewijzing: voortzetting na 2030 van processen inzake nationale uitvoeringsmaatregelen en kosteloze toewijzing				0.500		0.500		0.500									**0**	**1.500**
Kosteloze toewijzing: conditionaliteitsregels ontwikkelen en uitvoeren				0.500		0.500		0.500									**0**	**1.500**
Kosteloze toewijzing: opleiding & capaciteitsopbouw voor NBA's										0.500		0.500		0.500			**0**	**1.500**
Kosteloze toewijzing: versterkt toezicht, informatieverstrekking aan de lidstaten en administratieve controles										0.500		0.500		0.500			**0**	**1.500**
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1.1.3			**0**	**1.500**	**0**	**1.500**	**0**	**1.500**	**0**	**1.000**	**0**	**1.000**	**0**	**1.000**	**0**	**0.000**	**0**	**7.500**
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.2.1 - integratie van koolstofverwijdering																		
Studie ter evaluatie in 2034											1	0.500					**1**	**0.500**
Studie voor de uitbreiding naar nieuwe verwijderingstypes											1	0.500					**1**	**0.500**
Studie voor aankoopprogramma											1	0.500					**1**	**0.500**
Communicatie over oproepen tot aankoop van verwijderingen															1	0.200	**1**	**0.200**
Uitvoering van het aankoopprogramma												0.500		0.200		0.200	**0**	**0.900**
Voorbereiding van veilingen (gemeenschappelijk veilingplatform)												0.200		0.100		0.100	**0**	**0.400**
Wijzigingen in het register (interne markering van emissierechten)												0.200		0.100		0.100	**0**	**0.400**

CRCF-register: annulering van kredieten												0.200		0.100		0.100	**0**	**0.400**
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1.2.1			**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**0**	**0.000**	**3**	**2.600**	**0**	**0.500**	**1**	**0.700**	**4**	**3.800**
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.3.1 - luchtvaart																		
actualisering van het rapportagemodel om rekening te houden met: groter geografisch toepassingsgebied				0.100		0.100		0.100									**0**	**0.300**
actualisering van het Eurocontrol-instrument voor kleine emittenten (zakenjets)				0.100		0.100		0.100									**0**	**0.300**
actualisering van het rapportagemodel om rekening te houden met: SAF-steun				0.100		0.100		0.100									**0**	**0.300**
ondersteuning van de prijsstelling van broeikasgassen in derde landen				0.500		0.500		0.500		0.500		0.500		0.500		0.500	**0**	**3.500**
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1.3.1			**0**	**0,8**	**0**	**0,8**	**0**	**0,8**	**0**	**0,5**	**0**	**0,5**	**0**	**0,5**	**0**	**0,5**	**0**	**4.400**
SPECIFIEKE DOELSTELLING nr. 1.3.2 - zeevaart																		
Risico op ontwijking (studie, IT-aanpassingen, realtimemonitoring)				0.100		0.100		0.100		0.100		0.100		0.100		0.100	**0**	**0.700**
Studie om het toekomstige IMO-mechanisme te evalueren				0.500													**0**	**0.500**
Subtotaal voor specifieke doelstelling nr. 1.3.2			**0**	**0.600**	**0**	**0.100**	**0**	**0.100**	**0**	**0.100**	**0**	**0.100**	**0**	**0.100**	**0**	**0.100**	**0**	**1.200**
TOTAAL			**1**	**3.900**	**0.000**	**2.900**	**0.000**	**3.400**	**0**	**2.600**	**3.000**	**4.700**	**0.000**	**2.600**	**2**	**1.800**	**7**	**22.400**

3.2.3. Samenvatting van de geraamde gevolgen voor de administratieve kredieten

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen administratieve kredieten nodig

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn administratieve kredieten nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.3.1. Kredieten uit goedgekeurde begroting

GOEDGEKEURDE KREDIETEN	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL 2028-2034**
RUBRIEK 4								
Personele middelen	3.451	4.243	4.243	4.033	4.033	4.033	4.033	**28.069**
Andere administratieve uitgaven	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	**1.400**
Subtotaal RUBRIEK 4	**3.651**	**4.443**	**4.443**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**29.469**
Buiten RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
TOTAAL	**3.651**	**4.443**	**4.443**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**29.469**

3.2.3.2. Kredieten uit externe bestemmingsontvangsten

EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL 2028-2034**
RUBRIEK 4								
Personele middelen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Andere administratieve uitgaven	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Subtotaal RUBRIEK 4	**4,032**	**4,032**	**4,032**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**3,702**	**26,907**
Buiten RUBRIEK 4								
Personele middelen	6.357	1.060	23.051	27.292	27.557	27.557	27.557	**153.866**
Andere administratieve uitgaven (uitvoerend agentschap voor subsidies]	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Andere administratieve uitgaven	0,248	0,743	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	**8,490**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**6,604**	**13,528**	**22,352**	**26,356**	**26,626**	**26,626**	**26,626**	**148,719**
TOTAAL	**6,604**	**13,528**	**22,352**	**26,356**	**26,626**	**26,626**	**26,626**	**148,719**

3.2.3.3. Totaal kredieten

TOTAAL GOEDGEKEURDE KREDIETEN + EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN	Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**	**TOTAAL 2028 – 2034**
	RUBRIEK 4							
Personele middelen	3.451	4.243	4.033	4.033	4.033	4.033	4.033	**28.069**
Andere administratieve uitgaven	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	0.200	**1.400**

Subtotaal RUBRIEK 4	**3.651**	**4.443**	**4.443**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**4.233**	**29.469**
Buiten RUBRIEK 4								
Personele middelen	6.357	14.495	23.051	27.292	27.557	27.557	27.557	**153.866**
Andere administratieve uitgaven	0.248	0.743	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	**8.490**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**6.604**	**1.060**	**24.551**	**28.792**	**29.057**	**29.057**	**29.057**	**162.356**
TOTAAL	**10.255**	**17.971**	**26.795**	**30.589**	**30.589**	**30.589**	**30.589**	**178.188**

De benodigde kredieten voor personeel en andere administratieve uitgaven zullen worden gefinancierd uit de kredieten van het DG die reeds voor het beheer van deze actie zijn toegewezen en/of binnen het DG zijn herverdeeld, eventueel aangevuld met middelen die in het kader van de jaarlijkse toewijzingsprocedure met inachtneming van de budgettaire beperkingen aan het beherende DG kunnen worden toegewezen.

3.2.4. Geraamde personeelsbehoeften

– ☐ Voor het voorstel/initiatief zijn geen personele middelen nodig

– ✓ Voor het voorstel/initiatief zijn personele middelen nodig, zoals hieronder nader wordt beschreven

3.2.4.1. Gefinancierd uit goedgekeurde begroting

Raming in voltijdequivalenten (vte's)

GOEDGEKEURDE KREDIETEN		Jaar **2028**	Jaar **2029**	Jaar **2030**	Jaar **2031**	Jaar **2032**	Jaar **2033**	Jaar **2034**
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)								
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)		14	17	17	17	17	17	17
20 01 02 03 (EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
(Onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(Eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)		0	0	0	0	0	0	0
• Extern personeel (in vte's)								
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")		7	9	9	7	7	7	7
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning [XX.01.YY.YY]	• centrale diensten	0	0	0	0	0	0	0
	• EU-delegaties	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — buiten rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
TOTAAL		**21**	**26**	**26**	**24**	**24**	**24**	**24**

3.2.4.2. Gefinancierd uit externe bestemmingsontvangsten

EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN		Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)								
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)		0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
(Onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(Eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (register)		24	48	80	80	80	80	80
• Extern personeel (in voltijdequivalenten)								
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)		0	0	0	0	0	0	0
Admin. ondersteuning	• centrale diensten	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	• EU-delegaties	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — buiten rubriek 4		**4**	**22**	**28**	**60**	**62**	**62**	**62**
TOTAAL		**28**	**70**	**108**	**140**	**142**	**142**	**142**

3.2.4.3. Totale personeelsbehoeften

TOTAAL GOEDGEKEURDE KREDIETEN + EXTERNE BESTEMMINGSONTVANGSTEN	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034
• Posten opgenomen in de lijst van het aantal ambten (ambtenaren en tijdelijke functionarissen)							
20 01 02 01 (centrale diensten en vertegenwoordigingen van de Commissie)	14	17	17	17	17	17	17
20 01 02 03 (EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0
(Onderzoek onder contract)	0	0	0	0	0	0	0
(Eigen onderzoek)	0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden)	24	48	80	80	80	80	80
• Extern personeel (in voltijdequivalenten)							
20 02 01 (AC, END van de "totale financiële middelen")	7	9	9	9	9	9	9
20 02 03 (AC, AL, END en JPD in de EU-delegaties)	0	0	0	0	0	0	0

Admin. ondersteuning	• centrale diensten	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY]	• EU-delegaties	0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — onderzoek onder contract)		0	0	0	0	0	0	0
(AC, END — eigen onderzoek)		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — rubriek 4		0	0	0	0	0	0	0
Andere begrotingsonderdelen (te vermelden) — buiten rubriek 4		4	22	28	60	62	62	62
TOTAAL		**49**	**96**	**134**	**164**	**166**	**166**	**166**

Aantal personeelsleden dat nodig is voor de uitvoering van het voorstel (in vte's):

	Uit te voeren door bestaand personeel van de diensten van de Commissie	**Uitzonderlijk aanvullend personeel***		
		Te financieren uit rubriek 4 of onderzoek	**Te financieren uit BA-onderdeel**	**Te financieren uit vergoedingen**
Personeelsformatieposten		17	n.v.t.	80
Extern personeel (AC, END, INT)		9		62

Beschrijving van de uit te voeren taken door:

Ambtenaren en tijdelijk personeel	Personeelsbehoeften zijn extra taken die nodig zijn voor de uitvoering van het gewijzigde, uitgebreide emissiehandelssysteem (ETS) dat in dit voorstel wordt gepresenteerd. Deze omvatten het voortgezette beheer en de verdere ontwikkeling van het Unieregister en de uitvoering van maatregelen met betrekking tot maritiem vervoer, het beheer van maatregelen ter voorkoming van koolstoflekkage, koppeling met ETS'en van derde landen, uitbreiding van het EU-ETS tot afval en niet-permanente koolstofafvang & -gebruik (CCU) en een eengemaakte markt voor afgevangen CO_2.
Extern personeel	De personeelsbehoeften weerspiegelen de noodzaak om de activiteiten van het innovatiefonds voort te zetten en de bank voor decarbonisatie van de industrie op te zetten en uit te voeren, permanente koolstofverwijderingen aan te kopen en administratieve taken in verband met het Unieregister uit te voeren.

3.2.5. Overzicht van het geschatte effect op met digitale technologie samenhangende investeringen

De in dit voorstel gevraagde middelen omvatten activiteiten waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande IT-systemen. De behoefte aan extra IT-investeringen zal opnieuw worden bekeken in toekomstige voorstellen, met name toekomstige gedelegeerde handelingen betreffende de werking van het Unieregister, de IT-koppeling met het ETS-register van het VK en het verbeterde werkingsmodel van het register.

TOTAAL Digitale en IT-kredieten	Jaar 2028	Jaar 2029	Jaar 2030	Jaar 2031	Jaar 2032	Jaar 2033	Jaar 2034	TOTAAL MFK 2028-2034
RUBRIEK 4								
IT-uitgaven (algemeen)	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Subtotaal RUBRIEK 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Buiten RUBRIEK 4								
IT-beleidsuitgaven inzake operationele programma's	0	0	0	0	0	0	0	**0**
Subtotaal buiten RUBRIEK 4	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.2.6. Verenigbaarheid met het huidige meerjarig financieel kader

Het voorstel/initiatief:

– ✓ kan volledig worden gefinancierd door middel van herschikking binnen de relevante rubriek van het meerjarig financieel kader (MFK)

De uitgaven moeten worden gedekt door een combinatie van MFK-middelen uit het Europees Fonds voor concurrentievermogen (de opvolger van het LIFE-programma) en externe bestemmingsontvangsten.

– ☐ vereist een beroep op de niet-toegewezen marge in de desbetreffende rubriek van het MFK en/of op de speciale instrumenten zoals gedefinieerd in de MFK-verordening

– ☐ vereist een herziening van het MFK

3.2.7. Bijdragen van derden

Het voorstel/initiatief:

– ☐ voorziet niet in medefinanciering door derden

– ✓ voorziet in medefinanciering door derden, zoals hieronder wordt geraamd:

De overeenkomst die de emissiehandelssystemen van de EU en het VK aan elkaar koppelt, voorziet in een bijdrage van het VK aan bepaalde aspecten van de werking van het EU-ETS.

3.3. Geraamde gevolgen voor de ontvangsten

– ☐ Het voorstel/initiatief heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten

– ✓ Het voorstel/initiatief heeft de hieronder beschreven financiële gevolgen:

– ✓ voor de eigen middelen

– ✓ voor overige ontvangsten

– ☐ geef aan of de ontvangsten worden toegewezen aan de begrotingsonderdelen voor uitgaven

in miljoenen euro's (tot op drie decimalen)

Vermeld voor de toegewezen ontvangsten de betrokken begrotingsonderdelen voor uitgaven.

Drie bestaande begrotingsonderdelen van het innovatiefonds
Nieuwe begrotingsonderdelen voor de te creëren bank voor decarbonisatie van de industrie (3)
Nieuwe begrotingsonderdelen voor de te creëren verwijderingsfaciliteit (3)
Nieuwe begrotingsonderdelen ter ondersteuning van de prijsstelling van broeikasgasemissies door de luchtvaart in derde landen
Nieuwe begrotingsonderdelen ter ondersteuning van de prijsstelling van maritieme broeikasgasemissies in derde landen

Andere opmerkingen (bv. over de methode/formule voor de berekening van de gevolgen voor de ontvangsten of andere informatie).

Het voorstel bepaalt dat de opbrengsten van de veiling van emissierechten beschikbaar moeten worden gesteld voor:

— financiering van de werking van het **Unieregister** en de faciliteit voor de aankoop van internationale kredieten.

— de aankoop van permanente gecertificeerde **koolstofverwijderingen**, gezien het verwachte kostenverschil tussen verwijderingen en ETS-emissierechten, en dat de opbrengsten van deze veiling zullen meetellen als externe bestemmingsontvangsten.

— het **moderniseringsfonds**, een deel van het plafond zal hiervoor blijven worden verstrekt en een extra deel zal via de bank voor decarbonisatie van de industrie aan de begunstigde lidstaten worden toegewezen.

— het **innovatiefonds**, waarbij de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten vormen.

— de **bank voor decarbonisatie van de industrie**, waarvan de opbrengsten externe bestemmingsontvangsten vormen. Alle inkomsten die door de activiteiten van de bank worden gegenereerd, vormen ook externe bestemmingsontvangsten.

— de prijsstelling van broeikasgasemissies van de **lucht- en zeevaartsector** in derde landen vergemakkelijken.

Daarnaast voorziet het voorlopige akkoord over de koppeling van de emissiehandelssystemen van de EU en het VK in een **bijdrage van het VK** aan bepaalde aspecten van de werking van het EU-ETS.

4. DIGITALE DIMENSIES

n.v.t.

4.1. Voorschriften met digitale relevantie

n.v.t.

4.2. Gegevens

n.v.t.

4.3. Digitale oplossingen

n.v.t.

4.4. Interoperabiliteitsbeoordeling

n.v.t.

4.5. Maatregelen ter ondersteuning van de digitale uitvoering

n.v.t.